

ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน
SQ6R ที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสาร
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

กรัชกาย ใจวงศ์

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอมหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

พฤษภาคม 2568

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน
SQ6R ที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสาร
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

กรัชกาย ใจวงศ์

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอมหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

พฤษภาคม 2568

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

Effect of the Advanced Systematic Thinking Process GPAS 5 Steps Combined with SQ6R
Reading Techniques on the Critical Reading Ability and Communication Ability of
Mathayom 3 Students

Karuthchakai Jaiwong

An Independent Study Submitted to University of Phayao
in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Master of Education Degree in Curriculum and Instruction
May 2025

Copyright by University of Phayao

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรื่อง

ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R ที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสาร
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ของ กรัชกาย ใจวงศ์

ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

ของมหาวิทยาลัยพะเยา

..... ประธานกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
(ดร.สุพรทิพย์ ธนภัทรโชติวัต)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิไลภรณ์ วิชญาวัฒน์)

..... อาจารย์บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วสันต์ สรรพสุข)

..... คณบดีวิทยาลัยการศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.รักชิต สุทธิพงษ์)

- เรื่อง:** ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R ที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสาร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
- ผู้ศึกษาค้นคว้า:** นางสาวรัชกาย ใจวงศ์, การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง: กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน), มหาวิทยาลัยพะเยา
- อาจารย์ที่ปรึกษา:** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิไลภรณ์ วิชญาวัฒน์
- คำสำคัญ:** กระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น, เทคนิคการอ่าน SQ6R, การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ, การสื่อสาร

บทคัดย่อภาษาไทย

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 2) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 3) ศึกษาระดับพัฒนาการความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 4 โรงเรียนอุดรดิตถ์ดรุณี จังหวัด อุดรดิตถ์ ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 42 คน โดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) ด้วยวิธีจับฉลากโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วย เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ 2) แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และ 3) แบบประเมินความสามารถในการสื่อสาร วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ และใช้การทดสอบค่าที่แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test dependent)

ผลการศึกษาพบว่า 1) การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด และมีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6619 หรือคิดเป็นร้อยละ 66.19 2) ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R โดยภาพรวมมีระดับพัฒนาการอยู่ในระดับสูง

Title: Effect of the Advanced Systematic Thinking Process GPAS 5 Steps Combined with SQ6R Reading Techniques on the Critical Reading Ability and Communication Ability of Mathayom 3 Students

Author: MISS Karuthchakai Jaiwong, Independent Study: M.Ed. (Curriculum and Instruction), University of Phayao

Advisor: Assistant Professor Dr. Wilaiphorn Witchayawat

Keywords: GPAS 5 Steps, SQ6R, Critical Reading Ability, Communication Ability

ABSTRACT

This research aimed to 1) develop a learning management using the GPAS 5 Steps advanced systematic thinking process combined with SQ6R reading techniques to enhance the critical reading and communication abilities of Mathayom 3 students. 2) compare the critical reading abilities of Mathayom 3 students between before and after learning, and 3) study the level and relative gain score of communication abilities in Mathayom 3 after implementing the learning management. The sample consisted of 42 Mathayom 3/4 students at Uttaradit Daruni School, Uttaradit, in the academic year 2024/2. Obtained by cluster random sampling with the classroom as the sampling unit. The instruments used in this study included 1) lesson plans, 2) a critical reading ability test, and 3) a communication ability assessment form. The statistical methods used to analyze the data were mean, standard deviation, percentage, and dependent t-test.

The findings revealed that: 1) the developed learning management, utilizing the GPAS 5 Steps advanced systematic thinking process combined with SQ6R reading techniques, demonstrated the highest level of suitability, with an effectiveness index (E.I.) of 0.6619 or 66.19%, 2) the critical reading abilities of Mathayom 3 students were significantly higher after implementing the learning management using the GPAS 5 Steps combined with SQ6R reading techniques, at a significance level of .05, and 3) the evaluation of the communication abilities of Mathayom 3 students after implementing the learning management using the GPAS 5 Steps combined with SQ6R reading techniques was high average relative gain score.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาในการแนะนำและความช่วยเหลือปรับปรุงข้อบกพร่องจาก ดร. สุพรทิพย์ ธนภัทรโชติวัต ประธานกรรมการสอบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วสันต์ สรรพสุข กรรมการสอบ และได้ความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิไลภรณ์ วิชญาววัฒน์ ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าเป็นที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ ให้ความช่วยเหลือ ตลอดจนตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วสันต์ สรรพสุข อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา, คุณครูณัฐศิกานต์ ถาอัน ครูกลุ่มงานวัดผลและประเมินผล กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โรงเรียนบ้านเหล่าป่าสา, คุณครูณัฐศิกานต์ คำชม ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนบ้านเหล่าป่าสา, คุณครูอรุณธิดี คำดี และคุณครูอัจฉรา สีสีบวงษ์ ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนอุตรดิตถ์ตรุณีที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตลอดจนให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะ งานวิจัยสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งถึงความกรุณาดังกล่าวและขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ นายชยพล เอ็บมูล ผู้อำนวยการโรงเรียนอุตรดิตถ์ตรุณีเป็นอย่างสูง ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลในการทำวิจัย ตลอดจนขอขอบพระคุณคณะครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และขอขอบคุณนักเรียนโรงเรียนอุตรดิตถ์ตรุณีทุกคนที่ได้ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดีในการเก็บข้อมูลการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองในครั้งนี้

เหนือสิ่งอื่นใด ขอขอบพระคุณบิดา มารดา รวมถึงครอบครัววันตยวัฒน์ที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือและเป็นกำลังใจที่ดีเสมอมาจนการวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วง ขอขอบคุณรุ่นพี่ เพื่อนร่วมรุ่น หลักสูตรและการสอน รหัส 63 และรวมถึงทุกท่านที่ให้กำลังใจและให้การสนับสนุนในทุก ๆ ด้านเสมอมา

คุณค่าและคุณประโยชน์อันพึงจะมีจากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบและอุทิศให้ผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่าน ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาและผู้ที่สนใจต่อไป

กรัชกาย ใจวงศ์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	7
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	7
สมมติฐานการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	10
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	11
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.....	13
การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ.....	25
สมรรถนะการสื่อสาร.....	43
กระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น.....	52
เทคนิคการอ่าน SQ6R.....	59
การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสารของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.....	66
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	79

กรอบแนวคิดการวิจัย.....	91
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	92
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	92
แผนแบบการวิจัย.....	92
เครื่องมือการวิจัยและการสร้างหาคุณภาพ.....	93
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	108
การวิเคราะห์ข้อมูล	110
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	110
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	115
ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	116
ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.....	118
ตอนที่ 3 ผลการศึกษาระดับพัฒนาการความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R.....	120
บทที่ 5 บทสรุป	123
สรุปผลการวิจัย	125
อภิปรายผล.....	125
ข้อเสนอแนะ	131
บรรณานุกรม.....	132
ภาคผนวก.....	141
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย	142
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	143
ภาคผนวก ค การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย.....	174
ภาคผนวก ง ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้.....	192
ประวัติผู้วิจัย.....	228

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	17
ตาราง 2 โครงสร้างรายวิชา ภาษาไทย 5 รหัสวิชา ท 23102 ภาคเรียนที่ 2 โรงเรียนอุตรดิตถ์ตฤณี	22
ตาราง 3 การจัดการเรียนรู้ที่ใช้ในการวิจัย.....	24
ตาราง 4 แนวคิดองค์ประกอบของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ.....	32
ตาราง 5 ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	35
ตาราง 6 ระดับสมรรถนะการสื่อสารกับระดับการพัฒนา และระดับความสามารถตามช่วงชั้น	46
ตาราง 7 พฤติกรรมบ่งชี้ตามระดับสมรรถนะการสื่อสาร.....	48
ตาราง 8 ขั้นตอนของกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น.....	57
ตาราง 9 ขั้นตอนของเทคนิคการอ่าน SQ6R	63
ตาราง 10 การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R.....	66
ตาราง 11 แผนแบบการวิจัย	93
ตาราง 12 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R ในชั่วโมงเรียน	95
ตาราง 13 วิเคราะห์การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่ต้องการวัด จำนวน 50 ข้อ.....	100
ตาราง 14 ลำดับที่ (ข้อ) ตามการจำแนกความสามารถฯ ในแบบวัดความสามารถของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 50 ข้อ.....	101
ตาราง 15 ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้กระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน.....	116
ตาราง 16 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้กระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.....	117

ตาราง 17 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียน SQ6R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	118
ตาราง 18 แสดงคะแนนเฉลี่ยและร้อยละรายด้านความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3	119
ตาราง 19 ผลการวิเคราะห์ระดับพัฒนาการความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R.....	120
ตาราง 20 ผลการวิเคราะห์ระดับพัฒนาการความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R ในแต่ละระดับคุณภาพ.....	122
ตาราง 21 การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 30 ข้อ ฉบับก่อนเรียน	143
ตาราง 22 ลำดับที่ (ข้อ) ตามการจำแนกความสามารถฯ ในแบบวัดความสามารถของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 30 ข้อ ฉบับก่อนเรียน.....	144
ตาราง 23 การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจำนวน 30 ข้อ ฉบับหลังเรียน	145
ตาราง 24 ลำดับที่ (ข้อ) ตามการจำแนกความสามารถฯ ในแบบวัดความสามารถของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 30 ข้อ ฉบับหลังเรียน	146
ตาราง 25 ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้กระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.....	174
ตาราง 26 ผลการหาค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้กระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 5 แผน นักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง.....	177
ตาราง 27 ผลการหาค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้กระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 5 แผน นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง.....	179

ตาราง 28 ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แบบปรนัย จำนวน 50 ข้อ.....	181
ตาราง 29 ผลการเปรียบเทียบและตัดสินคุณภาพความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้กระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง	185
ตาราง 30 ผลการวัดความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้กระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง.....	187
ตาราง 31 ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบประเมินความสามารถในการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R.....	189

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพ 1 การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R.....	72
ภาพ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย	91
ภาพ 3 ตัวอย่างหน้าปกเอกสารประกอบการเรียนรู้ ชุดที่ 1 (แผนที่ 1).....	203
ภาพ 4 ตัวอย่างใบความรู้และกิจกรรม G และ P.....	203
ภาพ 5 ตัวอย่างบทอ่านเรื่องสั้นจำนวน 2 เรื่อง	208
ภาพ 6 ตัวอย่างใบงานแบบฝึกทักษะที่ 1 A1.....	209
ภาพ 7 ตัวอย่างใบงานแบบฝึกทักษะที่ 2 A2.....	210

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ศตวรรษที่ 21 เป็นโลกของเทคโนโลยี การสื่อสาร และนวัตกรรม มนุษย์มีการติดต่อ เผยแพร่ข่าวสารกันอย่างกว้างขวางและรวดเร็วผ่านสื่อต่าง ๆ ทั้งชนิดสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ อีกทั้งโลกมีสภาพการณ์หลากหลายเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ดังเช่น “VUCA World” เป็นโลกที่มีความผันผวนคลุมเครือตลอดเวลา มีสิ่งที่ไม่สามารถคาดการณ์และควบคุมได้ โลกยุคใหม่ในขณะนี้คือ “BANI World” มีลักษณะเปราะบางเต็มไปด้วยความวิตกกังวล ความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ซับซ้อนเข้าใจยาก ในด้านการดำรงชีวิตจึงมีทักษะที่จำเป็น ดังที่ อักษรเจริญทัศน์ (2567) กล่าวถึงทักษะที่ต้องเตรียมพร้อม คือ ความเปราะบางของโลกที่ทำให้ผู้คนต้องมีความรู้ ความสามารถและความยืดหยุ่น (Capacity and resilience) ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานที่ควรมีเพื่อใช้ในการรับส่งสารต่าง ๆ ที่มีความเปราะบางและยังขาดความน่าเชื่อถือ จึงต้องมีการวิเคราะห์และเลือกใช้ข้อมูลจากสารที่ได้รับนำมาแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม และแม้ว่าจะก้าวข้ามผ่านสู่กระแสโลกยุคใหม่ใดทุกคนต่างต้องใช้และอาศัยการรับส่งสารข้อมูลอยู่เสมอ สิ่งสำคัญในการดำรงชีวิตเพื่อให้เกิดความปกติสุขเท่าทันและปลอดภัย คือ ทักษะความสามารถในการอ่านและการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ถือเป็นพื้นฐานสำคัญ

การอ่านเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งผลให้ผู้อ่านได้มีโอกาสแสวงหาความรู้ในการเพิ่มพูนความรู้ ความคิดที่กว้างขวางและมีการพัฒนาชีวิตที่ดีเกิดเป็นกระบวนการพัฒนาสติปัญญา การอ่านจึงเป็นการแสวงหาความรู้ที่สำคัญที่จะต้องฝึกให้เกิดความชำนาญ (ธนิศา เผ่าพงศ์ษา, 2565) โดยการพัฒนาทักษะการอ่านมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะฝึกทักษะให้นักเรียนสามารถอ่านข้อความต่าง ๆ ได้อย่างเข้าใจ เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ช่วยพัฒนาสมองส่วน IQ ทักษะด้านความจำ การคิด ฟังสมาธิ การเรียงลำดับข้อมูล ทักษะการสื่อสาร การสร้างจินตนาการ และทักษะทางอารมณ์ (สุภัทรา สดเอี่ยม, 2565) การอ่านนั้นมีหลายระดับตั้งแต่การอ่านออกไปจนถึงการอ่านขั้นสูง ซึ่งการอ่านอย่างมีวิจารณญาณนั้นนับว่าเป็นการอ่านในขั้นสูง มนุษย์ควรที่จะสามารถอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้ (พิชญา สาทา, 2564) การอ่านอย่างมีวิจารณญาณถือเป็นปัจจัยในการดำเนินชีวิต ถือว่ามีความสำคัญที่ส่งเสริมกระบวนการวินิจฉัย พิจารณา และประเมินค่าในสิ่งที่อ่าน เพื่อแยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโลกของข้อมูลข่าวสารในปัจจุบัน เพราะช่วยให้ผู้อ่านรู้จักวิเคราะห์ตรวจสอบและเลือกรับข้อมูลข่าวสารได้อย่างมีเหตุผล ซึ่งเป็นการอ่านที่ต้องใช้สติปัญญาในการใคร่ครวญ และควรได้รับการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง เพราะสามารถนำมาใช้

ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ (ชนานันท์ กุ่มพรม, 2565) ในด้านการศึกษาการสอนอ่านเพียงเพื่อความเข้าใจยังไม่เพียงพอ แต่จะต้องสอนให้เด็กรู้จักคิดหาเหตุผลในขณะที่อ่านด้วยทุกครั้ง การสอนให้เด็กอ่านโดยใช้วิจารณญาณจึงเป็นสิ่งที่ควรส่งเสริม เพราะจะช่วยให้นักเรียนรู้เท่าทันสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง (จิตติกานต์ คำมะสอน, และคณะ, 2559) มีความสำคัญอย่างยิ่งกับบุคคลทุกเพศ ทุกวัย ทุกอาชีพ โดยเฉพาะนักเรียนซึ่งเป็นเยาวชนของชาติ หากนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับนั้นขาดการฝึกฝนทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจะส่งผลให้นักเรียนขาดทักษะในการดำรงชีวิต เพราะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจะช่วยให้นักเรียนรู้จักทำความเข้าใจนำไปใช้วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า ตัดสินใจได้อย่างเหมาะสมและสมเหตุสมผล (สิริพร รัตนมุง, 2559)

นอกจากนี้ทักษะพื้นฐานในการรับและส่งข้อมูลที่สำคัญทักษะหนึ่ง คือ ทักษะความสามารถในการสื่อสารเป็นกระบวนการถ่ายทอดข่าวสาร ข้อมูล ความรู้ ประสบการณ์ ความรู้สึก ความคิดเห็น ความต้องการจากผู้ส่งสารโดยผ่านสื่อต่าง ๆ ที่อาจเป็นการพูด การเขียนสัญลักษณ์ การแสดงหรือการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ไปยังผู้รับสาร ซึ่งอาจใช้กระบวนการสื่อสารที่แตกต่างกันไปตามความเหมาะสมหรือความจำเป็นของตนเองและคู่สื่อสาร (นฤวรรณ ม่วงประเสริฐ, 2564) การสื่อสารมีบทบาทและมีความสำคัญอย่างหนึ่งนอกเหนือจากปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตของมนุษย์ มีประโยชน์ทั้งในแง่บุคคลและสังคม (ระวีวรรณ บวกหาร, 2566) หากนักเรียนขาดประสิทธิภาพในการสื่อสารจะก่อให้เกิดอุปสรรคในการสื่อสาร การสื่อสารไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ของผู้สื่อสารและผู้รับสาร มีผลกระทบต่อด้านความเป็นสังคมและด้านการใช้ชีวิต (ญาณวัฒน์ เสือพลี, 2561) ทั้งนี้มีการตระหนักถึงทักษะการสื่อสาร โดยเห็นว่าการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพเป็นทักษะที่ควรพัฒนาและส่งเสริมให้เป็นสมรรถนะที่สำคัญ ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) ระบุว่า สมรรถนะสื่อสาร หมายถึง การรับและส่งสารบนความเข้าใจ ความเคารพในความคิดเห็นและวัฒนธรรมที่แตกต่าง รวมทั้งสามารถตัดสินใจเลือกใช้สื่อ สร้างสื่อ และกลวิธีการสื่อสารที่มีรูปแบบ วัจนภาษาหรืออวัจนภาษาให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างเหมาะสมและความรับผิดชอบต่อสังคม

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดสมรรถนะที่สำคัญของนักเรียนทั้งความสามารถในการคิดและความสามารถในการสื่อสาร อีกทั้งหลักสูตรแกนกลางฯ พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยได้ให้ความสำคัญทั้งกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสารได้กำหนด สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐานการเรียนรู้ ท 1.1 คือ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) นอกจากนี้ในการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) และ Programme for international student assessment (PISA) มีการวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและความสามารถในการสื่อสาร เพื่อคิดวิเคราะห์ทำความเข้าใจ

กับสิ่งที่อ่านเพื่อแสดงถึงความฉลาดรู้ด้านการอ่าน (Reading literacy) และเพื่อเป็นการวัดและประเมินคุณภาพความสามารถของผู้เรียน รวมถึงการวัดระดับคุณภาพของสถานศึกษาร่วมด้วย

จากการศึกษาผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน ปีการศึกษา 2564-2566 มีผลสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเฉลี่ย 51.19, 52.95, 50.73 ตามลำดับ สาระที่ 1 การอ่าน มีคะแนนคิดเป็นร้อยละ 52.58, 58.47, 63.08 ตามลำดับ ซึ่งผลการประเมินยังไม่เป็นที่น่าพอใจ และผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) และองค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (OECD) ประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA) ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า คะแนนเฉลี่ยการอ่านของนักเรียนไทยจากผลการประเมินในปี พ.ศ. 2558, พ.ศ. 2561 และ พ.ศ. 2565 เฉลี่ยเท่ากับ 409, 394 และ 379 คะแนนตามลำดับ ถือเป็นคะแนนที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย OECD ทุกปี และมีแนวโน้มลดลง โดยด้านการอ่านประเทศไทยอยู่ในอันดับ 64 จาก 81 ประเทศ และพบว่าประเทศสมาชิกมีนักเรียนที่มีความสามารถการอ่านตั้งแต่ระดับ 2 ที่ถือเป็นระดับพื้นฐานขึ้นไปอยู่ 74% แต่ไทยมีเพียง 35% (PISA Thailand, 2566)

แม้ว่าจะมีการตระหนักถึงความสำคัญ แต่การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณในระดับมัธยมศึกษายังเผชิญกับปัญหา ยังไม่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและบริบทการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (สันติศักดิ์ ทองสร้อย และพิณพันธ์ คงจิตต์, 2565) นักเรียนมีปัญหาในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณค่อนข้างมาก เพราะไม่สามารถสรุปตีความ ระบุดจุดประสงค์ ประเมินความคิดของผู้เขียนจากเรื่องที่อ่านได้และไม่สามารถถ่ายทอดข้อมูลความรู้ ความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านออกมาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สุรรัตน์ อักษรกาญจน์, 2561) สอดคล้องกับจากงานวิจัยต่าง ๆ ดังที่ ชูติมา ประยงค์ (2565); วิระวัลย์ ดีเลิศ และสุธาสนี วิทยาภรณ์ (2567) และศศิมา เเฉติ (2567) ที่ได้กล่าวถึงปัญหาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสรุปได้ว่า นักเรียนยังขาดทักษะในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ทั้งในด้านการวิเคราะห์ ตีความ และการใช้เหตุผลในการประเมินข้อมูลจากสิ่งที่อ่าน รวมถึงขาดการพัฒนาทักษะอ่านอย่างต่อเนื่องและการจัดการเรียนรู้ที่น่าสนใจ คณะวิทยาการการเรียนรู้และศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2566) กล่าวว่า การอ่านหรือการใช้สื่ออย่างไม่เหมาะสมและขาดวิจารณญาณด้วยการผลิตซ้ำหรือทำตามกระแสต่าง ๆ โดยขาดการยั้งคิดถ่วงท้วง ตระหนักถึงผลดีผลเสียก่อให้เกิดผลกระทบตามมามากมาย ทั้งผลกระทบเกี่ยวกับสุขภาพกายและสุขภาพจิต รวมถึงผลกระทบด้านความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน ดังนั้น ปัญหาดังกล่าวจึงไม่ควรถูกปล่อยทิ้งไว้ และควรเร่งหาวิธีแก้ไขหรือป้องกันโดยเร็วที่สุด

นอกจากนี้ นักเรียนยังประสบปัญหาด้านความสามารถในการสื่อสาร มีปัญหาในการใช้คำ และความเหมาะสมในการเขียน เช่น การใช้ภาษาพูดในงานเขียนทางการ การใช้คำที่ไม่ถูกต้อง

ตามความหมาย มีปัญหาการสะกดคำ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน ซึ่งส่งผลต่อความชัดเจนและความเข้าใจของผู้อ่าน ขาดความเข้าใจในการสร้างประโยคที่ถูกต้อง ทำให้ประโยคขาดความหมายหรือสื่อสารได้ไม่ชัดเจน (บุญญาพร ทองจันทร์, 2560) อีกทั้ง นักเรียนบางส่วนขาดความมั่นใจในการพูดต่อหน้าผู้อื่น ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นหรือเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพูด (กนกวรรณ สุภาราญ, 2564) รวมถึงการใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสม ไม่ถูกกาลเทศะในการสื่อสารขาดการสื่อสารอย่างตั้งใจและการตอบสนองที่เหมาะสม อาจทำให้การสื่อสารไม่ราบรื่นและเกิดความเข้าใจผิดได้ (มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต, 2557)

จากปัญหาข้างต้นความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสารส่งผลกระทบต่อหลายด้าน และเห็นถึงว่ามีความสอดคล้องกับปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอุตรดิตถ์ตรุณี ผู้วิจัยพบข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และครูรายวิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอุตรดิตถ์ตรุณี สรุปได้ว่า นักเรียนมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสารที่ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์มากนัก อีกทั้งผลการทดสอบ O-NET ปีการศึกษา 2564-2566 พบว่า สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐานการเรียนรู้ ท 1.1 คิดเป็นร้อยละ 64.20, 69.67, 74.33 ตามลำดับ ซึ่งผลการประเมินปีการศึกษา 2564 และ 2565 นั้นยังต่ำกว่าเกณฑ์เป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดร้อยละ 70 ขึ้นไป และแม้ว่าจะมีการพยายามพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณอย่างต่อเนื่อง แต่ยังพบว่านักเรียนส่วนมากมีพฤติกรรมการอ่านที่ขาดการอ่านอย่างพินิจพิเคราะห์ กล่าวคือ ไม่สามารถตัดสินใจประเมินค่าบทอ่านได้อย่างเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักการและเหตุผล ส่งผลให้การอ่านด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับต่ำกว่าการอ่านด้านอื่น ๆ ดังนั้น สาระการอ่าน จึงเป็นสาระที่ต้องปรับปรุงเพื่อพัฒนาความสามารถของนักเรียนควบคู่กับการพัฒนาผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติให้สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง และให้ผ่านตามเกณฑ์คุณภาพการประเมินของสถานศึกษา อีกทั้งยังเห็นว่าการสื่อสารเป็นสมรรถนะหลักที่สำคัญและสามารถนำมาพัฒนาพร้อมกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้ และเมื่อนักเรียนมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่ดีจะเป็นผลดีต่อความสามารถในการสื่อสารเช่นเดียวกัน

ปัจจุบันมีวิธีการจัดการเรียนรู้หลายวิธีที่ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมกับกิจกรรมเพื่อเชื่อมโยงทักษะความรู้และเจตคติ ผู้วิจัยพบกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่น่าสนใจ คือ การนำกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้นมาเป็นแกนในการจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการหลัก จะช่วยให้นักเรียนมีความคงทนในการเรียนรู้ในระดับสูง เกิดการเรียนรู้ที่ครอบคลุมทักษะการคิด การแก้ปัญหา การสื่อสาร การใช้ทักษะชีวิต และการทำงานเป็นทีม ตรงตามเป้าหมายของหลักสูตรและแนวทางพัฒนาสมรรถนะบุคคลในศตวรรษที่ 21 ตอบสนองความต้องการการพัฒนาประเทศไปสู่ยุคประเทศไทย 4.0 (สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ, 2564) สิ่งที่ดีต่อนักเรียนไป คือ วิธีการคิด กระบวนการ

แสวงหาความรู้ความสามารถในการกล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออก คุณลักษณะเหล่านี้ จะกลายเป็นลักษณะนิสัยของผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษาแล้วจะเป็น “บุคคลที่คิดเป็น รักการเรียนรู้ตลอดชีวิต” (วิสูตร โพธิ์เงิน, และคณะ, 2564)

นอกจากนี้จากการศึกษาเทคนิคการอ่านที่จะช่วยส่งเสริมการอ่านให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น พบเทคนิคการอ่าน SQ6R คือ การอ่านที่เน้นให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้จากบทอ่านอย่างเป็นระบบ เป็นขั้นตอนเป็นการอ่านเพื่อการเรียนรู้ เสริมให้ผู้อ่านได้ฝึกการคิดอย่างเป็นระบบ ผู้อ่านจะต้องอ่านอย่างพิถีพิถันเพื่อให้เข้าใจความคิดผู้แต่ง การอ้างอิงสื่อต่าง ๆ และการเชื่อมโยงความคิดจากสิ่งหนึ่งไปสู่สิ่งหนึ่ง (ธัญลักษณ์ สังข์ลักษณ์, 2564) มุ่งเน้นให้เกิดทักษะการอ่านและมีการสร้างใหม่ที่ช่วยฝึกให้สามารถนำสิ่งที่อ่านไปสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบของตนเองได้ (พิชญา เชี่ยวภาษา และกำธร คงอรุณ, 2565) ช่วยสร้างนิสัยการอ่านที่ดี มีกระบวนการสอนที่มีความสำคัญต่อการเรียนภาษาไทย ซึ่งจะช่วยให้ นักเรียนได้เรียนขั้นตอนในการอ่านพร้อมทั้งพัฒนาสมรรถนะการอ่านเพื่อพัฒนาการคิดให้ดี และมีประสิทธิภาพ (กรกมล เทียนไชย และปริญ ทนันชัยบุตร, 2566)

แต่ทั้งนี้การนำกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้นเพียงรูปแบบเดียวมาใช้พัฒนาความสามารถในการอ่านและการสื่อสารในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อาจยังไม่เพียงพอ เนื่องจากการรับสารในชีวิตประจำวันจากการอ่านบทอ่านในแต่ละประเด็นหรือเรื่อง มักมีลักษณะของเนื้อหาปริมาณมาก และมีข้อจำกัดในด้านความเข้าใจในการอ่านและด้านระยะเวลาที่ใช้ หากนักเรียนขาดการอ่านหรือการอ่านที่เป็นระบบ อาจส่งผลต่อประสิทธิภาพของการอ่านและการสื่อสารของนักเรียนได้ ผู้วิจัยจึงเห็นว่าหากนำเทคนิคการอ่าน SQ6R ซึ่งเป็นกลวิธีการอ่านที่มีประสิทธิภาพมาช่วยส่งเสริมและประยุกต์ใช้ร่วมกัน เพื่อให้เกิดกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณควบคู่ไปกับความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดได้ ดังที่ กมลพรรณ ประเสริฐศิลป์ (2565) กล่าวว่า เทคนิคการอ่าน SQ6R เป็นเทคนิคที่มุ่งพัฒนาทักษะการอ่าน เน้นให้เกิดการเรียนรู้จากบทอ่านอย่างเป็นระบบขั้นตอน ช่วยเสริมให้ผู้อ่านได้ฝึกการคิดอย่างเป็นระบบ รวมไปถึงการอ้างอิงสื่อและการเชื่อมโยงความคิดได้ นอกจากนี้เทคนิคการอ่าน SQ6R ก็ได้รับการยืนยันจากงานวิจัยว่าสามารถช่วยพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการอ่านอื่น ๆ ได้ ดังผลการวิจัยของ พิชญา เชี่ยวภาษา และกำธร คงอรุณ (2565) ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะร่วมกับเทคนิคการอ่านแบบ SQ6R เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักศึกษาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ พบว่า ทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน นอกจากนี้ ธัญลักษณ์ สังข์ลักษณ์ (2564) กล่าวว่า SQ6R มีขั้นตอนในการอ่านที่มุ่งเน้นให้เกิดทักษะกระบวนการอ่านเกิดการพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ และความสามารถ

ในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการอ่านแบบ SQ6R หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R ที่กล่าวมานี้จะเป็นเครื่องมือที่ช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้ เนื่องจากเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสารผ่านการดำเนินขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันและวิธีการในแต่ละขั้นตอนมีความสอดคล้องกัน มุ่งเน้นให้ได้ฝึกปฏิบัติเรียนรู้ดำเนินการอ่านได้ด้วยตนเองและเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น ส่งเสริมให้นักเรียน แสดงพฤติกรรมอ่านและการสื่อสารในลักษณะที่ผ่านการคิดระดับสูง โดยสะท้อนผ่านผลงานและพฤติกรรมการเรียนรู้ เช่น การตกผลึกรวบยอดและสร้างชิ้นงาน การอภิปรายและแสดงความคิดเห็น จนได้มาซึ่งข้อสรุปจากทอ่านอย่างถูกต้องสมบูรณ์ สามารถนำไปเผยแพร่แก่ผู้อื่นต่อไปได้

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R มีความสอดคล้องเกี่ยวข้องกันในแต่ละขั้นตอน โดยเฉพาะขั้นที่ 3 ขั้นปฏิบัติดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ (A) ในขั้น 3.1 ขั้นกิจกรรมการอ่าน SQ6R และสรุปความรู้ (A1) ร่วมกับขั้น S-R3 (SQ6R) นักเรียนได้ฝึกวางแผนลงมือปฏิบัติกรอ่านและการสื่อสารจริง ซึ่งจะช่วยพัฒนาความคิดความเข้าใจในการอ่านในระดับสูง สามารถสรุปความรู้เพื่อนำไปสู่การสื่อสารเขียน พูด หรือถ่ายทอดความรู้ได้อย่างถูกต้อง ในขั้น 3.2 ขั้นสื่อสารและนำเสนอหลังจากการอ่าน (A2) ร่วมกับขั้น R4-R6 (SQ6R) นักเรียนได้ฝึกการจำ ทบทวน สะท้อน วิเคราะห์ ประเมินค่าบทอ่านอย่างเป็นระบบเพื่อนำไปสู่การเลือกใช้กลวิธีในการสื่อสารและการนำเสนอสิ่งที่ตนได้เรียนรู้ออกแบบสร้างผลงานด้วยวิธีการสื่อสารที่สร้างสรรค์ อีกทั้งขั้นที่ 4 ขั้นต่อยอดและประเมินคุณค่า (S) ที่ใช้ผลงานชั้นย่อย R8 (SQ6R) ในขั้น 3.2 (A2) นักเรียนได้ฝึกการสื่อสารเพื่อแลกเปลี่ยนสิ่งที่ตนได้ตกผลึกจากการอ่านและได้เรียนรู้ร่วมกับเพื่อนในชั้น ในขั้นนี้ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีความมั่นใจและมีความชัดเจนในการสื่อสาร เนื่องจากสารหรือข้อมูลนั้นได้ผ่านการกลั่นกรองอย่างมีวิจารณญาณแล้ว และนักเรียนยังได้รู้ถึงจุดแข็ง จุดอ่อนในการอ่านและการสื่อสารของตนเองร่วมด้วย เนื่องจากกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R ยังมีขั้นตอนที่ช่วยให้นักเรียนสามารถตรวจสอบข้อมูลอย่างเป็นระบบ สามารถรับการประเมินจากครูและรับข้อเสนอแนะความคิดเห็นจากเพื่อนร่วมชั้นได้ในขั้นที่ 5 ขั้นประเมินผล (E) ทำให้มีโอกาสพัฒนาและปรับปรุงความสามารถในการอ่านและการสื่อสารของตนเองอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้นักเรียนมีพัฒนาการการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสารที่ดีขึ้น

จากที่ได้กล่าวมาว่าการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสารเป็นความสามารถที่มีความสำคัญและจำเป็นสำหรับทุกคน ทุกเพศ ทุกวัย และสำคัญยิ่งกันักเรียน ผู้วิจัย

จึงนำการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นแนวทางในการพัฒนาการอ่านและการสื่อสารแก่นักเรียนเพื่อที่จะได้ฝึกฝนและพัฒนาให้เป็น “ผู้อ่านที่มีวิจารณญาณ” และเป็น “ผู้ที่มีความสามารถในการเลือกใช้กลวิธีการสื่อสาร” อย่างเหมาะสม และอย่างมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ตนเองและสังคมต่อไป

คำถามการวิจัย

1. การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีลักษณะและคุณภาพเป็นอย่างไร
2. หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่าก่อนเรียนหรือไม่ อย่างไร
3. หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีระดับพัฒนาการความสามารถในการสื่อสารอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
3. เพื่อศึกษาระดับพัฒนาการความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R

สมมติฐานการวิจัย

1. การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความเหมาะสมในระดับมากขึ้นไป และมีคุณภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R มีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R มีพัฒนาการความสามารถในการสื่อสารโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูงขึ้นไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอุตรดิตถ์ดรุณี จังหวัดอุตรดิตถ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 (พิษณุโลก-อุตรดิตถ์) ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 12 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 466 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 4 โรงเรียนอุตรดิตถ์ดรุณี จังหวัดอุตรดิตถ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 (พิษณุโลก-อุตรดิตถ์) ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 42 คน โดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) ด้วยวิธีจับฉลาก โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตเนื้อหาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ดังนี้

2.1 เนื้อหาเป็นไปตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ดังนี้

สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน ประกอบด้วยตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัดที่ 3 ระบุใจความสำคัญและรายละเอียดของข้อมูลที่สนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน

ตัวชี้วัดที่ 4 อ่านเรื่องต่าง ๆ แล้วเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด บันทึกย่อความ และรายงาน

ตัวชี้วัดที่ 5 วิเคราะห์ วิจารณ์ และประเมินเรื่องที่อ่าน โดยใช้กลวิธีการเปรียบเทียบเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น

ตัวชี้วัดที่ 6 ประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่ใช้สนับสนุนในเรื่องที่อ่าน

ตัวชี้วัดที่ 7 วิเคราะห์ความสมเหตุสมผล การลำดับความ และความเป็นไปได้
ของเรื่อง

ตัวชี้วัดที่ 8 วิเคราะห์เพื่อแสดงความคิดเห็นโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

และตัวชี้วัดที่ 9 ตีความและประเมินคุณค่า แนวคิดที่ได้จากงานเขียน
อย่างหลากหลายเพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้การจัดการ
เรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R จำนวน 5 แผน
แผนละ 2 ชั่วโมง (หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 พัฒนาการอ่านและการสื่อสาร) ตามลำดับดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่	จำนวน
ทดสอบ (วัดความสามารถ) ก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	1 ชั่วโมง
1) เรื่อง การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ	2 ชั่วโมง
2) เรื่อง การอ่านจากสื่อสังคมออนไลน์อย่างมีวิจารณญาณ	2 ชั่วโมง
3) เรื่อง การอ่านจากข่าวอย่างมีวิจารณญาณ	2 ชั่วโมง
4) เรื่อง การอ่านจากบทความอย่างมีวิจารณญาณ	2 ชั่วโมง
5) เรื่อง การอ่านจากสารคดีอย่างมีวิจารณญาณ	2 ชั่วโมง
ทดสอบ (วัดความสามารถ) หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	1 ชั่วโมง
รวมทั้งสิ้น	12 ชั่วโมง

2.2 ระยะเวลาที่ใช้ในการพัฒนา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 ใช้เวลาในการทดลอง
จำนวน 4 สัปดาห์ แบ่งเป็น การใช้เวลาในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้สัปดาห์ละ 3 วัน
วันละ 1 ชั่วโมง รวม 10 ชั่วโมง และใช้เวลาทดสอบ (วัดความสามารถ) ก่อนและหลังการจัดกิจกรรม
การเรียนรู้ (นอกเวลาเรียน) อย่างละ 1 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง

3. ขอบเขตด้านด้านตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น
ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

3.2.1 ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

ปีที่ 3

3.2.2 ความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R หมายถึง ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยสังเคราะห์ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้จากกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น มาร่วมกับวิธีสอนอ่าน SQ6R ได้ 5 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ ชั้นที่ 1 ชี้นำเข้าสู่กิจกรรมการเรียนรู้ ชั้นที่ 2 ชั้นรับและจัดกระทำข้อมูลใหม่ ชั้นที่ 3 ชั้นปฏิบัติดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ โดยแบ่งเป็น ชั้นที่ 3.1 ชั้นกิจกรรมการอ่าน SQ6R และสรุปความรู้ ชั้นที่ 3.2 ชั้นสื่อสารและนำเสนอ หลังจากการอ่าน SQ6R ชั้นที่ 4 ชั้นต่อยอดและประเมินคุณค่า และชั้นที่ 5 ชั้นประเมินผล

2. ดัชนีประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R หมายถึง ค่าดัชนีประสิทธิผลของการประเมินสื่อการสอนหรือวิธีการสอน โดยวัดจากความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและคะแนนหลังเรียนซึ่งจะแสดงถึงพัฒนาการ ความก้าวหน้าของผู้เรียนหลังจากเรียนรู้ด้วยนวัตกรรมหรือสื่อการสอนแล้ว เกณฑ์ที่ยอมรับทั่วไป ต้องมีค่าสูงกว่า 0.50 ขึ้นไปหรือคิดเป็นร้อยละ 50 ขึ้นไป (เผชญิ กิจระการ, 2546) ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการประเมินคุณภาพของการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้นร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R โดยแสดงผ่านคะแนนที่แสดงถึงความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เปรียบเทียบคะแนนที่เพิ่มขึ้นระหว่างคะแนนการวัดและประเมินความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนและหลังเรียน

3. ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แสดงออกในการวิเคราะห์บทอ่าน ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดของทักษะ และความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จากการศึกษาเอกสารได้จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ความสามารถในการเข้าใจและตระหนักถึงภูมิหลัง เจตคติของผู้เขียน 2) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ วิจัยและประเมินค่าภาษาและข้อมูล 3) ความสามารถในการสรุปและระบุข้อมูลอย่างถูกต้อง และ 4) ความสามารถในการใช้ความคิดคาดคะเนต่อยอดและคิดสร้างสรรค์ วัดและประเมินผลโดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ก่อนเรียน และหลังเรียน นำคะแนนมาตัดสินคุณภาพความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยประยุกต์ใช้จาก สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2555) แบ่งคุณภาพออกเป็น 4 ระดับ คือ ระดับดีเยี่ยม ระดับดี ระดับพอใช้ และระดับปรับปรุง โดยกำหนดเกณฑ์การผ่านร้อยละ 70 ขึ้นไป หรือได้ 21.00 คะแนนขึ้นไป

4. ความสามารถในการสื่อสาร หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้แสดงออกถึงการสื่อสารด้านการเลือกใช้กลวิธีการสื่อสารอย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึง

ความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร จำนวน 10 ข้อ รวม 30 คะแนน มีลักษณะเป็นเกณฑ์คุณภาพ (Rubric score) และนำคะแนนเฉลี่ยมาเทียบเกณฑ์การตัดสินคุณภาพ ระดับความสามารถในการสื่อสารในภาพรวม แบ่งคุณภาพออกเป็น 4 ระดับ คือ ระดับดีเยี่ยม ระดับดี ระดับพอใช้ และระดับปรับปรุง กำหนดเกณฑ์การผ่านร้อยละ 70 ขึ้นไป หรือได้ 21.00 คะแนนขึ้นไป ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้ประเมิน

5. คะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ หมายถึง คะแนนพัฒนาการของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่แสดงออกทางพฤติกรรมการเรียนรู้ในความสามารถด้านการสื่อสารเป็นคะแนนประมาณค่า อัตราส่วนร้อยละที่ได้จากการวัดจำนวน 2 ครั้ง คือ คะแนนครั้งแรกและครั้งหลัง นำมาคำนวณหาค่าร้อยละของพัฒนาการ หรือคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ มีเกณฑ์การแปลคะแนนตามระดับพัฒนาการ คือ พัฒนาการระดับสูงมาก พัฒนาการระดับสูง พัฒนาการระดับปานกลาง พัฒนาการระดับต้น ไม่มีพัฒนาการ และพัฒนาการลดลง โดยใช้สูตรของ ศิริชัย กาญจนวาสิ (2557 อ้างถึงใน รัชกร เวชรนนท์, 2562)

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอุตรดิตถ์ตรุณี จังหวัดอุตรดิตถ์ เกิดทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสารโดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R
2. ครูผู้สอนรายวิชาภาษาไทยนำการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการสอนและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับทักษะการอ่านด้านอื่น ๆ เช่น การอ่านจับใจความ การอ่านคิดวิเคราะห์ เป็นต้น
3. ครูผู้สอนรายวิชาอื่น ๆ นำการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R ไปบูรณาการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้และเนื้อหาสาระในการสอนของตน
4. โรงเรียนอุตรดิตถ์ตรุณีและหน่วยงานต้นสังกัดนำแนวทางการจัดการเรียนรู้กระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R ไปพัฒนาครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R ที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
  - 1.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
  - 1.2 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้
  - 1.3 คุณภาพผู้เรียน
  - 1.4 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
  - 1.5 รายวิชาภาษาไทย ท 23102 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนอุตรดิตถ์ ตรีณี จังหวัดอุตรดิตถ์
2. การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
  - 2.1 ความหมายของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
  - 2.2 ความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
  - 2.3 บันไดสู่การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
  - 2.4 กลวิธีการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
  - 2.5 การวัดและการประเมินผลการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
3. สมรรถนะการสื่อสาร
  - 3.1 ความหมายของสมรรถนะการสื่อสาร
  - 3.2 องค์ประกอบของสมรรถนะการสื่อสาร
  - 3.3 ระดับสมรรถนะการสื่อสาร
  - 3.4 พฤติกรรมบ่งชี้ตามระดับสมรรถนะการสื่อสาร
4. กระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น
  - 4.1 ความหมายของกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น
  - 4.2 ขั้นตอนของกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น

5. เทคนิคการอ่าน SQ6R

5.1 ความหมายของเทคนิคการอ่าน SQ6R

5.2 ขั้นตอนของเทคนิคการอ่าน SQ6R

6. การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสารของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

7.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

7.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการสื่อสาร

7.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น

7.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการอ่าน SQ6R

8. กรอบแนวคิดการวิจัย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึก ในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษ ต่อการประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ ในรายวิชาภาษาไทย ภาษาไทย เป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้าง บุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทยเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจ และความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรมการงานและดำรงชีวิตร่วมกันในสังคม ประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูล สารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนาระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจัยและสร้างสรรค์ให้ทันต่อ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ ด้านวัฒนธรรม ประเพณี และสุนทรียภาพเป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์และสืบสาน ให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการ (2552) กล่าวว่า ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้ต้องมีประสิทธิภาพและเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง โดยสิ่งที่เรียนรู้ในภาษาไทย ได้แก่ 1) การอ่าน การอ่านออกเสียงคำ ประโยค การอ่านบทร้อยแก้ว คำประพันธ์ชนิดต่าง ๆ การอ่านในใจเพื่อสร้างความเข้าใจ และการคิดวิเคราะห์สังเคราะห์ความรู้จากสิ่งที่อ่านเพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน 2) การเขียน การเขียนสะกดคำตามอักขรวิธี การเขียนสื่อสารรูปแบบต่าง ๆ การเขียนเรียงความ ย่อความ เขียนรายงานจากการค้นคว้า เขียนตามจินตนาการ เขียนวิเคราะห์ วิวิจารณ์ และเขียนเชิงสร้างสรรค์ 3) การฟัง การดู และการพูด การฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ การพูดแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก พูดลำดับเรื่องราวอย่างเป็นเหตุเป็นผล การพูดในโอกาสต่าง ๆ ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และการพูดเพื่อโน้มน้าวใจ 4) หลักการใช้ภาษาไทย ศักยภาพธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของภาษาไทย การใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมกับโอกาสและบุคคล การแต่งบทประพันธ์ประเภทต่าง ๆ และอิทธิพลของภาษาต่างประเทศในภาษาไทย และ 5) วรรณคดีและวรรณกรรม วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อศึกษาข้อมูล แนวความคิด คุณค่าของงานประพันธ์ และเพื่อความเพลิดเพลิน การเรียนรู้และทำความเข้าใจบทเห่ บทร้องเล่นของเด็ก เพลงพื้นบ้านที่เป็นภูมิปัญญาที่มีคุณค่าของไทย ซึ่งได้ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม ขนบธรรมเนียม ประเพณี เรื่องราวของสังคมในอดีตและความงดงามของภาษา เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและภูมิใจในบรรพบุรุษที่ได้สั่งสมสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

จากการศึกษาถึงกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยจึงสามารถสรุปได้ว่า ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติและเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อนำไปใช้ในการสื่อสาร การเรียนรู้ต้องมีประสิทธิภาพและนำไปใช้ในชีวิตจริง และรายวิชาภาษาไทยมีสิ่งที่ต้องเรียนรู้ ได้แก่ 1) การอ่าน 2) การเขียน 3) การฟัง การดู และการพูด 4) หลักการใช้ภาษาไทย และ 5) วรรณคดีและวรรณกรรม เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้สิ่งที่ต้องเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คือ การอ่านเพื่อสร้างความเข้าใจและการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้จากสิ่งที่อ่าน โดยพัฒนาให้เกิดเป็นการอ่านในระดับที่สูงขึ้นเป็นการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และเพื่อนำไปปรับใช้ควบคู่ในการสื่อสารต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ของ กระทรวงศึกษาธิการ (2552) มีดังนี้

สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ข้อความและเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด มาตรฐานพื้นฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิดและความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณ และสร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษาและรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วรรณคดีและวรรณกรรมอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

จากการศึกษาสามารถสรุปได้ว่า สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ มีจำนวน 5 สาระมาตรฐาน การเรียนรู้ ได้แก่ สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด สาระที่ 2 การเขียน มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด มาตรฐานพื้นฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดู และพูดแสดงความรู้ ความคิดและความรู้สึกอย่างมีวิจารณญาณ สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษา และหลักภาษาไทย และสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรมมาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรม

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน โดยพัฒนาขึ้น เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 โรงเรียนอุตรดิตถ์ดรุณี

คุณภาพผู้เรียน

คุณภาพผู้เรียนรายวิชาภาษาไทย ของ กระทรวงศึกษาธิการ (2552) การจบชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 มีดังนี้

1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้อง เข้าใจ ความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย จับใจความสำคัญและรายละเอียดของสิ่งที่อ่าน แสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน และเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด ย่อความ เขียนรายงานจากสิ่งที่อ่านได้ วิเคราะห์ วิจัยอย่างมีเหตุผล ลำดับความอย่างมีขั้นตอนและ ความเป็นไปได้ของเรื่องที่อ่าน รวมทั้งประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่ใช้สนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน

2. เขียนสื่อสารด้วยลายมือที่อ่านง่ายชัดเจน ใช้ถ้อยคำได้ถูกต้องเหมาะสมตามระดับภาษา เขียนคำขวัญ คำคม คำอวยพรในโอกาสต่าง ๆ โฆษณา คติพจน์ สุนทรพจน์ ชิวประวัติ อัตชีวประวัติ และประสบการณ์ต่าง ๆ เขียนย่อความ จดหมายกิจธุระ แบบกรอกสมัครงาน เขียนวิเคราะห์ วิจารณ์ และแสดงความรู้ ความคิดหรือโต้แย้งอย่างมีเหตุผล ตลอดจนเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า และเขียนโครงการ

3. พูดยแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วิจารณ์ ประเมินสิ่งที่ได้จากการฟังและดู นำข้อคิดไปประยุกต์ใช้ในชีวิตรประจำวัน พุดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า อย่างเป็นระบบ มีศิลปะในการพูด พุดในโอกาสต่าง ๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ และพุดโน้มน้าว อย่างมีเหตุผลน่าเชื่อถือ รวมทั้งมีมารยาทในการฟัง ดู และพุด

4. เข้าใจและใช้คำราชาศัพท์ คำบาลีสันสกฤต คำภาษาต่างประเทศอื่น ๆ คำทับศัพท์ และศัพท์บัญญัติในภาษาไทย วิเคราะห์ความแตกต่างในภาษาพูด ภาษาเขียน โครงสร้างของประโยครวม ประโยคซ้อน ลักษณะภาษาที่เป็นทางการ กึ่งทางการและไม่เป็นทางการ และแต่งบทร้อยกรองประเภท กลอนสุภาพ กาพย์และโคลงสี่สุภาพ

5. สรุปเนื้อหาวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน วิเคราะห์ตัวละครสำคัญ วิถีชีวิตไทยและคุณค่าที่ได้รับจากวรรณคดีวรรณกรรมและบทอาขยาน พร้อมทั้งสรุปความรู้ข้อคิดเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตรจริง

จากการศึกษาสามารถสรุปได้ว่า คุณภาพผู้เรียนในรายวิชาภาษาไทย ตามหลักเกณฑ์ของ กระทรวงศึกษาธิการ (2552) ได้กำหนดคุณสมบัติของผู้เรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในหลายด้าน โดยผู้เรียนต้องมีทักษะในระดับที่เหมาะสมกับการพัฒนาในชีวิตจริง ได้แก่ 1) การอ่าน คือ สามารถอ่านบทร้อยแก้วร้อยกรอง เข้าใจความหมายทั้งโดยตรงและโดยนัย จับใจความสำคัญ วิเคราะห์ วิจารณ์ ย่อความ และประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่อ่านได้ 2) การเขียน คือ สามารถเขียนได้หลากหลายประเภท โดยใช้ภาษาที่ถูกต้องและเหมาะสมตามระดับ 3) การพูด คือ สามารถพูดยแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วิจารณ์ และนำเสนอข้อคิดที่ได้จากการฟังและดูอย่างมีเหตุผล มีศิลปะการพูด และสามารถพุดในโอกาสต่าง ๆ อย่างเหมาะสม 4) การใช้ภาษา คือ เข้าใจ และสามารถใช้คำ วิเคราะห์ความแตกต่างในภาษาพูดและภาษาเขียน รวมถึงการแต่งบทร้อยกรอง และ 5) การวิเคราะห์วรรณคดี คือ สามารถสรุปเนื้อหา วิเคราะห์ตัวละคร วิถีชีวิตไทย และคุณค่าเพื่อประยุกต์ใช้ในชีวิตร

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้คุณภาพผู้เรียนในระดับจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นกรอบพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ได้แก่ จับใจความสำคัญและรายละเอียด แสดงความคิดเห็นและข้อโต้แย้ง เขียนกรอบแนวคิด ผังความคิดย่อความ เขียนรายงาน วิเคราะห์ วิจารณ์อย่างมีเหตุผล ลำดับความ อย่างมีขั้นตอนและความเป็นไปได้ รวมทั้งประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่ใช้สนับสนุนจากเรื่อง

ที่อ่าน ทั้งนี้พัฒนาขึ้นเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสาร
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอุตรดิตถ์ศรีนครินทร์

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
ของ กระทรวงศึกษาธิการ (2552) ดังนี้

ตาราง 1 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ชั้น	สาระ ที่	มาตรฐาน ตัวชี้วัด	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.3	การ อ่าน	ท 1.1 ม.3/1	1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและ บทร้อยกรองได้ถูกต้องและเหมาะสมกับ เรื่องที่อ่าน	การอ่านออกเสียง ประกอบด้วย - บทร้อยแก้วที่เป็นบทความทั่วไป และบทความปกิณกะ - บทร้อยกรอง เช่น กลอนบทละคร กลอนเสภา กาพย์ยานี 11 กาพย์ฉบัง 16 และโคลงสี่สุภาพ
		ท 1.1 ม.3/2	ระบุความแตกต่างของคำที่มีความหมาย โดยนัย	การอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ เช่น - วรรณคดีในบทเรียน
		ท 1.1 ม.3/3	3. ระบุใจความสำคัญและรายละเอียด ของข้อมูลที่สนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน	- ข่าวและเหตุการณ์สำคัญ - บทความ
		ท 1.1 ม.3/4	4. อ่านเรื่องต่าง ๆ แล้วเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด บันทึกย่อความ และรายงาน	- บันทึกคดี - สารคดี
		ท 1.1 ม.3/5	5. วิเคราะห์ วิจาร์ณา และประเมินเรื่อง ที่อ่านโดยใช้กลวิธีการเปรียบเทียบ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ดีขึ้น	- สารคดีเชิงประวัติ - ตำนาน - งานเขียนเชิงสร้างสรรค์
		ท 1.1 ม.3/6	6. ประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่ สนับสนุนในเรื่องที่อ่าน	- เรื่องราวจากบทเรียนในกลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทยและกลุ่มสาระอื่น
		ท 1.1 ม.3/7	7. วิจาร์ณาความสมเหตุสมผลการลำดับ ความและความเป็นไปได้ของเรื่อง	
		ท 1.1 ม.3/8	8. วิเคราะห์เพื่อแสดงความคิดเห็นได้ เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน	

ตาราง 1 (ต่อ)

ชั้น	สาระที่	มาตรฐาน ตัวชี้วัด	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.3	1 การอ่าน	ท 1.1 ม.3/9	9. ตีความและประเมินคุณค่า และแนวคิดที่ได้จากงานเขียน อย่างหลากหลายเพื่อนำไปใช้ แก้ปัญหาในชีวิต	การอ่านตามความสนใจ เช่น - หนังสืออ่านนอกเวลา - หนังสืออ่านตามความสนใจและตามวัยของนักเรียน - หนังสืออ่านที่ ครูและนักเรียน ร่วมกันกำหนด
		ท 1.1 ม.3/10	10. มีมารยาทในการอ่าน	มารยาทในการอ่าน
ม.3	3 การฟัง การดู และ การพูด	ท 3.1 ม.3/1	21. แสดงความคิดเห็นและ ประเมินเรื่องจากการฟังและ การดู	การพูดแสดงความคิดเห็นและ ประเมินเรื่องจาก
		ท 3.1 ม.3/2	22. วิเคราะห์และวิจารณ์ เรื่องที่ ฟังและดูเพื่อนำข้อคิด มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต	การฟังและการดู การพูดวิเคราะห์ วิเคราะห์จากเรื่องที่ฟังและดู
		ท 3.1 ม.3/3	23. พุดรายงานเรื่องหรือประเด็น ที่ศึกษาค้นคว้าจากการฟัง การดู และการสนทนา	การพุดรายงานการศึกษาค้นคว้า เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น
		ท 3.1 ม.3/4	24. พุดในโอกาสต่าง ๆ ได้ ตรงตามวัตถุประสงค์	การพุดในโอกาสต่าง ๆ เช่น - การพุดโต้วาที - การอภิปราย - การพุดยอวาที
		ท 3.1 ม.3/5	25. พุดโน้มน้าวโดยนำเสนอ หลักฐานตามลำดับเนื้อหา อย่างมีเหตุผลและน่าเชื่อถือ	การพุดโน้มน้าว
		ท 3.1 ม.3/6	26. มีมารยาทในการฟังการดู และ การพุด	มารยาทในการฟัง การดู และ การพุด
ม.3	4 หลักการ ใช้ภาษา	ท 4.1 ม.3/1	27. จำแนกและใช้ คำภาษา ต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย	คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ

ตาราง 1 (ต่อ)

ชั้น	สาระที่	มาตรฐาน ตัวชี้วัด	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.3	4 หลักการใช้ ภาษา	ท 4.1 ม.3/2	28. วิเคราะห์โครงสร้างประโยค ซับซ้อน	ประโยคซับซ้อน
		ท 4.1 ม.3/3	29. วิเคราะห์ระดับภาษา	ระดับภาษา
		ท 4.1 ม.3/4	30. ใช้คำทับศัพท์และศัพท์ บัญญัติ	- คำทับศัพท์ - คำศัพท์บัญญัติ
		ท 4.1 ม.3/5	31. อธิบายความหมายคำศัพท์ ทางวิชาการและวิชาชีพ	คำศัพท์ทางวิชาการและวิชาชีพ
		ท 4.1 ม.3/6	32. แต่งบทร้อยกรอง	โคลงสี่สุภาพ
ม.3	5 วรรณคดีและ วรรณกรรม	ท 5.1 ม.3/1	33. สรุปเนื้อหาวรรณคดี วรรณกรรมและวรรณกรรม ท้องถิ่นในระดับที่ยากยิ่งขึ้น	วรรณคดี วรรณกรรม และ วรรณกรรมท้องถิ่นเกี่ยวกับ - ศาสนา - ประเพณี - พิธีกรรม - สุภาษิตคำสอน - เหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ - บันเทิงคดี
		ท 5.1 ม.3/2	34. วิเคราะห์วิถีไทยและ คุณค่าจากวรรณคดี และ วรรณกรรมที่อ่าน	การวิเคราะห์วิถีไทย และคุณค่า จากวรรณคดีและวรรณกรรม
		ท 5.1 ม.3/3	35. สรุปความรู้และข้อคิด จากการอ่านเพื่อนำไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	
		ท 5.1 ม.3/4	36. ท่องจำและบอกคุณค่า บทอาขยานตามที่กำหนด และ บทร้อยกรองที่มีคุณค่า ตามความสนใจและนำไปใช้ อ้างอิง	บทอาขยานและบทร้อยกรอง ที่มีคุณค่า - บทอาขยานตามที่กำหนด - บทร้อยกรองตามความสนใจ
รวมทั้งหมด 36 ตัวชี้วัด				

จากการศึกษาจึงสรุปได้ว่า ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางภาษาไทยเป็นสาระที่เป็นกรอบเนื้อหาหรือขอบข่ายองค์ความรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ไทย กระทรวงศึกษาธิการ (2551)

ได้กำหนดว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จะได้ศึกษาซึ่งมีตัวชี้วัดรวมทั้งหมด 36 ตัวชี้วัด และแต่ละตัวชี้วัดมีการกำหนดสาระการเรียนรู้แกนกลางเพื่อใช้เป็นแนวทางในการเรียนการสอนร่วมด้วย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้สาระการเรียนรู้แกนกลางภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คือ สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด และตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้อง จำนวน 7 ตัวชี้วัด ได้แก่ ท 1.1 ม. 3/3 ม. 3/4 ม. 3/5 ม. 3/6 ม. 3/7 ม. 3/8 และ ม. 3/9

รายวิชาภาษาไทย ท 23102 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนอุตรดิตถ์ดรุณี จังหวัดอุตรดิตถ์

ผู้วิจัยได้พัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R ที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อใช้ในรายวิชาภาษาไทย 6 รหัส ท 23102 ได้มีการวางแผนออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมต่าง ๆ ให้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามโครงสร้างและคำอธิบายรายวิชา เพื่อให้เหมาะสมกับหน่วยการเรียนรู้และโครงสร้างรายวิชา และเพื่อใช้เป็นแนวทางในวางแผนพัฒนาผู้เรียน ดังนี้

คำอธิบายรายวิชา

รายวิชา ภาษาไทย 6	รหัสวิชา ท 23102	กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	ภาคเรียนที่ 2	จำนวน 1.5 หน่วยกิต
เวลาเรียน 3 ชั่วโมง/สัปดาห์		จำนวน 60 ชั่วโมง/ภาคเรียน

ศึกษาการอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองประเภทต่าง ๆ อ่านเรื่องจากวรรณคดีในบทเรียน ข่าวและเหตุการณ์สำคัญ บทความ บันเทิงคดี สารคดี สารคดีเชิงประวัติ ตำนานงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ เรื่องราวจากบทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ฝึกการเขียน การฟังและการดู การพูดแสดงความคิดเห็นและประเมินเรื่อง การพูดวิเคราะห์ วิเคราะห์จากเรื่องที่ฟังและดู การพูดรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ศึกษาเกี่ยวกับการจำแนกและการใช้คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย การวิเคราะห์โครงสร้างประโยคซับซ้อน การแต่งบท ร้อยกรองประเภทโคลงสี่สุภาพ อ่านวรรณคดีวรรณกรรมและวรรณกรรมท้องถิ่นเกี่ยวกับศาสนา ประเพณี พิธีกรรม สุภาษิตคำสอน เหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ บันเทิงคดี

ใช้ความรู้เรื่องระบุจับใจความสำคัญ เพื่อสรุปรายละเอียดของข้อมูลที่ใช้สนับสนุนการอ่านเพื่อเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด บันทึกย่อความ รายงานวิเคราะห์ วิเคราะห์และประเมินเรื่องที่อ่านโดยใช้กลวิธีการเปรียบเทียบ ดีความและประเมินค่าแนวคิดที่ได้จากการเขียนเพื่อนำไปใช้

ในการแก้ปัญหาในชีวิต ฝึกการเขียนชีวประวัติหรืออัตชีวประวัติโดยเล่าเหตุการณ์ ข้อคิดเห็นและทัศนคติในเรื่องต่าง ๆ การเขียนย่อความจากนิทาน ประวัตินาน สารคดีทางวิชาการ พระราชดำรัสพระบรมราชาโชวาท จดหมายราชการ การเขียนจดหมายกิจธุระเชิญวิทยากร ขอความอนุเคราะห์หรือขอขอบคุณ การเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าและการเขียนรายงานโครงการ การคัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัดตามรูปแบบการเขียนอักษรไทย

เพื่อนำความรู้ ทักษะต่าง ๆ รวมถึงข้อคิดให้สามารถมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต วิเคราะห์วิถีไทยและคุณค่าของวรรณคดีของวรรณคดีวรรณกรรมสรุปเนื้อหา ความรู้ ข้อคิดจากการอ่านเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ตลอดจนท่องจำและบอกคุณค่าของบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจและนำไปใช้อ้างอิง โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการกลุ่ม กระบวนการเรียนภาษา กระบวนการเรียนรู้ของตนเอง เพื่อให้เกิดความรู้ มีมารยาทในการอ่าน การเขียน การฟัง การพูด มีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การใช้ทักษะชีวิต การใช้เทคโนโลยี เป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม

ตัวชี้วัด

ท 1.1 ม. 3/1, ม. 3/2, ม. 3/3, ม. 3/4, ม. 3/5, ม. 3/6, ม. 3/7, ม. 3/8, ม. 3/9, ม. 3/10

ท 2.1 ม. 3/1, ม. 3/2, ม. 3/3, ม. 3/4, ม. 3/5, ม. 3/6, ม. 3/7, ม. 3/8, ม. 3/9, ม. 3/10

ท 3.1 ม. 3/1, ม. 3/2, ม. 3/3, ม. 3/4, ม. 3/5, ม. 3/6

ท 4.1 ม. 3/1, ม. 3/2, ม. 3/3, ม. 3/4, ม. 3/5, ม. 3/6

ท 5.1 ม. 3/1, ม. 3/2, ม. 3/3, ม. 3/4

รวมทั้งหมด 36 ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชา ภาษาไทย 6

รหัสวิชา ท 23102

วิชาพื้นฐาน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ภาคเรียนที่ 2

จำนวน 1.5 หน่วยกิต

เวลาเรียน 60 ชั่วโมง

โรงเรียนอุตรดิตถ์ครุณี

ผู้สอน นางสาวกรัชกาย ใจวงศ์

ตาราง 2 โครงสร้างรายวิชา ภาษาไทย 5 รหัสวิชา ท 23102 ภาคเรียนที่ 2 โรงเรียนอุตรดิตถ์ครุณี

ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	ความคิดรวบยอด	เวลา (ชม.)	น้ำหนัก คะแนน
1. พัฒนา การอ่านและ การสื่อสาร	ท 1.1 ม. 3/3 ม. 3/4 ม. 3/5 ม. 3/6 ม. 3/7 ม. 3/8 ม. 3/9 ท 2.1 ม. 3/6 ม. 3/7 ม. 3/10 ท 3.1 ม. 3/4 ม. 3/5 ม. 3/6	การอ่านระบุใจความสำคัญของงานเขียน บทความ บันเทิงคดี สารคดี ข่าว และงานเขียน สร้างสรรค์ การเขียนเพื่อการสื่อสาร การเขียน ข้อความโดยใช้ถ้อยคำได้ถูกต้องตามระดับ ของภาษา และมีมารยาทในการเขียน วิเคราะห์ วิจารณ์เรื่องที่ฟังและดู พุดรายงานการในประเด็น ที่ศึกษาวิเคราะห์ระดับภาษาได้ พุดรายงาน พูดในโอกาสต่าง ๆ ได้ว่าที่ อภิปราย ต้อนรับ ออกรายงาน โน้มน้าว และมีมารยาทในการพูด	10	10
2. สารพัน อิศรญาณ ภาษา	ท 1.1 ม. 3/1 ม. 3/2 ม. 3/3 ม. 3/9 ม. 3/10 ท 5.1 ม. 3/1 ม. 3/2 ม. 3/3 ม. 3/4	การศึกษาวรรณคดีเกี่ยวกับสุภาษิต คำสอน ผู้เรียนต้องอ่านออกเสียงบทร้อยกรองได้ถูกต้อง บอกความหมายของคำที่มีความหมายโดยตรง และโดยนัย ระบุใจความสำคัญ วิเคราะห์วิจารณ์ และประเมินค่าวรรณคดีเรื่องอิศรญาณภาษาได้ ตีความและประเมินคุณค่าที่ได้รับจากวรรณคดีเรื่อง อิศรญาณภาษาและนำไปประยุกต์ใช้และแก้ปัญหา ในชีวิตได้ สรุปเนื้อหา วิเคราะห์วิถีไทยและคุณค่า จากวรรณคดี	9	10
3. พินิจ เห็นแก่ลูก	ท 1.1 ม. 3/1 ม. 3/3 ม. 3/4 ม. 3/7 ม. 3/8 ม. 3/9 ท 5.1 ม. 3/1 ม. 3/2 ม. 3/3	การศึกษาวรรณกรรมประเภทบันเทิงคดี การอ่านร้อยแก้ว การอ่านจับใจความ สรุปเนื้อหา เรื่องเห็นแก่ลูก วิเคราะห์ความสมเหตุสมผล การลำดับความและความเป็นไปได้ของบทละครพูด เรื่องเห็นแก่ลูก วิเคราะห์ เพื่อแสดงความคิดเห็น หรือโต้แย้ง ตีความประเมินคุณค่าแนวคิด เรื่องที่อ่าน วิเคราะห์วิถีไทยและคุณค่าด้านสังคม เรื่องเห็นแก่ลูก สรุปความรู้และข้อคิดนำไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	10	10

ตาราง 2 (ต่อ)

ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด	ความคิดรวบยอด	เวลา (ชม.)	น้ำหนัก คะแนน
4. วิจัย วรรณคดีไทย ในบทพากย์ เอราวัณ	ท. 1.1 ม. 3/1 ม. 3/3 ม. 3/5 ม. 3/9 ท 5.1 ม. 3/1 ม. 3/2 ม. 3/3 ม. 3/4	การศึกษาวรรณคดี ผู้เรียนต้องอ่านออกเสียง บทร้อยแก้วได้ถูกต้อง เหมาะสม ระบุใจความสำคัญ วิเคราะห์วิจารณ์และประเมินค่าวรรณคดีเรื่อง บทพากย์เอราวัณได้ ดีความและประเมินคุณค่า ที่ได้รับจากเรื่องบทพากย์เอราวัณและนำไป ประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในชีวิตได้ สรุปเนื้อหา วิเคราะห์ วิถีไทยและคุณค่าของเรื่อง สรุปความรู้และข้อคิด จากการอ่านเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ท่องจำ บทอาขยานตามที่กำหนดโดยอ่านออกเสียง ได้ถูกต้องและบอกคุณค่าได้	9	10
สอบกลางภาค			2	20
5. ผูกใจด้วยภาษา	ท 2.1 ม. 3/2 ม. 3/9 ม. 3/10 ท 3.1 ม. 3/3 ท 4.1 ม. 3/1 ม. 3/3 ม. 3/4	การศึกษากาพย์เขียนข้อความตามสถานการณ์ โอกาสต่าง ๆ โดยใช้ถ้อยคำได้ถูกต้องตามระดับภาษา แสดงความคิดเห็นและประเมินเรื่องที่ฟังและดู เพื่อนำข้อคิดมาประยุกต์ใช้ การใช้ ภาษา เพื่อการสื่อสาร การเปลี่ยนแปลงของภาษา ระดับ ภาษา การแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ	10	10
6. อักษรวิวัฒน์	ท 2.1 ม. 3/2 ม. 3/10 ท 3.1 ม. 3/1 ม. 3/2 ม. 3/3 ท 4.1 ม. 3/3 ม. 3/4	การประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่สนับสนุน ในเรื่องที่อ่าน วิเคราะห์ เพื่อแสดงความคิดเห็น โต้แย้งเรื่องที่อ่าน การเขียนแสดงความคิดเห็นและ โต้แย้งอย่างมีเหตุผล การเขียนวิเคราะห์วิจารณ์และ แสดงความรู้ ความคิดเห็นหรือโต้แย้งในเรื่องต่าง ๆ และมีมารยาทในการเขียน พุดรายงาน พุดในโอกาส ต่าง ๆ พุดได้ว่าที่ พุดอภิปราย พุดต้อนรับ พุดอำลา พุดรายงาน พุดโน้มน้าว และมีมารยาทในการพุด	10	10
สอบปลายภาค			2	20
รวม			60	100

ตาราง 3 การจัดการเรียนรู้ที่ใช้ในการวิจัย

หน่วยจัดการเรียนรู้ที่ 1			
เรื่อง พัฒนาการอ่านและการสื่อสาร จำนวน 10 ชั่วโมง แผนละ 2 ชั่วโมง			
แผนที่	เรื่อง	เนื้อหาที่เรียน (เรียนตามหน่วยการเรียนรู้)	แบบฝึกทักษะเรื่อง (ภาระงาน/ชิ้นงาน)
1	เรื่อง การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ	1) เรื่อง การอ่านนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ	บทอ่าน เรื่อง ชายเด็ยตายแห่งภูเขากลากเหนือ
		มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้อง ท 1.1 ม. 3/3 ม. 3/4 ม. 3/5 ม. 3/6 ม. 3/7 ม. 3/8 และ ม. 3/9	
2	เรื่อง การอ่านจากสื่อสังคมออนไลน์อย่างมีวิจารณญาณ	1) เรื่องการอ่านจากสื่อสังคมออนไลน์อย่างมีวิจารณญาณ	บทอ่าน เรื่อง กล่องโคมใส่อาหารกับสารก่อมะเร็ง
		มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้อง ท 1.1 ม. 3/3 ม. 3/4 ม. 3/5 ม. 3/6 ม. 3/7 ม. 3/8 และ ม. 3/9	
3	เรื่อง การอ่านจากข่าวอย่างมีวิจารณญาณ	1) เรื่อง การอ่านจากข่าวอย่างมีวิจารณญาณ	บทอ่าน เรื่อง จับตาพายุ ‘ยาจิก’
		มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้อง ท 1.1 ม. 3/3 ม. 3/4 ม. 3/5 ม. 3/6 ม. 3/7 ม. 3/8 และ ม. 3/9	
4	เรื่อง การอ่านจากบทความอย่างมี- วิจารณ์อย่างมี- วิจารณ์	1) เรื่อง การอ่านจากบทความอย่างมีวิจารณญาณ	บทอ่าน เรื่อง ราชนีพินดาบ (พาราลิมปิก 2024)
		มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้อง ท 1.1 ม. 3/3 ม. 3/4 ม. 3/5 ม. 3/6 ม. 3/7 ม. 3/8 และ ม. 3/9	
5	เรื่อง การอ่านจากสารคดีอย่างมีวิจารณญาณ	1) เรื่อง การอ่านจากสารคดีอย่างมีวิจารณญาณ	บทอ่าน เรื่อง “ปีใหม่” สถานีวิจัยสัตว์ป่าเขานางรำ
		มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้อง ท 1.1 ม. 3/3 ม. 3/4 ม. 3/5 ม. 3/6 ม. 3/7 ม. 3/8 และ ม. 3/9	
รวม	เวลาที่ใช้สอน จำนวน 10 ชั่วโมง	มาตรฐานและตัวชี้วัด จำนวน 7 มาตรฐานและตัวชี้วัด	ชิ้นงาน/ภาระงาน 5 ชุด

จากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาภาษาไทย ท 23102 ข้างต้น ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์และพัฒนาเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยนำมาพัฒนาด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R ได้เครื่องมือในการวิจัย คือ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และแบบประเมินความสามารถในการสื่อสาร ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอุตรดิตถ์ดรุณี จังหวัดอุตรดิตถ์

การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ

ความหมายของการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ

คำว่า วิจารณ์ญาณ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานได้ให้ความหมายว่า “ปัญญาที่สามารถรู้หรือให้เหตุผลที่ถูกต้องได้” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554) วนิดา พรมเขต (2559) อธิบายว่า “การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณเป็นการรวมความสามารถในการอ่านระดับต้นจนถึงระดับสูงไว้ด้วยกัน ดังนั้นการเป็นผู้อ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณผู้อ่านต้องฝึกฝนความสามารถในการอ่านในใจระดับต้น ทั้งการอ่านจับใจความสำคัญ ตีความ วิเคราะห์ สังเคราะห์ แล้วจึงจะสามารถนำความคิดที่ได้นั้น มาสู่การตัดสินใจคุณค่าสิ่งที่อ่าน เพื่อนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน” อีกทั้ง นิสิต ผลเดชะสถาพร (2564) กล่าวว่า “การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณเป็นกระบวนการทางความคิดขั้นสูง กล่าวคือ เป็นทักษะการอ่านระดับอภิปัญญาที่ต้องอาศัยสติปัญญาพิจารณาไตร่ตรอง เพื่อจำแนกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น เข้าถึงจุดประสงค์และทัศนคติของผู้เขียน ประเมิน และสรุปเรื่องราวได้อย่างมีเหตุผล” สอดคล้องกับ เพ็ญกลดา ชมชื่น (2557) ได้กล่าวว่า “การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณเป็นความเข้าใจระดับสูงในสิ่งที่อ่าน โดยอาศัยทักษะการตีความและการประเมินสิ่งที่อ่าน ระหว่างบรรทัด และห้านัยยะแฝงที่ผู้เขียนไม่ได้กล่าวถึงโดยตรง และเกี่ยวข้องกับการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณที่ส่งเสริมความคิดขั้นสูงโดยอาศัยการวิเคราะห์ข้อความอีกด้วย”

ลักษณะของการอ่านมีวิจารณ์ญาณเป็นกระบวนการที่มีขั้นตอนการวิเคราะห์ และประเมินผลหรือการพิจารณาตัดสินเช่นเดียวกับการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ ซึ่งเป็นการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณมีลักษณะเหมือนการฟัง การพูดและการเขียนอย่างมีวิจารณ์ญาณ เพราะเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ (Cowan, 1995 อ้างถึงใน อุษาวดี ชุกกลิ่นหอม, 2560) นอกจากนี้ (อุษาวดี ชุกกลิ่นหอม, 2560) ยังกล่าวต่อว่า “การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณผู้อ่านต้องใช้ประสบการณ์เดิมและความรู้ในการแยกแยะข้อมูลประเภทพร้อมด้วย ผู้อ่านจำเป็นต้องมีความรู้เพื่อช่วยให้ผู้อ่านสามารถวิเคราะห์ ตรวจสอบและตัดสินใจได้อย่างมีเหตุผล การอ่านอย่างพิจารณาถี่ถ้วน มีเหตุผล ผู้อ่านสามารถสรุปสาระสำคัญ บอกจุดมุ่งหมายของสาร ตีความ แยกแยะข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น วิเคราะห์ วิจารณ์ สังเคราะห์ ประเมินคุณค่าและความน่าเชื่อถือของเรื่องที่ได้ อย่างสมเหตุสมผล และสามารถนำความรู้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้”

จากการศึกษาสามารถสรุปได้ว่า การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ คือ ทักษะความสามารถในการอ่านตั้งแต่ระดับต้นจนถึงระดับสูงหรือระดับอภิปัญญา มีขั้นตอนการวิเคราะห์และประเมินผลพิจารณาเป็นลักษณะเช่นเดียวกับการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ ผู้อ่านจะต้องมีความรู้ร่วมกับประสบการณ์เดิมนำมาใช้ในการแยกแยะข้อมูล สามารถกระทำได้หลากหลาย ได้แก่ การจับใจความสำคัญ ตีความ วิเคราะห์ สังเคราะห์ วิจารณ์ จำแนกข้อเท็จจริงเข้าถึงจุดประสงค์และทัศนคติ

ของผู้เขียน ประเมินคุณค่า และความน่าเชื่อถือของเรื่องทีอ่านได้อย่างมีเหตุผล ผู้อ่านที่บรรลุในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณจะกลายเป็นผู้ที่มีทักษะพฤติกรรมที่รอบรู้ เท่าทัน เปิดกว้าง และยืดหยุ่น เนื่องจากการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณจะช่วยในการตัดสินใจให้เกิดความผิดพลาดน้อยลง และมีความสำคัญมากในปัจจุบัน

ความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ

การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณเป็นเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ บุคคลที่คิดอย่างมีวิจารณ์ญาณได้จะสามารถคัดสรรกลั่นกรองข้อมูลและนำข้อมูลไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อแก้ไขปัญหาตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในศตวรรษที่ 21 “ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณจะเป็นสมรรถนะของบุคคล ซึ่งมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการเข้าปฏิบัติงานของหน่วยงาน องค์กร และบริษัทต่าง ๆ ตลอดจนเป็นองค์ประกอบที่แสดงคุณภาพของการจัดการศึกษาอีกด้วย” (พรทิพย์ แฉิ่งชั้น และเฉลิมลาภ ทองอาจ, 2553) และนอกจากจะสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 แล้วนั้น ปัจจุบันยังเป็นยุคแห่งการกระจายข่าวสาร สื่อโฆษณา ควบคู่กับการพัฒนาวิทยาศาสตร์ สังคมและเศรษฐกิจของประเทศ การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณควรเป็นความรู้พื้นฐานของการศึกษาเช่นกัน ดังเช่น สิริพร รัตนมุง (2559) กล่าวว่า “การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณเป็นรากฐานในการศึกษาสาขาวิชาต่าง ๆ สามารถแยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น ไตร่ตรอง วิเคราะห์ความน่าเชื่อถืออย่างรอบคอบ มีเหตุผล ประเมินคุณค่าของสารอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณจึงเป็นการอ่านที่สร้างเสริมสติปัญญา พัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง ตลอดจนนักเรียนสามารถนำทักษะที่ได้รับ การฝึกฝนไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ”

วนิดา พรหมเขต (2559) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณว่าสำคัญมากและจำเป็นยิ่งต่อการใช้ชีวิตในปัจจุบัน ได้แก่ 1) กรองข้อมูลข่าวสารที่มีมากมายหลากหลายช่องทาง และขาดการตรวจสอบ 2) ตัดสินใจเลือกได้ถูกต้อง และ 3) แสดงออกทางการเมืองที่เหมาะสม ในด้านการศึกษาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณเป็นสิ่งสำคัญมากที่ครูควรต้องสอนผู้เรียน เพราะทักษะนี้จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเอาตัวรอดในสังคมได้เมื่อพวกเขาเรียนจบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อพวกเขาต้องเข้าไปศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา (Kadir, et al., 2014 อ้างถึงใน นิสิต ผลเดชสถาพร, 2564) และนิสิต ผลเดชสถาพร (2564) ยังกล่าวว่า “การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตในยุคปัจจุบัน เพราะเป็นทักษะการอ่านขั้นสูงกว่าการอ่านทั่ว ๆ ไป กล่าวคือ ไม่ได้เป็นเพียงการอ่านเพื่อความรู้และความเพลิดเพลิน แต่ยังต้องวิเคราะห์สิ่งที่ผู้เขียนได้เขียนในด้านต่าง ๆ ดังนั้นครูควรจัดให้นักเรียนได้รับการฝึกทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณอย่างจริงจัง เพื่อนำไปสู่การสร้างความรู้ ความคิด การตัดสินใจแก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ในการดำรงชีวิตของนักเรียน”

จากการศึกษาสรุปได้ว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณมีความสำคัญในการใช้ชีวิตประจำวัน ทั้งของบุคคลทั่วไปในสังคมและของนักเรียนในการศึกษา ในมุมมองของบุคคลทั่วไป หากผู้ที่มีทักษะ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่ดีแล้ว ก็จะสามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุขและปลอดภัย เพราะ ทักษะนี้สามารถกลั่นกรองข้อมูล ตัดสินใจเลือกได้อย่างถูกต้องและนำข้อมูลไปใช้ให้เกิดประโยชน์ สูงสุด ด้านการศึกษา ครูผู้สอนควรหมั่นพัฒนาตนเองให้มีทักษะนี้ ควรส่งเสริมและสนับสนุน ให้นักเรียนมีด้วย เพื่อพัฒนาให้กลายเป็นผู้ที่มีความคิดพิจารณาไตร่ตรอง วิเคราะห์ วิจัย ประเมิน ค่าของสารอย่างสร้างสรรค์ และพัฒนาตนเองให้ไปสู่ทักษะการอ่านและการคิดให้เป็นขั้นสูงต่อไป

บันไดสู่การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นการอ่านที่อยู่ในระดับสูงสุดและยังครอบคลุมพฤติกรรม ด้านการอ่านหลายด้าน ตั้งแต่ระดับการอ่านพื้นฐาน จนไปถึงการอ่านวิเคราะห์ สังเคราะห์ และ การอ่านประเมินค่า มีนักวิจัยและนักวิชาการศึกษาได้อธิบายถึงบันไดสู่การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ไว้หลากหลาย ผู้วิจัยได้แบ่งปัจจัยในการอ่านที่จะเป็นบันไดสู่การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ได้แก่ 1.) ความรู้เกี่ยวกับระดับของการอ่าน และ 2.) องค์ประกอบด้านความสามารถและทักษะ ของการอ่าน แบ่งเป็น 2.1) องค์ประกอบของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และ 2.2) ทักษะและ ความสามารถของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ดังนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับระดับของการอ่านเพื่อไปสู่การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

การศึกษาความรู้เกี่ยวกับระดับของการอ่านผู้อ่านจะได้ทราบและมีความรู้พื้นฐาน เกี่ยวข้องกับการอ่าน เพื่อเป็นแนวทางในการอ่านและพัฒนาไปสู่การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ พบผู้อธิบายข้อมูลของการอ่านมีระดับของการอ่าน ดังนี้

บันได พฤษะวัน (2557) อธิบายระดับการอ่าน ได้แก่

1. ระดับแรก หรือขั้นอ่านออก หมายถึง การที่ผู้อ่านสามารถอ่านออกเสียงเป็นคำ เป็นประโยคซึ่งผู้อ่านไม่จำเป็นต้องทราบหรือเข้าใจความหมายหรือแปลความหมายของคำทุกคำ เมื่อเปรียบเทียบความเข้าใจของการอ่านขั้นนี้ คือ การอ่านตามตัวอักษร

การอ่านตามตัวอักษร คือ การอ่านตรงตามบรรทัดหรือประโยค ผู้อ่านจะสามารถ ตอบคำถามได้โดยการจับใจความสำคัญ ผู้อ่านจะใช้ความสามารถในการทำความเข้าใจกับเนื้อหา สารที่ผู้เขียนเขียนออกมาโดยตรงเป็นการอ่านที่มุ่งให้ได้ข้อเท็จจริงจากเรื่องที่อ่าน

2. ระดับที่สูงขึ้น หรือขั้นอ่านได้ หมายถึง การที่ผู้อ่านสามารถวิเคราะห์หาเหตุผล และสรุปเรื่องที่อ่าน คือ การอ่านตีความ แปลความหรือถอดความ ผู้อ่านจะต้องเสาะแสวงหา ความหมาย ที่ซ่อนเร้นอยู่ในข้อความที่ปรากฏซึ่งผู้เขียนไม่ได้กล่าวไว้โดยตรง ในการนี้ผู้อ่านต้องอาศัย พื้นความรู้ความสามารถในการอ่านตามตัวอักษร (ระดับแรก) เพื่อช่วยให้สามารถตีความ แปลความ ได้อย่างถูกต้อง วิเคราะห์และสังเคราะห์สิ่งที่อ่าน โดยตรวจสอบได้จากการตั้งคำถามแบบตีความ เช่น

ทำไม เหตุใด อย่างไร ได้แก่ การเปรียบเทียบ กล่าวสรุป จัดลำดับเหตุการณ์ การเข้าใจสำนวนภาษารวมทั้งการบ่งชี้ถึงอุปนิสัยหรือบุคลิกของตัวละคร เป็นต้น

การอ่านได้ คือ การอ่านคำเป็นประโยคได้คล่องขึ้น สามารถเข้าใจโดยตีความแปลความหมายได้โดยตรงจากสิ่งที่อ่าน หรือเป็นการอ่านที่สามารถคิดหาเหตุผลจากสิ่งที่อ่านได้

3. ระดับสูงสุด หรือขั้นอ่านเป็น คือ การอ่านแบบใช้วิจารณ์ญาณหรือการอ่านอย่างพิณี การอ่านแบบนี้ผู้อ่านจะต้องใช้ความเป็นพหูสูตที่จะตรวจสอบ ตัดสินใจ ประเมินค่าสิ่งที่อ่านว่า เป็นเรื่องจริงหรือความคิดเห็น ควรเชื่อหรือไม่ เป็นประโยชน์หรือโทษ เลือกที่จะปฏิบัติหรือวางแผนการป้องกัน หรือเรียกว่า Evaluative reading การอ่านแบบนี้ นับเป็นจุดสูงสุดของการอ่านจนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวางและลึกซึ้ง โดยผู้อ่านสามารถที่จะใช้ความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ในการพิจารณาตัดสินใจ โดยการตีความ สังเคราะห์ วิเคราะห์ ประเมินค่า สามารถใช้ความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ดี

การอ่านแต่ละระดับจะนำไปสู่ระดับความเข้าใจในการอ่าน มีนักวิชาการศึกษาได้อธิบายถึงระดับของความเข้าใจในการอ่าน ดังนี้

อิรวัทน์ ดันทนิส (2550) กล่าวว่า การอ่านเป็นทักษะที่มีความซับซ้อนจึงสามารถจำแนกระดับของความเข้าใจในการอ่านเป็น 3 ระดับ คือ ระดับข้อเท็จจริง คือ ความเข้าใจข้อมูลที่ระบุชัดเจนในเนื้อเรื่อง ระดับตีความ คือ ความเข้าใจข้อมูลที่ไม่ได้ระบุชัดเจนในเนื้อเรื่อง ผู้อ่านต้องตีความเอง และระดับประเมินค่า คือ การตัดสินข้อมูลที่ได้จากเนื้อเรื่อง โดยอาศัยความรู้และประสบการณ์ของผู้อ่าน

นิภาวรรณ ลำเจียกเทศ (2559) ได้สรุประดับความเข้าใจในการอ่านว่า การอ่านย่อมแตกต่างกันขึ้นอยู่กับจุดประสงค์การอ่าน และความสามารถของผู้อ่านซึ่งก็ขึ้นอยู่กับระดับความเข้าใจ หรือความสามารถในการเข้าใจของผู้อ่านจะมีอยู่ 3 ประการ ดังนี้

1. ระดับ Literal reading คือ การอ่านเอาเรื่อง อ่านแล้วรู้เรื่องราวอะไรเป็น อย่างไร เกี่ยวข้องกับใคร ผู้อ่านจะใช้ความสามารถด้านความจำเป็นส่วนใหญ่

2. ระดับ Interpretative reading คือ การอ่านแล้วแปลความ ตีความ ขยายความ ผู้อ่านต้องใช้ความสามารถนอกเหนือไปจากการอ่านอื่น ๆ คือ ต้องจำเรื่อง ต้องแปลความ ขยายความ เป็นระดับความเข้าใจที่สูงไปกว่าระดับเอาเรื่อง

3. ระดับ Critical reading คือ การอ่านขั้นวิจารณ์ ต้องใช้ความสามารถของสติปัญญาขั้นสูงสุด โดยอาศัยการอ่านระดับอ่านเอาเรื่องแปลความเป็นพื้นฐาน จากนั้นผู้อ่านจะต้องอาศัยประสบการณ์ของตน หรือความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ การประเมินค่ามาช่วยในการตัดสินและวินิจฉัยเรื่องและข้อความที่ตนอ่านต่อเนื่อง

พัชรินทร์ บุตรสันเทียะ (2562) กล่าวถึง การแบ่งระดับความเข้าใจในการอ่าน เป็นระดับ 3 ระดับ คือ

1. ระดับความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจความหมาย และเรื่องที่อ่าน ตามตัวหนังสือที่เขียนไว้ตรง ๆ ประกอบด้วยทักษะย่อยอื่น ๆ

2. ระดับการตีความ หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจความหมายที่ผู้เขียนไม่ได้ แสดงไว้โดยตรง เช่น การคาดคะเนเหตุการณ์ล่วงหน้า การเข้าใจสำนวนภาษาและการเปรียบเทียบ การสรุปเป็นหลักการ

3. ระดับการวิเคราะห์ หมายถึง วิเคราะห์ระดับการประเมินค่า หมายถึง ความสามารถในการประเมินค่าตัดสินค่าสิ่งที่อ่าน โดยอาศัยความรู้และประสบการณ์ของผู้อ่านมาพิจารณาตัดสิน ประกอบด้วยทักษะย่อยอื่น ๆ เช่น การแยกความเป็นจริงกับความคิดเห็น การพิจารณาเหตุผลที่ทำให้ชวนเชื่อ ควรพิจารณาความเหมาะสม คุณค่าและยอมรับสิ่งที่อ่าน

จากการศึกษาระดับของการอ่านเพื่อไปสู่การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สรุปได้ว่าการอ่านเป็นทักษะที่มีความซับซ้อน ผลจากการอ่านที่สำคัญ คือ ความเข้าใจในการอ่าน หากผู้อ่านอ่านแล้วเกิดความไม่เข้าใจสารที่ผู้ประพันธ์หรือผู้ส่งสารต้องการสื่อ การอ่านก็จะไม่เกิดผลใด โดยการที่จะเข้าใจสารนั้นต้องผ่านกระบวนการอ่านในแต่ละระดับ ระดับการอ่าน สามารถแบ่งได้เป็น 3 ระดับ ได้แก่ 1) ระดับแรกหรือขั้นอ่านออก 2) ระดับที่สูงขึ้นหรือขั้นอ่านได้ และ 3) ระดับสูงสุดหรือขั้นอ่านเป็น การอ่านแต่ละระดับที่กล่าวมานี้จะส่งผลต่อความเข้าใจของผู้อ่าน และจะนำไปสู่ระดับความเข้าใจในการอ่าน ซึ่งแบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่ 1) ระดับความเข้าใจ 2) ระดับการตีความ และ 3) ระดับการวิเคราะห์

การวิจัยครั้งนี้เกี่ยวข้องกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการอ่านระดับสูงสุดหรือขั้นอ่านเป็น และเป็นการอ่านแบบระดับวิเคราะห์ วิเคราะห์ ประเมินค่า โดยในการดำเนินกิจกรรมจะนำบทอ่านในประเด็นเนื้อหาต่าง ๆ มาเรียนรู้ และฝึกพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณให้นักเรียน ได้แก่ การอ่านนิทานและเรื่องสั้น การอ่านจากสื่อสังคมออนไลน์ การอ่านจากข่าว การอ่านจากบทความ และการอ่านจากสารคดี

2. องค์ประกอบด้านความสามารถและทักษะของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

2.1 องค์ประกอบของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ทักษะความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณนี้จะมีประสิทธิภาพได้ต้องอาศัยองค์ประกอบในการอ่านขั้นสูงหลายด้าน พบข้อมูลดังนี้

นิสิต ผลเดชสถาพร (2564) กล่าวว่า องค์ประกอบของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ต้องมีการรวบรวมข้อมูล รวมทั้งแหล่งข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบข้อเท็จจริง มีการตีความ ประเมินค่า พิจารณาตั้งเกณฑ์ตัดสิน เข้าใจวิธีการโน้มน้าวและตีความได้ โดยองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด คือ

การตระหนักรู้จุดประสงค์ของผู้เขียน สามารถวินิจฉัย แยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น รวมทั้งสรุปความอย่างมีเหตุผลได้

เนื่องจากการศึกษา เรื่อง องค์ประกอบของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ พบว่ามีการให้รายละเอียดข้อมูลไม่มากนัก พบเพียงนักวิจัยและนักวิชาการศึกษาต่างประเทศที่ได้อธิบายไว้ โดยพบข้อมูลจาก นิสิต ผลเดชสถาพร (2564) ที่ได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูลเรื่อง องค์ประกอบของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ต่อไปดังนี้

Spache (1973) จำแนกองค์ประกอบของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ดังนี้

1. การสืบหาแหล่งที่มาของข้อมูล (Investigating sources) คือ การสำรวจ ประเมิน และรวบรวมจากการอ้างอิงแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อใช้เปรียบเทียบและวิเคราะห์ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น

2. การตระหนักรู้ถึงจุดประสงค์ของผู้เขียน (Recognizing the author's purpose) คือ การรู้ข้อคิดพื้นฐานประสบการณ์ ความคิดเห็น ตลอดจนความน่าเชื่อถือและจุดมุ่งหมายของผู้เขียน

3. การแยกข้อคิดเห็นออกจากข้อเท็จจริง (Distinguishing opinion and fact) คือ การทราบข้อที่มุลผิดพลาดและข้อความใดยังไม่ได้รับการพิสูจน์

4. การวินิจฉัย (Making inference) คือ การตีความว่าผู้แต่งต้องการแสดงความคิดเห็นไปในแนวทางใดโดยการวินิจฉัยจากการใช้สำนวนการเขียน

5. การสร้างเกณฑ์ในการตัดสิน (Forming judgment) คือ การตัดสินว่าผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายหรือความเชื่ออย่างไร และสามารถสรุปความจากข้อเท็จจริงด้วยการตีความอย่างมีเหตุผลและหลีกเลี่ยงการใช้ข้อคิด

Harris (1986) ได้จำแนกองค์ประกอบของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ ดังนี้

1. การตระหนักรู้ถึงความสำคัญของเนื้อหา (Recognizing the significance of content)

2. การจับใจความแต่ละย่อหน้า (Finding the main idea of a paragraph)

3. การจับใจความสำคัญทั้งเรื่อง (Finding the main idea of larger selection)

4. การกำหนดจุดประสงค์การอ่านของตนเอง (Developing independent purpose for reading)

5. ระบุจุดมุ่งหมายของผู้เขียน (Identifying the author's purpose)

6. การสร้างเกณฑ์พิจารณาความถูกต้องและความสัมพันธ์ของข้อมูล (Developing standards to determine the accuracy and relevance of information)

7. การสรุปจากการตีความของผู้เขียน (Drawing conclusions from the author's interpretation)

8. การประเมินแนวความคิดโดยการเปรียบเทียบกับข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็นจากหลาย ๆ แหล่งข้อมูล (Evaluating concepts gained by contrasting and comparing them with facts and opinions from several other sources)

9. การตัดสินใจจนกระทั่งรวบรวมข้อมูลอย่างเพียงพอ (Suspending judgment until sufficient data is gathered)

10. การตระหนักรู้ถึงนัยยะแฝงของผู้เขียน (Recognizing the inference implied by the author)

11. การแยกแยะข้อเท็จจริง (Distinguishing between fact and fiction)

Gunning (1992) ได้จำแนกองค์ประกอบของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ ดังนี้

1. การแยกแยะความจริงออกจากความคิดเห็น (Distinguishing fact from opinion)

2. การระบุข้อบ่งชี้ที่แสดงถึงความคิดเห็น (Identifying the indicator of opinion)

3. การระบุข้อความที่เป็นจริง (Identifying factual paragraph)

4. การระบุคำที่ใช้เป็นคำอธิบายคำตัดสิน (Identifying words that show explanation judgment)

5. การพิจารณาทั้งทางตรงและทางอ้อม (Considering directly and indirectly)

6. การระบุความหมายที่เหมาะสม (Identifying appropriate meaning)

7. การสรุปอย่างสมเหตุสมผล (Drawing reasonable conclusion)

8. การสนับสนุนข้อสรุป (Supporting conclusion)

9. การตัดสินข้อมูล (Judging information)

10. การตระหนักรู้อคติของผู้เขียน (Recognizing the author's bias)

11. การระบุวิธีการเขียน (Identifying writing style)

12. การวิเคราะห์ข้อสรุป (Examining conclusion)

Adams (2010) บ่งชี้ถึงองค์ประกอบของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ ดังนี้

1. การประเมินผู้เขียน (Evaluating the author) คือ การประเมินผู้เขียนได้เพื่อรู้เท่าทันการโน้มน้าวจากอคติของผู้เขียน

2. การประเมินภาพรวมของสื่อที่อ่าน (Evaluating overall reading material) คือ การประเมินสื่อที่อ่าน ทั้งเกี่ยวกับน้ำเสียง อารมณ์ที่ผู้เขียนนำเสนอผ่านงานเขียนนั้น ๆ

3. การประเมินแนวคิด (Evaluating ideas) คือ การคิดวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับ โดยผู้อ่านต้องแยกแยะข้อเท็จจริงออกจากข้อคิดเห็น และสามารถสรุปสิ่งที่อ่านได้

4. การระบุโฆษณาชวนเชื่อ (Identifying propaganda) คือ การตระหนักรู้เท่าทัน กลวิธีในการโฆษณาว่า เหตุใดถึงใช้กลวิธีเหล่านั้น ใช้อย่างไร และส่งผลต่อผู้อ่านอย่างไร รวมถึงเหตุใด จึงควรยอมรับ หรือไม่ยอมรับโฆษณาชวนเชื่อ

5. การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมิน (Analysis, Synthesis, and Evaluation) คือ การคิดอย่างมีวิจารณญาณเกี่ยวกับการอ่านได้ด้วยวิธีการ ที่หลากหลาย เช่น สามารถแยกแยะข้อเท็จจริงออกจากข้อคิดเห็น ตรวจสอบทัศนคติของผู้เขียน และน้ำเสียงที่ใช้

จากข้อมูลข้างต้นที่นักการศึกษาและนักวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศได้ให้ข้อมูล หลากหลายท่าน ผู้วิจัยจึงได้นำมาศึกษาและวิเคราะห์ความเหมือน-ความต่างของแนวคิดองค์ประกอบ ของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ดังนี้

ตาราง 4 แนวคิดองค์ประกอบของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

องค์ประกอบ	แนวคิดของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ					สรุปแนวคิด
	นิลิต ผลเดช สถาพร (2564)	Spache (1973)	Harris (1986)	Gunning (1992)	Adams (2010)	
ภูมิหลังที่มาและความสำคัญของข้อมูล						
การสืบหาแหล่งที่มาของข้อมูล		✓				
การตระหนักรู้อคติของผู้เขียน	✓			✓	✓	✓
การตระหนักถึงจุดประสงค์ของผู้เขียน	✓	✓	✓		✓	✓
การตระหนักรู้ถึงความสำคัญของเนื้อหา			✓	✓	✓	✓
พฤติกรรมและทักษะระหว่างกาอ่าน						
การกำหนดจุดประสงค์การอ่านของตนเอง			✓			
การจับใจความแต่ละย่อหน้า			✓			
การจับใจความสำคัญทั้งเรื่อง			✓			
การแยกข้อคิดเห็นออกจากข้อเท็จจริง		✓	✓	✓	✓	✓
การระบุจุดมุ่งหมายของผู้เขียน	✓		✓			
การระบุข้อบ่งชี้ที่แสดงถึงความคิดเห็น	✓			✓		
การระบุข้อความเป็นจริง	✓			✓		
การระบุวิธีการเขียน				✓		
การระบุคำที่ใช้เป็นคำอธิบายคำตัดสิน				✓		
การระบุความหมายที่เหมาะสม				✓		

ตาราง 4 (ต่อ)

องค์ประกอบ	แนวคิดของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ					สรุป แนวคิด
	นิสิต ผลเดช สถาพร (2564)	Spache (1973)	Harris (1986)	Gunning (1992)	Adams (2010)	
พฤติกรรมและทักษะระหว่างการอ่าน (ต่อ)						
การระบุโฆษณาชวนเชื่อ					✓	
การพิจารณาทั้งทางตรงและทางอ้อม	✓	✓	✓	✓	✓	✓
การประเมิน ตัดสินข้อมูลแนวความคิด โดยการเปรียบเทียบกับข้อเท็จจริง และ ข้อคิดเห็นจากหลายแหล่งข้อมูล	✓	✓	✓	✓	✓	✓
การตัดสินใจจนกระทั่งรวบรวมข้อมูล อย่างเพียงพอ	✓	✓	✓	✓	✓	✓
พฤติกรรมและทักษะหลังการอ่าน						
การวินิจฉัยสรุปจากการตีความของผู้เขียน	✓	✓	✓	✓	✓	✓
การสนับสนุนข้อสรุป	✓			✓	✓	✓
การสร้างเกณฑ์ในการตัดสิน/การสร้างเกณฑ์ เพื่อพิจารณาความถูกต้องและความสัมพันธ์ ของข้อมูล	✓	✓	✓			✓

จากตารางที่ 4 ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยมีเกณฑ์การเลือกองค์ประกอบที่มีความถี่ตั้งแต่ 3 ขึ้นไป สามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณมีแนวคิดเกี่ยวกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ แบ่งเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. แนวคิดภูมิหลังที่มาและความสำคัญของข้อมูล ได้แก่ การตระหนักรู้อคติของผู้เขียน การตระหนักถึงจุดประสงค์ของผู้เขียน การตระหนักรู้ถึงความสำคัญของเนื้อหา
2. พฤติกรรมและทักษะระหว่างการอ่าน ได้แก่ การแยกข้อคิดเห็นออกจากข้อเท็จจริง การพิจารณาทั้งทางตรงและทางอ้อม การประเมินตัดสินข้อมูลแนวความคิด โดยการเปรียบเทียบกับข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากหลายแหล่งข้อมูล การตัดสินใจจนกระทั่งรวบรวมข้อมูลอย่างเพียงพอ
3. พฤติกรรมและทักษะหลังการอ่าน ได้แก่ การวินิจฉัยสรุปจากการตีความของผู้เขียน การสนับสนุนข้อสรุป การสร้างเกณฑ์ในการตัดสินเพื่อพิจารณาความถูกต้องและความสัมพันธ์ของข้อมูล

จึงสามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ มี 3 องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องในการอ่าน ได้แก่ 1) แนวคิดภูมิหลังที่มาและความสำคัญของข้อมูล 2) พฤติกรรมและทักษะระหว่างการอ่าน และ 3) พฤติกรรมและทักษะหลังการอ่าน แต่ละองค์ประกอบมีลักษณะพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับทักษะที่ต้องใช้ในการอ่าน เพื่อการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่มีประสิทธิภาพ ผู้อ่านจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และต้องมีทักษะและความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณร่วมด้วยในการอ่าน

2.2 ทักษะและความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

จากการศึกษาพบนักวิจัยและนักวิชาการศึกษาได้อธิบายทักษะและความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่ต้องฝึกฝน และนำมาใช้ในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณมีหลากหลายทักษะ พบข้อมูลดังนี้

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542) กล่าวถึงความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ว่า อ่านแล้วสามารถวิเคราะห์ (Analyzing) แยกข้อคิดเห็น (Opinion) ออกจากข้อเท็จจริง (Fact) ได้จากข้อความที่มีข้อเท็จจริง และผู้เขียนได้แสดงความคิดเห็นไว้ด้วยอ่านแล้วสามารถประเมินค่า (Evaluation) สิ่งที่อ่านได้อย่างเที่ยงธรรม สามารถวิจารณ์ (Criticism, Review) แสดงความคิดเห็น กลวิธีการเขียน แนวการเขียน เนื้อเรื่อง ภาพประกอบ ตัวละครของงานเขียนนั้นได้อย่างถูกต้องหลักวิชาการ และสามารถตีความ (Interpretation) ได้อย่างถูกต้อง ตลอดจนการตีความระหว่างบรรทัด (Reading between the line) คือ อ่านแล้วสามารถเข้าใจความหมายที่ซ่อนเร้นระหว่างบรรทัดได้

दनया वंस्ठनञ्चय (2542) กล่าวถึงความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ดังนี้

1. จำแนกความแตกต่างระหว่างข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และการอ้างอิงได้
2. เข้าใจความคิดของผู้เขียน
3. ตีความหมายเกี่ยวกับภาพและภาษาที่มีใช้ตัวอักษรได้
4. ประเมินค่าความเชื่อถือได้ของข้อมูลว่าเป็นความจริง หรือเป็นการโฆษณาชวนเชื่อ หรือเป็นการเพื่อฝัน
5. ใช้จินตนาการและแสดงปฏิกิริยาต่อสิ่งที่อ่าน ซึ่งประกอบด้วยการใช้ปัญญา และอารมณ์หรือความประทับใจจากข้อความที่อ่าน
6. ทายสิ่งที่จะอ่านต่อไปล่วงหน้าได้
7. สรุปความตามหลักฐานที่ได้
8. ตัดสินอย่างมีเหตุผลและสรุปได้
9. เปรียบเทียบความเห็นที่คล้ายกันและต่างกันได้
10. เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างเวลา สถานที่ การลำดับเรื่อง เหตุและผล
11. เข้าใจข้อคิดหรืออคติของผู้เขียน

12. มีความรู้ต่อปฏิภริยา ต่อวิธีพูดและเขียนต่าง ๆ กัน เช่น การเสียดสี การถากถาง หรือการเยาะเย้ย

สุริรัตน์ ไชยสุริยา (2543) ได้กล่าวว่า ทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณจะสัมพันธ์กับความสามารถรับรู้และเข้าใจหลักการอ่าน ได้แก่

1. ความสามารถในการเข้าใจความหมาย
2. ความสามารถในการเข้าใจจุดมุ่งหมายของภาษา
3. ความสามารถในการเข้าใจระดับภาษา
4. ความสามารถในการประเมินลีลาในการเขียนของผู้เขียน
5. ความสามารถในการระบุได้ว่าเรื่องที่อ่านสอดคล้องกลมกลืนกันหรือไม่

สิริพร รัตนมุง (2559) กล่าวว่า ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ คือ การที่ผู้อ่านสามารถสืบแหล่งที่มาของข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบและวิเคราะห์ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นออกจากกันได้ เข้าใจเนื้อเรื่อง สามารถตีความจากเรื่องที่อ่าน บอกจุดประสงค์ของผู้เขียน ใช้ความคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินค่าอย่างมีเหตุผล เพื่อสรุปว่าเรื่องที่อ่านน่าเชื่อถือได้เพียงใด

จากข้อมูลข้างต้นที่นักการศึกษาและนักวิจัยได้ให้ข้อมูลหลากหลายท่าน ผู้วิจัยจึงได้นำมาศึกษาและวิเคราะห์ความเหมือน-ความต่างของแนวคิดทักษะและความสามารถของการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ ดังนี้

ตาราง 5 ความสามารถของการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ

ทักษะและความสามารถของการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ	แนวคิดของทักษะและความสามารถของการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ				สรุปแนวคิด
	ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542)	ดนยา วงศ์ธนะ ชัย (2542)	สุริรัตน์ ไชยสุริยา (2543)	สิริพร รัตนมุง (2559)	
ด้านที่ 1 ความสามารถในการเข้าใจและประเมินภูมิหลัง เจตคติของผู้เขียน					
เข้าใจความคิด/ข้อคิด/จุดประสงค์ของผู้เขียน	✓	✓	✓	✓	✓
เข้าใจเจตคติ อคติ และแรงบันดาลใจของผู้เขียน	✓	✓			
สามารถสืบแหล่งที่มาของข้อมูล				✓	
ด้านที่ 2 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ วิจัยและประเมินค่าภาษาและข้อมูล					
เข้าใจเนื้อเรื่อง จุดมุ่งหมายของภาษา ระดับภาษา	✓	✓	✓	✓	✓
ประเมินลีลาในการเขียนของผู้เขียน					
จำแนก เปรียบเทียบ ความแตกต่างระหว่างข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และการอ้างอิงได้	✓	✓		✓	✓

ตาราง 5 (ต่อ)

ทักษะและความสามารถ ของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	แนวคิดของทักษะและความสามารถ ของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ				สรุป แนวคิด
	ฉวีวรรณ คูหาภิ นันทน์ (2542)	คนยา วงศ์ธนะ ชัย (2542)	สุรรัตน์ ไชยสุริยา (2543)	สิริพร รัตนมุง (2559)	
	ด้านที่ 2 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ วิจัยและประเมินค่าภาษาและข้อมูล				
ตีความหมาย เข้าใจความหมาย เกี่ยวกับภาพ และภาษาที่มีใช้ตัวอักษรได้	✓	✓	✓	✓	✓
วิเคราะห์ สังเคราะห์ วิจัยและประเมินค่า อย่างมีเหตุผล	✓	✓	✓	✓	✓
ด้านที่ 3 ความสามารถในการสรุปและระบุข้อมูลอย่างถูกต้อง					
สรุปความสัมพันธ์ ระหว่างเวลา สถานที่ การลำดับเรื่อง เหตุและผล		✓	✓		
สรุปความตามหลักฐานที่ได้	✓	✓		✓	✓
ด้านที่ 4 ความสามารถในการใช้ความคิดคาดคะเน ต่อยอดและคิดสร้างสรรค์					
สามารถแสดงปฏิกิริยาต่อสิ่งที่อ่าน	✓	✓		✓	✓
สามารถจินตนาการทายสิ่งที่จะอ่านต่อไปล่วงหน้าได้		✓			

จากตารางที่ 5 ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ทักษะและความสามารถของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยมีเกณฑ์การเลือกความสามารถของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่มีความถี่ตั้งแต่ 3 ขึ้นไป สามารถสรุปได้ว่า แนวคิดของทักษะและความสามารถของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ แบ่งได้เป็น 4 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 ความสามารถในการเข้าใจและประเมินภูมิหลัง เจตคติของผู้เขียน ในการอ่านผู้อ่านต้องมีทักษะและความสามารถการเข้าใจและประเมินภูมิหลัง เจตคติของผู้เขียน หมายถึง ความสามารถในการพิจารณาข้อมูล เพื่อให้ผู้อ่านทราบและเข้าใจผู้เขียนในประเด็นต่าง ๆ เช่น ผู้แต่งหรือผู้เขียนคือใคร ความคิด เจตคติ อคติ แรงบันดาลใจในการเขียนจุดประสงค์หรือข้อคิด ที่ต้องการจะสื่อ เพื่อนำไปสู่การส่งเสริมความสามารถประเมินค่าน้ำหนักน่าเชื่อถือในการอ้างเหตุผลของผู้เขียน

ด้านที่ 2 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ วิจัยและประเมินค่าภาษาและข้อมูล ในการอ่านผู้อ่านต้องมีทักษะและความสามารถการคิดวิเคราะห์ วิจัยและประเมินค่าภาษา

และข้อมูล หมายถึง ความสามารถในการพิจารณาและระบุ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจประเด็นต่าง ๆ ได้แก่

1) เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจและสามารถระบุได้ เช่น การเข้าใจเนื้อเรื่อง เข้าใจระดับภาษา การประเมินลีลาในการเขียน เหตุและผล การตีความจากเรื่องที่อ่าน ตีความระหว่างบรรทัด ตีความหมายเกี่ยวกับภาพและภาษาที่มีใช้ตัวอักษรได้

2) เพื่อให้ผู้อ่านมีความสามารถในการจำแนก เช่น ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น

3) เพื่อให้ผู้อ่านสามารถเปรียบเทียบ เช่น ความเหมือนและความแตกต่าง ประเด็นสำคัญในเอกสารที่มีมาหลายแห่ง

4) เพื่อให้ผู้อ่านเกิดทักษะด้านอื่น ๆ ได้แก่ ทักษะการวิเคราะห์ สังเคราะห์ วิเคราะห์ แสดงความคิดเห็นถึงกลวิธีการเขียน เพื่อวิเคราะห์ถึงประเด็นความสอดคล้องกลมกลืนของเนื้อหา เรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล ทักษะประเมินค่าและสรุปความเชื่อถือได้ของข้อมูลว่าเป็นความจริง หรือเป็นการโฆษณาชวนเชื่อ หรือเป็นการเพ้อฝัน

ด้านที่ 3 ความสามารถในการสรุปและระบุข้อมูลอย่างถูกต้อง ในการอ่านผู้อ่านต้องมีทักษะและความสามารถในการสรุปและระบุข้อมูลอย่างถูกต้อง หมายถึง ความสามารถในการพิจารณาหาข้อสรุป เพื่อให้ผู้อ่านสรุปสาระสำคัญของเรื่อง ตัดสินและสรุปความตามหลักฐานที่ได้อย่างมีเหตุผล

ด้านที่ 4 ความสามารถในการใช้ความคิดคาดคะเน ต่อยอดและคิดสร้างสรรค์ ในการอ่านผู้อ่านต้องมีทักษะและความสามารถในการใช้ความคิดคาดคะเน ต่อยอดและคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความสามารถในการต่อยอดความคิดเพื่อให้ผู้อ่านได้คิดและแสดงปฏิกิริยาต่อสิ่งที่อ่าน เช่น การใช้ปัญญาและอารมณ์ หรือความประทับใจจากข้อความที่อ่านปรับนำไปใช้ในชีวิต

จากการศึกษาประเด็นเรื่อง ทักษะและความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ พบข้อมูลของนักวิจัยและนักวิชาการศึกษา ซึ่งได้ให้ข้อมูลอธิบายถึงทักษะความสามารถในหลายด้าน เนื้อหาข้อมูลมีความคล้ายคลึงกัน จะพบว่า ทักษะและความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จะสัมพันธ์กับความสามารถรับรู้และเข้าใจของผู้อ่าน ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์และจัดหมวดหมู่ นำเสนอ สรุปทักษะและความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้ 4 ด้านที่ผู้อ่านจะต้องฝึกให้มีและใช้ในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ได้แก่ ด้านที่ 1 ความสามารถในการเข้าใจและตระหนักถึงภูมิหลัง เจตคติของผู้เขียน ด้านที่ 2 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ วิวินิจฉัยและประเมินค่าภาษา และข้อมูล ด้านที่ 3 ความสามารถในการสรุปและระบุข้อมูลอย่างถูกต้อง และด้านที่ 4 ความสามารถในการใช้ความคิดคาดคะเน ต่อยอดและคิดสร้างสรรค์

การวิจัยครั้งนี้มีการพัฒนาเพื่อส่งเสริมความสามารถของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งวัดและประเมินความสามารถของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

จากผลพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกในการวิเคราะห์บทอ่าน โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนและหลังเรียน มีกรอบการวัดความสามารถของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ความสามารถในการเข้าใจและตระหนักถึงภูมิหลังเจตคติของผู้เขียน 2) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์และประเมินค่าภาษาและข้อมูล 3) ความสามารถในการสรุปและระบุข้อมูลอย่างถูกต้อง และ 4) ความสามารถในการใช้ความคิดคาดคะเนต่อยอดและคิดสร้างสรรค์

กลวิธีการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นการอ่านขั้นสูงจึงมีกลวิธีการอ่านเพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาของเรื่องที่จะอ่านให้มีประสิทธิภาพ มีนักวิจัยและนักวิชาการศึกษาได้อธิบายถึงกลวิธีการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ดังนี้

ชาวยุซัย หมันประสงค์ (2556) กล่าวถึง กลวิธีการอ่านอย่างมีวิจารณญาณว่า ผู้อ่านต้องศึกษาสิ่งที่เกี่ยวข้องกับบริบทของเรื่องที่จะอ่าน เช่น ผู้เขียน หัวเรื่อง รูปแบบการนำเสนอ แนวคิดของผู้เขียน วิเคราะห์แต่ละย่อหน้าเพื่อจับประเด็นสำคัญว่าผู้เขียนมีวัตถุประสงค์ใด สังเกตเหตุการณ์ที่เรียงลำดับของข้อมูลและข้อมูลนั้นน่าเชื่อถือหรือไม่ แหล่งอ้างอิงของผู้เขียนเพื่อศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมสิ่งที่ถูกต้อง ประเมินเนื้อเรื่องที่เป็นความคิดของผู้เขียน ผู้อ่านจะรู้จักตัดสินผลที่ได้จากการอ่านเชื่อมโยงเปรียบเทียบกับความรู้จากประสบการณ์เดิมนำไปสร้างความคิดเห็นอย่างสมเหตุสมผลที่น่าเชื่อถือยิ่งขึ้นหลังการอ่านทบทวน การอ่านเกี่ยวกับข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นสรุปและจัดบันทึกการอ่านเป็นของตนเอง โดยเขียนโครงสร้างความคิดเห็นจากเรื่องที่ได้

เนตรนภา สวยสี (2560) กล่าวถึงลำดับขั้นการสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณว่าควรเน้นกลวิธีที่ช่วยให้ผู้เรียนรู้จักคิดตัดสินใจ โดยลำดับเป็น 3 ขั้นตอน และให้ผู้เรียนตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ดังนี้

1. นำเข้าสู่การอ่าน (Pre-reading) ก่อนอ่านบทอ่านนั้นให้ผู้อ่านควรตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่าน เช่น เรื่องนี้มีเนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งใด เรื่องนี้สามารถเขียนด้วยวิธีใดได้บ้าง เหตุใดจึงมีการเขียนเรื่องนี้มา หรือการใช้ Skimming และ Scanning

2. ระหว่างการอ่าน (While-reading) การอ่านรายละเอียดของสิ่งที่อ่านหาสาระสำคัญของสิ่งที่อ่าน ทำความเข้าใจเนื้อหาที่อ่าน และในขณะที่กำลังอ่านผู้อ่าน ควรพยายามคาดเดาว่าสิ่งที่จะตามมาคืออะไร คิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการเขียนทั้งหมด รวมทั้งใช้วิธีการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

3. หลังการอ่าน (Post-reading) เมื่ออ่านจบแล้วผู้อ่านควรตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน เช่น กลุ่มเป้าหมายของสิ่งที่อ่านจบไปนั้นคือใคร หรือใครควรอ่านเรื่องนี้ ผู้เขียนสามารถเขียนด้วยวิธีอื่นได้อีกหรือไม่ โดยอาศัยการฝึกฝนไปตามลำดับต่อไปนี้ คือ

- 3.1 การสำรวจทำความเข้าใจบทอ่านเบื้องต้น เช่น ใจความสำคัญของบทอ่าน
- 3.2 การไตร่ตรองบทอ่านอย่างละเอียดทั้งในเรื่องของช่วงเวลา สถานที่ ประวัติของผู้เขียน รวมไปถึงงานเขียนชิ้นอื่น ๆ หรือบริบทที่ผู้อ่านไม่เข้าใจ
- 3.3 การตั้งคำถามในประเด็นที่ผู้อ่านสนใจ
- 3.4 การสรุปบทอ่าน
- 3.5 การวิเคราะห์หาคติของผู้เขียนและความน่าเชื่อถือของสิ่งที่อ่าน
- 3.6 การใช้เหตุผลประเมินค่าสิ่งที่อ่านตามทัศนะของผู้อ่าน
- 3.7 การตอบสนองต่อบทอ่านอย่างถูกต้องเหมาะสม

นิสิต ผลเดชสถาพร (2564) กล่าวว่า การสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณสามารถจัดภายใต้ขั้นตอนการสอนการอ่าน 3 ขั้นตอน โดยใช้สองขั้นตอนแรกในการปูพื้นฐานเพื่อเกิดการอ่านระดับความเข้าใจขั้น คือ

1. นำเข้าสู่การอ่าน (Pre-reading) คือ การทำความเข้าใจในสิ่งที่อ่านเบื้องต้น เช่น ให้นักเรียนคาดเดาเนื้อหาว่าเรื่องที่กำลังจะอ่านนั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร ตลอดจนพอจะมีความรู้หรือมีประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านหรือไม่ เพื่อให้ผู้เรียนทำความเข้าใจต่อสิ่งที่อ่านได้ง่ายยิ่งขึ้น
2. ระหว่างการอ่าน (While-reading) คือ การทำความเข้าใจเนื้อหาอย่างละเอียด เช่น ใครหรือสิ่งใด ทำอะไร เมื่อไร ที่ใด และลำดับเหตุการณ์ของเนื้อเรื่อง เพื่อเป็นพื้นฐานการเตรียมความพร้อมสำหรับขั้นตอนสุดท้าย ซึ่งเป็นขั้นตอนสำหรับการสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
3. หลังการอ่าน (Post-reading) เป็นการตั้งคำถามในประเด็นที่ผู้อ่านสนใจหรือยังไม่เข้าใจ พิจารณาเจตคติหรือจุดประสงค์รวมทั้งนัยยะแฝงของผู้เขียน ตลอดจนถึงประเมินค่าความน่าเชื่อถือของสิ่งที่อ่านด้วยเหตุผล

Wallace (1992 อ้างถึงใน นิสิต ผลเดชสถาพร, 2564) ได้อธิบายถึงลำดับขั้นตอนการสอนอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เป็น 3 ขั้นตอน และให้ผู้เรียนตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ดังนี้

1. นำเข้าสู่การอ่าน (Pre-reading) ก่อนอ่านบทอ่านนั้นให้ผู้อ่านควรตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่าน เช่น เรื่องนี้มีเนื้อหาเกี่ยวกับสิ่งใด เรื่องนี้สามารถเขียนด้วยวิธีใดได้บ้าง เหตุใดจึงมีการเขียนเรื่องนี้มา
2. ระหว่างการอ่าน (While-reading) ระหว่างที่อ่านที่ผู้อ่านควรถามตัวเองขณะอ่าน คือ สิ่งที่อ่านอยู่นั้นมีวิธีการสื่อสารเช่นไรเพื่อให้เข้าใจเรื่องที่อ่าน ทั้งนี้เพราะการหาคำตอบลักษณะเช่นนี้จะช่วยให้ผู้อ่านพยายามทำความเข้าใจเนื้อหาที่อ่าน และในขณะที่กำลังอ่านผู้อ่านควรพยายามคาดเดาว่าสิ่งที่ตามมาคืออะไร คิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางในการเขียนทั้งหมด รวมทั้งใช้วิธีการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

3. หลังการอ่าน (Post-reading) เมื่ออ่านจบแล้วผู้อ่านควรตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่อง ที่อ่าน เช่น กลุ่มเป้าหมายของสิ่งที่อ่านจบไปนั้นคือใคร หรือใครควรอ่านเรื่องนี้ ผู้เขียนสามารถเขียน ด้วยวิธีอื่นได้อีกหรือไม่ โดยสรุปแล้วการตั้งคำถามทั้ง 3 กระบวนการนี้เป็นกระบวนการที่จะช่วยให้ ผู้อ่านคิดเกี่ยวกับสิ่งที่อ่านอย่างถี่ถ้วน นับเป็นกลวิธีหนึ่งที่จะช่วยสอนให้ผู้อ่านมีวิจารณญาณ ในการอ่าน

จากการศึกษาวิธีการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สามารถสรุปได้ว่า กลวิธีการสอน การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 ชี้นำเข้าสู่การอ่าน (Pre-reading) คือ ช่วงเวลาก่อนอ่านบทอ่าน ผู้อ่านควรตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่าน และ พยายามทำความเข้าใจในสิ่งที่อ่านเบื้องต้นโดยการอ่านแบบรวดเร็ว ขั้นตอนที่ 2 ขั้นระหว่าง การอ่าน (While-reading) คือ ช่วงเวลาระหว่างที่กำลังอ่าน ต้องใช้วิธีการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ พิจารณาหาสาระสำคัญ ทำความเข้าใจเนื้อหาที่อ่าน หากคำตอบที่ได้ตั้งคำถามไว้ในขั้นแรก มีความคิดเห็นอย่างไร และขั้นที่ 3 ขั้นหลังการอ่าน (Post-reading) คือ ช่วงเวลาอ่านจบแล้ว ต้องไตร่ตรองบทอ่านอย่างละเอียดคิดอย่างมีวิจารณญาณ ควรตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน พิจารณา เจตติหรือจุดประสงค์ รวมทั้งนัยยะแฝงของผู้เขียน อ้างอิง ประเมินค่าความน่าเชื่อถือของสิ่งที่อ่าน ด้วยเหตุผล และสรุปบทอ่านเหมาะสม

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำขั้นตอนกลวิธีการสอนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณทั้ง 3 ขั้นตอนนี้ ไปประยุกต์ใช้ในกิจกรรมการอ่านที่พัฒนาขึ้น คือ กระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้น ร่วมกับ เทคนิคการอ่าน SQ6R เพื่อเป็นเทคนิคที่จะช่วยให้ผู้อ่านคิดเกี่ยวกับสิ่งที่อ่านอย่างถี่ถ้วนและเหมาะสม โดยใช้ในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ขั้นที่ 3.1 ขั้นกิจกรรมการอ่าน SQ6R และสรุปความรู้ (A1) โดยใช้ (GPAS 5 Steps: A1 + SQ6R Pre-reading + While-reading: S-R3) และ 3.2ขั้นสื่อสารและ นำเสนอหลังจากการอ่าน SQ6R (A2) โดยใช้ (GPAS 5 Steps: A2 + SQ6R Post-reading: R4-R6)

การวัดและการประเมินผลการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

การวัดและประเมินผลการอ่านอย่างมีวิจารณญาณมีแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูล และแนวทางในการสร้างเครื่องมือวัดการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลากหลาย พบข้อมูลดังนี้

เอมอร์ เนียมน้อย (2551) กล่าวถึงการประเมินผลการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่เกี่ยวข้อง กับการวัดพฤติกรรมการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ว่า การจะวัดว่าผู้อ่านมีทักษะการอ่าน อย่างมีวิจารณญาณมากน้อยเพียงใดนั้น ในการฝึกฝนผู้อ่านจะต้องแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมการอ่าน อย่างมีวิจารณญาณ ดังนี้

1. ความสามารถในการจำแนกประเภทของงานเขียน
2. ความสามารถแยกแยะส่วนที่เป็นข้อเท็จจริงหรือข้อคิดเห็น
3. สามารถอธิบายความหมายของคำศัพท์ สำนวน อุปมา

4. การตัดสินใจที่ถูกและสิ่งที่ผิด
5. บอกจุดประสงค์ของผู้เขียนได้
6. จับแนวคิดหลักได้
7. จับน้ำเสียงหรือความรู้สึกของผู้เขียนได้
8. บอกโครงเรื่องหรือสรุปเรื่องที่ได้
9. ประเมินคุณค่าของเรื่องที่ได้

ศราวุฒิ ปัญญา (2554) ได้เสนอถึงการวัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่สามารถประยุกต์มาใช้ในการวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณว่า มีเทคนิคการวัดที่สามารถเลือกใช้ได้อย่างหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นการวัดโดยใช้แบบทดสอบ (Test) การสังเกตพฤติกรรมโดยตรง (Direct observation) การสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล (Individual interview) การบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล (Comprehensive personal record) ตลอดจนการตรวจผลงานจากแฟ้มสะสมงานหรือพัฒนางาน การวัดความสามารถในการคิดโดยใช้แบบทดสอบสามารถจำแนกได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ แบบทดสอบข้อเขียน (Paper-pencil tests) และแบบทดสอบปฏิบัติการ (Performance tests) ซึ่งแบบทดสอบข้อเขียนนั้นนิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย เนื่องจากใช้ง่ายและสะดวกสำหรับผู้สอบทั้งกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ในการพัฒนาแบบทดสอบข้อเขียนเพื่อวัดความสามารถในการคิด ผู้พัฒนาสามารถใช้รูปแบบการสร้างแบบทดสอบประเภทปรนัย (Objective tests) หรือแบบทดสอบประเภทอัตนัย (Performance tests)

ชาญชัย หมั่นประสงค์ (2556) ได้เสนอว่า สามารถนำวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2546) มาปรับใช้เพื่อวัดทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งได้กล่าวถึงวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ถูกนำมาใช้ในการประเมิน คือ ต้องพิจารณาจากเป้าประสงค์ของการประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลตรงสภาพจริงเกิดประโยชน์ต่อการปรับปรุงพัฒนากระบวนการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง โดยมีแนวทางสามารถดำเนินการ ดังนี้ 1) การใช้แบบทดสอบ 2) การตรวจสอบจากผลงาน และ 3) การสังเกตการปฏิบัติงาน และชาญชัย หมั่นประสงค์ (2556) ได้ระบุถึงการวิธีวัดที่สามารถนำมาปรับใช้เพื่อวัดทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ คือ การวัดจากการปฏิบัติจริง (Authentic performance measurement) มาเป็นแนวทางการวัดในบริบทที่เป็นธรรมชาติ โดยการเน้นการวัดจากการปฏิบัติจริงคล้ายจริงที่มีคุณค่าต่อตัวผู้ปฏิบัติ มิติของการวัดใช้การสังเกตภาพงานที่ปฏิบัติ เช่น การวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสามารถวัดได้โดยการใช้แบบทดสอบมาตรฐานที่ใช้สำหรับวัดความสามารถในการอ่าน ซึ่งมีผู้สร้างเครื่องมือไว้แล้วหรือสามารถสร้างแบบวัดการอ่านอย่างมีวิจารณญาณขึ้นใช้เอง ผู้สร้างเครื่องมือจะต้องมีความรอบรู้ในแนวคิดหรือทางทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเพื่อนำมา

เป็นโครงสร้างของทักษะการอ่าน กำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการตัวชี้วัดหรือลักษณะพฤติกรรมเฉพาะที่มีคุณภาพที่คาดหวัง

บันลือ พุกกะวัน (2557) กล่าวถึงการวัดและประเมินผลการอ่านอย่างมีวิจารณญาณว่า สามารถทดสอบด้วยการใช้คำถามในการประเมิน เช่น 1) การแยกแยะข้อเท็จจริง กับความคิดเห็น 2) การแยกแยะเรื่องที่เป็นจริงกับเพ้อฝัน 3) การหาเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้อง 4) การพิจารณาโฆษณาชวนเชื่อ 5) การพิจารณาเหตุผลที่ชวนให้เชื่อ 6) การพิจารณาความเหมาะสมในคุณค่าและยอมรับความคิด และ 7) การพิจารณาถึงวัตถุประสงค์ของผู้แต่ง

พรณิการ์ สมัคร (2557) ได้กล่าวว่า การวัดและประเมินผลการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เป็นการตรวจสอบกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นทั้งหมดหลังการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งผู้อ่านจะต้องบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดจึงจะถือว่าเป็นผู้บรรลุเป้าหมายของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยผู้อ่านสามารถจับใจความสำคัญ เข้าใจจุดมุ่งหมายและความคิดเห็นของผู้เขียน สามารถประเมินความน่าเชื่อถือ ความเป็นไปได้ของเหตุการณ์ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากข้อเขียนนั้น ๆ ตลอดจนตัดสินใจคุณค่า ข้อคิด และสามารถประยุกต์ความรู้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

วนิดา พรหมเขต (2559) กล่าวว่า ในการวัดทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูต้องตั้งประเด็นคำถาม ซึ่งคำถามนั้นจะต้องเป็นคำถามลักษณะประเภทความรู้ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า เพื่อกระตุ้นหรือเป็นการท้าทายความคิดของนักเรียนให้ฝึกคิดพร้อมทั้งประมวลข้อมูลเชื่อมโยงเหตุผลล่วงหน้าและกล้าตัดสินใจที่จะตอบคำถามได้อย่างมั่นใจถูกต้องและสมเหตุผล

อุษาวดี ชุกกลิ่นหอม (2560) กล่าวถึงวิธีการวัดและประเมินผลการอ่านอย่างมีวิจารณญาณว่า เป็นการตั้งคำถามการวัดความรู้ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า โดยเป็นการใช้คำถามกระตุ้นความคิดของนักเรียนให้นักเรียนใช้เหตุผลเชื่อมโยงพร้อมทั้งหาหลักฐานสนับสนุนในการตอบคำถามได้อย่างสมเหตุผล

จากการศึกษาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การวัดและการประเมินผลการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สามารถวัดได้จากแนวทางการวัดจากการปฏิบัติจริง คือ การแสดงออกทางพฤติกรรมการปฏิบัติคล้ายจริงที่มาจากความสามารถในลักษณะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่าอย่างถูกต้อง และสมเหตุผลหลังจากที่อ่านบทอ่าน โดยการวัดสามารถใช้แบบทดสอบมาตรฐาน หรือแบบวัดการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่สร้างขึ้นใช้เอง ซึ่งแบบทดสอบหรือแบบวัดที่นิยมแพร่หลาย คือ แบบทดสอบข้อเขียน ผู้พัฒนาสามารถใช้รูปแบบการสร้างแบบทดสอบประเภทปรนัย หรือประเภทอัตนัย แต่ทั้งนี้ต้องมีการตั้งคำถามเพื่อให้อ่าน ซึ่งคำถามจะต้องเป็นคำถามที่กระตุ้นให้ผู้ที่ถูกวัดและประเมินได้แสดงออกถึงพฤติกรรมความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้การวัดและประเมินผลการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากพฤติกรรมที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แสดงออกในการวิเคราะห์บทอ่าน โดยมีการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ซึ่งการวัดและประเมินผลความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียน ใช้เครื่องมือ คือ แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ก่อนเรียน) นักเรียนทำการตอบแบบวัดด้วยตนเองเพื่อประเมินความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียน ใช้เครื่องมือ คือ แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (หลังเรียน) ซึ่งใช้หลังจากที่นักเรียนได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละแผนจบครบแล้ว ทั้งนี้ ในแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ มีการวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ความสามารถในการเข้าใจและตระหนักถึงภูมิหลัง เจตคติของผู้เขียน 2) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ วิจัยและประเมินค่าภาษาและข้อมูล 3) ความสามารถในการสรุปและระบุข้อมูลอย่างถูกต้อง และ 4) ความสามารถในการใช้ความคิดคาดคะเนต่อยอดและคิดสร้างสรรค์ และนำคะแนนมาตัดสินคุณภาพความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยแบ่งคุณภาพออกเป็น 4 ระดับ คือ ระดับดีเยี่ยม ระดับดีระดับพอใช้ และระดับปรับปรุง ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้ประเมิน

สมรรถนะการสื่อสาร

ความหมายของสมรรถนะการสื่อสาร

ในการจัดการศึกษาของประเทศไทยตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกใน ความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ รวมถึงการมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดนั้นจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ 1) ความสามารถในการสื่อสาร 2) ความสามารถในการคิด 3) ความสามารถในการแก้ปัญหา 4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และ 5) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2565)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ได้ระบุถึงความสามารถในการสื่อสารซึ่งเป็นสมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียนว่า ทักษะการสื่อสารหรือความสามารถในการสื่อสารเป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษา ถ่ายทอด ความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนคติของตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรอง เพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับและไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

ต่อมาได้มีการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะเป็นหลักสูตรที่ปรับจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีสมรรถนะหลักที่สำคัญจำเป็น และส่งเสริมให้ผู้เรียนได้บำเพาะพัฒนาต่อยอดสมรรถนะหลักและสมรรถนะอื่นได้เต็มตามศักยภาพสามารถใช้พัฒนาผู้เรียนในแต่ละระดับของสมรรถนะได้อย่างชัดเจน สามารถวัดและประเมินผลในแต่ละสมรรถนะและแต่ละช่วงชั้นได้ มีสมรรถนะหลัก 6 ประการ โดยเป็นร่างสมรรถนะหลัก 6 ประการที่สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดขึ้นจากแนวคิดที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยในแต่ละสมรรถนะมีการกำหนดระดับการพัฒนาและคำบรรยาย 10 ระดับ และกำหนดระดับความสามารถเป็นช่วงชั้น 4 ระดับ ได้แก่ ระดับเริ่มต้น ระดับกำลังพัฒนา ระดับสามารถ และระดับเหนือความคาดหวัง นอกจากนี้ยังได้กำหนดองค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้หลักในแต่ละสมรรถนะที่แตกต่างกันออกไป ประกอบด้วย สมรรถนะที่ 1 การจัดการตนเอง (Self-Management: SM) สมรรถนะที่ 2 การคิดขั้นสูง (Higher order thinking: HOT) สมรรถนะที่ 3 การสื่อสาร (Communication: CM) สมรรถนะที่ 4 การรวมพลังทำงานเป็นทีม (Teamwork and collaboration: TC) สมรรถนะที่ 5 การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active citizen: AC) และสมรรถนะที่ 6 การอยู่ร่วมกับธรรมชาติและวิทยาการอย่างยั่งยืน (Sustainable coexistence with living in the harmony of nature and science: SCN) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564)

ปัจจุบันมีการตระหนักให้ความสำคัญเกี่ยวกับทักษะการสื่อสารและเห็นว่าการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพเป็นทักษะที่สามารถพัฒนาและเสริมสร้างได้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) ได้นิยามถึงสมรรถนะการสื่อสารว่า มีความสามารถรับรู้ รับฟัง ตีความ และส่งสารด้วยภาษาต่าง ๆ ทั้งวจนภาษาและอวจนภาษา โดยใช้กระบวนการคิด ซึ่งจะนำไปสู่การเรียนรู้ ความเข้าใจในระบบคุณค่า การแก้ปัญหาพร้อมกันผ่านกลวิธีการสื่อสารอย่างฉลาดรู้ สร้างสรรค์ มีพลัง โดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม และระบุว่า สมรรถนะสื่อสาร หมายถึง การรับและส่งสารบนความเข้าใจ ความเคารพในความคิดเห็นและวัฒนธรรมที่แตกต่าง รวมทั้ง

สามารถตัดสินใจเลือกใช้สื่อ สร้างสื่อ และกลวิธีการสื่อสารที่มีรูปแบบวัจนภาษาหรืออวัจนภาษา ให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างเหมาะสมและความรับผิดชอบต่อสังคม โดยให้สามารถใช้ภาษาไทยได้ดี มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษ ภาษาที่ 3 สื่อดิจิทัลและสื่อประสมได้เป็นอย่างดี

จากการศึกษาความหมายของสมรรถนะการสื่อสารสรุปได้ว่า คือ ความสามารถจากการรับรู้ รับฟัง เข้าใจ ตีความ และส่งสารต่อได้ทั้งภาษาไทยและภาษาต่าง ๆ โดยอยู่บนพื้นฐานความเคารพ ในความคิดเห็นและวัฒนธรรมที่แตกต่าง รวมทั้งสามารถตัดสินใจเลือกใช้และสร้างสื่อต่าง ๆ รวมทั้ง กลวิธีการสื่อสารที่มีรูปแบบวัจนภาษาหรืออวัจนภาษาให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างเหมาะสม และความรับผิดชอบต่อสังคม และมีที่มาจากการพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยนำเอาสมรรถนะการสื่อสารเป็นหนึ่งในห้าสมรรถนะหลักเรียกว่า ความสามารถในการสื่อสาร พัฒนาเป็นสมรรถนะการสื่อสารในหลักสูตรฐานสมรรถนะในที่สุด

องค์ประกอบของสมรรถนะการสื่อสาร

จากนิยามสมรรถนะการสื่อสารที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) ได้กำหนดองค์ประกอบของสมรรถนะการสื่อสาร สามารถแบ่งองค์ประกอบเป็น 3 ด้าน ได้ดังนี้

ด้านที่ 1 การรับสารอย่างมีสติและถอดรหัสเพื่อให้เกิดความเข้าใจ หมายถึง การรับสาร ด้วยความตั้งใจ ใส่ใจโดยใช้ประสาทสัมผัสทุกอย่างในการรับสารที่ได้ถูกถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึกและทัศนคติของผู้ส่งสารจากสื่อต่าง ๆ โดยสามารถรับข้อมูล สารสนเทศ องค์ความรู้จากสารและประสบการณ์ที่ถูกถ่ายทอดมา การรับสารควรจะทำให้เกิดประโยชน์ ต่อการพัฒนาตนเอง และสังคม

ด้านที่ 2 การรับและส่งสารด้วยความเคารพในความคิดเห็น และวัฒนธรรมที่แตกต่าง หมายถึง การสื่อสารที่มีความเคารพในความคิดเห็นและวัฒนธรรมการใช้สื่อต่าง ๆ ที่หลากหลาย ทั้งสื่อบุคคล สื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และสื่อระคน โดยได้มีการถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนคติที่สื่อสารมาเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล สารสนเทศ องค์ความรู้ และประสบการณ์ รวมถึงการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ ในการรับและ ส่งสารนั้น ๆ จะมีการเลือกรับหรือไม่รับข้อมูล สารสนเทศด้วยหลักเหตุผล การเข้าอกเข้าใจผู้อื่น และเข้าใจบริบทสังคมที่มีวัฒนธรรมที่แตกต่างทั้งในระดับชุมชน ชาติ และสากล

ด้านที่ 3 การเลือกใช้กลวิธีการสื่อสารอย่างเหมาะสมโดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร หมายถึง การเลือกใช้วิธีการสื่อสารในลักษณะต่าง ๆ ทั้งวัจนภาษาและอวัจนภาษาตลอดจนการสื่อความหมายผ่านสื่อในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อบรรลุเป้าหมาย ในการสื่อสาร โดยมีความรับผิดชอบต่อผลที่จะเกิดขึ้นในสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างทั้งในระดับ ชุมชน ชาติ และสากล

จากการศึกษาองค์ประกอบของสมรรถนะการสื่อสาร สามารถสรุปได้ว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) ได้กำหนดองค์ประกอบของสมรรถนะการสื่อสารเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) การรับสารอย่างมีสติและถอดรหัสเพื่อให้เกิดความเข้าใจ 2) การรับและส่งสารด้วยความเคารพในความคิดเห็นและวัฒนธรรมที่แตกต่าง และ 3) การเลือกใช้กลวิธีการสื่อสารอย่างเหมาะสมโดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้องค์ประกอบที่ 3 ด้านการเลือกใช้กลวิธีการสื่อสารอย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในการสื่อสารมาใช้ในการวัดและประเมินผลความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอุตรดิตถ์ดรุณี

ระดับสมรรถนะการสื่อสาร

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) ได้กำหนดและอธิบายระดับสมรรถนะการสื่อสารไว้ดังนี้

ตาราง 6 ระดับสมรรถนะการสื่อสารกับระดับการพัฒนา และระดับความสามารถตามช่วงชั้น

ระดับ	คำบรรยายระดับ	ระดับการพัฒนา			
		ป.1-3	ป.4-6	ม.1-3	ม.4-6
1	ใช้ประสาทสัมผัสในการรับสารอย่างตั้งใจ เข้าใจความแตกต่างทางกายภาพ ที่มีผลต่อการสื่อสาร ใช้สื่อ ภาพ เสียง สัญลักษณ์ โกลัตัวในการสื่อสารแบบตรงไปตรงมา	เริ่มต้น			
2	รับสารอย่างตั้งใจโดยใช้ประสาทสัมผัส เข้าใจโดยตรง บอกข้อมูลและความรู้สึกที่มีต่อสารแบบตรงไปตรงมา โดยเลือกสื่อสารด้วยรูปแบบที่เหมาะสมกับบุคคล ผ่านการเคลื่อนไหว ท่าทาง เสียง ภาษา ภาพ สัญลักษณ์ และผลงานแบบง่าย ๆ พร้อมทั้งคำนึงถึงประโยชน์และโทษของการสื่อสารที่มีผลกระทบต่อตนเอง	กำลังพัฒนา			
3	รับและส่งสารที่เป็นข้อมูล ข้อเท็จจริง และความรู้สึกที่มีรายละเอียดมากขึ้นในสถานการณ์โกลัตัว มีความอดทนในการรับสารแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสื่อสาร โดยตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างตนเองกับบุคคลโกลัตัว คำนึงถึงประโยชน์และโทษของสื่อที่มีต่อตนเอง สามารถสื่อสารเรื่องราวโกลัตัวทั้งที่เป็นภาษา ภาพ เสียง สัญลักษณ์ ท่าทาง การแสดงออกทางศิลปะอย่างง่าย โดยเลือกและผลิตสื่อให้เหมาะกับบุคคลและกาลเทศะ	สามารถ	เริ่มต้น		
4	รับและส่งสารที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ที่โกลัตัว จับประเด็นสำคัญ หรือวัตถุประสงค์ของผู้ส่งสารได้ อธิบายความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากการรับสารประเภทต่าง ๆ ที่มีความซับซ้อนมากขึ้น มีความอดทนในการรับและส่งสาร ใช้สื่อที่มีความหลากหลายขึ้น เข้าใจผลกระทบของสื่อที่มีต่อตนเอง มีจุดมุ่งหมาย และกลวิธีในการสื่อสารและการผลิตสื่อ เพื่อสื่อสารที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองได้อย่างเหมาะสม	เหนือความคาดหวัง	กำลังพัฒนา		

ตาราง 6 (ต่อ)

ระดับ	ระดับการพัฒนา คำบรรยายระดับ	ระดับความสามารถ			
		ป.1-3	ป.4-6	ม.1-3	ม.4-6
5	รับและส่งสารที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ในชุมชน สังคมอย่างมีสติ จับประเด็นสำคัญ ข้อคิด ทั้งเชิงบวกและลบที่ได้รับตามวัตถุประสงค์ของผู้ส่งสาร แลกเปลี่ยนประสบการณ์อย่างมีสติกับบุคคลที่หลากหลายขึ้นในสถานการณ์ที่มีความซับซ้อน ทั้งโลกจริงและโลกเสมือน มีมารยาทและจริยธรรมในการสื่อสาร เลือกใช้กลวิธีในการผลิตสื่อและสื่อสารที่เหมาะสม และเกิดประโยชน์ต่อตนเอง และต่อกลุ่มตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้	↓	สามารถ	เริ่มต้น	
6	รับและส่งสารผ่านสื่อที่หลากหลาย โดยปราศจากอคติ สรุประเด็น ดีความ และประเมินคุณค่าในมิติความจริง (ข้อมูลข่าวสาร) ความดี (แก่นแนวคิด) และความงาม (อารมณ์ สุนทรียะ) แบบง่ายได้ สื่อสารอย่างสร้างสรรค์เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมโดยคำนึงถึงผลกระทบของการสื่อสารรู้ผลกระทบของสื่อ ประเมินคุณค่าและจริยธรรมในการสื่อสารผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ มีจุดมุ่งหมายในการสื่อสาร การผลิตสื่อ และออกแบบการสื่อสารเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ต่อกลุ่มและต่อสังคม		เหนือ ความ คาดหวัง	กำลัง พัฒนา	
7	รับและส่งสารผ่านสื่อที่หลากหลายโดยปราศจากอคติ สรุประเด็น ดีความ วิเคราะห์ และประเมินคุณค่าในมิติความจริง ความดี ความงาม ที่มีความซับซ้อนมากขึ้น และเข้าใจกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสาร สามารถออกแบบการสื่อสารที่ซับซ้อนได้อย่างมีศิลปะ และสร้างสรรค์ในการสื่อสารมากขึ้น โดยคำนึงถึงประโยชน์ทั้งต่อตนเอง กลุ่มและสังคมของตนเองตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้			สามารถ	เริ่มต้น
8	รับและส่งสารที่มีความซับซ้อนผ่านสื่อที่หลากหลายโดยปราศจากอคติ ดีความ วิเคราะห์ วิพากษ์จุดเด่น จุดด้อย ประเมินคุณค่าของสารที่เกิดประโยชน์กับคนหมู่มากหรือที่ทดสอบได้ว่าเป็นประโยชน์จริงหรือที่เป็นไปตามอุดมการณ์ สื่อสารทางบวก ผลิตสื่อที่ใช้เทคโนโลยีการสื่อสารที่ซับซ้อนได้ โดยคำนึงถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และสามารถออกแบบการสื่อสารผ่านสื่อหลากหลายประเภทได้อย่างเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการ คำนึงถึงสิทธิและประโยชน์ของส่วนรวมและมีความรับผิดชอบต่อสังคม			เหนือ ความ คาดหวัง	กำลัง พัฒนา
9	รับและส่งสารที่มีความซับซ้อนและมีนัยแฝงผ่านสื่อที่หลากหลาย โดยปราศจากอคติ ดีความ วิเคราะห์ วิพากษ์จุดเด่น จุดด้อย ประเมินคุณค่าของสารนั้นได้ลึกซึ้ง มีพฤติกรรมทางกาย วาจาและใจในการสื่อสารกับบุคคลที่มีความต่างอย่างเห็นอกเห็นใจได้อย่างเหมาะสม รู้สึกร่วมและเข้าใจความรู้สึกต่อบุคคลที่มีความต่างจากตนเองมีกลยุทธ์ในการผลิตสื่อและสื่อสารผ่านสื่อหลากหลายประเภทได้อย่างมีศิลปะและมีพลังด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม (Social responsibility)				สามารถ
10	รับและส่งสารผ่านสื่อที่หลากหลายรูปแบบและมีความซับซ้อนหรือมีนัยมากขึ้น เข้าใจ วิเคราะห์ วิพากษ์และนำเสนอที่ได้รับไปใช้ประโยชน์เพื่อการพัฒนาตนเอง ชุมชนหรือสังคมได้ ใช้กลยุทธ์ในการผลิตสื่อและสื่อสารได้อย่างมีสติและวิจารณ์ญาณและรู้สึกร่วมและเข้าใจความรู้สึก (Empathy) เพื่อสร้างความเข้าใจโดยคำนึงถึงความแตกต่างในทุกมิติด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมและการสร้างสังคมที่พัฒนาอย่างยั่งยืน				เหนือ ความ คาดหวัง

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564)

จากตารางระดับสมรรถนะการสื่อสารข้างต้นจะเห็นได้ว่า ระดับการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสาร มีทั้งหมด 10 ระดับ และในแต่ละระดับการพัฒนามีความสามารถตามช่วงชั้นของนักเรียนกำหนดเป็นเกณฑ์การประเมินร่วมด้วย ได้แก่ ระดับเริ่มต้น ระดับกำลังพัฒนา ระดับสามารถ และระดับเหนือความคาดหวัง โดยมีรายละเอียดจำแนกได้ดังนี้ 1) ระดับช่วงชั้นที่ 1 ชั้น ป.1-3 ระดับความสามารถพื้นฐานที่ควรต้องมีและสามารถใช้ได้ คือ ระดับที่ 1-3 2) ระดับช่วงชั้นที่ 2 ชั้น ป.4-6 ระดับความสามารถพื้นฐานที่ควรต้องมีและสามารถใช้ได้ คือ ระดับที่ 3-5 3) ระดับช่วงชั้นที่ 3 ชั้น ม.1-3 ระดับความสามารถพื้นฐานที่ควรต้องมีและสามารถใช้ได้ คือ ระดับที่ 5-7 และ 4) ระดับช่วงชั้นที่ 4 ชั้น ม.4-6 ระดับความสามารถพื้นฐานที่ควรต้องมีและสามารถใช้ได้ คือ ระดับที่ 7-9

จากการศึกษาระดับสมรรถนะการสื่อสารสามารถสรุปได้ว่า เป็นระดับความสามารถของสมรรถนะการสื่อสารของผู้เรียนที่ควรมี และควรพัฒนาให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมกับช่วงชั้นการศึกษาของผู้เรียน โดยครูผู้สอนควรจัดการเรียนรู้ให้มีกิจกรรมที่ส่งเสริมสมรรถนะการสื่อสารเพื่อที่จะได้ทราบและช่วยพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ระดับสมรรถนะการสื่อสารในระดับที่ 5-7 เป็นกรอบในการออกแบบพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นที่ 4 ชั้นต่อยอดและประเมินคุณค่า (S) คือ ชั้นการประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าความรู้และต่อยอดไปเผยแพร่สู่สังคม เพื่อให้เด็กนักเรียนได้ฝึกและพัฒนาความสามารถในการสื่อสารให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมกับระดับการพัฒนา และระดับความสามารถตามช่วงชั้นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุตรดิตต์ดรุณี

พฤติกรรมบ่งชี้ตามระดับสมรรถนะการสื่อสาร

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) ได้กำหนดและอธิบายถึงพฤติกรรมบ่งชี้ตามระดับสมรรถนะการสื่อสารไว้ดังนี้

ตาราง 7 พฤติกรรมบ่งชี้ตามระดับสมรรถนะการสื่อสาร

ระดับ	คำนิยามบรรยายระดับ	พฤติกรรมบ่งชี้		
		ด้านการรับสาร อย่างมีสติและถอดรหัส เพื่อให้เกิดความเข้าใจ	ด้านการรับส่งสาร บนพื้นฐาน ความเข้าใจ และความเคารพ	ด้านการเลือกใช้กลวิธี การสื่อสารอย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงความรับผิดชอบ
1	ใช้ประสาทสัมผัสในการรับและส่งสารอย่างตั้งใจ เข้าใจความแตกต่างทางกายภาพที่มีผลต่อการสื่อสาร ใช้สื่อภาพ เสียง คำพูด ท่าทาง สัญลักษณ์ ใกล้เคียง และผลงานอย่างง่าย ๆ ในการสื่อสารแบบตรงไปตรงมา	- ใช้ประสาทสัมผัสในการรับสารที่อยู่ใกล้ตัว	- บอกความแตกต่างเชิงกายภาพแบบกว้างระหว่างตนเองกับบุคคลใกล้เคียง เช่น เพศ วัย	- รู้จักประเภทของสื่อใกล้ตัว - สื่อสารผ่านคำพูด ภาพ เสียง สัญลักษณ์ ท่าทางการเคลื่อนไหว และผลงานแบบง่าย ๆ ตรงไปตรงมาได้

ตาราง 8 (ต่อ)

ระดับ	คำนิยามบรรยายระดับ	พฤติกรรมบ่งชี้		
		ด้านการรับสาร อย่างมีสติและลดครหัทธ เพื่อให้เกิดความเข้าใจ	ด้านการรับส่งสาร บนพื้นฐาน ความเข้าใจ และความเคารพ	ด้านการเลือกใช้กลวิธี การสื่อสารอย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงความรับผิดชอบ
2	รับและส่งสารอย่างตั้งใจโดยใช้ประสาทสัมผัส เข้าใจนัยตรงบอกข้อมูลและความรู้สึกที่มีต่อสารในสถานการณ์ใกล้ตัวแบบตรงไปตรงมา โดยเลือกและผลิตสื่อที่เหมาะสมกับบุคคลผ่านการเคลื่อนไหว ท่าทาง เสียง ภาษา ภาพ สัญลักษณ์และผลงานแบบง่าย ๆ พร้อมทั้งคำนึงถึงประโยชน์และโทษของการสื่อสารที่มีผลกระทบต่อตนเอง	- ฟังเสียง อ่านเรื่อง และดู ภาพ เหตุ การณ์ ในสถานการณ์ใกล้ตัว แล้ว ตอบ คำ ถำ ม อย่างตรงไปตรงมา - ฟังเสียง อ่านเรื่อง และดู ภาพ เหตุ การณ์ ในสถานการณ์ใกล้ตัว แล้ว บอก ความ รู้ สึก ที่ เกิด จาก การ รับ สาร อย่างง่าย ๆ ได้	- บอกความแตกต่างเชิงกายภาพระหว่างตนเองกับบุคคลใกล้ตัวที่ส่งผลต่อการสื่อสาร	- จู้จักประเภทของสื่อที่หลากหลายขึ้น - เข้าใจประโยชน์และโทษของสื่อที่มีต่อตนเองอย่างเด่นชัด - สื่อสารเรื่องราวใกล้ตัวผ่านภาษา ภาพเสียง ท่าทาง โดยเลือกและผลิตสื่อให้เหมาะสมกับบุคคลใกล้ตัวที่สื่อสารด้วย
3	รับและส่งสารที่เป็นข้อมูล ข้อเท็จจริงและความรู้สึกที่มีรายละเอียดมากขึ้นในสถานการณ์ใกล้ตัว มีความอดทนในการรับสารแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสื่อสาร โดยตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างตนเองกับบุคคลใกล้ตัว คำนึงถึงประโยชน์และโทษของสื่อที่มีต่อตนเอง สามารถสื่อสารเรื่องราวใกล้ตัว ทั้งที่เป็นภาษาภาพ เสียง สัญลักษณ์ ท่าทาง การแสดงออกทางศิลปะอย่างง่าย โดยเลือกและผลิตสื่อให้เหมาะสมกับบุคคลและกาลเทศะ	- ฟังเสียง อ่านเรื่อง และดูภาพ ที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ใกล้ตัวที่มีรายละเอียดมากขึ้น แล้วตอบคำถามอย่างตรงไปตรงมา ทั้งในส่วนของข้อมูลและความรู้สึกที่ได้ - แสดงความอดทนในการรับสารและแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสื่อสารกับบุคคลใกล้ตัวเกี่ยวกับสถานการณ์ใกล้ตัวที่ต่างจากตนเอง	- ตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างตนเองกับบุคคลใกล้ตัวที่ส่งผลต่อการสื่อสาร	- จู้วิธีการเข้าถึงสื่อที่หลากหลาย - ตระหนักถึงประโยชน์และโทษของสื่อที่มีต่อตนเองในระยะสั้น - สื่อสารเรื่องราวใกล้ตัวผ่านภาษา ภาพ เสียง ท่าทาง การแสดงออกทางศิลปะอย่างง่าย ๆ โดยเลือกและผลิตสื่อให้เหมาะสมกับบุคคลและกาลเทศะ
4	รับและส่งสารที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ที่ใกล้ตัว จับประเด็นสำคัญหรือวัตถุประสงค์ของผู้ส่งสารได้ อธิบายความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากการรับสารประเภทต่าง ๆ ที่มีความซับซ้อนมากขึ้น มีความอดทนในการรับและส่งสารใช้สื่อที่มีความหลากหลายขึ้น เข้าใจผลกระทบของสื่อที่มีต่อตนเอง มีจุดมุ่งหมาย และกลวิธีในการสื่อสารและการผลิตสื่อ เพื่อสื่อสารที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองได้อย่างเหมาะสม	- ฟังเสียง อ่านเรื่อง และดูภาพ ที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ที่ใกล้ตัวแล้วสามารถจับประเด็นสำคัญหรือวัตถุประสงค์ของผู้ส่งสารแบบง่าย ๆ ได้ - อธิบายความรู้สึกที่ได้รับจากการรับสารประเภทต่าง ๆ ที่มีความซับซ้อนมากขึ้นหรือมีอารมณ์หลากหลายขึ้น - แสดงความอดทนในการรับและส่งสาร	- ตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างตนเองกับบุคคลในสังคมด้านสังคมและวัฒนธรรมแบบกว้าง ๆ ที่ส่งผลต่อการสื่อสาร	- ใช้สื่อที่หลากหลายขึ้น - เข้าใจผลกระทบของสื่อที่มีต่อตนเองในระยะยาวขึ้น - กำหนดจุดมุ่งหมายในการสื่อสารแบบง่าย ๆ สามารถเลือกใช้และผลิตสื่อใช้กลวิธีในการสื่อสารให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์ต่อตนเองได้

ตาราง 7 (ต่อ)

ระดับ	คำนิยามบรรยายระดับ	พฤติกรรมบ่งชี้		
		ด้านการรับสาร อย่างมีสติและถอดรหัส เพื่อให้เกิดความเข้าใจ	ด้านการรับส่งสาร บนพื้นฐาน ความเข้าใจและ ความเคารพ	ด้านการเลือกใช้กลวิธี การสื่อสารอย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงความรับผิดชอบ
5	รับและส่งสารที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ในชุมชน สังคมอย่างมีสติ จับประเด็นสำคัญ ข้อคิด ทั้งเชิงบวกและลบที่ได้รับตามวัตถุประสงค์ของผู้ส่งสาร แลกเปลี่ยนประสบการณ์อย่างมีสติกับบุคคลที่หลากหลายขึ้นในสถานการณ์ที่มีความซับซ้อน ทั้งโลกจริงและโลกเสมือนมีมารยาท และจริยธรรมในการสื่อสารเลือกใช้กลวิธีในการผลิตสื่อและสื่อสารที่เหมาะสมและเกิดประโยชน์ต่อตนเอง และต่อกลุ่มตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้	<ul style="list-style-type: none"> - ฟังเสียง อ่านเรื่อง และดูภาพที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ในชุมชน สังคมอย่างมีสติแล้วสามารถจับประเด็นสำคัญ ข้อคิดทั้งเชิงบวกและลบที่ได้รับตามวัตถุประสงค์หลักของผู้ส่งสาร พร้อมทั้งประโยชน์ที่ได้รับจากการรับสารตรงไปตรงมา - แลกเปลี่ยนประสบการณ์อย่างมีสติกับบุคคลที่หลากหลาย (วัย เพศ อาชีพ สถานภาพ) ขึ้นในสถานการณ์ที่มีความซับซ้อนมากขึ้นทั้งโลกจริงและโลกเสมือน 	<ul style="list-style-type: none"> - ตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างตนเองกับบุคคลในสังคมด้านสังคม และวัฒนธรรมของชุมชนและท้องถิ่นที่ส่งผลต่อการสื่อสาร 	<ul style="list-style-type: none"> - ระบุความแตกต่างระหว่างโลกจริงกับโลกเสมือน - เลือกใช้สื่ออย่างระมัดระวังเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อตนเองในเบื้องต้นได้ - มีมารยาทและจริยธรรมในการสื่อสารระดับเบื้องต้น - กำหนดจุดมุ่งหมายในการสื่อสารและสามารถเลือกใช้กลวิธีในการผลิตสื่อและสื่อสารที่เหมาะสม และเกิดประโยชน์ต่อตนเองและต่อกลุ่ม
6	รับและส่งสารผ่านสื่อที่หลากหลาย โดยปราศจากอคติ สรุปรประเด็น ดีความและประเมินคุณค่าในมิติความจริง (ข้อมูลข่าวสาร) ความดี (แก่นแนวคิด) และความงาม (อารมณ์สุนทรีย์) แบบง่ายได้สื่อสารอย่างสร้างสรรค์เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคม โดยคำนึงถึงผลกระทบของการสื่อสารรู้ผลกระทบของสื่อ ประเมินคุณค่าและจริยธรรมในการสื่อสารผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ มีจุดมุ่งหมายในการสื่อสาร การผลิตสื่อและออกแบบการสื่อสารเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ต่อกลุ่มและต่อสังคม	<ul style="list-style-type: none"> - รับสารผ่านสื่อที่หลากหลาย โดยปราศจากอคติแล้วสามารถสรุปรประเด็น ดีความ และประเมินคุณค่าในมิติความจริง (ข้อมูลข่าวสาร) ความดี (แก่นแนวคิด) และความงาม (อารมณ์ สุนทรีย์) แบบง่ายได้ 	<ul style="list-style-type: none"> - ฟังแบบ Deep listening แบบเบื้องต้นเพื่อ - เข้าใจที่มีต่อผู้ที่สื่อสารด้วย - ตระหนักถึงความสำคัญของการสื่อสารเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคม และวัฒนธรรมที่มี - ความหลากหลาย - ตระหนักถึงผลกระทบของการสื่อสารที่สร้างความขัดแย้ง และใช้ประทุษวาจา (Hate speech) 	<ul style="list-style-type: none"> - ประเมินคุณค่า และตระหนักถึงผลกระทบของสื่อ - มีจริยธรรมในการสื่อสารผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ - กำหนดจุดมุ่งหมายในการสื่อสารการผลิตสื่อ และสามารถออกแบบการสื่อสารทั้งภาษา ภาพ เสียง ทำทางเพื่อให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อตนเอง ต่อกลุ่มและต่อสังคม
7	รับและส่งสารผ่านสื่อที่หลากหลายโดยปราศจากอคติ สรุปรประเด็น ดีความวิเคราะห์ และประเมินคุณค่าในมิติความจริงความดี ความงามที่มีความซับซ้อนมากขึ้นและเข้าใจกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารสามารถออกแบบการสื่อสารที่ซับซ้อนได้อย่างมีศิลปะและสร้างสรรค์ในการสื่อสารมากขึ้น โดยคำนึงถึงประโยชน์ทั้งต่อตนเอง กลุ่มและสังคมของตนเองตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้	<ul style="list-style-type: none"> - รับสารผ่านสื่อที่หลากหลาย โดยปราศจากอคติแล้วสามารถสรุปรประเด็น ดีความ วิเคราะห์ และประเมินคุณค่าในมิติความจริง ความดี ความงามที่เกิดประโยชน์กับคนหมู่มากหรือที่ทดสอบได้ว่าเป็นประโยชน์จริงหรือเป็นไปตามอุดมการณ์ 	<ul style="list-style-type: none"> - ฟังแบบ deep listening ในระยะเวลาที่นานขึ้น - เคารพความคิดเห็นที่แตกต่างของบุคคลในสังคมที่หลากหลาย - สื่อสารโดยปราศจากอคติ คำนึงถึงใจเขาใจเรา คำนึงถึงความแตกต่างในสังคมที่หลากหลาย 	<ul style="list-style-type: none"> - วิเคราะห์ วิพากษ์การทำงานของสื่อกับการสร้างผลกระทบต่อสังคมในเชิงลึกได้ - ปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสาร - กำหนดจุดมุ่งหมายในการสื่อสารผลิตสื่อ และสามารถออกแบบการสื่อสารทั้งภาษา ภาพ เสียง ทำทางที่ซับซ้อนได้อย่างมีศิลปะ และสร้างสรรค์ในการสื่อสารมากขึ้นเพื่อให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อตนเอง กลุ่ม และสังคมของตนเอง

ตาราง 7 (ต่อ)

ระดับ	คำนิยามบรรยายระดับ	พฤติกรรมบ่งชี้		
		ด้านการรับสาร อย่างมีสติและถอดรหัส เพื่อให้เกิดความเข้าใจ	ด้านการรับส่งสาร บนพื้นฐานความเข้าใจ และความเคารพ	ด้านการเลือกใช้กลวิธีการ สื่อสารอย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงความรับผิดชอบ
8	รับและส่งสารที่มีความซับซ้อนผ่านสื่อที่หลากหลายโดยปราศจากอคติ ตีความวิเคราะห์ วิพากษ์จุดเด่น จุดด้อย ประเมินคุณค่าของสารที่เกิดประโยชน์กับคนหมู่มาก หรือที่ทดสอบได้ว่าเป็นประโยชน์จริงหรือที่เป็นไปตามอุดมการณ์สื่อสารทางบวกผลิตสื่อที่ใช้เทคโนโลยีการสื่อสารที่ซับซ้อนได้ โดยคำนึงถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และสามารถออกแบบการสื่อสารผ่านสื่อที่หลากหลายประเภทได้อย่างเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการ คำนึงถึงสิทธิและประโยชน์ของส่วนรวมและมีความรับผิดชอบต่อสังคม	- รับสารผ่านสื่อที่หลากหลาย โดยปราศจากอคติแล้ว สามารถตีความ วิเคราะห์ วิพากษ์จุดเด่น จุดด้อย ประเมินคุณค่าของสารที่เกิดประโยชน์กับคนหมู่มาก หรือที่ทดสอบได้ว่าเป็นประโยชน์จริงหรือที่เป็นไปตามอุดมการณ์	- พังแบบ deep listening อย่างมีสติ - เคารพความคิดเห็นที่แตกต่างของบุคคลในสังคมที่หลากหลาย - สื่อสารโดยปราศจากอคติ และใช้การสื่อสารทางบวก	- ผลิตสื่อที่ใช้เทคโนโลยีการสื่อสารที่ซับซ้อนได้ - ออกแบบการสื่อสารผ่านสื่อหลากหลายประเภทให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย โดยคำนึงถึงสิทธิและประโยชน์ของส่วนรวม และมีความรับผิดชอบต่อสังคม
9	รับและส่งสารที่มีความซับซ้อนและมีนัยแฝงผ่านสื่อที่หลากหลาย โดยปราศจากอคติ ตีความ วิเคราะห์ วิพากษ์ จุดเด่น จุดด้อย ประเมินคุณค่าของสารนั้นได้ลึกซึ้ง มีพฤติกรรมทางกาย วาจาและใจในการสื่อสารกับบุคคลที่มีความต่างอย่างเห็นอกเห็นใจได้อย่างเหมาะสม รู้สึกร่วมและเข้าใจความรู้สึกต่อบุคคลที่มีความต่างจากตนเอง มีกลยุทธ์ในการผลิตสื่อและสื่อสารผ่านสื่อหลากหลายประเภทได้อย่างมีศิลปะและมีพลังด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม (Social responsibility)	- รับสารที่มีความซับซ้อนและมีนัยแฝงผ่านสื่อที่หลากหลาย แล้วสามารถตีความ วิเคราะห์ วิพากษ์ จุดเด่น จุดด้อย ประเมินคุณค่าของสารที่เกิดประโยชน์กับคนหมู่มากหรือที่ทดสอบได้ว่าเป็นประโยชน์จริง หรือที่เป็นไปตามอุดมการณ์ได้ลึกซึ้ง	- สื่อสารกับบุคคลที่มีความต่างอย่างเห็นอกเห็นใจได้อย่างเหมาะสม - รู้สึกร่วมและเข้าใจความรู้สึกต่อบุคคลที่มีความต่างจากตนเอง	- วางแผนและออกแบบการสื่อสารผ่านสื่อหลากหลายประเภทได้อย่างมีศิลปะและมีพลังในการสร้างประโยชน์แก่สังคม
10	รับและส่งสารผ่านสื่อที่หลากหลายรูปแบบและมีความซับซ้อนหรือมีนัยมากขึ้น เข้าใจ วิเคราะห์ วิพากษ์ และนำสารที่ได้รับไปใช้ประโยชน์เพื่อการพัฒนาตนเอง ชุมชน หรือ สังคมได้ ใช้กลยุทธ์ในการผลิตสื่อและสื่อสารได้อย่างมีสติ และวิจารณ์ญาณ และรู้สึกร่วมและเข้าใจความรู้สึก (Empathy) เพื่อสร้างความเข้าใจ โดยคำนึงถึงความแตกต่างในทุ กมิติ ด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมและการสร้างสังคมที่พัฒนาอย่างยั่งยืน	- รับสารผ่านสื่อที่หลากหลาย รูปแบบและมีความซับซ้อนหรือมีนัยมากขึ้นแล้วสามารถเข้าใจ วิเคราะห์ วิพากษ์ และนำสารที่ได้รับไปใช้ประโยชน์เพื่อการพัฒนาตนเอง ชุมชน หรือสังคมได้ หรือที่ทดสอบได้ว่าเป็นประโยชน์จริงหรือที่เป็นไปตามอุดมการณ์	- สื่อสารอย่างมีสติ ใช้ Deep listening ในชีวิตประจำวัน และสามารถใช้อารมณ์สื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจ	- รู้เท่าทันสื่อ รู้จักเลือกใช้และผลิตสื่อและกลวิธีการสื่อสารที่หลากหลายใช้การสื่อสารเพื่อสร้างสังคมที่พัฒนาอย่างยั่งยืน - ใช้กลยุทธ์ในการผลิตสื่อและสื่อสารได้อย่างมีสติ และวิจารณ์ญาณเพื่อสร้างความเข้าใจโดยคำนึงถึงความแตกต่างในทุ กมิติ ด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมและการสร้างสังคมที่พัฒนาอย่างยั่งยืน

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564)

จากตารางพฤติกรรมบ่งชี้ตามระดับสมรรถนะการสื่อสารข้างต้นสรุปได้ว่า มีพฤติกรรมบ่งชี้ตามระดับสมรรถนะการสื่อสารแบ่งออกเป็น 3 ด้านตามองค์ประกอบของสมรรถนะการสื่อสาร

ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการรับสารอย่างมีสติและถอดรหัสเพื่อให้เกิดความเข้าใจ 2) ด้านการรับส่งสารบนพื้นฐานความเข้าใจและความเคารพในความคิดเห็นและวัฒนธรรมที่แตกต่าง และ 3) ด้านการเลือกใช้กลวิธีการสื่อสารอย่างเหมาะสมโดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร

จากการศึกษาพฤติกรรมบ่งชี้ตามระดับสมรรถนะการสื่อสารสามารถสรุปได้ว่า ระดับสมรรถนะการสื่อสารสามารถนำไปใช้วัดและประเมินสมรรถนะการสื่อสารของผู้เรียนได้ โดยการนำรายละเอียดของพฤติกรรมบ่งชี้ตามระดับสมรรถนะการสื่อสารแต่ละองค์ประกอบไปประยุกต์ใช้เป็นเกณฑ์การประเมินระดับสมรรถนะการสื่อสารของผู้เรียนตามที่ได้ตั้งจุดประสงค์ที่ต้องการวัดในการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้องค์ประกอบที่ 3 ของสมรรถนะการสื่อสาร คือ ด้านการเลือกใช้กลวิธีการสื่อสารอย่างเหมาะสมโดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร และใช้ระดับสมรรถนะการสื่อสารในระดับที่ 5-7 เป็นกรอบในสร้างและพัฒนาเครื่องมือแบบประเมินความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลคะแนนมาจากการสังเกตพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของนักเรียนในการทำกิจกรรมชั้นที่ 4 ขึ้นต่อยอดและประเมินคุณค่า (S) ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-5 ซึ่งประเมินพฤติกรรมบ่งชี้ตามระดับสมรรถนะการสื่อสาร จำนวน 10 ข้อ รวม 30 คะแนน โดยแบบประเมินมีลักษณะเป็นเกณฑ์คุณภาพ ประเมินพฤติกรรมบ่งชี้ตามระดับสมรรถนะการสื่อสาร

กระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น

ความหมายของกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น

สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (2564) ได้กล่าวถึง การจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่สามารถถ่ายทอดความรู้ ทักษะกระบวนการ และค่านิยมอย่างกลมกลืนในกระบวนการขั้นต่าง ๆ โดยไม่ติดกับเนื้อหาวิชา จึงสามารถนำไปใช้ได้กับทุกวิชาและการเรียนรู้ที่ต้องใช้ศาสตร์ต่าง ๆ มาสัมพันธ์กัน เมื่อนักเรียนมีความสนใจ ความถนัดด้านใด สามารถเริ่มจากคำถามข้อสงสัยของตนหรือของกลุ่ม แล้วแสวงหาข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ สังเคราะห์เป็นความรู้ที่เป็นหลักการแล้วนำหลักการที่ได้ไปประยุกต์ใช้สร้างผลงาน นวัตกรรมที่นำไปใช้ประโยชน์กับชุมชน มีการประเมินกำกับตนเอง ประเมินผลที่เป็นคุณค่าต่อสังคม รวมทั้งสิ่งที่ต้องพัฒนาต่อไปเกิดเป็นองค์ความรู้ที่เกิดจากการปฏิบัติในสภาพจริงของชุมชนแล้วจึงเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่พัฒนาสมรรถนะของนักเรียน ซึ่งสามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงตนเองและสังคม ดังนั้น กระบวนการคิด

ขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้นจึงเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาสมรรถนะเพื่อการเปลี่ยนแปลงตามทิศทางของการเรียนรู้ที่จะช่วยสร้างอนาคตที่ดี

นอกจากนี้ยังเป็นกระบวนการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) วิธีหนึ่งซึ่งเน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเองและสามารถสังเคราะห์ความรู้ที่เป็นหลักการไปประยุกต์ใช้ และตกลึกความรู้ที่ได้จนเป็นลักษณะภายในตัวของผู้เรียนนำไปสู่การสร้างและเปลี่ยนแปลงตนเองและสังคม พัฒนามาจาก GPAS นำเอาแนวคิดการจัดหลักสูตรการเรียนรู้อุทิศศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (IS) ของโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลที่มีกระบวนการสำคัญในการจัดการเรียนรู้ เรียกว่า “บันได 5 ขั้นของการพัฒนาผู้เรียนสู่มาตรฐานสากล (Five steps for student development)” มาสังเคราะห์เข้าด้วยกัน จนเกิดการจัดการเรียนรู้แบบ GPAS 5 Steps โดยมีขั้นตอนการประยุกต์ใช้ความรู้ (Applying) ที่แยกออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นปฏิบัติและสรุปความรู้หลังการปฏิบัติ (Applying and constructing the knowledge) และขั้นสื่อสารและนำเสนอ (Applying and communication skill) (พงษ์พิรุณ วดีศิริศักดิ์, 2563)

โดยหลักการและกระบวนการของกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้นที่ใช้ในการสอนประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 สังเกตและรวบรวมข้อมูล ขั้นที่ 2 คิดวิเคราะห์และสรุปความรู้ ขั้นที่ 3 ปฏิบัติและสรุปความรู้หลังการปฏิบัติ ขั้นที่ 4 สื่อสารแนะนำเสนอ ขั้นที่ 5 ประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่า บริการสังคมและจิตสาธารณะ (ชนสิทธิ์ สิทธิสุนเนิน, และคณะ, 2562) และการจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้นยังเป็นเครื่องมือพัฒนาศักยภาพของคน ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งการพัฒนาทักษะพื้นฐานสำหรับอนาคต เช่น ทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะทางสังคม ทักษะการคิดสร้างสรรค์ และทักษะการแก้ปัญหา ทักษะที่จำเป็นดังกล่าวนำไปสู่การพัฒนาคนให้มีความสามารถอยู่ในสังคมโลกอย่างสร้างสรรค์และมีความสุข (สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ, 2564)

นอกจากนี้ในด้านการศึกษาทักษะกระบวนการคิด GPAS เป็นขั้นตอนและจุดเน้นในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง เริ่มจากการที่ครูออกแบบการเรียนรู้โดยครูต้องกำหนดว่า นักเรียนจะสรุปความรู้จากเรื่องที่เรียนเป็นข้อความรู้จากการเรียบเรียงความคิดของตนเองในการสรุปความคิดรวบยอด ความสัมพันธ์หลักการและทฤษฎีที่เรียนรู้นั้น กระบวนการสร้างความรู้ด้วยตนเองเช่นนี้ จะเกิดขึ้นได้เมื่อครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนผ่านกระบวนการเก็บข้อมูลและเลือกข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้องเป็นการนำข้อมูลมาจัดกระทำเป็นกลุ่มเป็นหมวดหมู่ จำแนกเพื่อให้ได้ความรู้ตามที่กำหนดไว้ จากนั้นนำไปใช้ในการปฏิบัติจริง แก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ สิ่งที่ได้จากกระบวนการเหล่านี้จะตกลึกภายในตัวของผู้เรียนจะกลายเป็นตัวตนเป็นบุคลิกภาพของผู้เรียนและสะท้อนออกมาในภาระงานหรือการปฏิบัติที่ครูมอบหมายเพื่อวัดและประเมินผลในเรื่องที่สอน การเรียนรู้ตามขั้นตอนนี้ครูต้องฝึกการใช้คำถามเพื่อกระตุ้น

ให้ผู้เรียนได้ตรวจสอบทบทวนการคิด พูด ทำ เสมอ ๆ เพื่อปรับปรุงงานในขณะดำเนินการให้ดียิ่งขึ้น (ศิริวรรณ วณิชวัฒนารชัย, 2559)

จากการศึกษาความหมายของกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบสามารถสรุปได้ว่า เป็นกระบวนการเรียนรู้เชิงรุก สามารถนำไปใช้ได้กับทุกวิชาการเรียนรู้ศาสตร์ต่าง ๆ อย่างสัมพันธ์กัน พัฒนามาจาก GPAS พัฒนาร่วมกับแนวคิดการจัดหลักสูตรการเรียนรู้การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (IS) โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ Active learning และพัฒนาพหุปัญญาจนเกิดแนวคิดกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้น โดยจะเน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง ตกผลึกและนำไปประยุกต์ใช้สร้างผลงานที่มีประโยชน์ มี 5 ขั้นตอน ผู้ที่ออกแบบการจัดการเรียนรู้ คือ ครูผู้สอน ผลลัพธ์ของผู้เรียนจะสะท้อนออกมาจากงานที่ได้รับมอบหมาย ครูจึงควรนำการจัดการเรียนรู้นี้มาใช้ หรือประยุกต์ให้เข้ากับการเรียนการสอนของตนเพื่อพัฒนาการคิดของผู้เรียน

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้นมาร่วมพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ปรับให้เหมาะสมกับการเรียนการสอนในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอุดรดิตถ์ดรุณี โดยมีการดำเนินกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนรู้ทำกิจกรรมการอ่านประเด็นต่าง ๆ ในชั่วโมงเรียนอย่างเป็นระบบขั้นตอนและฝึกสร้างความรู้ด้วยตนเอง และสามารถแลกเปลี่ยนถ่ายทอด เผยแพร่สู่ผู้อื่นในสังคม อีกทั้งโรงเรียนอุดรดิตถ์ดรุณียังเป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ และได้ร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลมีการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะและศักยภาพความเป็นสากลโดยจัดเป็นหลักสูตรการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การนำการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้นมาใช้ในการเรียนการสอน จึงเป็นอีกการจัดการเรียนรู้หนึ่งที่น่าสนใจ และเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน

ขั้นตอนของกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้น

กระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้น เป็นแนวคิดที่มีกระบวนการทำกิจกรรมเป็นลำดับขั้นตอน พบนักวิชาการศึกษาและนักวิจัยได้ให้ข้อมูล ดังนี้

นภาพร ภาเชื้อ (2557) ได้อธิบายขั้นตอนของกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้น ที่ได้ปรับประยุกต์ใช้ในรายวิชาวิทยาศาสตร์ ดังนี้

Steps 1 ขั้นสังเกต รวบรวมข้อมูล (Gathering) สังเกตพฤติกรรมนักเรียนขณะร่วมกิจกรรม สามารถตั้งคำถาม ประเด็นเรื่องสถานการณ์ที่จะศึกษา ตั้งคำถามใหม่อย่างมีเหตุผล และสร้างสรรค์เพื่อการสำรวจ แสดงความคิดเห็นของตนเอง และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

Steps 2 ขั้นคิดวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing) สังเกตพฤติกรรมนักเรียนสามารถแสวงหาความรู้ ข้อมูล และสารสนเทศจากแหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลาย เช่น ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต หรือจากการปฏิบัติทดลอง เลือกอุปกรณ์ที่ถูกต้องเหมาะสมในการสำรวจตรวจสอบ

ให้ได้ข้อมูลที่เชื่อถือได้ บันทึกข้อมูลในเชิงปริมาณและคุณภาพ และตรวจสอบผลกับสิ่งที่คาดการณ์ไว้ จากแหล่งเรียนรู้

Steps 3 ขั้นปฏิบัติและสรุปความรู้หลังการปฏิบัติ (Applying and constructing the knowledge) จากแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน เป็นขั้นที่นักเรียนมีการบันทึกข้อมูลเชิงปริมาณ คุณภาพและตรวจสอบผลกับสิ่งที่คาดการณ์ไว้ นำเสนอผลและข้อสรุป แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ อธิบายและสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ บันทึก และอธิบายผลการสำรวจตรวจสอบตามความเป็นจริง มีการอ้างอิงข้อมูลด้วยแบบต่าง ๆ สรุปผลสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองได้

Steps 4 ขั้นสื่อสารและนำเสนอ (Applying the communication skill) นักเรียนสามารถนำเสนอความรู้ด้วยการใช้ภาษาที่ถูกต้อง ชัดเจน จากแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน สังเกตสำรวจ และทดลองตามขั้นตอนที่กำหนด ลงความคิดเห็น และอภิปรายสรุปผล การสังเกตสำรวจ และทดลองอย่างมีเหตุผลบันทึกผลการสังเกต สำรวจ และทดลองนำเสนอสื่อสารสิ่งที่เรียนให้ผู้อื่นเข้าใจได้ สามารถออกแบบและสร้างสิ่งประดิษฐ์อย่างง่าย

Steps 5 ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Self-regulating) นักเรียนนำความรู้ไปใช้ประโยชน์เพื่อส่วนรวม เห็นประโยชน์ต่อส่วนรวม มีจิตสาธารณะและบริการสังคมด้วยการทำงานเป็นกลุ่มร่วมกัน สร้างผลงานที่ได้จากการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ สามารถสืบเสาะค้นหาเพื่ออธิบาย ตรวจสอบ ใช้เครื่องมือและวิธีการต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการสำรวจตรวจสอบ อธิบายสิ่งที่ค้นพบข้อมูล หลักฐานและองค์ความรู้วิทยาศาสตร์อย่างมีเหตุผล นำเสนอสิ่งที่เรียนรู้ได้อย่างชัดเจน เทียบตรง มีเหตุผลกับเพื่อนร่วมงาน และตอบคำถามได้

พงษ์พิรุณ วดีศิริศักดิ์ (2563) ได้กล่าวถึงขั้นตอนกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 รวบรวมข้อมูล (Gathering) เป็นการรวมกลุ่ม แบ่งหน้าที่ ตั้งคำถามเกี่ยวกับประเด็นที่ศึกษา รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องมาคัดเลือกและจัดเก็บเพื่อสรุปและจัดกระทำข้อมูล

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing) เป็นการจัดกระทำข้อมูลโดยใช้แผนภาพความคิดมาช่วยจัดความคิดให้เป็นระบบ และวางแผนขั้นตอนการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จของกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ขั้นปฏิบัติและสรุปความรู้หลังการปฏิบัติ (Applying and constructing the knowledge) เป็นขั้นตอนการปฏิบัติ ทดลอง และลงมือทำ สรุปเป็นความรู้ ทำใบงาน ใบความรู้ สรุปความคิดรวบยอดเพื่อนำไปสู่การขยายความรู้

ขั้นที่ 4 สื่อสารและนำเสนอ (Applying and communication skill) เป็นการใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการนำเสนอ รายงาน อภิปราย เผยแพร่จัดทำสื่อเพื่อเผยแพร่ความรู้

ขั้นที่ 5 ประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่า (Self-regulating) เป็นการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็งของกลุ่มและตนเองเพื่อปรับปรุงแก้ไข

ศศิกานต์ หลวงนุช (2564) ได้อธิบายถึงขั้นตอนกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้น ดังนี้

1. ขั้นสังเกต รวบรวมข้อมูล (Gathering) เริ่มจากคำถามเพื่อกระตุ้นผู้เรียนให้สังเกต สงสัย กระตุ้นความสนใจ ตระหนักในปัญหา ตั้งสมมุติฐาน ตั้งข้อสงสัยเพื่อรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง มาคัดเลือกและจัดเก็บเพื่อนำไปสู่การกระทำให้เกิดความหมายต่อไป

2. ขั้นคิดวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing) เป็นการจัดกระทำข้อมูล โดยใช้ แผนภาพ ความคิดมาช่วยจัดความคิดให้เป็นระบบ เช่น การจำแนก การจัดกลุ่ม จัดลำดับ เปรียบเทียบ เชื่อมโยงสัมพันธ์และเชื่อมโยงสู่โครงสร้างความคิด คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เชิงบวกนำไปสู่การออกแบบ สร้างทางเลือก ตัดสินใจ และวางแผนขั้นตอนการปฏิบัติงาน ที่มีประสิทธิภาพเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ

3. ขั้นปฏิบัติและสรุปความรู้หลังการปฏิบัติ (Applying and constructing the knowledge) เขียนขั้นตอนการปฏิบัติงานและลงมือทำจริง โดยมีการตรวจสอบเพื่อแก้ปัญหาหรือ พัฒนาให้เกิดผลดีกว่าเดิมในแต่ละขั้นตอน สรุปเป็นความรู้ ความคิดรวบยอด แบบแผนหลักการ และ นำกระบวนการ ทักษะ หลักการไปขยายความรู้สู่ท้องถิ่นและสังคมที่กว้างไกลออกไปจนถึงระดับโลก

4. ขั้นสื่อสารและนำเสนอ (Applying the communication skill) นำร่องรอยการคิด การคิดสร้างสรรค์ที่หลอมรวมคุณธรรม ค่านิยมเชิงบวก ร่องรอยการทำงาน การแก้ปัญหา จนเกิด ผลงานที่มีคุณภาพกว่าเดิม มีคุณค่ามากกว่าเดิม จนสามารถสรุปเป็นหลักการนำเสนอเป็น รายงาน การอภิปราย การบรรยาย เอกสารเผยแพร่ Video presentation หรือผ่าน Website

5. ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าบริการสังคมและจิตสาธารณะ (Self-regulating) เป็นการพัฒนาการประเมินเชิงระบบเพื่อให้เห็นจุดอ่อน จุดแข็งของกลไก ทีมงานและตนเอง เพื่อปรับปรุง แก้ไข และปรับเพิ่มคุณค่าด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่จะขยายประโยชน์คุณค่า ให้ถึงสังคม

สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (2564) กล่าวว่า กระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบสอดคล้องกับการออกแบบการเรียนรู้ตามแนวทาง Backward design โดยจัดเป็นกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ได้แก่

1. ขั้นรวบรวมข้อมูล (Gathering) เริ่มจากคำถามเพื่อกระตุ้นผู้เรียนให้สังเกต สงสัย กระตุ้นความสนใจ ตระหนักในปัญหา ตั้งสมมุติฐาน ตั้งข้อสงสัย รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องมาคัดเลือก และจัดเก็บเพื่อนำไปสู่การกระทำให้เกิดความหมายต่อไป

2. ขั้นวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing) เป็นการจัดกระทำข้อมูลโดยใช้แผนภาพ ความคิดมาช่วยจัดความคิดให้เป็นระบบ เช่น การจำแนก การจัดลำดับ เชื่อมโยงสัมพันธ์และเชื่อมโยง

สู่โครงสร้างความคิด คุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมเชิงบวก นำไปสู่การออกแบบสร้างทางเลือก ตัดสินใจและวางแผนขั้นตอนการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ

3. **ขั้นปฏิบัติและสรุปความรู้**หลังการปฏิบัติ (Applying and constructing the knowledge) เขียนขั้นตอนการปฏิบัติงานและลงมือทำจริง โดยมีการตรวจสอบเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาให้เกิดผลดีกว่าเดิมในแต่ละขั้นตอน สรุปเป็นความรู้ ความคิดรวบยอด แบบแผน หลักการและ นำกระบวนการทักษะและหลักการไปขยายความรู้สู่ท้องถิ่นสังคมที่กว้างไกลจนถึงระดับโลก

4. **ขั้นสื่อสารและนำเสนอ** (Applying and communication skill) นำร่องโดยการคิด การคิดสร้างสรรค์ที่หลอมรวมคุณธรรม ค่านิยมเชิงบวก ร่องรอยการทำงาน การแก้ปัญหาจนเกิด ผลงานที่มีคุณภาพกว่าเดิม มีคุณค่ามากกว่าเดิม จนสามารถสรุปเป็นหลักการนำเสนอเป็นรายงาน การอภิปราย การบรรยาย การเผยแพร่จัดทำเป็น Video presentation หรือเผยแพร่ผ่าน Website

5. **ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่า** (Self-regulating) เป็นการพัฒนาการประเมินเชิงระบบ เพื่อให้เห็นจุดอ่อน จุดแข็งของกลไกทีมงานและตนเอง เพื่อปรับปรุงแก้ไขและปรับเพิ่มคุณค่า ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่จะขยายประโยชน์คุณค่าให้ถึงสังคมทุกมิติ ทั้งเศรษฐกิจ สังคม ความเป็นพลเมือง ความเป็นพลโลก สิ่งแวดล้อม โลก จนตกผลึกเป็นตัวตนกลายเป็นบุคลิก มีเหตุผล รักสิ่งแวดล้อม สังคม ตรงตามสมรรถนะที่สำคัญคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และตัวชี้วัดครอบคลุม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 หลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากลและ ความเป็นพลโลกในศตวรรษที่ 21 อย่างสมบูรณ์

จากการศึกษาข้อมูลขั้นตอนของกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้นข้างต้น ผู้วิจัย ได้วิเคราะห์และจัดขั้นตอนที่นักวิชาการศึกษาและนักวิจัยได้อธิบายไว้ได้ดังตารางที่ 8 ดังนี้

ตาราง 9 ขั้นตอนของกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้น

ขั้นตอน	แนวคิดของขั้นตอน				สรุป ขั้นตอน
	นภาพร ภาเชื้อ (2557)	พงษ์พิรุณ วดีศิริ ศักดิ์ (2563)	ศศิกันต์ หลวงนุช (2564)	สถาบันพัฒนา คุณภาพวิชาการ (2564)	
ขั้นที่ 1	ขั้นสังเกต รวบรวมข้อมูล (Gathering)	ขั้นรวบรวมข้อมูล (Gathering)	ขั้นสังเกต รวบรวมข้อมูล (Gathering)	ขั้นรวบรวมข้อมูล (Gathering)	ขั้นรวบรวมข้อมูล (Gathering)
ขั้นที่ 2	ขั้นคิดวิเคราะห์ และสรุปความรู้ (Processing)	ขั้นวิเคราะห์ และสรุปความรู้ (Processing)	ขั้นคิดวิเคราะห์และ สรุปความรู้ (Processing)	ขั้นวิเคราะห์ และสรุปความรู้ (Processing)	ขั้นวิเคราะห์ และสรุปความรู้ (Processing)

ตาราง 8 (ต่อ)

ขั้นตอนของกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้น					
ขั้นตอน	แนวคิดของขั้นตอน				สรุป ขั้นตอน
	นภาพร ภาเชื้อ (2557)	พงษ์พิรุณ วดีศิริ ศักดิ์ (2563)	ศศิกานต์ หลวงนุช (2564)	สถาบันพัฒนา คุณภาพวิชาการ (2564)	
ขั้นที่ 3	ขั้นปฏิบัติและ สรุปความรู้ หลังการปฏิบัติ (Applying and constructing the knowledge)	ขั้นปฏิบัติและ สรุปความรู้ หลังการปฏิบัติ (Applying and constructing the knowledge)	ขั้นปฏิบัติและ สรุปความรู้ หลังการปฏิบัติ (Applying and constructing the knowledge)	ขั้นปฏิบัติและ สรุปความรู้ หลังการปฏิบัติ (Applying and constructing the knowledge)	ขั้นปฏิบัติและ สรุปความรู้ หลังการปฏิบัติ (Applying and constructing the knowledge)
ขั้นที่ 4	ขั้นสื่อสาร และนำเสนอ (Applying the communication skill)	ขั้นสื่อสาร และนำเสนอ (Applying and communication skill)	ขั้นสื่อสาร และนำเสนอ (Applying the communication skill)	ขั้นสื่อสาร และนำเสนอ (Applying and communication skill)	ขั้นสื่อสาร และนำเสนอ (Applying and communication skill)
ขั้นที่ 5	ขั้นประเมิน เพื่อเพิ่มคุณค่า บริการสังคมและ จิตสาธารณะ (Self-regulating)	ขั้นประเมิน เพื่อเพิ่มคุณค่า (Self-regulating)	ขั้นประเมิน เพื่อเพิ่มคุณค่า บริการสังคมและ จิตสาธารณะ (Self-regulating)	ขั้นประเมิน เพื่อเพิ่มคุณค่า (Self-regulating)	ขั้นประเมิน เพื่อเพิ่มคุณค่า (Self-regulating)

จากตารางที่ 8 จะพบว่า นักวิชาการศึกษาและนักวิจัยแต่ละท่านได้กำหนดขั้นตอนและรายละเอียดของกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้นในลักษณะคล้ายคลึงกัน แม้บางขั้นตอนจะไม่ได้ใช้การระบุคำศัพท์เดียวกัน แต่ก็มีทิศทางในการปฏิบัติกิจกรรมในขั้นตอนใกล้เคียงกัน ผู้วิจัยสามารถสรุปถึงกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้นได้ว่า มี 5 ขั้นตอน รายละเอียดดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นรวบรวมข้อมูล (Gathering) คือ เริ่มจากคำถามกระตุ้นให้สังเกต สงสัย สนใจ ตั้งสมมติฐานข้อสงสัย รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องมาคัดเลือกและจัดเก็บเพื่อนำไปสู่การกระทำให้เกิดความหมายต่อไป

ขั้นที่ 2 ขั้นวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing) คือ การจัดกระทำข้อมูล โดยใช้แผนภาพความคิดจัดความคิดให้เป็นระบบนำไปสู่การออกแบบสร้างทางเลือกตัดสินใจ วางแผนขั้นตอนการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ

ขั้นที่ 3 ขั้นปฏิบัติและสรุปความรู้หลังการปฏิบัติ (Applying and constructing the knowledge) คือ ขั้นตอนการปฏิบัติงานและลงมือทำจริง มีการตรวจสอบเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาให้เกิดผลดีกว่าเดิมในแต่ละขั้นตอน สรุปเป็นความรู้ ความคิดรวบยอด แบบแผน หลักการ และนำกระบวนการ ทักษะและหลักการเพื่อนำไปสู่การขยายความรู้รวบยอด และเพื่อนำไปสู่การขยายความรู้

ขั้นที่ 4 ขั้นสื่อสารและนำเสนอ (Applying and communication skill) คือ การใช้ความคิดสร้างสรรค์ หลอมรวมสิ่งที่ได้จากทั้งการเรียนรู้และการแก้ปัญหาสร้างผลงานที่มีคุณภาพมานำเสนอ รายงาน อภิปราย เผยแพร่จัดทำสื่อเพื่อเผยแพร่ความรู้

ขั้นที่ 5 ขั้นประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่า (Self-regulating) คือ การประเมิน วิเคราะห์จุดอ่อน จุดของกลุ่มและตนเองเพื่อปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาปรับเพิ่มคุณค่าด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมต่าง ๆ ที่จะขยายประโยชน์ต่อไปสู่สังคม

เทคนิคการอ่าน SQ6R

ความหมายของเทคนิคการอ่าน SQ6R

การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ6R เป็นเทคนิคที่ช่วยส่งเสริมการอ่านให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ประกอบไปด้วย 8 ขั้นตอน ในแต่ละขั้นตอนเป็นการสอนเพื่อพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจ เป็นเทคนิคที่สามารถนำไปใช้ได้กับเนื้อหาหลากหลายรูปแบบ (กมลพรรณ ประเสริฐศิลป์, 2565) นอกจากนี้ ธัญลักษณ์ สังข์ลักษณ์ (2564) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนด้วยวิธี SQ6R เป็นการสอนอ่านที่เน้นให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้จากบทอ่านอย่างเป็นระบบเป็นขั้นตอน เช่น การอ่านและสำรวจเนื้อหาในบทอ่านเพื่อหาความหมายโดยรวม และประเด็นสำคัญ ๆ ของการอ่าน การถามคำถามจากหัวข้อต่าง ๆ ที่พบในขั้นตอนที่สำรวจเนื้อหา การอ่านเนื้อหาในบทอ่าน การตอบคำถามต่าง ๆ ในตอนท้ายของแต่ละข้อความเพื่อให้จำเนื้อหาที่อ่านได้ การทบทวนประเด็นสำคัญต่าง ๆ ในรูปของงานเขียน นอกจากนี้การอ่านเพื่อการเรียนรู้อย่างเสริมให้ผู้อ่านได้ฝึกการคิดอย่างเป็นระบบ ผู้อ่านจะต้องอ่านอย่างพินิจพิเคราะห์เพื่อให้เข้าใจความคิดผู้แต่ง การอ้างอิงสื่อต่าง ๆ และการเชื่อมโยงความคิดจากสิ่งหนึ่งไปสู่สิ่งหนึ่ง เป็นต้น

โดยขั้นตอนของกระบวนการสอนอ่านด้วยวิธีสอนแบบ SQ6R เป็นวิธีการสอนอ่านที่พัฒนามาจากวิธีแบบ SQ3R โดยเพิ่มขึ้นจุดบันทึกเข้าไปหลังจากขั้นอ่านรายละเอียดของบทอ่านเพื่อให้นักเรียนบันทึกในสิ่งที่สำคัญ ๆ และสิ่งที่จำเป็นตามความเข้าใจของผู้เรียน และเพิ่มขึ้นสะท้อนหลังจากได้ทบทวนเรื่องทั้งที่อ่านทั้งหมดแล้ว เพื่อนำไปสู่การมองเห็นภาพโดยรวมได้ชัดเจนขึ้น สุดท้ายเพิ่มขั้นสร้างใหม่ให้ผู้เรียนได้มีการเปลี่ยนรูปแบบข้อมูลจากบทอ่านที่ผู้เรียนอ่านด้วยวิธีที่ตัวเอง

ถนัด เช่น ทำแบบทดสอบตนเอง หรือเขียนสังเคราะห์สิ่งที่ได้เรียนรู้ และ SQ6R มี 8 ขั้นตอน ดังนี้
 ขั้นสำรวจ (Survey) ขั้นตั้งคำถาม (Question) ขั้นอ่าน (Read) ขั้นบันทึก (Record) ขั้นจดจำ
 หรืออ่านออกเสียง (Recite) ขั้นทบทวน (Review) ขั้นสะท้อน (Reflect) และ
 ขั้นสร้างใหม่ (Reshape) (ปิยาภรณ์ ศรีจันทร์, 2557)

จากการศึกษาความหมายของเทคนิคการอ่าน SQ6R สามารถสรุปได้ว่า เป็นเทคนิคหรือ
 วิธีการอ่านที่สามารถเสริมสร้างทักษะการอ่าน มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะกระบวนการอ่านจับใจความ
 พัฒนามาจากวิธีสอน SQ3R โดยวิธีสอนแบบ SQ6R มี 8 ขั้นตอน ได้แก่ สำรวจ ขั้นตั้งคำถาม ขั้นอ่าน
 ขั้นบันทึก ขั้นจดจำหรืออ่านออกเสียง ขั้นทบทวน ขั้นสะท้อน และขั้นรวบรวมสร้างใหม่
 ในแต่ละขั้นตอนเป็นการอ่านเพื่อความเข้าใจ และช่วยเสริมให้ได้ฝึกการคิดอย่างเป็นระบบ โดยผู้อ่าน
 จะต้องพินิจพิเคราะห์ เชื่อมโยงความคิดจากสิ่งหนึ่งไปสิ่งหนึ่ง มองเห็นภาพโดยรวมทำความเข้าใจ
 สิ่งที่เกี่ยวข้องการสื่อ บันทึกข้อมูลที่สำคัญ รวมทั้งมีการตรวจสอบความเข้าใจของตนเองร่วมด้วย

ขั้นตอนของเทคนิคการอ่าน SQ6R

ขั้นตอนของเทคนิคการอ่าน SQ6R มีการอ่านหลายขั้นตอนเพื่อที่จะได้เข้าใจบทอ่าน
 ในแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดและจุดประสงค์แตกต่างกัน มีนักการศึกษาและนักวิจัยได้อธิบายถึง
 ขั้นตอนของเทคนิคการอ่าน SQ6R ดังนี้

Avila (2010 อ้างถึงใน ธัญลักษณ์ สังข์ลักษณ์, 2564) ได้กล่าวว่า SQ6R พัฒนามาจาก
 SQ3R เพื่อให้ผู้เรียนได้ตรวจสอบความเข้าใจของตนเอง สามารถสร้างและตอบคำถามด้วยตัวเอง
 สามารถวิเคราะห์โครงสร้างของเนื้อหาและสามารถสะท้อนการเรียนรู้ของตนเองได้ ประกอบด้วย
 8 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นสำรวจ (Survey) ครูให้นักเรียนสำรวจเรื่องที่ทำอย่างคร่าว ๆ ว่ามีหัวข้อหรือหัวข้อ
 ย่อยอะไรบ้าง

ขั้นตั้งคำถาม (Question) การตั้งคำถามจะทำให้ผู้อ่านมีความอยากรู้อยากเห็น ดังนั้น
 จึงเพิ่มความเข้าใจในการอ่านมากยิ่งขึ้น คำถามจะช่วยให้ผู้อ่านระลึกถึงความรู้เดิมที่มีอยู่เกี่ยวกับเรื่อง
 ที่กำลังอ่านในเวลาเดียวกันก็การจะต้องถามตัวเองดูว่า ใจความสำคัญที่ผู้เขียนกำลังพูดถึงอยู่นั้น คือ
 อะไร ทำไมจึงสำคัญอย่างไร และเกี่ยวข้องกับอะไรหรือใครบ้าง ตอนไหนและเมื่อไร อย่างไรก็ตาม
 ควรพยายามตั้งคำถามให้ได้ เพราะจะช่วยให้การอ่านในขั้นต่อไปเป็นไปมีจุดมุ่งหมาย และสามารถ
 จับประเด็นสำคัญได้ถูกต้องไม่ผิดพลาดในขั้นอ่าน

ขั้นอ่าน (Read) เป็นการอ่านข้อความในบทหรือตอนนั้น ๆ ซ้ำอย่างละเอียดและ
 ขณะเดียวกันก็ค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ได้ตั้งไว้ ในขั้นนี้จะเป็นขั้นอ่านเพื่อจับใจความและ
 จับประเด็นสำคัญ ๆ โดยแท้จริงขณะที่กำลังอ่านอยู่ถ้ามีคำถามได้อีก ก็อาจใช้วิธีจดบันทึกไว้
 ในที่ว่างก่อนแล้วตั้งใจอ่านต่อไปจนกว่าจะได้รับคำตอบที่ต้องการ

ชั้นบันทึก (Record) ให้ผู้เรียนจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้อ่านจากชั้นอ่าน โดยมุ่งจดบันทึกในส่วนที่สำคัญและสิ่งที่จำเป็น โดยใช้ข้อความอย่างรัดกุม หรือย่อ ๆ ตามความเข้าใจของผู้เรียน

ชั้นจดจำหรืออ่านออกเสียง (Recite) ให้นักเรียนทำความเข้าใจคำตอบ และเนื้อเรื่องจากการอ่านแล้วจดจำ โดยการจดบันทึกย่อ หรือขีดเส้นใต้เพื่อเตือนความจำของตนเอง

ชั้นทบทวน (Review) ให้นักเรียนทบทวนเรื่องที่อ่านทั้งหมด โดยการอ่านคำถามที่นักเรียนได้ตั้งไว้และคำตอบของแต่ละข้อให้ครูและเพื่อนฟัง

ชั้นสะท้อน (Reflect) ผู้เรียนขยายความในสิ่งที่ตนเองเรียนรู้โดยการตั้งคำถาม โดยพิจารณาว่าคำถามที่ตนสร้างขึ้นกับข้อความที่ตนจดบันทึกสามารถช่วยให้ตัวเอง มุ่งความสนใจ และเรียนรู้ประเด็นสำคัญของเนื้อหาหรือไม่

ชั้นก่อสร้างใหม่ (Reshape) นักเรียนเปลี่ยนรูปแบบข้อมูลจากบทอ่านที่อ่าน โดยผ่านวิธีการที่ตัวเองถนัด เช่น ทำแบบทดสอบตนเอง ทำภาพโพสเตอร์ หรือเขียนแบบสังเคราะห์จากสิ่งที่ตนเองเรียนรู้

Williams (2010 อ้างถึงใน จันทรพิมพ์ รัชชี, 2565) กล่าวว่า SQ6R ได้มีการแนะนำให้ผู้เรียนใช้ในการอ่านงานวิจัยหรือบทอ่าน ซึ่งพัฒนามาจากทั้งของ Robinson, Feldt และ Moore, Whittaker และ Shaughnessy โดยมีการสอนด้วยเทคนิค SQ6R ดังนี้

Survey (สำรวจ) เช่น จดชื่อเรื่องของบทอ่าน อ่านบทสรุปที่อยู่ใกล้เคียงกับชื่อเรื่อง (ถ้ามี) อ่านแบบกวาดสายตารวดเร็ว

Question (ตั้งคำถาม) เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้อยากเห็น รวมทั้งการชี้ให้เห็นถึงความสำคัญและประโยชน์ของเนื้อหาที่มีต่อผู้เรียนโดยตรง สามารถช่วยให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นที่จะอ่านบทความมากขึ้น

Read (อ่าน) อ่านบทความแล้วสรุปใจความสำคัญของแต่ละหัวข้อให้อยู่ในรูปหัวข้อย่อแต่ละส่วนให้เหลือเพียงประโยคเดียว เพื่อช่วยให้ผู้เรียนบอกได้ว่า อะไรคือใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้าหรือจดบันทึกและหาความหมายของคำศัพท์ใหม่ ๆ ช่วยให้ผู้เรียนมั่นใจมากขึ้น เพื่อลดความสับสน

Reflect (การสะท้อน) เป็นขั้นให้ความสนใจกับรายละเอียดเพื่อนำไปสู่การเห็นภาพโดยรวมได้ชัดเจนขึ้น

Review (ทบทวน) เป็นขั้นตอนทบทวนหัวข้อเรื่อง บทสรุปใจความสำคัญ สรุปย่อ สรุปรายตาราง และแผนภูมิต่าง ๆ เพื่อหาความสำคัญ เตรียมตัวสำหรับอภิปรายในชั้นเรียน

Rehash (ปรับปรุงใหม่) เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกันในชั้นเรียน

Rethink (คิดอีกรอบ) เป็นขั้นที่ผู้เรียนคิดทบทวนและเขียนสิ่งที่เพื่อนแนะนำ
 Revaluate (ประเมินผลอีกครั้ง) เป็นขั้นที่ผู้เรียนได้แก้ไขหัวเรื่อง บทสรุป และบทสรุป
 โดยย่อ (ถ้าจำเป็น) และสร้างแผนการ เพื่อใช้ข้อมูลที่มีถ้าผู้เรียนอยู่ในสถานการณ์อย่างนี้

อารีย์ ทองเพ็ง (2556 อ้างถึงใน จันทรมิมพ์ รัชชี่, 2565) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการสอน SQ6R
 ไว้ 8 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การสำรวจ (Survey = S) อ่านอย่างคร่าว ๆ เพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง
 การอ่านในขั้นนี้ไม่ควรใช้เวลานานเกินไป การอ่านคร่าว ๆ จะช่วยให้ผู้อ่านเรียบเรียงแนวคิดต่าง ๆ ได้

ขั้นที่ 2 การตั้งคำถาม (Question = Q) การตั้งคำถามจะทำให้ผู้อ่านมีความอยากรู้
 อยากรู้เห็น ดังนั้นจึงเพิ่มความเข้าใจในการอ่านมากยิ่งขึ้น คำถามจะช่วยให้ผู้อ่านระลึกถึงความรู้เดิม
 ที่มีอยู่เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน คำถามจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้เร็ว และที่สำคัญก็คือ คำถามจะต้อง
 สัมพันธ์กับเรื่องราวที่กำลังอ่าน ในเวลาเดียวกันก็ควรจะต้องถามตัวเองดูว่าใจความสำคัญที่ผู้เขียน
 กำลังพูดถึง อยู่ นั่นคืออะไร ทำไมจึงสำคัญ สำคัญอย่างไร และเกี่ยวข้องกับอะไรหรือใครบ้าง ตอนไหน
 และเมื่อไร อย่างไรก็ตามควรพยายามตั้งคำถามให้ได้ เพราะจะช่วยให้การอ่านในขั้นต่อไป
 เป็นไปอย่างมีจุดมุ่งหมายและสามารถจับประเด็นสำคัญได้ถูกต้องไม่ผิดพลาด

ขั้นที่ 3 การอ่านรายละเอียด (Read = R1) การอ่านข้อความในบทหรือตอนนั้น ๆ
 ซ้ำอย่างละเอียด และในขณะเดียวกันก็ค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ได้ตั้งไว้ ในขั้นนี้จะเป็นการอ่าน
 เพื่อจับใจความและจับประเด็นสำคัญ ๆ โดยแท้จริง ขณะที่กำลังอ่านอยู่ถ้ามีคำถามได้อีกก็อาจใช้วิธี
 จดบันทึกไว้ที่ว่างริมหน้าหนังสือก่อน ตั้งใจอ่านต่อไปจนกว่าจะได้รับคำตอบที่ต้องการ

ขั้นที่ 4 การบันทึก (Record = R2) ให้ผู้เรียนจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้อ่านจากขั้นตอน
 ที่ 3 โดยมุ่งจดบันทึกในส่วนที่สำคัญและสิ่งที่จำเป็นโดยใช้ข้อความอย่างรัดกุมหรือย่อ ๆ
 ตามความเข้าใจของผู้เรียน

ขั้นที่ 5 การจดจำ (Recite = R3) นักเรียนอ่านจบแต่ละตอนหรือแต่ละบทแล้ว
 ท่องหรือทำสรุปใจความสำคัญ ๆ ไว้ อาจจะเริ่มต้นด้วยการอ่านทวนคำถามซ้ำอีกเพื่อจะได้สรุป
 คำตอบได้ง่ายขึ้น แล้วตอบคำถามหรือเขียนสรุปใจความสำคัญโดยใช้ถ้อยคำของตนเองให้มากที่สุด

ขั้นที่ 6 การทบทวน (Review = R4) นักเรียนทบทวนหัวข้อหรือประเด็นต่าง ๆ ที่ได้
 จดบันทึกไว้หลังจากที่อ่านจบแล้ว อาจจะเป็นการอ่านทบทวนคำถามคำตอบในหัวข้อใหญ่ ๆ และ
 สำคัญ ๆ หากไม่แน่ใจตอนใดให้กลับไปอ่านซ้ำใหม่เพื่อจะได้จำได้ดีขึ้น

ขั้นที่ 7 ให้ผู้เรียนวิเคราะห์ วิเคราะห์ (Reflect = R5) บทอ่านที่ผู้เรียนได้อ่านแล้ว
 แสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ผู้เรียนมีความคิดเห็นสอดคล้องหรือความคิดเห็นไม่สอดคล้อง บางครั้ง
 อ่านขยายความสิ่งที่ได้อ่านโดยการเชื่อมโยงความคิดจากบทอ่านกับความรู้เดิมโดยใช้ภาษา
 อย่างถูกต้อง

ขั้นที่ 8 การแปลงข้อความ (Reshape = R6) นักเรียนช่วยกันแปลงข้อความในเรื่องที่อ่านให้เป็นข้อมูลของตนเอง สังเคราะห์โดยการทำ Mind mapping เสนอหน้าชั้นเรียน

ปิยาภรณ์ ศรีจันทร์ (2557) กล่าวว่า การสอนอ่านวิธีสอนแบบ SQ6R เป็นวิธีการสอนอ่านที่พัฒนามาจาก SQ3R (Survey, Question, Read, Recite, Review) โดยเพิ่มขึ้นจดบันทึก (Record) เข้าไปหลังจากขั้นอ่านรายละเอียด (Read) ของบทอ่านเพื่อให้นักเรียนบันทึกในสิ่งที่สำคัญๆ และ สิ่งที่เป็นไปตามความเข้าใจของผู้เรียน และเพิ่มขั้นสะท้อน (Reflect) หลังจากได้ทบทวน (Review) เรื่องที่อ่านทั้งหมดแล้วเพื่อนำไปสู่การมองเห็นภาพโดยรวมได้ชัดเจนขึ้น สุดท้ายเพิ่มขั้นสร้างใหม่ (Reshape) ให้ผู้เรียนได้มีการเปลี่ยนรูปแบบข้อมูลจากบทอ่านที่ผู้เรียนอ่านด้วยวิธีที่ตัวเองถนัด เช่น ทำแบบทดสอบตนเอง หรือเขียนสังเคราะห์สิ่งที่ได้เรียนรู้ ซึ่ง SQ6R สามารถสรุปได้ 8 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นสำรวจ (Survey), ขั้นตั้งคำถาม (Question), ขั้นอ่าน (Read), ขั้นบันทึก (Record), ขั้นจดจำหรืออ่านออกเสียง (Recite), ขั้นทบทวน (Review), ขั้นสะท้อน (Reflect) และขั้นสร้างใหม่ (Reshape)

จากการศึกษาข้อมูลกระบวนการของเทคนิคการอ่าน SQ6R ข้างต้น ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และจัดขั้นตอนที่นักวิชาการศึกษาและนักวิจัยได้อธิบายไว้ได้ดังตารางที่ 9 ดังนี้

ตาราง 10 ขั้นตอนของเทคนิคการอ่าน SQ6R

ขั้นตอนของเทคนิคการอ่าน SQ6R						
ขั้นตอน	ขั้นที่	แนวคิดของขั้นตอน				สรุปขั้นตอน
		Avila (2010)	Williams (2010)	อารีย์ ทองเพ็ญ (2556)	ปิยาภรณ์ ศรีจันทร์ (2557)	
Pre-Reading	1	ขั้นสำรวจ (Survey)	สำรวจ (Survey)	การสำรวจ (Survey = S)	ขั้นสำรวจ (Survey)	ขั้นสำรวจ (Survey: S)
While-Reading	2	ขั้นตั้งคำถาม (Question)	ตั้งคำถาม (Question)	การตั้งคำถาม (Question = Q)	ขั้นตั้งคำถาม (Question)	ขั้นตั้งคำถาม (Question: Q)
	3	ขั้นอ่าน (Read)	อ่าน (Read)	การอ่านรายละเอียด (Read = R1)	ขั้นอ่าน (Read)	ขั้นอ่าน (Read: R1)
	4	ขั้นบันทึก (Record)	การสะท้อน (Reflect)	การบันทึก (Record = R2)	ขั้นบันทึก (Record)	ขั้นบันทึก (Record: R2)
	5	ขั้นจดจำหรืออ่านออกเสียง (Recite)	ทบทวน (Review)	การจดจำ (Recite = R3)	ขั้นจดจำหรืออ่านออกเสียง (Recite)	ขั้นจดจำหรืออ่านออกเสียง (Recite: R3)

ตาราง 11 (ต่อ)

ขั้นตอนของเทคนิคการอ่าน SQ6R						
ขั้นตอน	ระดับ	แนวคิดของขั้นตอน				สรุป ขั้นตอน
		Avila (2010)	Williams (2010)	อารีย์ ทองเพ็ญ (2556)	ปิยาภรณ์ ศรีจันทร์ (2557)	
Post- Reading	ขั้นที่ 6	ขั้นทบทวน (Review)	ปรับปรุงใหม่ (Rehash)	การทบทวน (Review = R4)	ขั้นทบทวน (Review)	ขั้นทบทวน (Review: R4)
	ขั้นที่ 7	ขั้นสะท้อน (Reflect)	คิดอีกรอบ (Rethink)	วิเคราะห์วิจารณ์ (Reflect = R5)	ขั้นสะท้อน (Reflect)	ขั้นสะท้อน (Reflect: R5)
	ขั้นที่ 8	ขั้นก่อสร้างใหม่ (Reshape)	ประเมินผล อีกครั้ง (Revaluate)	การแปลง ข้อความ (Reshape = R6)	ขั้นสร้างใหม่ (Reshape)	ขั้นรวบรวมสร้างใหม่ (Reshape: R6)

จากตารางที่ 9 จะพบว่า นักวิชาการศึกษานักวิจัยแต่ละท่านได้กำหนดขั้นตอนและรายละเอียดของ SQ6R ในลักษณะคล้ายคลึงกัน แม้บางขั้นตอนจะไม่ได้ใช้การระบุคำศัพท์เดียวกัน แต่ก็มีทิศทางในการปฏิบัติขั้นตอนใกล้เคียงกัน ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสรุปถึงเทคนิคการอ่าน SQ6R ได้ว่า สามารถแบ่งเป็น 3 ขั้นตอนหลัก 8 ขั้นตอนย่อย รายละเอียดการดำเนินงาน ดังนี้

ขั้นที่ 1 Pre-reading ประกอบไปด้วย

1. สำรวจ (Survey: S) ขั้นนี้ทำได้โดยให้นักเรียนสำรวจบทอ่าน และต้องอ่านอย่างคร่าว ๆ รวดเร็ว เช่น ดูจากหัวข้อเรื่อง หัวข้อย่อย หรือรูปภาพที่ประกอบ

ขั้นที่ 2 While-reading ประกอบไปด้วย

2. ตั้งคำถาม (Question: Q) ขั้นนี้ทำได้โดยให้นักเรียนตั้งคำถาม ตั้งจุดประสงค์ในการอ่าน ตั้งคำถามให้สัมพันธ์กับเรื่องราวที่กำลังจะอ่าน ค้นหาใจความสำคัญของเรื่อง ขั้นตอนนี้ช่วยกระตุ้นให้เกิดความอยากรู้อยากเห็นสนใจในบทอ่าน

3. อ่าน (Read: R1) ขั้นนี้ทำได้โดยให้นักเรียนอ่านบทความอย่างละเอียดพร้อมกับค้นหาคำตอบ เพื่อตอบคำถามที่ตั้งไว้ อ่านแล้วจดบันทึกสรุปใจความสำคัญแต่ละส่วน หรือทั้งหมดของเรื่องบทอ่านที่อ่านอย่างถูกต้อง

4. บันทึก (Record: R2) ขั้นนี้ทำได้โดยให้นักเรียนจดบันทึกข้อมูลที่ได้จากการอ่าน โดยจดบันทึกในส่วนที่สำคัญและจำเป็นตามความเข้าใจของนักเรียนตามประเด็นต่าง ๆ เช่น ใคร ทำอะไร ที่ไหน ทำไม เมื่อไร อย่างไร เป็นต้น

5. จดจำหรืออ่านออกเสียง (Recite: R3) ขั้นนี้ทำได้โดยให้นักเรียนได้อ่านบทอ่านจนจบ อาจเป็นการอ่านจบทั้งบทอ่านหรือแต่ละตอนของบทอ่าน จากนั้นให้สรุปใจความสำคัญในภาพรวมทั้งหมดโดยใช้ถ้อยคำของตนเองพร้อมทั้งอ่านทวนคำถามซ้ำ การสรุปคำตอบจะง่ายมากยิ่งขึ้น

ขั้นที่ 3 Post-reading ประกอบไปด้วย

6. การทบทวน (Review: R4) ขั้นนี้ทำได้โดยให้นักเรียนทบทวนหัวข้อประเด็นต่าง ๆ ที่จดบันทึกไว้หลังจากที่อ่านจบแล้ว เพื่อทบทวนคำถามและคำตอบที่เคยตั้งไว้หรือเน้นในคำสำคัญ หากไม่แน่ใจประเด็นใดให้กลับไปอ่านซ้ำใหม่ เพื่อทบทวนความจำและเพิ่มเติมส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์ได้

7. การสะท้อน (Reflect: R5) ขั้นนี้ทำได้โดยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องหรือประเด็นในบทอ่าน ขยายความในสิ่งที่ตนเองได้เรียนรู้ เช่น มีความคิดเห็นสอดคล้องหรือแตกต่างอย่างไร มีความคิดเห็นอยากเพิ่มหรือลดส่วนใดออกไป หรือพบเห็นประเด็นใดที่น่าสนใจบ้าง เป็นต้น

8. การรวบรวมข้อมูลใหม่ (Reshape: R6) ขั้นนี้ทำได้โดยให้นักเรียนทำการสังเคราะห์เปลี่ยนรูปแบบข้อมูลที่ได้จากบทอ่านมาเป็นข้อมูลของตนเองแล้วนำเสนอข้อมูลโดยวิธีการสร้างสรรค์ตามที่ตนมีความถนัด เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ร่วมกับผู้อื่นได้

จากการศึกษาขั้นตอนของเทคนิคการอ่าน SQ6R สรุปได้ว่า SQ6R เป็นเทคนิคการอ่านที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกอ่านเนื้อหาด้วยตนเอง โดยเน้นที่การอ่านทบทวนจนกว่าจะเข้าใจและจดจำเรื่องราวที่อ่านได้ แล้วนำเรื่องที่อ่านไปเรียนรู้ทำความเข้าใจ สรุปใจความสำคัญ วิเคราะห์วิจารณ์ต่อยอดให้ละเอียดลึกซึ้งชัดเจนมากยิ่งขึ้น นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลจากบทอ่าน โดยแปลงข้อความให้เป็นข้อมูลของตนเอง พยายามค้นคว้าหาหลักฐานและเหตุผลมาสนับสนุนเรื่องที่อ่านเพิ่มเติมได้ โดยครูคอยชี้แนะแนวทางการเรียนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ (Facilitator) ให้แก่นักเรียนร่วมด้วยและพบว่ามีขั้นตอนการอ่าน 8 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นสำรวจ 2) ขั้นตั้งคำถาม 3) ขั้นอ่าน 4) ขั้นบันทึก 5) ขั้นจดจำหรืออ่านออกเสียง 6) ขั้นทบทวน 7) ขั้นสะท้อน และ 8) ขั้นรวบรวมสร้างใหม่

การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสารของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น มาสังเคราะห์ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น มีลักษณะเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มีขั้นตอนและจุดเน้นเพื่อให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง เริ่มจากการที่ครูผู้สอนเป็นผู้ออกแบบการเรียนรู้ และ SQ6R มีลักษณะเป็นเทคนิคการอ่านที่เน้นให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้จากบทอ่านด้วยตนเองอย่างถึถ้วนในแต่ละขั้นตอน และช่วยเสริมให้ผู้อ่านได้ฝึกการคิดอย่างเป็นระบบ ผู้วิจัยสังเคราะห์ได้ดังนี้

ตาราง 12 การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R

กระบวนการคิดขั้นสูง เชิงระบบ 5 ชั้น	เทคนิคการอ่าน SQ6R	การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิด ขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับ เทคนิคการอ่าน SQ6R
มี 5 ขั้นตอน ดังนี้	มี 8 ขั้นตอน ดังนี้	มี 5 ขั้นตอน ดังนี้
<p>ขั้นที่ 1:</p> <p>สังเกตและรวบรวมข้อมูล (Gathering: G)</p> <p>ใช้คำถามกระตุ้นให้สังเกต สงสัย สนใจ ตั้งสมมติฐานข้อสงสัย รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องมา คัดเลือกและจัดเก็บ เพื่อนำไปสู่ การกระทำให้เกิดความหมายต่อไป</p>		<p>ขั้นที่ 1:</p> <p>ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรมการเรียนรู้ (Gathering: G)</p> <p>สังเกต รวบรวมข้อมูล ทบทวนความรู้เดิม และอภิปรายข้อมูล</p>
<p>ขั้นที่ 2:</p> <p>คิดวิเคราะห์และสรุปความรู้ (Processing: P)</p> <p>การจัดกระทำข้อมูล โดยใช้ แผนภาพความคิด จัดความคิดให้เป็นระบบนำไปสู่ การออกแบบสร้าง ทางเลือกตัดสินใจ วางแผนขั้นตอน การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ</p>		<p>ขั้นที่ 2:</p> <p>ขั้นรับและจัดกระทำข้อมูลใหม่ (Processing: P)</p> <p>รับความรู้ใหม่ คิดวิเคราะห์ จัดกลุ่มข้อมูล และสรุปความรู้</p>

ตาราง 10 (ต่อ)

กระบวนการคิดขั้นสูง เชิงระบบ 5 ชั้น	เทคนิคการอ่าน SQ6R	การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิด ขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับ เทคนิคการอ่าน SQ6R
มี 5 ขั้นตอน ดังนี้	มี 8 ขั้นตอน ดังนี้	มี 5 ขั้นตอน ดังนี้
<p>ขั้นที่ 3:</p> <p>ปฏิบัติ และสรุปความรู้ หลังการปฏิบัติ (Applying and constructing the knowledge: A1)</p> <p>ขั้นตอนการปฏิบัติงานและ ลงมือทำจริง มีการตรวจสอบ เพื่อแก้ปัญหา หรือพัฒนาให้ เกิดผลดีกว่าเดิมในแต่ละขั้นตอน สรุปเป็นความรู้ ความคิด รวบยอด แบบแผน หลักการ และนำไปสู่การขยายความรู้</p>	<p>ขั้นที่ 1: สํารวจ (Survey: S) คือ การอ่านสํารวจอย่างคร่าว ๆ เพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง</p> <p>ขั้นที่ 2: ตั้งคำถาม (Question: Q) คือ การตั้งคำถาม โดยต้องสัมพันธ์ กับเรื่องราวที่กำลังอ่าน</p> <p>ขั้นที่ 3: อ่าน (Read: R1) คือ การอ่านข้อความในบทอ่าน อย่างละเอียด และหาคําตอบสำหรับ คําถามที่ได้ตั้งไว้</p> <p>ขั้นที่ 4: บันทึก (Record: R2) คือ จดบันทึกข้อมูลสําคัญและจําเป็น จากขั้นตอนที่ 3 โดยย่อตาม ความเข้าใจของนักเรียน</p> <p>ขั้นที่ 5: จดจําหรืออ่านออก เสียง (Recite: R3) คือ อ่านทวน คําถามซ้ำอีก เพื่อสรุปคําตอบ ได้ง่ายขึ้น เขียนสรุปความสําคัญ โดยใช้ถ้อยคําของตนเอง</p>	<p>ขั้นที่ 3:</p> <p>ขั้นปฏิบัติดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ (Applying and Intake activity: A)</p> <p>การลงมือปฏิบัติกิจกรรมการอ่าน ได้แก่</p> <p>3.1 ขั้นกิจกรรมการอ่าน SQ6R และสรุปความรู้ (Applying SQ6R and constructing the knowledge: A1) โดยใช้ (GPAS 5 Steps: A1 + SQ6R: S-R3)</p> <p>นักเรียนทำกิจกรรมการอ่าน และทำชิ้นงาน เพื่อวัดและประเมินผลความสามารถในการอ่าน อย่างมีวิจารณญาณของตนเองตามขั้นตอน</p> <p>(1) SQ6R ขั้นที่ 1 Pre-reading</p> <p>3.1.1 SQ6R ขั้นที่ 1: สํารวจ (Survey: S) นักเรียน สํารวจบทอ่าน และต้องอ่าน อย่างคร่าว ๆ รวดเร็ว</p> <p>(2) SQ6R ขั้นที่ 2 While-reading</p> <p>3.1.2 SQ6R ขั้นที่ 2: ตั้งคำถาม (Question: Q) นักเรียนตั้งคำถามให้สัมพันธ์กับเรื่องราวที่กำลัง จะอ่าน เพื่อเป็นการตั้งจุดประสงค์ในการอ่าน</p> <p>3.1.3 SQ6R ขั้นที่ 3: อ่าน (Read: R1) นักเรียนอ่านเนื้อหาอย่างละเอียดพร้อมกับค้นหา คําตอบของคําถามที่ตั้งไว้ในขั้น Q</p> <p>3.1.4 SQ6R ขั้นที่ 4: บันทึก (Record: R2) นักเรียนจดบันทึกข้อมูลสําคัญ จดตามความเข้าใจ ด้วยข้อความอย่างรัดกุม</p> <p>3.1.5 SQ6R ขั้นที่ 5: จดจําหรืออ่านออก เสียง (Recite: R3) หลังจากอ่านจบแล้วให้นักเรียนอ่านทวนคําถาม ซ้ำอีกครั้ง สรุปคําตอบโดยใช้ถ้อยคําของตนเอง</p>

ตาราง 10 (ต่อ)

กระบวนการคิดขั้นสูง เชิงระบบ 5 ชั้น	เทคนิคการอ่าน SQ6R	การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิด ขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับ เทคนิคการอ่าน SQ6R
มี 5 ชั้นตอน ดังนี้	มี 8 ชั้นตอน ดังนี้	มี 5 ชั้นตอน ดังนี้
ชั้นที่ 4: สื่อสารแนะนำเสนอ (Applying the communication skill: A2) การใช้ความคิดสร้างสรรค์ หลอมรวมสิ่งที่ได้จากทั้ง การเรียนรู้และการแก้ปัญหา มาสร้างผลงานที่มีคุณภาพ เพื่อนำเสนอ รายงาน อภิปราย เผยแพร่จัดทำสื่อ เพื่อเผยแพร่ ความรู้	ชั้นที่ 6: ชั้นทบทวน (Review: R4) คือ ทบทวนคำถาม-คำตอบ ใน หัวข้อใหญ่ และสำคัญ หากไม่แน่ใจตอนใดให้กลับไป อ่านซ้ำ	ชั้นที่ 3: ชั้นปฏิบัติดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ (Applying and Intake activity: A) (ต่อ) การลงมือปฏิบัติกิจกรรมการอ่าน 3.2 ชั้นสื่อสารและนำเสนอหลังจากการอ่าน SQ6R (Applying SQ6R and the communication skill: A2) โดยใช้ (GPAS 5 Steps: A2 + SQ6R: R4-R6) การนำองค์ความรู้ที่ได้จากการบอานมาขยาย ต่อยอดพัฒนาเป็นผลงานที่มีคุณภาพ โดยใช้การคิด สร้างสรรค์และเสนอแก่ผู้อื่นได้ ดังนี้
	ชั้นที่ 7: ชั้นสะท้อน (Reflect: R5) คือ นักเรียน แสดง ความคิดเห็น ขยายความสิ่งที่ได้ อ่าน โดยการเชื่อมโยงความคิดจาก บทอ่านกับความรู้เดิมโดยใช้ภาษา อย่างถูกต้อง	(3) SQ6R ชั้นที่ 3 Post-reading 3.2.1 SQ6R ชั้นที่ 6: ชั้นทบทวน (Review: R4) นักเรียนทบทวนหัวข้อประเด็นที่จดบันทึกไว้ คำถามและคำตอบที่เคยได้ตั้งไว้ หากไม่แน่ใจในตอนใด ให้กลับไปอ่านซ้ำใหม่
	ชั้นที่ 8 ชั้นสร้างใหม่ (Reshape: R6) คือ แปลงข้อความในเรื่อง ที่อ่านให้เป็นข้อมูลของตนเอง	3.2.2 SQ6R ชั้นที่ 7: ชั้นสะท้อน (Reflect: R5) นักเรียนวิเคราะห์ วิเคราะห์แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับบทอ่าน เพื่อขยายความประเด็นต่าง ๆ ในสิ่งที่เรียนรู้ 3.2.3 SQ6R ชั้นที่ 8: ชั้นรวบรวมสร้างใหม่ (Reshape: R6) นักเรียนทำการเปลี่ยนรูปแบบข้อมูลที่ได้จาก บทอ่านอย่างสร้างสรรค์สร้างเป็นผลงานของตนเอง จำนวน 1 ชิ้น และแลกเปลี่ยนข้อมูลร่วมกันในชั้นเรียน

ตาราง 10 (ต่อ)

กระบวนการคิดขั้นสูง เชิงระบบ 5 ชั้น	เทคนิคการอ่าน SQ6R	การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิด ขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับ เทคนิคการอ่าน SQ6R
มี 5 ชั้นตอน ดังนี้ ชั้นที่ 5: ประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่า (Self-regulating: S) การประเมิน วิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็งของกลุ่มและตนเอง เพื่อปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา ปรับปรุงเพิ่มคุณค่าด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมต่าง ๆ ที่จะขยายประโยชน์ต่อไปสู่สังคม	มี 8 ชั้นตอน ดังนี้	มี 5 ชั้นตอน ดังนี้ ชั้นที่ 4: ขั้นต่อยอดและประเมินคุณค่า (Self-regulating: S) การนำผลงาน/ชิ้นงานของนักเรียนมาเพิ่มคุณค่าความรู้ และต่อยอดไปเผยแพร่สู่สังคม เป็นการแสดงถึงผล รวบยอดของการพัฒนาความสามารถในการอ่าน อย่างมีวิจารณญาณ และเป็นขั้นการประเมินความสามารถ ในการสื่อสารของนักเรียนที่แสดงออกผ่านพฤติกรรมบ่งชี้ ตามระดับสมรรถนะการสื่อสาร ประเมินความสามารถในการสื่อสาร โดยใช้แบบประเมิน ความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
		ชั้นที่ 5: ขั้นประเมินผล (Evaluation: E) การรวบรวมคะแนนจากวัดและประเมินผลการพัฒนา ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและ การสื่อสารของนักเรียนหลังจากที่ได้ดำเนินกิจกรรม การจัดการเรียนรู้ 5.1 การวัดผลความสามารถในการอ่าน อย่างมีวิจารณญาณ มีการวัดและตัดสินคุณภาพความสามารถ ในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนทั้งก่อนเรียน ระหว่างในชั่วโมงเรียน (ตามแผน) และหลังเรียน รายละเอียด ดังนี้ 5.1.1 แบบวัดความสามารถในการอ่าน อย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วัดและประเมินผลจากการทำแบบทดสอบวัด ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนและ หลังเรียน แบบทดสอบชุดเดียวกัน แต่มีการสลับข้อ และตัวเลือก ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้ประเมิน 5.1.1 ก่อนเรียน วัดและประเมินผลจากการทำ แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (ก่อนเรียน) จำนวน 30 ข้อ รวม 30 คะแนน 5.1.2 หลังเรียน วัดและประเมินผลจากการทำ แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (หลังเรียน) จำนวน 30 ข้อ รวม 30 คะแนน หลังจากเรียน และทำกิจกรรมครบจำนวน 5 แผนการจัดการเรียนรู้

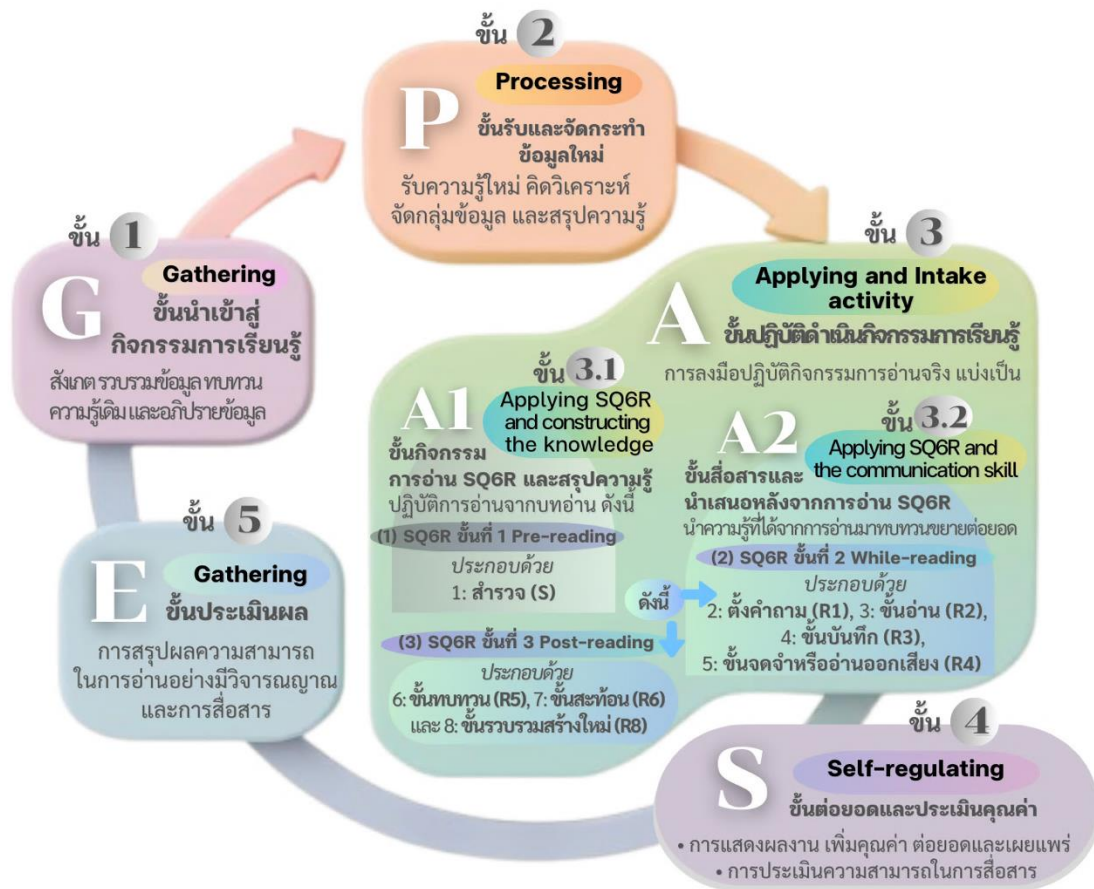
ตาราง 10 (ต่อ)

กระบวนการคิดขั้นสูง เชิงระบบ 5 ชั้น	เทคนิคการอ่าน SQ6R	การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิด ขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับ เทคนิคการอ่าน SQ6R
มี 5 ชั้นตอน	มี 8 ชั้นตอน	มี 5 ชั้นตอน ดังนี้
ชั้นที่ 5: ประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่า (Self-regulating: S) (ต่อ)		ชั้นที่ 5: ชั้นประเมินผล (ต่อ) การรวบรวมคะแนนจากการวัดและประเมินผล การพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และการสื่อสารของนักเรียนหลังจากที่ได้ดำเนินกิจกรรม
		5.1 การวัดผลความสามารถในการอ่าน อย่างมีวิจารณญาณ (ต่อ)
		5.1.1 แบบวัดความสามารถในการอ่าน อย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ต่อ)
		โดยวัดและประเมินผลความสามารถในการอ่าน อย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 4 ด้าน และนำคะแนนมาตัดสิน คุณภาพความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนในภาพรวม โดยแบ่งคุณภาพออกเป็น 4 ระดับ คือ ระดับดีเยี่ยม ระดับดี ระดับพอใช้ และระดับปรับปรุง ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้ประเมิน
		5.1.2 การวัดความสามารถในการอ่าน อย่างมีวิจารณญาณจากใบงานแบบฝึกทักษะในแผน การจัดการเรียนรู้ จำนวน 5 แผน
		1) คะแนนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ในภาพรวมประจำแผนการจัดการเรียนรู้ รวม 50 คะแนน เก็บสะสมคะแนน 10 คะแนน ในหนึ่งแผนการจัดการเรียนรู้ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณนั้น ๆ จะมีการนำคะแนน ผลการประเมินที่ได้จากการประเมินประเด็นต่าง ๆ ทั้งใบงาน แบบฝึกทักษะใบที่ 1: A1 จำนวน 3 ใบงาน (ใบละ 10 คะแนน รวม 30 คะแนน) และแบบฝึกทักษะใบที่ 2: A2 จำนวน 2 ใบงาน (ใบละ 10 คะแนน รวม 20 คะแนน) รวมทั้งสิ้น 50 คะแนน เก็บสะสมคะแนน 10 คะแนน
		2) คะแนนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ในภาพรวมทุกแผน รวม 50 คะแนน เก็บสะสมคะแนน 30 คะแนน เก็บเป็นคะแนนสะสมในหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 พัฒนาการอ่านและการสื่อสาร โดยเก็บคะแนนชิ้นงาน/ภาระ งาน รวม 30 คะแนน ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้ประเมิน

ตาราง 10 (ต่อ)

กระบวนการคิดขั้นสูง เชิงระบบ 5 ชั้น	เทคนิคการอ่าน SQ6R	การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิด ขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับ เทคนิคการอ่าน SQ6R
มี 5 ชั้นตอน ชั้นที่ 5: ประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่า (Self-regulating: S) (ต่อ)	มี 8 ชั้นตอน	มี 5 ชั้นตอน ดังนี้ ชั้นที่ 5: ชั้นประเมินผล (ต่อ) การรวบรวมคะแนนจากการวัดและประเมินผล การพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และการสื่อสารของนักเรียนหลังจากที่ได้ดำเนินกิจกรรม 5.2 แบบประเมินความสามารถในการสื่อสาร สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 5.2.1 คะแนนความสามารถในการสื่อสาร สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ประจำแผน การจัดการเรียนรู้ วัดและประเมินผลจากการทำกิจกรรมชั้นที่ 4 ชั้นต่อยอดและ ประเมินคุณค่า (S) โดยใช้แบบประเมินความสามารถ ในการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 มีเกณฑ์ พฤติ กรรมบ่งชี้ ตามระดับสมรรถนะการสื่อสาร ด้านองค์ประกอบที่ 3 ระดับที่ 5-7 ได้แก่ ระดับเริ่มต้น ระดับ กำลังพัฒนา และระดับสามารถ จำนวน 10 ข้อ รวม 30 คะแนน ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้ประเมิน หลังจากการวัดในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แล้ว นำมาตัดสินคุณภาพความสามารถในการสื่อสาร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 รายละเอียด ดังนี้ 1) ตัดสินคุณภาพความสามารถในการสื่อสาร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ประจำแผนการจัดการ เรียนรู้ วัดและประเมินผลโดยแบ่งคุณภาพออกเป็น 4 ระดับ คือ ระดับดีเยี่ยม ระดับดี ระดับพอใช้ และระดับปรับปรุง ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้ประเมิน 2) ตัดสินคะแนนและระดับพัฒนาการความสามารถ ในการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในภาพรวม เป็นคะแนนประมาณค่าร้อยละของพัฒนาการ หรือคะแนน พัฒนาการสัมพัทธ์ (GS) ซึ่งค่าอัตราส่วนร้อยละที่ได้จาก การวัดจำนวน 2 ครั้ง คือ คะแนนครั้งแรกและครั้งหลัง มีเกณฑ์การแปลคะแนนตามระดับพัฒนาการ คือ พัฒนาการ ระดับสูงมาก พัฒนาการระดับสูง พัฒนาการระดับปานกลาง พัฒนาการระดับต้น ไม่มีพัฒนาการ พัฒนาการลดลง ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้ประเมิน

จากตารางที่ 10 จะพบว่า การจัดการเรียนรู้ข้างต้นเป็นกิจกรรมที่พัฒนาขึ้นด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีลำดับขั้นตอนในการจัดกิจกรรม จำนวน 5 ชั้นตอน รายละเอียดดังนี้

ภาพ 1 การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรมการเรียนรู้ (Gathering: G) คือ การสังเกต รวบรวมข้อมูล ทบทวนความรู้เดิม และอภิปรายข้อมูล

ในขั้นนำเข้าสู่กิจกรรมการเรียนรู้เป็นขั้นแรกของการเข้าสู่กิจกรรม เริ่มจากให้นักเรียน ใช้การสังเกต กระตุ้นเพื่อให้เกิดความสนใจ ความสงสัย ตั้งคำถาม และหาคำตอบโดยเริ่มเชื่อมโยง ความรู้เดิมของตน เช่น สิ่ง que เห็นคืออะไร มีลักษณะอย่างไร รู้จักหรือไม่ เป็นต้น หลังจากนั้นรวบรวม คำตอบต่าง ๆ ทั้งของตนเองและของเพื่อนร่วมชั้น เชื่อมโยงสู่เนื้อหาการเรียนต่อไป ขั้นตอน การดำเนินกิจกรรม ดังนี้

1) ครูผู้สอนเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอนและเตรียมเข้าสู่บทเรียน หลังจากนั้น พูดทักทาย แจกมอบเอกสารประกอบการเรียนรู้ตามชุดการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (ชุดที่ 1-5 ตามลำดับ) ให้แก่นักเรียนเป็นรายบุคคล จำนวนคนละ 1 ชุด ใช้เป็นสื่ออุปกรณ์ในการเรียนพัฒนา ความสามารถและประเมินผลในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อธิบายวิธีการใช้ชุดเอกสาร และการเขียน

คำตอบในใบความรู้-ใบงานแก่นักเรียน ในช่วงโมงเรียนแรกใช้ชุดที่ 1 เรื่อง “การอ่านจากนิทาน และเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ” เป็นต้น พร้อมทั้งครูเปิดจอแสดงภาพเป็นตัวอย่างหน้าชั้นเรียน

2) ให้นักเรียนสังเกตจากสิ่งรอบตัว เช่น สื่อการสอน เอกสารประกอบการเรียนรู้ประจำแผนนั้นว่า พบเห็นข้อมูลใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อเรื่องที่จะเรียนรู้ในวันนี้ ครูกระตุ้นโดยการใช้น้ำคำถาม ควรตั้งคำถามให้เกิดความสงสัยกระตุ้นความสนใจเป็นคำถามในลักษณะให้ตระหนักในปัญหา เช่น ทำไม เพราะเหตุใด จึงส่งผลให้มีลักษณะนี้ อย่างไร เป็นต้น แนวทางการตอบของนักเรียนสามารถตอบได้อย่างเสรี ไม่จำกัดว่าถูกต้องหรือไม่ อาจให้นักเรียนใช้ความรู้เดิมของแต่ละคนมารวบรวม และร่วมกันอภิปราย แต่ทั้งนี้นำคำตอบที่ถูกต้องมาคัดเลือกและจัดเก็บเพื่อนำไปสู่การทำกิจกรรมการเรียนรู้ในช่วงโมงเรียนต่อไป

3) ให้นักเรียนบันทึกสิ่งที่ตนเองพบเห็น สิ่งที่มีข้อสงสัย และสิ่งที่คาดว่าจะได้เรียนรู้ในวันนี้อยู่ในขั้นตอน Gathering: G ชี้นำเข้าสู่กิจกรรมการเรียนรู้ในใบความรู้และกิจกรรม Shot note 1 ประจำแผนนั้น ๆ ของตนเอง

ขั้นที่ 2 ขั้นรับและจัดกระทำข้อมูลใหม่ (Processing: P) คือ การรับความรู้ใหม่ คิดวิเคราะห์ จัดกลุ่มข้อมูลและสรุปความรู้ภาพรวม

ในขั้นการรับและจัดกระทำข้อมูลใหม่ ครูดำเนินการสอนความรู้เกี่ยวกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ให้นักเรียนจัดกลุ่มข้อมูลและสรุปความรู้ด้วยตนเอง และจัดกระทำข้อมูลโดยใช้การเขียนสรุปออกมาเป็นบันทึกแบบสั้น หรือแผนภาพต่าง ๆ มาช่วยจัดความคิดให้เป็นระบบ เช่น การจำแนก การจัดลำดับ เชื่อมโยงสัมพันธ์และเชื่อมโยงโครงสร้าง เป็นต้น เพื่อนำไปสู่การออกแบบสร้างทางเลือกลำดับความคิด ความเข้าใจ การตัดสินใจ และวางแผน ก่อนลงมือทำกิจกรรมขั้นต่อไป ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม ดังนี้

4) ครูผู้สอนนำเข้าสู่บทเรียน แนะนำเกี่ยวกับหัวข้อการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่จะเรียนรู้ในช่วงโมงเรียนนี้ ครูและนักเรียนป้อนองค์ความรู้ใหม่ร่วมกัน ครูทำการสอน โดยการอธิบายพร้อมกัน ใช้วิธีซักถามให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ช่วยกันคิดวิเคราะห์ค้นหาคำตอบเพื่อมาสร้างความรู้ใหม่ ขั้นนี้ครูและนักเรียนมีความสำคัญเท่า ๆ กัน ซึ่งครูจะไม่สอนอธิบายเพียงคนเดียว และนักเรียนจะไม่รับฟังเพียงอย่างเดียวเท่านั้น เมื่อได้คำตอบของเนื้อหาองค์ความรู้ใหม่ที่กำลังศึกษาครบถ้วนแล้ว ให้นักเรียนทดลองจัดกลุ่มข้อมูลและสรุปความรู้ที่ได้ด้วยตนเองลงในใบความรู้ โดยนักเรียนลงมือทำกิจกรรมในเนื้อหาขั้นตอน (Processing: P) ขั้นรับและจัดกระทำข้อมูลใหม่ในใบความรู้และกิจกรรม Shot note 1 ประจำแผนนั้น ๆ ของตนเอง

5) ครูให้คำแนะนำ ร่วมเฉลยนำความรู้ที่นักเรียนจัดกลุ่มข้อมูลและสรุปความรู้ไปประยุกต์ใช้ในขั้นปฏิบัติดำเนินกิจกรรมเพื่อพัฒนาความรู้ต่อไป

ขั้นที่ 3 ขั้นปฏิบัติดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ (Applying and Intake activity: A)

ขั้นปฏิบัติดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้เป็นการลงมือปฏิบัติกิจกรรมการอ่านจริง เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ขั้นที่ 3 แบ่งเป็น 3.1 ขั้นกิจกรรมการอ่าน SQ6R และสรุปความรู้ (Applying SQ6R and constructing the knowledge: A1) และ 3.2 ขั้นสื่อสารและนำเสนอหลังจากการอ่าน SQ6R (Applying SQ6R and the communication skill: A2)

โดยความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แสดงออกในการวิเคราะห์บทอ่าน ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบจากการศึกษาเอกสารได้จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ความสามารถในการเข้าใจและตระหนักถึงภูมิหลัง เจตคติของผู้เขียน 2) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ วิจัยและประเมินค่าภาษาและข้อมูล 3) ความสามารถในการสรุปและระบุข้อมูลอย่างถูกต้อง และ 4) ความสามารถในการใช้ความคิด คัดคะเนต่อยอดและคิดสร้างสรรค์

3.1 ขั้นกิจกรรมการอ่าน SQ6R และสรุปความรู้ (Applying SQ6R and constructing the knowledge: A1)

ขั้นปฏิบัติดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้เป็นขั้นตอนที่นักเรียนปฏิบัติกรอ่านจริง เพื่อฝึกฝนและพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของตนเองเป็นรายบุคคล พร้อมทั้งลงมือทำแบบฝึกทักษะในแผนการจัดการเรียนรู้ตามขั้นตอนของเทคนิคการอ่าน SQ6R โดยมีการตรวจสอบเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาให้เกิดผลดีกว่าเดิมในแต่ละขั้นตอนมีการสรุปเป็นความรู้ ความคิดรวบยอด แบบแผน หลักการ และนำสิ่งที่สรุปได้ไปขยายความรู้

ทั้งนี้ทำการฝึกฝนและพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยเทคนิคการอ่านแบบ SQ6R ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

7) ครูมอบหมายภาระงาน/ชิ้นงานให้นักเรียนลงมือทำกิจกรรมการอ่านและใบงานแบบฝึกทักษะในขั้นกิจกรรมการอ่าน SQ6R และสรุปความรู้ (Applying SQ6R and constructing the knowledge: A1) ตามหัวข้อการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่เรียนในชั่วโมงเรียนนั้น ๆ นักเรียนลงมือทำกิจกรรมการอ่าน และทำแบบฝึกทักษะขั้น GPAS 5 Steps: A1 ร่วมกับขั้นตอนของวิธีสอนอ่าน SQ6R (S-R3) ตามลำดับ

(GPAS 5 Steps: A1 + SQ6R: S-R3) รายละเอียดดังนี้

(1) SQ6R ขั้นที่ 1 Pre-reading ประกอบด้วย

SQ6R ขั้นที่ 1: สำรวจ (Survey: S) สำรวจบทอ่านและต้องอ่านอย่างคร่าว ๆ รวดเร็ว

สิ่งที่นักเรียนต้องปฏิบัติในขั้นนี้ คือ ให้นักเรียนสำรวจบทอ่านและต้องอ่านอย่างรวดเร็ว หรืออ่านแบบกวาดสายตาค่าว ๆ เพื่อค้นหาข้อมูลหรือคำตอบเฉพาะเจาะจงสำหรับคำถาม

ทำได้โดยวิธี เช่น ดูจากหัวข้อเรื่อง หัวข้อย่อย รูปภาพที่ประกอบหรืออ่านเนื้อหาทั้งหมดด้วยความเร็ว โดยไม่จำเป็นต้องเข้าใจความหมายของคำศัพท์ทุกคำในประโยค และบันทึกการตอบของตนลงในใบงานที่ 1: A1 ชั้น (SQ6R - Survey: S สำรวจ)

(2) SQ6R ชั้นที่ 2 While-reading ประกอบด้วย

SQ6R ชั้นที่ 2: ตั้งคำถาม (Question: Q) ตั้งคำถามให้สัมพันธ์กับเรื่องราวที่กำลังจะอ่าน เพื่อเป็นการตั้งจุดประสงค์ในการอ่าน ขั้นตอนนี้จะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความอยากรู้อยากเห็น สนใจในบทอ่าน

สิ่งที่นักเรียนต้องปฏิบัติในขั้นนี้ คือ นักเรียนฝึกการตั้งคำถาม ตั้งจุดประสงค์ในการอ่าน ตั้งคำถาม โดยเนื้อหาในการตั้งคำถามนั้นต้องเป็นคำถามที่สัมพันธ์กับเรื่องราวที่กำลังจะอ่าน เช่น คำศัพท์ เนื้อเรื่อง ประเด็นที่สงสัย เป็นต้น เพื่อเป็นแนวทางในการอ่านค้นหาใจความสำคัญของเรื่อง และบันทึกการตอบของตนลงในใบงานที่ 1: A1 ชั้น (SQ6R - Question: Q ตั้งคำถาม)

SQ6R ชั้นที่ 3: ชั้นอ่าน (Read: R1) อ่านเนื้อหาอย่างละเอียด พร้อมกับค้นหาคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้ในชั้น Q

สิ่งที่นักเรียนต้องปฏิบัติในขั้นนี้ คือ นักเรียนต้องอ่านบทอ่านที่ปรากฏอยู่ในเอกสารประกอบการเรียนรู้อย่างละเอียด พร้อมกับค้นหาคำตอบเพื่อตอบคำถามที่ตั้งไว้ เมื่ออ่านแล้ว ให้ทำการสรุปใจความสำคัญแต่ละส่วน ใจความสำคัญของเรื่องอย่างถูกต้อง และบันทึกการตอบของตนลงในใบงานที่ 1: A1 ชั้น (SQ6R - Read: R1 อ่านอย่างละเอียด)

SQ6R ชั้นที่ 4: ชั้นบันทึก (Record: R2) จดบันทึกข้อมูลสำคัญและจำเป็นที่ได้จากการอ่าน โดยจดตามความเข้าใจของนักเรียน และใช้ข้อความอย่างรัดกุมหรือย่อ ๆ

สิ่งที่นักเรียนต้องปฏิบัติในขั้นนี้ คือ นักเรียนต้องทำการจดบันทึกข้อมูลที่ได้จากการอ่าน โดยจดบันทึกในส่วนที่สำคัญและจำเป็นตามความเข้าใจของนักเรียน เช่น ใคร ทำอะไร ที่ไหน ทำไม เมื่อไร และอย่างไร โดยใช้ข้อความอย่างรัดกุมหรือย่อ และบันทึกการตอบของตนลงใน ใบงานที่ 1: A1 ชั้น (SQ6R - Record: R2 บันทึก)

SQ6R ชั้นที่ 5: ชั้นจดจำหรืออ่านออกเสียง (Recite: R3) หลังจากที่นักเรียนอ่านจบในแต่ละตอนหรือแต่ละบทแล้วให้อ่านทวนคำถามซ้ำอีกครั้ง และสรุปคำตอบเป็นใจความสำคัญของเรื่องโดยใช้ข้อมูลจำเป็นที่บันทึกไว้ในชั้น R2 และเรียบเรียงเป็นสำนวนการเขียนของตนเอง

สิ่งที่นักเรียนต้องปฏิบัติในขั้นนี้ คือ นักเรียนต้องได้อ่านบทอ่านจนจบ อาจเป็นการอ่านจบทั้งบทอ่านหรือแต่ละตอนของบทอ่าน จากนั้นต้องสรุปใจความสำคัญโดยใช้ถ้อยคำของตนเอง พร้อมทั้งอ่านทวนคำถามที่ตนเองได้ตั้งไว้ซ้ำว่า ตนนั้นอ่านจนจบบทอ่านนี้แล้วพบคำตอบที่ตนตั้งคำถามไว้อย่างไร รวมถึงอ่านวิเคราะห์ข้อมูลในชั้น R2 หากอ่านคำถามและสิ่งที่ตนเองได้บันทึกซ้ำ

การสรุปคำตอบจะง่ายมากยิ่งขึ้น และหลังจากนั้นทำการบันทึกการตอบของตนลงในใบงานที่ 1: A1
ชั้น (SQ6R - Recite: R3 จดจำ หรืออ่านออกเสียง)

3.2 ชั้นสื่อสารและนำเสนอหลังจากการอ่าน SQ6R (Applying SQ6R and the communication skill: A2)

ชั้นสื่อสารและนำเสนอหลังจากการอ่านด้วยเทคนิคการอ่าน SQ6R เป็นขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรมหลังจากที่ได้ฝึกฝนและพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของตนเองเป็นรายบุคคล นำองค์ความรู้ที่ได้เป็นความคิดรวบยอดมาทบทวนอีกครั้งและเมื่อแน่ใจแล้วนำความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของตนมาขยายต่อยอดโดยการคิดสร้างสรรค์พัฒนาต่อเป็นผลงานที่มีคุณภาพกว่าเดิม และมีคุณค่ามากกว่าเดิมจนสามารถสรุปเป็นหลักการนำเสนอแก่ผู้อื่นได้ เช่น การพูดรายงาน การอภิปราย การบรรยาย การเผยแพร่จัดทำเป็นแผนผังความคิด แผนภาพ หรือเผยแพร่ด้วยวิธีต่าง ๆ ตามความสนใจของนักเรียน ลำดับขั้นตอนดังนี้

(GPAS 5 Steps: A2 + SQ6R: R4-R6) รายละเอียดดังนี้

(3) SQ6R ชั้นที่ 3 Post-reading ประกอบด้วย

SQ6R ชั้นที่ 6: ชั้นทบทวน (Review: R4) นักเรียนทบทวนหัวข้อหรือประเด็นที่จดบันทึกไว้ ทบทวนคำถามและคำตอบที่เคยตั้งไว้หรือเน้นในคำสำคัญ ถ้าหากไม่แน่ใจในตอนใดให้กลับไปอ่านซ้ำใหม่

สิ่งที่นักเรียนต้องปฏิบัติในขั้นนี้ คือ นักเรียนอ่านทบทวนหัวข้อประเด็นต่าง ๆ ที่จดบันทึกไว้ ซึ่งเป็นสิ่งที่ได้อ่านจบไปแล้ว เพื่อทบทวนคำถามและคำตอบที่เคยตั้งไว้หรือเน้นในคำสำคัญ หากไม่แน่ใจประเด็นใดให้กลับไปอ่านซ้ำใหม่ อาจอ่านสรุปที่จดไว้หรืออ่านใหม่ทั้งหมดเพื่อทบทวนความจำและเพิ่มเติมส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์ได้ และหลังจากนั้นทำการบันทึกการตอบของตนลงในใบงานที่ 2: A2 ชั้น (SQ6R - Review: R4 ทบทวน)

SQ6R ชั้นที่ 7: ชั้นสะท้อน (Reflect: R5) นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทอ่าน

สิ่งที่นักเรียนต้องปฏิบัติในขั้นนี้ คือ นักเรียนวิเคราะห์ วิเคราะห์แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทอ่านเพื่อขยายความประเด็นต่าง ๆ ในสิ่งที่ตนเองเรียนรู้ เช่น มีความคิดเห็นสอดคล้องหรือความคิดเห็นแตกต่างอย่างไร มีความคิดเห็นอย่างไรอยากเพิ่มหรือลดส่วนใดออกไป อาจขยายความสิ่งที่ได้อ่านโดยการเชื่อมโยงความคิดจากบทอ่านกับความรู้เดิมแล้วนำมาพูดคุยกับเพื่อน เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน และหลังจากนั้นทำการบันทึกการตอบของตนลงในใบงานที่ 2: A2 ชั้น (SQ6R - Reflect: R5 สะท้อน)

SQ6R ชั้นที่ 8: ชั้นรวบรวมสร้างใหม่ (Reshape: R6) นักเรียนทำการเปลี่ยนรูปแบบข้อมูลที่ได้จากบทอ่าน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลจากบทอ่านในชั้นเรียน

สิ่งที่นักเรียนต้องปฏิบัติในขั้นนี้ คือ นักเรียนต้องเปลี่ยนรูปแบบข้อมูลจากบทอ่าน โดยนำความรู้ที่ได้จากการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่วิเคราะห์ด้วยเทคนิค SQ6R ข้างต้นมาสร้างงานใหม่ เช่น นำไปสร้างเป็นการเขียนบันทึก กรอบแนวคิด แผนผังความคิด หรือผลงานอินโฟกราฟิกต่าง ๆ เป็นต้น ลงในงานที่ 2: A2 ขั้น (SQ6R - Reshape: R6 รวบรวมสร้างใหม่)

ขั้นที่ 4 ขั้นต่อยอดและประเมินคุณค่า (Self-regulating: S)

ขั้นการประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าความรู้และต่อยอดไปเผยแพร่สู่สังคม เป็นการแสดงผลงานที่แสดงให้เห็นถึงผลรวบยอดของการพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่ผ่านมา และเป็นการประเมินความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังจากที่ได้ดำเนินกิจกรรมพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยเทคนิคการอ่าน SQ6R ที่ได้แสดงความคิดเห็นออกมาในแนวคิดสร้างสรรค์ด้วยรูปแบบต่าง ๆ มาพัฒนาความสามารถในการสื่อสารต่อไป

โดยความสามารถในการสื่อสาร หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้แสดงออกทางพฤติกรรมการเรียนรู้ในระดับความสามารถต่าง ๆ ของระดับสมรรถนะการสื่อสาร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) มีการกำหนดระดับความสามารถด้านสมรรถนะการสื่อสารที่เหมาะสมกับช่วงชั้นของผู้เรียนและมีการวัดจำนวน 10 ระดับ และในการวิจัยครั้งนี้ มีการวัดและประเมินความสามารถในการสื่อสารโดยใช้ แบบประเมินความสามารถในการสื่อสาร ซึ่งมีผลคะแนนมาจากการสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนในการทำกิจกรรมขั้นที่ 4 ขั้นต่อยอดและประเมินคุณค่า (S) ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-5 โดยประเมินพฤติกรรมบ่งชี้ตามระดับสมรรถนะการสื่อสาร ผลเกณฑ์ประเมินแบ่งเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ดีเยี่ยม ดี พอใช้ ปรับปรุง ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้ประเมิน

ในขั้นนี้ครูและนักเรียนจะได้เห็นถึงการรวบยอดความคิดซึ่งเป็นผลมาจากการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของตนเองและเพื่อนร่วมชั้นว่า เพื่อนมีความคิดเห็นอย่างไร เหมือนหรือแตกต่างกันหรือไม่ ร่วมกันเติมเต็มความรู้ในส่วนที่ขาด ได้เห็นมุมมองหรือแนวคิดใหม่ ๆ จากเพื่อนที่มีความเห็นต่างกัน นอกจากนี้ยังสามารถนำผลงานหรือชิ้นงานของนักเรียนไปเผยแพร่ต่อสังคมได้ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะความสามารถตรงตามสมรรถนะที่สำคัญคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และตัวชี้วัดครอบคลุมหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 หลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากลและความเป็นพลโลกในศตวรรษที่ 21 อย่างสมบูรณ์ ลำดับขั้นตอนดังนี้

8) หลังจากทีผู้เรียนได้ทำกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสาร จากในขั้น 3.1 ขั้นกิจกรรมการอ่าน SQ6R และสรุปความรู้ และ 3.2 ขั้นสื่อสารและนำเสนอหลังจากการอ่าน SQ6R เรียบร้อยแล้ว ครูให้นักเรียนนำผลงานใน ภาระงาน/ชิ้นงาน ใน SQ6R ขั้นที่ 8: ขั้นรวบรวมสร้างใหม่ (Reshape: R6) ของตนเองนำเสนอหน้าชั้นเรียนแลกเปลี่ยนกับเพื่อนในชั้นตามความสมัครใจ โดยนักเรียนหนึ่งคนจะต้องทำการสลับผลงานของตนกับเพื่อน และ

ให้คะแนนผลงานของเพื่อนตามเกณฑ์ พร้อมทั้งให้คำติชม (Feedback) ต่าง ๆ และครูทำการบันทึกการวัดและประเมินความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนโดยใช้เครื่องมือแบบประเมินความสามารถในการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในแต่ละแผนที่ยืนยันให้เรียบร้อย

ขั้นที่ 5 ขั้นประเมินผล (Evaluation: E)

ขั้นประเมินผลเป็นการวัดและประเมินผลการพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังจากที่ได้ดำเนินกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R มาแล้ว ครูผู้สอนตรวจภาระงาน/ชิ้นงานแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ และใช้เครื่องมือแบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (หลังเรียน) โดยวัดและประเมินผลหลังจากที่เรียนจบทุกหน่วยการเรียนรู้แล้วลำดับขั้นตอนดังนี้

9) ครูเก็บรวบรวมใบงาน/ผลงานของนักเรียนทุกคนมาตรวจบันทึกคะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้เพื่อนำผลคะแนนไปวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ให้เสร็จสมบูรณ์ และเมื่อตรวจให้คำแนะนำเสร็จสิ้นแล้วมอบภาระงาน/ชิ้นงานคืนแก่นักเรียนเพื่อให้ทราบผลคะแนนและทราบถึงคำติชมของครูที่แนะนำให้

10) ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยคำตอบ อภิปรายสรุปความรู้เกี่ยวกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณในเนื้อหาเรื่องที่เรียนนั้น ๆ และเชื่อมโยงความรู้ที่ได้ไปสู่การอ่านอย่างมีวิจารณญาณในเรื่องอื่น ๆ ต่อไป เมื่อเรียนจบแผนแล้ววัดและประเมินผลความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสารประจำแผนนั้น ๆ โดยใช้เกณฑ์การประเมินแบบฝึกทักษะ และเกณฑ์คุณภาพในการประเมินความสามารถในการสื่อสาร ประจำแผนการจัดการเรียนรู้ และเมื่อเรียนจบทั้งหน่วยการเรียนรู้แล้วทำการวัดและประเมินผลความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณในภาพรวมโดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (หลังเรียน) วัดและประเมินผลความสามารถในการสื่อสารโดยใช้แบบประเมินความสามารถในการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในภาพรวม

จากการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ข้างต้น ผู้วิจัยจะนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั่วโมงเรียนรายวิชา ภาษาไทย ท 23102 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนอุดรดิตถ์ดรุณี และใช้ในการวิจัยทดลองหาค่าสถิติ หาค่าประสิทธิภาพต่าง ๆ เพื่อพัฒนาส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ เรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R ที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยจัดกลุ่มงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ 1.) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านอย่างมี-วิจารณญาณ 2.) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการสื่อสาร 3.) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น และ 4.) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการอ่าน SQ6R ดังนี้

1. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ พบดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

อิทธิโชค นาคสนอง (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ และ 2) ศึกษา ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/4 โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน เขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 44 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย แผนแบบการวิจัยเชิงทดลองแบบกลุ่มเดียวสอบก่อนและสอบหลัง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ 2) แบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และ 3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ฯ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ผลการศึกษาพบว่า 1) ความสามารถอ่านอย่างมีวิจารณญาณนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) ความคิดเห็นของนักเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

งานวิจัยต่างประเทศ

Roomy (2022) ได้ศึกษาเรื่อง การตรวจสอบผลกระทบของทักษะการอ่านเชิงวิพากษ์อย่างมีวิจารณญาณต่อความเข้าใจในการอ่านของนักศึกษามหาวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อศึกษาว่าทักษะการอ่านเชิงวิพากษ์อย่างมีวิจารณญาณสามารถพัฒนาความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนขณะทำงานเป็นกลุ่ม และการศึกษามีคำถามการวิจัย 3 ข้อ ได้แก่ 1) นักศึกษามีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับความเข้าใจในการอ่านและทักษะการอ่านเชิงวิพากษ์อย่างมีวิจารณญาณ 2) นักศึกษาประสบปัญหาใดเมื่ออ่านหนังสือ และ 3) กลยุทธ์การอ่านเชิงวิพากษ์อย่างมีวิจารณญาณสามารถ

ปรับปรุง ความเข้าใจในการอ่านของนักศึกษาได้อย่างไร กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษา King Saud bin Abdulaziz University เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดที่แจกจ่ายให้กับนักศึกษาก่อนการทดลอง บันทึกการเรียนรู้อัน และการสังเกต ผลการศึกษาพบว่าเห็นถึงผลกระทบที่มีนัยสำคัญของทักษะการอ่านเชิงวิพากษ์อย่างมีวิจารณญาณต่อความเข้าใจในการอ่านในระดับต่าง ๆ มองว่าการอ่านเป็นกระบวนการที่กระตือรือร้นซึ่งกระตุ้นให้เกิดทักษะการคิดขั้นสูงและช่วยให้ใช้ประโยชน์เข้าถึงสื่อการอ่าน นอกจากนี้ยังช่วยให้นักศึกษาผ่านปัญหาการอ่านได้เนื่องจากสามารถอ่านได้ไม่เพียงแต่สิ่งที่ระบุไว้โดยตรงเท่านั้น แต่ยังเป็นสิ่งที่มีการสื่อสารระหว่างและนอกบรรทัดอีกด้วย

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็น เรื่อง งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สรุปได้ว่า การศึกษาเพื่อพัฒนาและส่งเสริมทักษะด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณยังคงมีนักการศึกษาและนักวิจัยให้ความสนใจทำการศึกษาอยู่เสมอมาทั้งในประเทศและต่างประเทศทุกงานวิจัยมีความเกี่ยวข้องกับการคิดที่พัฒนาให้เกิดเป็นทักษะขั้นสูงที่นำไปใช้กับทักษะขั้นสูงอื่น ๆ ได้แก่ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ผลที่พบนักเรียนที่ได้รับการพัฒนานั้นจะมีทักษะการอ่านในระดับที่สูงขึ้น โดยจะมีการคิดวิเคราะห์มากกว่าสิ่งที่อ่านหรือมองเห็นสิ่งที่ผู้ส่งสารต้องการสื่อถึงซึ่งกว่าในประโยคข้อความตัวอักษรที่ปรากฏ

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการสื่อสาร

การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการสื่อสาร พบดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

สุดคนึง นฤพนจิรกุล และกรณิธรรัตน์ พึ่งโพธิ์ทอง (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการพูดเพื่อการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะด้านการพูดเพื่อการสื่อสารของนักเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรม และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนในการเรียนด้วยชุดกิจกรรม กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/5 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย จังหวัดกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 37 คน โดยได้มาจากการสุ่มแบบง่าย ใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม รูปแบบการวิจัยแบบหนึ่งกลุ่มสอบก่อนและหลังเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ 1) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการพูดเพื่อการสื่อสาร 2) แบบวัดสมรรถนะการพูดเพื่อการสื่อสาร และ 3) แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าประสิทธิภาพ E1/E2 และการทดสอบค่าที ผลการศึกษาพบว่า 1) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะ

การพูดเพื่อการสื่อสาร มีประสิทธิภาพเท่ากับ 79.00/80.90 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ 80/80
 2) นักเรียนมีสมรรถนะการพูดเพื่อการสื่อสารหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้สูงกว่าก่อนเรียน
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และ 3) ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรม
 การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการพูดเพื่อการสื่อสารโดยรวมอยู่ในระดับมาก

นุสรรา มุหะหมัด, และคณะ (2566) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาสมรรถนะการสื่อสาร
 ของครูวิทยาศาสตร์ด้วยโครงการฝึกอบรมการนำสื่อการเรียนรู้ความจริงเสริมในรายวิชาเคมี เรื่อง
 หมูฟังก์ชันสารอินทรีย์ มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารของครูวิทยาศาสตร์
 ด้วยโครงการฝึกอบรม และ 2) เพื่อประเมินผลโครงการฝึกอบรม กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูวิทยาศาสตร์
 ผู้สอนรายวิชาเคมีและวิทยาศาสตร์ทั่วไปในระดับมัธยมศึกษา ใช้วิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง
 ด้วยวิธีการเปิดรับสมัครครูที่มีความสนใจ จำนวน 50 คน แผนแบบการวิจัยแบบหนึ่งกลุ่มสอบก่อน
 และหลัง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ 1) คู่มือประกอบการอบรม 2) แบบประเมินสมรรถนะ
 การสื่อสารของครูวิทยาศาสตร์ และ 3) แบบประเมินโครงการตามแนวทางของเคิร์กแพทริก 4 ด้าน
 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะ
 การสื่อสารของครูวิทยาศาสตร์ด้วยการทดสอบค่าที ผลการศึกษาพบว่า 1) ครูวิทยาศาสตร์
 มีสมรรถนะการสื่อสารหลังอบรมสูงกว่าก่อนอบรมการนำสื่อการเรียนรู้ความจริงเสริมในรายวิชาเคมี
 เรื่อง หมูฟังก์ชันสารอินทรีย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และ 2) ผลการประเมินโครงการอบรม
 ตามแนวทางของเคิร์กแพทริกทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการสื่อสารสรุปได้ว่า มีงานวิจัย
 ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเสริมสร้างสมรรถนะการพูดเพื่อการสื่อสารอยู่ไม่มากนัก และมีการพัฒนา
 ทั้งในส่วนของครูและนักเรียน เนื่องจากความสามารถในการสื่อสารเป็นคุณลักษณะสำคัญของบุคคล
 ทุกคนและในทุกสายอาชีพ

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น

การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น พบดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

พงษ์พิรุณ วดีศิริศักดิ์ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาความเป็นพลเมืองใส่ใจสังคมและ
 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กระบวนการเรียนรู้
 5 ขั้นตอน มีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองใส่ใจสังคมและ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 วิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้การจัดการ เรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้
 5 ขั้นตอน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา
 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 2 ห้องเรียน รวม ทั้งหมด 70 คน
 แบ่งออกเป็น กลุ่มทดลอง 35 คน และกลุ่มควบคุม 35 คน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มอย่างง่าย

และการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม กลุ่มทดลองได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ แผนแบบการวิจัยแบบกึ่งทดลอง โดยใช้แบบแผนการทดลองแบบมีการวัดก่อนและหลัง มีกลุ่มควบคุม มีการวัดก่อน-หลัง สุ่มกลุ่มตัวอย่างเข้าสู่กลุ่มทดลอง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน 2) แผนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 3) แบบวัดความเป็นพลเมืองใส่ใจสังคม และ 4) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงบรรยาย การทดสอบค่าที่ Hotelling's T และการวิเคราะห์ความแปรปรวนตัวแปรพหุนาม ผลการศึกษาพบว่า 1) กลุ่มทดลองมีความเป็นพลเมืองใส่ใจสังคมทั้งรายด้าน ภาพรวม และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) กลุ่มทดลองมีความเป็นพลเมืองใส่ใจสังคมทั้งรายด้านและภาพรวมสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ไม่แตกต่างกัน

รัฐพงษ์ ศิริวิริยานันท์ (2563) ได้บรรยายผลการศึกษาเรื่อง การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา เรื่อง ทวีปยุโรป สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้กระบวนการ GPAS 5 Steps มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา เรื่อง ทวีปยุโรป ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้กระบวนการ GPAS 5 Steps ให้มีคุณภาพตามเกณฑ์ ดังนี้ 1.1) ดัชนีประสิทธิผลตามเกณฑ์ 80/80 1.2) ดัชนีประสิทธิผลตามเกณฑ์ 0.50 ขึ้นไป 2) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอำนาจเจริญพิทยาคม จังหวัดอำนาจเจริญ จำนวน 26 คน โดยได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย แผนแบบการวิจัยแบบกลุ่มเดียวสอบก่อนและหลัง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ 2) แบบทดสอบย่อย 3) แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 4) แบบประเมินทักษะการปฏิบัติงาน 5) แบบประเมินความพึงพอใจ และ 6) แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที่ ผลการศึกษาพบว่า 1) การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.17/85.13 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ดัชนีประสิทธิผลมีค่าเท่ากับ 0.7041 หมายความว่า นักเรียนมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน คิดเป็นร้อยละ 70.41 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

วิสูตร โพธิ์เงิน, และคณะ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง ผลการใช้รูปแบบการยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนตามแนวคิด GPAS 5 Steps เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนในยุคไทยแลนด์ 4.0 ระดับชั้นประถมศึกษา มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนตามแนวคิด GPAS 5 Steps และเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้

ของนักเรียนในยุคไทยแลนด์ 4.0 ระดับชั้นประถมศึกษา ได้แก่ 1.1) ด้านครู 1.1.1) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนการสอน 1.1.2) ความสามารถในการออกแบบการเรียนการสอน และ 1.1.3) ความสามารถการจัดการเรียนรู้ และ 1.2) ด้านนักเรียน 1.2.1) ความสามารถในการคิดขั้นสูง 1.2.2) ความเป็นนวัตกรรม 1.2.3) ความสามารถในการสร้างนวัตกรรม และ 1.2.4) คุณธรรม จริยธรรม

กลุ่มตัวอย่าง คือ ประกอบด้วย 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ครูระดับชั้นประถมศึกษาจำนวน 29 คน และกลุ่มที่ 2 นักเรียนระดับประถมศึกษาจำนวน 708 คน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ จังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2561 เครื่องมือวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ครูและนักเรียน มีรายละเอียด ดังนี้ ด้านครู ได้แก่ 1) รูปแบบการยกระดับคุณภาพการเรียน การสอนตามแนวคิด GPAS 5 Steps 2) แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ของครู และ 3) แบบประเมินความสามารถการจัดการเรียนรู้ของครู ด้านนักเรียน ได้แก่ 1) แบบประเมินการคิดขั้นสูง 2) แบบประเมินความเป็นนวัตกรรม 3) แบบประเมินความสามารถในการสร้างนวัตกรรม และ 4) แบบประเมินคุณธรรม จริยธรรม การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า ด้านครู 1) ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนการสอนระดับดี 2) ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ระดับมากที่สุด และ 3) ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ระดับดีมาก และด้านนักเรียน 1) นักเรียนมีความสามารถในการคิดขั้นสูงระดับดี 2) นักเรียนมีความเป็นนวัตกรรมระดับดี 3) นักเรียนมีความสามารถสร้างนวัตกรรมระดับดี และ 4) คุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนมีระดับมากที่สุด

เมธาสิทธิ์ ธัญรัตน์ศรีสกุล (2566) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์และการคิดเชิงนวัตกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS 5 steps ผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ก่อนและหลังจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS 5 steps และ 2) เพื่อศึกษาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมระหว่างจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS 5 steps โดยดำเนินการผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนราชินีบูรณะ จังหวัดนครปฐม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 34 คน โดยได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม แผนแบบการวิจัยแบบหนึ่งกลุ่มสอบก่อนและหลังเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ 2) แบบวัดทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ และ 3) แบบวัดทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ผลการศึกษาพบว่า 1) ทักษะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์หลังจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS 5 steps สูงกว่าก่อนจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) ทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมระหว่าง จัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS 5 steps อยู่ในระดับดีมาก

กาญจนา ฐานะวุฒิกุล และน้ำทิพย์ ่องอาจวมิชย์ (2567) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาความสามารถการอ่านวิเคราะห์วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กระบวนการ GPAS 5 Steps ร่วมกับอินโฟกราฟิก มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการ GPAS 5 Steps ร่วมกับอินโฟกราฟิก เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านวิเคราะห์วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถการอ่านวิเคราะห์วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนเทศบาล 3 วัดชัยชนะสงคราม จังหวัดตาก จำนวน 25 คน โดยได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย แผนแบบการวิจัยแบบกลุ่มเดียว สอบก่อนและสอบหลัง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ 2) สื่ออินโฟกราฟิก 3) แบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านวิเคราะห์วรรณคดีไทย และ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ผลการศึกษาพบว่า 1) กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการ GPAS 5 Steps ร่วมกับอินโฟกราฟิกมี 5 ขั้นตอน และมีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.85/80.74 2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความสามารถในการอ่านวิเคราะห์วรรณคดีไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) นักเรียนมีความพึงพอใจภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ณัฐกฤตา ใจห้าว และมณฑา ชุ่มสุคนธ์ (2567) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ GPAS 5 Steps ร่วมกับการ์ดเกมกลยุทธ์ (Strategy card game) รายวิชา ส 33101 สังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรีสะเกษวิทยาลัย 2 ห้วยคล้า (พรหมดิเรกอนุสรณ์) มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และ 2) เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ GPAS 5 Steps ร่วมกับการ์ดเกมกลยุทธ์ โดยนักเรียนร้อยละ 70 มีคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ขึ้นไป กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรีสะเกษวิทยาลัย 2 ห้วยคล้า (พรหมดิเรกอนุสรณ์) จังหวัดศรีสะเกษ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 21 คน โดยได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง แผนแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ 1) เครื่องมือที่ใช้วิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบ GPAS 5 Steps ร่วมกับการ์ดเกมกลยุทธ์ 2) เครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนผลการปฏิบัติ ได้แก่ แบบบันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสังเกตพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้แบบสัมภาษณ์นักเรียน แบบวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณทำยวงจร และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทำยวงจร และ 3) เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการวิจัย ได้แก่ แบบวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า

1) นักเรียนมีคะแนนผ่านเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 71.43 มีผลคะแนนทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดเป็นร้อยละ 71.08 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และ 2) นักเรียนมีคะแนนผ่านเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 71.43 มีผลคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คิดเป็นร้อยละ 75.43 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

สมเกียรติ รองประโคน, และคณะ (2567) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการเรียนวิชาภาษาไทย โดยใช้การจัดการเรียนรู้กระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ (GPAS 5 Steps) ร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้กระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ ร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถามที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/6 โรงเรียนประโคนชัยพิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 40 คน โดยได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม แผนแบบการวิจัยแบบหนึ่งกลุ่มสอบก่อนและหลังเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ 2) แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ผลการศึกษาพบว่า 1) ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้กระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.10/83.17 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 2) ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้นสรุปได้ว่า มีงานวิจัยที่ใช้เทคนิคนี้อยู่จำนวนมากในประเทศไทยและมีการนำไปปรับใช้ในหลายศาสตร์วิชาความรู้ เนื่องจากเป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่มีลำดับขั้นตอนชัดเจน นักเรียนได้ศึกษาและมีส่วนร่วมด้วยตนเอง ครูผู้สอนสามารถปรับไปใช้ในรายวิชาต่าง ๆ ของตนได้ ในการศึกษาวิจัยมักมีวัตถุประสงค์ที่คล้ายกัน คือ เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนเพื่อศึกษาความพึงพอใจ เพื่อพัฒนาและหาคุณภาพเครื่องมือต่าง ๆ และการวิเคราะห์ข้อมูลนิยมใช้ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานค่า t-test

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการอ่าน SQ6R

การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการอ่าน SQ6R พบดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

ฉันทลักษณ์ สังข์ลักษณ์ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ ด้วยแบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการอ่านแบบ SQ6R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ ด้วยแบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการอ่านแบบ SQ6R ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความก่อนเรียนและหลังเรียน 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/10 โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 30 คน โดยได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจับฉลากโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม แบบแผนการวิจัยเป็นแบบหนึ่งกลุ่มสอบก่อนและหลังเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ 2) แบบทดสอบวัดทักษะด้านการอ่านจับใจความ และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าประสิทธิภาพ E1/E2 และการทดสอบค่าที ผลการศึกษาพบว่า 1) การสร้างและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน มีความเหมาะสมอยู่ระดับมากที่สุด และมีประสิทธิภาพเท่ากับ 89.15/86.44 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด คือ 80/80 2) ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

กมลพรรณ ประเสริฐศิลป์ (2565) ได้ศึกษาเรื่อง ผลการใช้เทคนิค SQ6R และเอกสารจริง เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อเปรียบเทียบในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังใช้เทคนิค SQ6R และเอกสารจริง และ 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลวัดเกาะใหญ่ (เลี้ยงล้อมอนุกุล) จังหวัดสมุทรสงคราม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 20 คน โดยได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย แบบแผนการวิจัยแบบหนึ่งกลุ่มสอบก่อนและหลังเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ รหัสวิชา อ 16101 โดยใช้เทคนิค SQ6R และเอกสารจริง 2) แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ผลการศึกษาพบว่า 1) ทักษะในการอ่านภาษาอังกฤษ

เพื่อความเข้าใจของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

จันทรพิมพ์ รังสี (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ โดยการใช้เทคนิค SQ6R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/3 โรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง จังหวัดราชบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 44 คน โดยได้มาจากการสุ่มแบบง่ายโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม แผนแบบการวิจัยแบบหนึ่งกลุ่มสอบก่อนและหลังเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยการใช้เทคนิค SQ6R 2) แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ผลการศึกษาพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังได้เรียนโดยการใช้เทคนิค SQ6R สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) ความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

พิชญา เขียวภาษา และกำธร คงอรุณ (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการเรียนรู้ ฐานสมรรถนะร่วมกับเทคนิคการอ่านแบบ SQ6R เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะร่วมกับเทคนิคการอ่านแบบ SQ6R ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และ 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ก่อนเรียนและหลังเรียน กลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา HSTH307 การอ่านคิดพัฒนาชีวิต จังหวัดเพชรบูรณ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 28 คน โดยได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง แผนแบบ การวิจัยแบบหนึ่งกลุ่มสอบก่อนและหลังเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะร่วมกับเทคนิคการอ่านแบบ SQ6R เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และ 2) แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า 1) ความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ฯ อยู่ในระดับมากที่สุด และมีค่าประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ฯ E1/E2 เท่ากับ 83.90/84.90 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 และ 2) ทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนฯ สูงกว่าก่อนเรียน

กรกมล เทียนไชย และปริญ ทนันทชัยบุตร (2566) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาสมรรถนะ การอ่านเพื่อพัฒนาการคิดและความสามารถในการคิดวิเคราะห์โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อพัฒนา

สมรรถนะการอ่านเพื่อพัฒนาการคิดให้นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ขึ้นไป 2) เพื่อพัฒนาความสามารถการคิดวิเคราะห์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้ฯ ให้นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของคะแนนเต็มและมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ขึ้นไป กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนรายวิชาภาษาไทย (ท 13101) โรงเรียนสามัคคีวิทยาการ จังหวัดอุดรธานี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 16 คน รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ จำนวน 3 วงจรปฏิบัติการ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ 1) เครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติการวิจัย 1.1) แผนการจัดการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ท 13101 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ SQ6R ร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิด จำนวน 6 แผน 2) เครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนผลการปฏิบัติวิจัย 2.1) แบบสังเกตพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ของครู 2.2) แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ นักเรียน 2.3) แบบบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ 2.4) แบบสัมภาษณ์นักเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ 2.5) แบบทดสอบวัดสมรรถนะการอ่านเพื่อพัฒนาการคิดท้ายวงจร มีข้อสอบแบบปรนัยวงจรละ 20 ข้อ จำนวน 60 ข้อ 2.6) แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ท้ายวงจร มีข้อสอบอัตนัยวงจรละ 3 ข้อ จำนวน 9 ข้อ 3) เครื่องมือที่ใช้ประเมินประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ 3.1) แบบทดสอบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ท้ายวงจรปฏิบัติการ 3.2) แบบทดสอบสมรรถนะการอ่านเพื่อพัฒนาการคิดท้ายวงจรปฏิบัติการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ ผลการศึกษาพบว่า 1) นักเรียนมีผลการทดสอบสมรรถนะการอ่านเพื่อพัฒนาการคิดด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 16.50 คิดเป็นร้อยละ 82.50 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คะแนนเฉลี่ยจากแบบทดสอบสมรรถนะการอ่านเพื่อพัฒนาการคิดด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นทั้ง 4 ด้าน มีนักเรียนผ่านเกณฑ์จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 87.50 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และ 2) นักเรียนมีผลการพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น พบว่า คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 10.44 คิดเป็นร้อยละ 87.00 และมีนักเรียนผ่านเกณฑ์จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 87.50 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาทั้ง 3 ด้าน พบว่า สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

เทพสุตา แพงจันทร์ศรี (2566) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกด้วยเทคนิค SQ6R ร่วมกับ KWL Plus เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกด้วยเทคนิค SQ6R ร่วมกับ KWL Plus 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ และ 3) เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ฯ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 โรงเรียนเทศบาล 1 กาฬสินธุ์พิทยาสีธิ จังหวัดกาฬสินธุ์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 32 คน โดยได้มาจากการเลือกแบบกลุ่ม แบบแผนการวิจัย

แบบหนึ่งกลุ่มสอบก่อนและหลังเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์ 2) แบบตรวจสอบคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ผลการศึกษาพบว่า

1) ผลการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนารูปแบบของผู้บริหาร ครูผู้สอนภาษาไทย และศึกษานิเทศก์ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 2) ผลการพัฒนารูปแบบ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐาน วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน ระบบสังคม หลักการตอบสนอง และระบบสนับสนุน โดยมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก และ

3) ผลการใช้รูปแบบพบว่า ประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ($E1/E2 = 82.98/83.23$) และนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

งานวิจัยต่างประเทศ

Rusmiati & Suidamaiyanti (2022) ได้ศึกษาเรื่อง การใช้วิธี SQ6R เพื่อเพิ่มความเข้าใจในการอ่านของนักเรียน EFL มีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อช่วยให้นักเรียนได้รับข้อมูลการอ่านและความหมายการอ่าน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียน 30 คน โดยกระจายอย่างเท่าเทียมกันทั้งในกลุ่มทดลอง (ชั้นเรียน IX3) และกลุ่มควบคุม (ชั้นเรียน IX2) ของโรงเรียนมัธยมต้นในอาแจห์ตอนกลาง ประเทศอินโดนีเซีย แบบแผนการวิจัยเชิงทดลองเพื่อหาคำตอบว่าวิธี SQ6R สามารถเพิ่มความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนได้หรือไม่ วิธีและเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ การจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R และทำการทดสอบ 2 ครั้ง (ก่อนและหลังการเรียน) ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การทดสอบค่าที ผลการศึกษาพบว่า แม้ว่าทั้งสองชั้นเรียนจะมีการเพิ่มคะแนนในการทดสอบหลังเรียน แต่คะแนนของชั้นเรียนทดลองที่เคยใช้วิธี SQ6R ในการเรียนรู้อีกเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ (39-84) และทำได้ดีกว่าชั้นเรียนในกลุ่มควบคุม (33-63) นอกจากนี้ พบว่าผลลัพธ์ของการทดสอบที่เท่ากับ 13.53 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ระดับนัยสำคัญ .05 และสามารถเพิ่มความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนได้

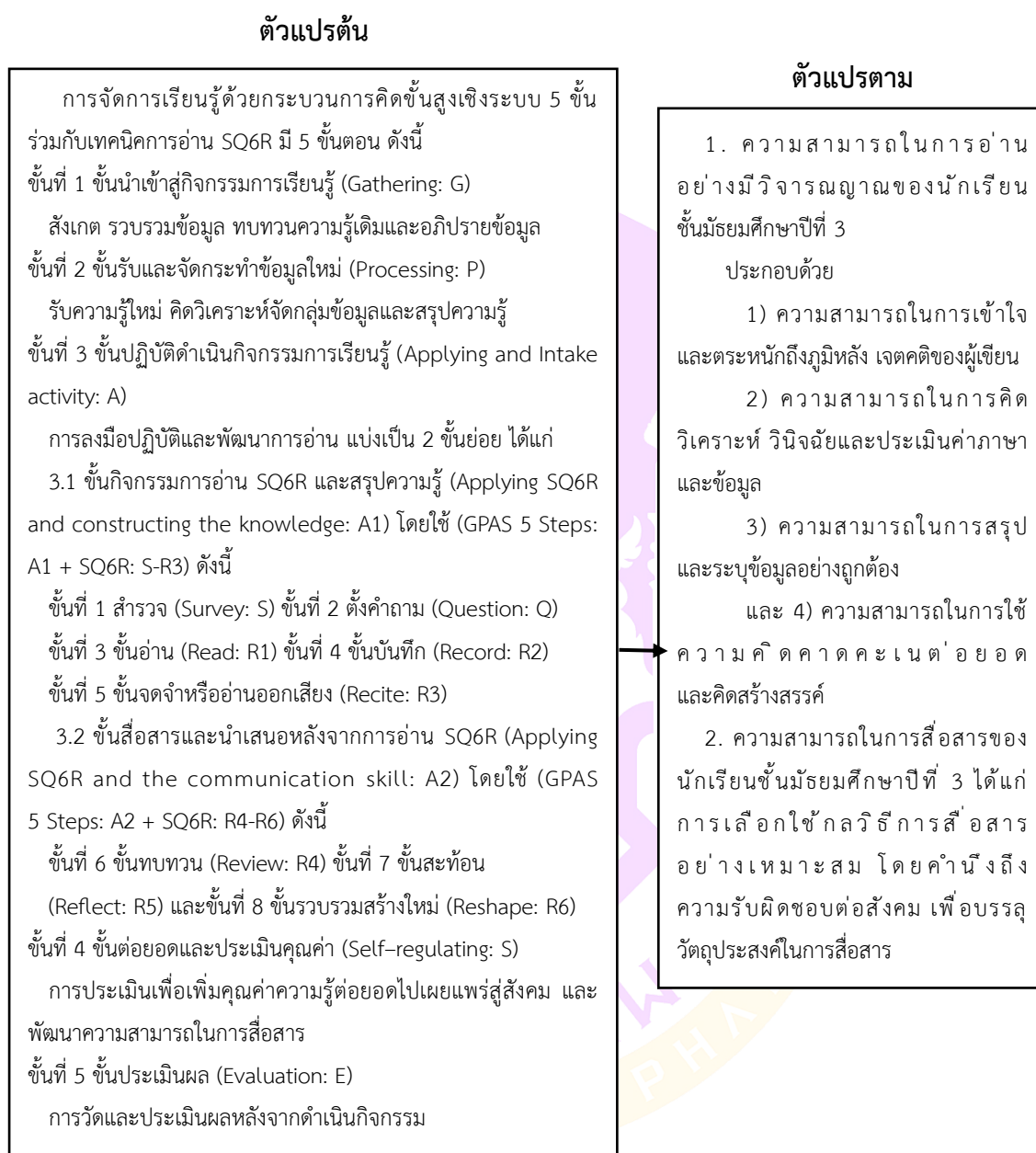
จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการอ่าน SQ6R สรุปได้ว่า มีการศึกษาวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง โดยใช้เทคนิคการอ่าน SQ6R ในการพัฒนาผู้เรียน เนื่องจาก SQ6R เป็นเทคนิควิธีที่ช่วยพัฒนาทักษะการอ่านเบื้องต้นจนไปสู่การอ่านคิดในระดับสูง สามารถปรับไปใช้ได้ ในสาขาวิชาที่มีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาภาษา หรือสาขาวิชาที่ต้องการคิดวิเคราะห์จากการอ่าน

ทั้งนี้จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสามารถสรุปได้ว่า การพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณและการสื่อสารของนักเรียนมีการศึกษาอย่างต่อเนื่องทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยพบว่าช่วยพัฒนาความสามารถของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ทั้งนี้ยังไม่มียานวิจัยที่พัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น และเทคนิค

การอ่าน SQ6R ร่วมกัน รวมถึงยังไม่มีการศึกษาพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและสมรรถนะ
สื่อสารร่วมกันโดยตรง อีกทั้งกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้นมีการนำมาใช้ในรายวิชาภาษาไทย
น้อยและยังไม่มีงานวิจัยใดศึกษาความสัมพันธ์กับการสื่อสาร นอกจากนี้เทคนิคการอ่าน SQ6R
มีการนำมาพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณน้อยและยังไม่มีการศึกษาความสัมพันธ์กับการสื่อสาร
จากที่กล่าวมาซึ่งเป็นช่องว่างที่งานวิจัยนี้พยายามเติมเต็มเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริม
ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสารของนักเรียน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R ที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษา ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. แผนแบบการวิจัย
3. เครื่องมือการวิจัยและการสร้างหาคุณภาพ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอุตรดิตถ์ดรุณี จังหวัดอุตรดิตถ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 (พิษณุโลก-อุตรดิตถ์)ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 12 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 466 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 4 โรงเรียนอุตรดิตถ์ดรุณี จังหวัดอุตรดิตถ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 (พิษณุโลก-อุตรดิตถ์)ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 42 คน โดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม ด้วยวิธีจับฉลากโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

แผนแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลองแบบหนึ่งกลุ่มทดสอบก่อนและหลัง (One group pretest-posttest design) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538) ในการเก็บข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งสอนโดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R โดยแนวคิดการจัดการเรียนรู้เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ก่อนและหลังการวิจัยมีแผนแบบการวิจัย ดังนี้

ตาราง 13 แผนแบบการวิจัย

การทดสอบ ก่อนเรียน	การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้น สูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับ เทคนิคการอ่าน SQ6R	การทดสอบ หลังเรียน
T ₁	X	T ₂

สัญลักษณ์ที่ใช้

- T₁ คือ การทดสอบก่อนเรียน
- X คือ การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น
ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R
- T₂ คือ การทดสอบหลังเรียน

เครื่องมือการวิจัยและการสร้างหาคุณภาพ

เครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยได้พัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาครั้งนี้ ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้กระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาไทย ท 23102 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนอุดรดิตต์ดรุณี จังหวัดอุดรดิตต์ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 5 แผน ใช้เวลาสอน แผนละ 2 ชั่วโมงรวม 10 ชั่วโมง

2. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ใช้วัดและประเมินความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ซึ่งฉบับก่อนเรียนใช้ทดสอบก่อนเริ่มทำกิจกรรมการเรียนรู้ ฉบับหลังเรียนใช้ทดสอบหลังจากเรียนรู้เนื้อหาและดำเนินกิจกรรมครบทุกแผน โดยวัดและประเมินความสามารถในการอ่านฯ คะแนนก่อนเรียน 30 คะแนน และหลังเรียน 30 คะแนน และนำคะแนนมาตัดสินคุณภาพความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยแบ่งคุณภาพออกเป็น 4 ระดับ คือ ดีเยี่ยม ดี พอใช้ และปรับปรุง

3. แบบประเมินความสามารถในการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ใช้ประเมินความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนในกิจกรรมชั้นที่ 4 ขั้นต่อยอดและประเมินคุณค่า (S) โดยใช้เกณฑ์พฤติกรรมบ่งชี้ของสมรรถนะการสื่อสารด้านองค์ประกอบที่ 3 การเลือกใช้กลวิธีการสื่อสารอย่างเหมาะสมโดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร ในระดับที่ 5-7 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564) จำนวน 10 ข้อ รวม 30 คะแนน และนำคะแนนมาตัดสินคุณภาพความสามารถในการสื่อสาร โดยแบ่งคุณภาพ ออกเป็น 4 ระดับ คือ ดีเยี่ยม ดี พอใช้ และปรับปรุง

การสร้างหาคุณภาพเครื่องมือ

1. แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้กระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาไทย ท 23102 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนอุดรดิตถ์ดรุณี จังหวัดอุดรดิตถ์ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสาร จำนวน 5 แผน ใช้เวลาสอนแผนละ 2 ชั่วโมง รวม 10 ชั่วโมง ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.1 ชั้นการศึกษาวิเคราะห์

1.1.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1.1.2 ศึกษารายละเอียดและหลักการวิธีการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ความหมาย ความสำคัญ การมีลักษณะที่ดี รูปแบบและองค์ประกอบ กระบวนการสร้าง การประเมิน และประโยชน์ของแผนการจัดการเรียนรู้

1.1.3 กำหนดสาระการเรียนรู้ในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1.1.4 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสาร ได้แก่ โครงสร้าง ทักษะการคิดและกรอบแนวคิด และขั้นตอนของกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น

1.1.5 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการอ่าน SQ6R เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ได้แก่ ขั้นตอนของวิธีการสอนแบบ SQ6R

1.1.6 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ได้แก่ ทักษะและความสามารถที่ต้องใช้ในการอ่าน กลวิธีการสอนการอ่าน และการวัดและประเมินผลของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

1.1.7 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการสื่อสาร สมรรถนะการสื่อสาร เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมความสามารถในการสื่อสาร ได้แก่ ความหมาย กรอบแนวคิด องค์ประกอบ ระดับสมรรถนะการสื่อสาร และพฤติกรรมบ่งชี้ตามระดับสมรรถนะการสื่อสาร

1.2 ชั้นการออกแบบและพัฒนา

1.2.1 หลังจากศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องที่จะใช้เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมเพียงพอแล้ว วางแผนกำหนดเนื้อหาและระยะเวลาในการทดลอง เพื่อสร้างแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R จำนวน 5 แผน ใช้เวลาสอนแผนละ 2 ชั่วโมง รวม 10 ชั่วโมง ซึ่งกระบวนการทดลองนี้ใช้ในเวลาเรียน และเป็นส่วนหนึ่งที่เกี่ยวข้องในการเรียนการสอนรายวิชาภาษาไทย 6 ท 23102 ดังนี้

ตาราง 14 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R ในชั่วโมงเรียน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R ในชั่วโมงเรียน				
แผน	ชั่วโมง	เนื้อหา / แบบฝึกทักษะ	มาตรฐาน การเรียนรู้ และตัวชี้วัด	ขั้นตอนดำเนินกิจกรรมที่ใช้ในชั่วโมงเรียน
1. การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมี- วิจารณ์ญาณ	1	1) การอ่านนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณ์ญาณ	ท 1.1 ม 3/3 ม 3/4 ม 3/5 ม 3/6	ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรมการเรียนรู้ (G) ขั้นที่ 2 ขั้นรับและจัดกระทำข้อมูลใหม่ (P) ขั้นที่ 3 ขั้นปฏิบัติดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ (A) ได้แก่
		2) แบบฝึกทอ่านเรื่อง ชายเดี่ยวดายแห่งภูเขาภาคเหนือ	ม 3/7 ม 3/8 และ ม 3/9	3.1 ขั้นกิจกรรมการอ่าน SQ6R และสรุปความรู้ (A1) โดยใช้ (GPAS 5 Steps: A1 + SQ6R: S-R3)
	2	1) แบบฝึกทอ่านเรื่อง ชายเดี่ยวดายแห่งภูเขาภาคเหนือ (ต่อ)		3.2 ขั้นสื่อสารและนำเสนอหลังจากการอ่าน SQ6R (A2) โดยใช้ (GPAS 5 Steps: A2 + SQ6R: R4-R6) ขั้นที่ 4 ขั้นต่อยอดและประเมินคุณค่า (S) ขั้นที่ 5 ขั้นประเมินผล (E)

ตาราง 12 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R ในชั่วโมงเรียน				
แผน	ชั่วโมง ที่	เนื้อหา / แบบฝึกทักษะ	มาตรฐาน การเรียนรู้ และตัวชี้วัด	ขั้นตอนดำเนินการกิจกรรมที่ใช้ในชั่วโมงเรียน
2. การอ่านจากสื่อ สังคมออนไลน์ อย่างมีวิจารณญาณ	3	1) การอ่านจาก สื่อสังคมออนไลน์ อย่างมีวิจารณญาณ	ท 1.1 ม 3/3 ม 3/4 ม 3/5 ม 3/6	ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรมการเรียนรู้ (G) ขั้นที่ 2 ขั้นรับและจัดกระทำข้อมูลใหม่ (P) ขั้นที่ 3 ขั้นปฏิบัติดำเนินการกิจกรรมการเรียนรู้ (A) ได้แก่ 3.1 ชั้นกิจกรรมการอ่าน SQ6R และสรุปความรู้ (A1) โดยใช้ (GPAS 5 Steps: A1 + SQ6R: S-R3)
	4	2) แบบฝึกทบทวน เรื่อง กล้องโฟม ใส่อาหารกับสารก่อ มะเร็ง	ม 3/7 ม 3/8 และ ม 3/9	3.2 ชั้นสื่อสารและนำเสนอหลังจากการอ่าน SQ6R (A2) โดยใช้ (GPAS 5 Steps: A2 + SQ6R: R4-R6) ขั้นที่ 4 ขั้นต่อยอดและประเมินคุณค่า (S) ขั้นที่ 5 ชั้นประเมินผล (E)
3. การอ่านจากข่าว อย่างมีวิจารณญาณ	5	1) การอ่านจากข่าว อย่างมีวิจารณญาณ	ท 1.1 ม 3/3 ม 3/4 ม 3/5 ม 3/6	ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรมการเรียนรู้ (G) ขั้นที่ 2 ขั้นรับและจัดกระทำข้อมูลใหม่ (P) ขั้นที่ 3 ขั้นปฏิบัติดำเนินการกิจกรรมการเรียนรู้ (A) ได้แก่ 3.1 ชั้นกิจกรรมการอ่าน SQ6R และสรุปความรู้ (A1) โดยใช้ (GPAS 5 Steps: A1 + SQ6R: S-R3)
	6	2) แบบฝึกทบทวน เรื่อง จับตาพายุ 'ยงใจ'ฯ	ม 3/7 ม 3/8 และ ม 3/9	3.2 ชั้นสื่อสารและนำเสนอหลังจากการอ่าน SQ6R (A2) โดยใช้ (GPAS 5 Steps: A2 + SQ6R: R4-R6) ขั้นที่ 4 ขั้นต่อยอดและประเมินคุณค่า (S) ขั้นที่ 5 ชั้นประเมินผล (E)
4. การอ่าน จากบทความ อย่างมีวิจารณญาณ	7	1) การอ่าน จากบทความ อย่างมีวิจารณญาณ	ท 1.1 ม 3/3 ม 3/4 ม 3/5 ม 3/6	ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรมการเรียนรู้ (G) ขั้นที่ 2 ขั้นรับและจัดกระทำข้อมูลใหม่ (P) ขั้นที่ 3 ขั้นปฏิบัติดำเนินการกิจกรรมการเรียนรู้ (A) ได้แก่ 3.1 ชั้นกิจกรรมการอ่าน SQ6R และสรุปความรู้ (A1) โดยใช้ (GPAS 5 Steps: A1 + SQ6R: S-R3)
	8	2) แบบฝึกทบทวน เรื่อง ราชนิพนธ์ดาบ (พาราลิมปิก 2024)	ม 3/7 ม 3/8 และ ม 3/9	3.2 ชั้นสื่อสารและนำเสนอหลังจากการอ่าน SQ6R (A2) โดยใช้ (GPAS 5 Steps: A2 + SQ6R: R4-R6) ขั้นที่ 4 ขั้นต่อยอดและประเมินคุณค่า (S) ขั้นที่ 5 ชั้นประเมินผล (E)
5. การอ่าน จากสารคดี อย่างมีวิจารณญาณ	9	1) การอ่านจากสารคดี อย่างมีวิจารณญาณ	ท 1.1 ม 3/3 ม 3/4 ม 3/5 ม 3/6	ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรมการเรียนรู้ (G) ขั้นที่ 2 ขั้นรับและจัดกระทำข้อมูลใหม่ (P) ขั้นที่ 3 ขั้นปฏิบัติดำเนินการกิจกรรมการเรียนรู้ (A) ได้แก่ 3.1 ชั้นกิจกรรมการอ่าน SQ6R และสรุปความรู้ (A1) โดยใช้ (GPAS 5 Steps: A1 + SQ6R: S-R3)
	10	2) แบบฝึกทบทวน เรื่อง "ปีใหม่" สถานี วิจัยสัตว์ป่าเขาอ่างศิลา	ม 3/7 ม 3/8 และ ม 3/9	3.2 ชั้นสื่อสารและนำเสนอหลังจากการอ่าน SQ6R (A2) โดยใช้ (GPAS 5 Steps: A2 + SQ6R: R4-R6) ขั้นที่ 4 ขั้นต่อยอดและประเมินคุณค่า (S) ขั้นที่ 5 ชั้นประเมินผล (E)

1.2.2 ดำเนินการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 5 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง ใช้เวลา 10 ชั่วโมง ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบ ดังนี้ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ สาระการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้และอุปกรณ์ การวัดและประเมินผล และบันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้แต่ละแผนมีขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม จำนวน 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรมการเรียนรู้ (G) คือ นักเรียนสังเกต รวบรวมข้อมูล ทบทวนความรู้เดิม และอภิปรายข้อมูล

ขั้นที่ 2 ขั้นรับและจัดกระทำข้อมูลใหม่ (P) คือ นักเรียนรับความรู้ใหม่ คิดวิเคราะห์จัดกลุ่มข้อมูลและสรุปความรู้

ขั้นที่ 3 ขั้นปฏิบัติดำเนินกิจกรรมการ (A) คือ นักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรม การอ่านด้วยเทคนิคการอ่าน SQ6R แบ่งเป็น 3.1 ขั้นกิจกรรมการอ่าน SQ6R และสรุปความรู้ (A1) โดยใช้ (GPAS 5 Steps: A1 + SQ6R: S-R3) และ 3.2 ขั้นสื่อสารและนำเสนอหลังจากการอ่าน SQ6R (A2) โดยใช้ (GPAS 5 Steps: A2 + SQ6R: R4-R6)

ขั้นที่ 4 ขั้นต่อยอดและประเมินคุณค่า (S) คือ นักเรียนนำความรู้ที่ได้ ไปทำการประเมินเพื่อเพิ่มคุณค่าความรู้ต่อยอดไปเผยแพร่สู่สังคม และพัฒนาความสามารถ ในการสื่อสาร

และขั้นที่ 5 ขั้นประเมินผล (E) คือ การวัดและประเมินผลหลังจากดำเนิน กิจกรรม

1.2.3 นำแผนการจัดการเรียนรู้เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้า ด้วยตนเองเพื่อตรวจพิจารณาความถูกต้องเหมาะสม ตลอดจนขอคำแนะนำและได้ปรับปรุงแก้ไข และ นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์แล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบคุณภาพความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยแบบประเมินคุณภาพ แผน โดยมีรายละเอียดการประเมิน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านสาระสำคัญ ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านเนื้อหาการเรียนรู้ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ เกณฑ์การพิจารณา ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ดังนี้

ระดับคะแนน 5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

ระดับคะแนน 4 หมายถึง เหมาะสมมาก

ระดับคะแนน 3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

ระดับคะแนน 2 หมายถึง เหมาะสมน้อย

ระดับคะแนน 1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

นำผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าเฉลี่ย แล้วแปลผลตามเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ดังนี้

เกณฑ์การให้ความหมายของค่าเฉลี่ย คะแนนเฉลี่ยและการแปลผล

4.51-5.00 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง เหมาะสมมาก

2.51-3.50 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง เหมาะสมน้อย

1.00-1.50 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ มีผลการประเมินความถูกต้อง ครบถ้วน และความเหมาะสมขององค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X}$ = 5.00, S.D. = 0.00)

1.2.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ ปรับปรุงประเด็น เรื่อง ความเหมาะสมของการใช้เวลาในการจัดการเรียนรู้ โดยปรับปรุงให้แต่ละขั้นตอนมีความกระชับมากยิ่งขึ้น และตัดกิจกรรมบางส่วนออก เนื่องจากเวลาดำเนินกิจกรรมอาจไม่เพียงพอ หากต้องปฏิบัติให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งชั่วโมงเรียนนั้น ๆ

1.3 ชั้นทดลอง

1.3.1 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่แก้ไขสมบูรณ์ถูกต้องแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (Try out) คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/10 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนอุดรดิตถ์ตรุณี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 (พิษณุโลก-อุดรดิตถ์) จำนวน 37 คน ที่มีผลการเรียนคละกัน (เก่ง ปานกลาง อ่อน) ซึ่งไม่เคยผ่านการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องนี้มาก่อน และมีลักษณะใกล้เคียงเช่นเดียวกันกับกลุ่มทดลองจริง เพื่อประเมินประสิทธิผลและข้อบกพร่องของแผนการจัดการเรียนรู้ก่อนจะนำไปทดลองใช้จริง โดยต้องมีค่าดัชนีประสิทธิผลตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ถือเป็นเกณฑ์ที่ยอมรับได้

1.3.2 นำผลการทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้มาหาค่าประสิทธิผล พบว่ามีค่าประสิทธิผล เท่ากับ 0.6686 หรือร้อยละ 66.86 หมายความว่า แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้กระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นั้นมีคุณภาพตามเกณฑ์ สามารถนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างต่อไปได้

1.4 ขั้นนำไปใช้

1.4.1 จัดเรียงเรียงแผนการจัดการเรียนรู้ โดยปรับปรุงให้มีความเหมาะสมด้านเวลา ด้านเนื้อหา และด้านอื่น ๆ เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับนำไปใช้จัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

1.4.2 การทดลองใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง (Trial run) นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้จริงกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/4 ภาคเรียนที่ 2 โรงเรียนอุตรดิตถ์อรัญญี อำเภอเมืองจังหวัดอุตรดิตถ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 (พิษณุโลก-อุตรดิตถ์) จำนวน 42 คน และเก็บรวบรวมข้อมูลคะแนนมาคิดคำนวณหาค่าทางสถิติต่อไป ทั้งนี้พบว่า ผลการทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีค่าดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ 0.6619 หรือคิดเป็นร้อยละ 66.19

2. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ใช้วัดเพื่อประเมินความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน แบบปรนัย จำนวน 30 ข้อ แบ่งเป็น ก่อนเรียน 30 คะแนน หลังเรียน 30 คะแนน และนำคะแนนมาตัดสินคุณภาพความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยแบ่งคุณภาพออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ดีเยี่ยม ดี พอใช้ และปรับปรุง ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 ขั้นการศึกษาวิเคราะห์

2.1.1 ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 และศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การสอนทักษะการอ่านภาษาไทย ทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ตลอดจนงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

2.1.2 ศึกษาหนังสือ เอกสาร วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

2.2 ขั้นการออกแบบและพัฒนา

2.2.1 วิเคราะห์ข้อมูล วางแผนสิ่งที่ต้องประเมิน และออกแบบสร้างตารางวิเคราะห์ความสามารถในการอ่านฯ ที่ต้องการวัด โดยแสดงข้อจำแนกตามประเด็นเนื้อหาและองค์ประกอบของความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สร้างเป็นแบบวัดมีลักษณะเป็นแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ (สร้างมากกว่าใช้จริง 20 ข้อ) โดยแบบทดสอบที่สร้างขึ้นมีเกณฑ์การตรวจให้คะแนน คือ ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิด 0 คะแนน ดังนี้

ตาราง 15 วิเคราะห์การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
ที่ต้องการวัด จำนวน 50 ข้อ

การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่ต้องการวัด					
เนื้อหาสาระ	ความสามารถของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ 4 ด้าน				รวม
การเรียนรู้ การอ่าน อย่างมี- วิจารณญาณ	1) ความสามารถ ในการเข้าใจและ ตระหนักถึง ภูมิหลัง เจตคติ ของผู้เขียน	2) ความสามารถ ในการคิดวิเคราะห์ วินิจฉัย และ ประเมินค่าภาษา และข้อมูล	3) ความสามารถ ในการสรุป และ ระบุ ข้อมูล อย่างถูกต้อง	4) ความสามารถ ในการใช้ความคิด คาดคะเนต่อยอด และคิดสร้างสรรค์	จำนวน ข้อ แต่ละ เนื้อหาสาระ การเรียนรู้
นิทานและเรื่องสั้น	2 ข้อ (ข้อที่ 7, 39)	3 ข้อ (ข้อที่ 8, 9, 32)	3 ข้อ (ข้อที่ 1, 6, 33)	2 ข้อ (ข้อที่ 10, 45)	10
สื่อสังคมออนไลน์	2 ข้อ (ข้อที่ 11, 40)	3 ข้อ (ข้อที่ 12, 13, 41)	3 ข้อ (ข้อที่ 2, 14, 34)	2 ข้อ (ข้อที่ 15, 42)	10
ข่าว	2 ข้อ (ข้อที่ 16, 46)	3 ข้อ (ข้อที่ 18, 19, 31)	3 ข้อ (ข้อที่ 3, 17, 44)	2 ข้อ (ข้อที่ 20, 43)	10
บทความ	2 ข้อ (ข้อที่ 21, 36)	3 ข้อ (ข้อที่ 23, 24, 37)	3 ข้อ (ข้อที่ 4, 22, 38)	2 ข้อ (ข้อที่ 25, 47)	10
สารคดี	2 ข้อ (ข้อที่ 29, 49)	3 ข้อ (ข้อที่ 27, 28, 50)	3 ข้อ (ข้อที่ 5, 26, 35)	2 ข้อ (ข้อที่ 30, 48)	10
รวม	10 ข้อ	15 ข้อ	15 ข้อ	10 ข้อ	50 ข้อ

จากตารางที่ 13 จะพบว่า การออกแบบการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อใช้สำหรับก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ สร้างให้ครอบคลุมตารางวิเคราะห์ โดยมีกรอบเนื้อหาที่ใช้วัดและประเมินการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 5 เรื่อง ได้แก่ 1) นิทานและเรื่องสั้น 2) สื่อสังคมออนไลน์ 3) ข่าว 4) บทความ และ 5) สารคดี มีกรอบการวัดและประเมินความสามารถของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณซึ่งได้จากการสังเคราะห์ศึกษาเอกสาร จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ความสามารถในการเข้าใจและตระหนักถึงภูมิหลัง เจตคติของผู้เขียน 2) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ วินิจฉัย และประเมินค่าภาษาและข้อมูล 3) ความสามารถในการสรุปและระบุข้อมูลอย่างถูกต้อง และ 4) ความสามารถในการใช้ความคิดคาดคะเนต่อยอดและ คิดสร้างสรรค์ รายละเอียดการสร้างแบบทดสอบรายข้อก่อนคัดเลือกคุณภาพ คือ จำแนกตามเนื้อหาสาระการเรียนรู้ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 5 เรื่อง แต่ละเรื่องมีประเด็นการวัดจำแนกตามด้านความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เรื่องละ 10 ข้อ ประกอบด้วย ด้านที่ 1 จำนวน 2 ข้อ ด้านที่ 2 จำนวน 3 ข้อ ด้านที่ 3 จำนวน 3 ข้อ และด้านที่ 4 จำนวน 2 ข้อ ตามตารางข้างต้น

ตาราง 16 ลำดับที่ (ข้อ) ตามการจำแนกความสามารถ ในแบบวัดความสามารถของการอ่าน
อย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 50 ข้อ

ความสามารถของการอ่าน อย่างมีวิจารณญาณ	จำนวน ข้อ	ลำดับที่ (ข้อ) ในแบบวัดความสามารถ ของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
1) ความสามารถในการเข้าใจ และตระหนักถึงภูมิหลัง เจตคติ ของผู้เขียน	10	7, 11, 16, 21, 29, 36, 39, 40, 46, 49
2) ความสามารถในการคิด วิเคราะห์ วินิจฉัยและประเมินค่า ภาษาและข้อมูล	15	8, 9, 12, 13, 18, 19, 23, 24, 27, 28, 31, 32, 37, 41, 50
3) ความสามารถในการสรุปและ ระบุข้อมูลอย่างถูกต้อง	15	1, 2, 3, 4, 5, 6, 14, 17, 22, 26, 33, 34, 35, 38, 44
4) ความสามารถในการใช้ ความคิดคาดคะเนต่อยอดและ คิดสร้างสรรค์	10	10, 15, 20, 25, 30, 42, 43, 45, 47, 48
รวม		50 ข้อ

จากตารางที่ 14 จะพบว่า การออกแบบการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถ
ด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อใช้สำหรับก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้เป็นแบบทดสอบปรนัย
ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ และสร้างให้ครอบคลุมตารางวิเคราะห์ แบ่งตาม
ความสามารถของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ได้แก่ ด้านที่ 1 ความสามารถในการเข้าใจและ
ตระหนักถึงภูมิหลัง เจตคติของผู้เขียน ลำดับข้อที่ 7, 11, 16, 21, 29, 36, 39, 40, 46 และ 49
ด้านที่ 2 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ วินิจฉัยและประเมินค่าภาษาและข้อมูล ลำดับข้อที่ 8, 9,
12, 13, 18, 19, 23, 24, 27, 28, 31, 32, 37, 41 และ 50 ด้านที่ 3 ความสามารถในการสรุป
และระบุข้อมูลอย่างถูกต้อง ลำดับข้อที่ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 14, 17, 22, 26, 33, 34, 35, 38 และ 44
และด้านที่ 4 ความสามารถในการใช้ความคิดคาดคะเนต่อยอดและคิดสร้างสรรค์ ลำดับข้อที่ 10, 15,
20, 25, 30, 42, 43, 45, 47 และ 48

2.2.2 นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่สร้างขึ้น
เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม
ของเนื้อหาหาข้อบกพร่อง ให้ข้อเสนอแนะ และทำการแก้ไขพัฒนาให้เหมาะสมต่อไป

2.2.3 เมื่อแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสมบูรณ์แล้ว นำไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบหาความตรงเชิงเนื้อหาและพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและจุดประสงค์การเรียนรู้ แบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านคำแนะนำการใช้ ด้านเนื้อหา ด้านการใช้ภาษา และด้านรูปแบบ โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาความเหมาะสม ดังนี้ (สำเร็จ บุญเรืองรัตน์, 2540)

แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ให้คะแนน +1
 ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ให้คะแนน 0
 แน่ใจว่าข้อคำถามไม่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ให้คะแนน -1
 แล้วนำผลการประเมินหรือการให้คะแนนของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่าน ที่ให้คะแนนแต่ละข้อมาหาค่าเฉลี่ยตามสูตร และหากค่า IOC มีค่าตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป ถือว่ามีความสอดคล้องเหมาะสม ผลการประเมินความเหมาะสมของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.66-1.00 แสดงว่า แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณนั้นใช้ได้ มีความเหมาะสมสอดคล้องกับเกณฑ์และจุดประสงค์

2.3 ชั้นทดลอง

2.3.1 นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญจนถูกต้องสมบูรณ์ แล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลองไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/13 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนอุดรดิตถ์ดรุณี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิษฐ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 (พิษณุโลก-อุดรดิษฐ์) จำนวน 40 คน ซึ่งเป็นนักเรียนที่เคยได้เรียน เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ผ่านมาแล้ว และมีลักษณะใกล้เคียงเช่นเดียวกันกับกลุ่มทดลองจริง เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.3.2 ตรวจสอบให้คะแนนแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยข้อที่ตอบถูกให้ 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิดให้ 0 คะแนน และนำผลการตรวจให้คะแนนของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณมาคำนวณหาค่า ความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบวัดเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิควิเคราะห์ข้อสอบแบบอิงกลุ่ม โดยใช้สูตรของ ปกรณ์ ประจันบาน (2553) เพื่อคัดเลือกแบบทดสอบที่มีค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป เพื่อคัดเลือกข้อสอบที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์จำนวน 30 ข้อ ซึ่งได้ค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.35-0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.23-0.77

2.3.3 นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่คัดเลือกจำนวน 30 ข้อ นำมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับ โดยใช้สูตรการคำนวณของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน (KR-20) (ปกกรม์ ประจันบาน, 2553) โดยใช้เกณฑ์ความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป และได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ เท่ากับ 0.87 ทั้งนี้แบบทดสอบคัดเลือกไว้จำนวน 30 ข้อที่ได้ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ แบ่งเป็นฉบับก่อนเรียนและหลังเรียน ซึ่งเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกัน แต่มีการสลับข้อและสลับตัวเลือก รายละเอียดดังภาคผนวก

2.3.4 ออกแบบกำหนดการประเมินพิจารณาเกณฑ์ตัดสินคุณภาพความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นด้วยตนเอง โดยประยุกต์ใช้จาก สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2555) โดยนำคะแนนค่าเฉลี่ยของความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่วัดและประเมินได้มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

ดีเยี่ยม หมายถึง นักเรียนมีผลงานที่แสดงถึงความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณในระดับดีเยี่ยม หรือผ่านเกณฑ์ขั้นสูง ได้คะแนนรวม 27-30 คะแนน

ดี หมายถึง นักเรียนมีผลงานที่แสดงถึงความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณในระดับดี หรือผ่านเกณฑ์ได้คะแนนรวม 24-26 คะแนน

พอใช้ หมายถึง นักเรียนมีผลงานที่แสดงถึงความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณในระดับพอใช้ หรือผ่านเกณฑ์ได้คะแนนรวม 21-23 คะแนน

ปรับปรุง หมายถึง นักเรียนมีผลงานที่แสดงถึงความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณในระดับปรับปรุงหรือไม่ผ่านเกณฑ์ ได้คะแนนรวม 0-20 คะแนน

โดยนักเรียนควรจะต้องผ่านร้อยละ 70 ขึ้นไป หรือได้ 21 คะแนนขึ้นไป

2.3.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจำนวน 30 ข้อ และจัดพิมพ์เป็นแบบทดสอบที่สมบูรณ์

2.4 ชื่อนำไปใช้

2.4.1 นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนอุตรดิตถ์ดรุณี อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 (พิษณุโลก-อุตรดิตถ์) จำนวน 42 คน หลังจากนั้นนำคะแนน

ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่ได้จากแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 ข้อ มาเก็บสะสม 30 คะแนน และมีเกณฑ์การพิจารณา ดังข้อ 2.3.4 และเก็บรวบรวมข้อมูลคะแนนมาคิดคำนวณหาค่าทางสถิติต่อไป ทั้งนี้พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีระดับความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณในระดับดีหรือผ่านเกณฑ์ ($\bar{X} = 25.52$, S.D. = 2.23)

3. แบบประเมินความสามารถในการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ใช้ประเมินความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนในกิจกรรมชั้นที่ 4 ขั้นต่อยอดและประเมินคุณค่า (S) โดยใช้เกณฑ์พฤติกรรมบ่งชี้ของสมรรถนะการสื่อสารด้านองค์ประกอบที่ 3 การเลือกใช้กลวิธีการสื่อสารอย่างเหมาะสมโดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร ระดับที่ 5-7 ของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) จำนวน 10 ข้อ รวม 30 คะแนน และนำคะแนนมาตัดสินคุณภาพความสามารถในการสื่อสาร โดยแบ่งคุณภาพออกเป็น 4 ระดับ คือ ดีเยี่ยม ดี พอใช้ และปรับปรุง

3.1 ชั้นการศึกษาวิเคราะห์

3.1.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลสมรรถนะการสื่อสาร ระดับความสามารถของสมรรถนะที่เหมาะสมกับช่วงชั้น แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนสำหรับครูผู้สอนประเมินผู้เรียน เพื่อนำมาประยุกต์ใช้

3.1.2 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเกณฑ์การประเมินสำหรับให้คะแนนระดับของสมรรถนะการสื่อสารที่แสดงผ่านพฤติกรรมบ่งชี้ โดยพิจารณาองค์ประกอบของสมรรถนะการสื่อสารด้านที่ 3 การเลือกใช้กลวิธีการสื่อสารอย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร

3.2 ชั้นการออกแบบและพัฒนา

3.2.1 วิเคราะห์ ข้อมูลและวางแผนสิ่งที่ต้องประเมิน พร้อมทั้งกำหนดเกณฑ์การประเมิน การวิจัยครั้งนี้ทำการประเมินความสามารถในการสื่อสารทั้งในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ (ชั้นที่ 4 ของทุกแผน) และประเมินผลในภาพรวมทั้งหมด (หลังจากเรียนครบทุกแผน) พิจารณาเกณฑ์การให้คะแนนระดับคุณภาพของสมรรถนะการสื่อสาร โดยประยุกต์ใช้จาก สำนักทดสอบทางการศึกษา (2565) ประเมินความสามารถในการสื่อสารด้านองค์ประกอบที่ 3 ระดับที่ 5-7 โดยในแต่ละตัวชี้วัดมีลักษณะเป็นเกณฑ์แบบแยกส่วน ซึ่งแบ่งคุณภาพออกเป็น 4 ระดับ คือ ระดับดีเยี่ยม (3 คะแนน) ระดับดี (2 คะแนน) ระดับพอใช้หรือผ่านเกณฑ์ (1 คะแนน) และระดับปรับปรุงหรือไม่ผ่านเกณฑ์ (0 คะแนน)

3.2.2 สร้างเกณฑ์การประเมินความสามารถในการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามระดับสมรรถนะหลักสำคัญของผู้เรียนด้านสมรรถนะการสื่อสาร

เพื่อใช้ประเมินนักเรียนในชั้นที่ 4 ขั้นต่อยอดและประเมินคุณค่า (S) ในแผนการจัดการเรียนรู้ ประเมินพฤติกรรมบ่งชี้ของสมรรถนะการสื่อสาร ระดับที่ 5-7 ได้แก่ ระดับเริ่มต้น ระดับกำลังพัฒนา และระดับสามารถ รายละเอียดดังภาคผนวก

3.2.3 สร้างเกณฑ์การตัดสินคุณภาพระดับความสามารถในการสื่อสาร โดยกำหนดการวิเคราะห์ข้อมูลความสามารถในการสื่อสาร แบ่งเป็น 1) วิเคราะห์ข้อมูลความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 5 แผน (ในชั้นที่ 4 ขั้นต่อยอดและประเมินคุณค่า (S)) จำนวน 30 คะแนน/แผน และ 2) วิเคราะห์ข้อมูลของความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในภาพรวม รวม 150 คะแนน เก็บสะสม 30 คะแนน รายละเอียดดังนี้

1) การวิเคราะห์ข้อมูลความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 5 แผน ผลการประเมินที่ได้จากการประเมินพฤติกรรมบ่งชี้ประเด็นต่าง ๆ มีคะแนนอยู่ระหว่าง 0-3 คะแนน/ข้อ จำนวน 10 ข้อรวมทั้งสิ้น 30 คะแนน นำผลการประเมินแต่ละพฤติกรรมบ่งชี้ตามระดับมาคำนวณหาผลรวม เพื่อตัดสินเป็นค่าคะแนนความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนในแผนการจัดการเรียนรู้นั้น ๆ โดยมีระดับคุณภาพ ดังต่อไปนี้

	ดีเยี่ยม	หมายถึง	นักเรียนมีความสามารถในการสื่อสารตามระดับสมรรถนะหลักด้านการสื่อสารในระดับดีเยี่ยม หรือผ่านเกณฑ์ขั้นสูง ได้คะแนนรวม 27-30 คะแนน
ดี		หมายถึง	นักเรียนมีความสามารถในการสื่อสารตามระดับสมรรถนะหลักด้านการสื่อสารในระดับระดับดี หรือผ่านเกณฑ์ ได้คะแนนรวม 24-26 คะแนน
พอใช้		หมายถึง	นักเรียนมีความสามารถในการสื่อสารตามระดับสมรรถนะหลักด้านการสื่อสารในระดับระดับพอใช้ หรือผ่านเกณฑ์ ได้คะแนนรวม 21-23 คะแนน
ปรับปรุง		หมายถึง	นักเรียนไม่มีความสามารถในการสื่อสารตามระดับสมรรถนะหลักด้านการสื่อสาร ระดับปรับปรุงหรือไม่ผ่านเกณฑ์ ได้คะแนนรวม 0-20 คะแนน

การผ่านนักเรียนควรจะต้องผ่านร้อยละ 70 ขึ้นไป หรือระดับพอใช้ ได้คะแนน 21 คะแนนขึ้นไป

2) การวิเคราะห์ข้อมูลของความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในภาพรวม รวม 150 คะแนน เก็บสะสม 30 คะแนน โดยนำคะแนนที่ได้จากการบันทึกผลความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทุกแผนการจัดการเรียนรู้ มาคำนวณหาค่าเฉลี่ยในภาพรวมของความสามารถในการสื่อสาร (ผลรวมของคะแนนความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในทุกแผนหารด้วยจำนวนแผน) และนำไปเทียบกับเกณฑ์ในการตัดสิน ดังต่อไปนี้

	ดีเยี่ยม หมายถึง	นักเรียนมีความสามารถในการสื่อสารตามระดับสมรรถนะหลักด้านการสื่อสารในระดับดีเยี่ยม หรือผ่านเกณฑ์ขั้นสูง ได้คะแนนรวม 27-30 คะแนน
	ดี หมายถึง	นักเรียนมีความสามารถในการสื่อสารตามระดับสมรรถนะหลักด้านการสื่อสารในระดับดี หรือผ่านเกณฑ์ ได้คะแนนรวม 24-26 คะแนน
	พอใช้ หมายถึง	นักเรียนมีความสามารถในการสื่อสารตามระดับสมรรถนะหลักด้านการสื่อสารในระดับพอใช้ หรือผ่านเกณฑ์ ได้คะแนนรวม 21-23 คะแนน
	ปรับปรุง หมายถึง	นักเรียนไม่มีความสามารถในการสื่อสารตามระดับสมรรถนะหลักด้านการสื่อสารระดับปรับปรุงหรือไม่ผ่านเกณฑ์ ได้คะแนนรวม 0-20 คะแนน
ขึ้นไป		โดยนักเรียนควรจะต้องผ่านร้อยละ 70 ขึ้นไป หรือได้คะแนน 21 คะแนนขึ้นไป

3.2.4 นำแบบประเมินความสามารถในการสื่อสารที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาชั้นคว่ำด้วยตนเองเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหาหาข้อบกพร่องให้ข้อเสนอแนะและทำการแก้ไขพัฒนาให้เหมาะสมต่อไป

3.2.5 นำแบบประเมินความสามารถในการสื่อสารที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาชั้นคว่ำด้วยตนเองอีกครั้ง เมื่อสมบูรณ์แล้วนำไปเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบหาความตรงเชิงเนื้อหาและพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและนิยามความสามารถในการสื่อสาร แบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านคำแนะนำการใช้แบบประเมิน ด้านเนื้อหาของแบบประเมิน ด้านการใช้แบบประเมิน และด้านรูปแบบของแบบประเมิน โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาความเหมาะสม ดังนี้ (สำเร็จ บุญเรืองรัตน์, 2540)

แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับนิยามความสามารถในการสื่อสาร ให้ +1
ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับนิยามความสามารถในการสื่อสาร ให้ 0

แน่ใจว่าข้อคำถามไม่มีความสอดคล้องกับนิยามความสามารถในการสื่อสาร ให้ -1
แล้วนำผลการประเมินหรือการให้คะแนนของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านที่ให้คะแนน
แต่ละข้อมาหาค่าเฉลี่ยตามสูตร และหาค่า IOC มีค่าตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป ถือว่า มีความสอดคล้อง
เหมาะสม ซึ่งการประเมินความเหมาะสมของแบบประเมินความสามารถในการสื่อสาร ได้ค่าดัชนี
ความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 แสดงว่า แบบประเมินความสามารถ ในการสื่อสารนั้นใช้ได้
มีความเหมาะสมสอดคล้องกับเกณฑ์และจุดประสงค์

3.3 ขั้นทดลอง

3.3.1 นำแบบประเมินความสามารถในการสื่อสารมาปรับปรุงแก้ไขจนถูกต้อง
สมบูรณ์ แล้วนำแบบประเมินความสามารถในการสื่อสารไปทดลองใช้กับกลุ่มทดลองไม่ใช่
กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/10 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียน
อุตรดิตถ์ดรุณี อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39
พิษณุโลก-อุตรดิตถ์) จำนวน 37 คนที่ได้เรียนเนื้อหาเรื่อง การพัฒนาการอ่าน (การอ่าน
อย่างมีวิจารณญาณ) และการสื่อสารนั้นมาแล้ว มีลักษณะใกล้เคียงเช่นเดียวกับกลุ่มทดลองจริง
เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของแบบประเมินความสามารถในการสื่อสารและนำมาปรับปรุงแก้ไข
ให้ชัดเจนถูกต้อง

3.4 ขั้นนำไปใช้

3.4.1 นำแบบประเมินความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 3 ไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567
โรงเรียนอุตรดิตถ์ดรุณี อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39
(พิษณุโลก-อุตรดิตถ์) จำนวน 42 คน

3.4.2 รวบรวมข้อมูลคะแนนความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 3 จากการประเมินความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนในกิจกรรมขั้นที่ 4 ขั้นต่อยอดและ
ประเมินคุณค่า (S) ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-5 ตามลำดับ และนำมาคำนวณหาค่าร้อยละ
ของพัฒนาการ หรือคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ในภาพรวมและเก็บรวบรวมข้อมูลคะแนน
ความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนมาคิดคำนวณหาค่าทางสถิติต่อไป มีเกณฑ์การแปลคะแนน
ตามระดับพัฒนาการ ดังนี้ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2557 อ้างถึงใน รัชกร เวชวรนนท์, 2562)

คะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์	ระดับพัฒนาการ
76-100 คะแนน	หมายถึง พัฒนาการระดับสูงมาก
51-75 คะแนน	หมายถึง พัฒนาการระดับสูง
26-50 คะแนน	หมายถึง พัฒนาการระดับปานกลาง

1-25	คะแนน	หมายถึง	พัฒนาการระดับต้น
0	คะแนน	หมายถึง	ไม่มีพัฒนาการ
	คะแนนติดลบ	หมายถึง	พัฒนาการลดลง

พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีผลการศึกษาวิเคราะห์ระดับพัฒนาการความสามารถในการสื่อสารภาพรวมอยู่ในพัฒนาการระดับสูง ($\bar{X} = 65.22$, S.D. = 18.43)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมจากการจัดการเรียนการสอนด้วยตนเอง และได้ดำเนินการศึกษาโดยทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนอุตรดิตถ์ตรุณี อำเภอเมืองจังหวัดอุตรดิตถ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 (พิษณุโลก-อุตรดิตถ์) จำนวน 42 คน ซึ่งได้มาจากวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม ด้วยวิธีจับฉลากโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม และดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. งานวิจัยนี้ผ่านการรับรองโครงการวิจัยตามแนวทางหลักจริยธรรมการวิจัยในคนที่เป็นมาตรฐานสากล จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยพะเยา เลขที่โครงการ HREC-UP-HSS 2.2/249/67

2. ขอนหนังสือจากคณะวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนอุตรดิตถ์ตรุณี จังหวัดอุตรดิตถ์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลของนักเรียนเพื่อการวิจัย

3. ประมุขนิเทศนักเรียนเพื่อชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แนวปฏิบัติในการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ รวมถึงการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

4. ดำเนินการทดลองการสร้างหาคุณภาพเครื่องมือกับนักเรียนกลุ่มทดลองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยดำเนินการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 5 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้สร้างไว้ เพื่อพิจารณาความเหมาะสมและหาค่าดัชนีประสิทธิผลของเครื่องมือปรับปรุงและแก้ไขก่อนที่จะนำการทดลองใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนกลุ่มทดลองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/10 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/13 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนอุตรดิตถ์ตรุณี

5. เมื่อได้เครื่องมือการวิจัยที่สมบูรณ์แล้วนำไปทดลองใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/4 โดยให้นักเรียนวัดและประเมินความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ก่อนเรียน (Pre-test) โดยใช้เครื่องมือแบบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ก่อนเรียน) เวลา 1 ชั่วโมง ก่อนเริ่มดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้แผนที่ 1

6. ดำเนินการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้ ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 5 แผนการจัดการเรียนรู้ แผนละ 2 ชั่วโมง รวม 10 ชั่วโมง ในชั่วโมงเรียนรายวิชา ภาษาไทย 6 รหัสวิชา ท 23102

7. เมื่อนักเรียนศึกษาเรียนรู้เนื้อหาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ จบแล้วให้นักเรียนทำภาระงาน/ชิ้นงาน ตามลำดับขั้นตอนของกิจกรรมในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ และเก็บสะสมคะแนน

8. วัดและประเมินความสามารถในการสื่อสารของนักเรียน ประเมินจากพฤติกรรมที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้แสดงออกทางพฤติกรรมการเรียนรู้ในระดับความสามารถต่าง ๆ ของระดับสมรรถนะการสื่อสารในขณะที่นักเรียนทำกิจกรรมและจากการผลงานในชั้นที่ 4 ขึ้นต่อยอดและประเมินคุณค่า (S) โดยใช้แบบประเมินความสามารถในการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และบันทึกรวบรวมคะแนนความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนทั้งในแต่ละแผนและในภาพรวมทั้งหมดหลังจากที่เรียนและทำกิจกรรมครบทุกแผนแล้ว โดยใช้วิธีการทางสถิติแล้วนำคะแนนที่ได้มาเทียบประเมินเกณฑ์การตัดสินคุณภาพความสามารถในการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคุณภาพ 4 ระดับ ได้แก่ ดีเยี่ยม ดี พอใช้ และปรับปรุง และนำมาคำนวณหาค่าร้อยละของพัฒนาการ หรือคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ (GS) ของความสามารถในการสื่อสารนักเรียน เพื่อศึกษาพัฒนาการความสามารถในการสื่อสารของนักเรียน ภายหลังจากการจัดการเรียนรู้ ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R

9. หลังจากดำเนินการสอนและทำกิจกรรมในแต่ละแผนจบแล้ว ให้นักเรียนวัดและประเมินความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียน (Post-test) ใช้เครื่องมือ แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (หลังเรียน) รวม 30 คะแนน และนำคะแนนที่ได้มาเทียบประเมินเกณฑ์การตัดสินคุณภาพความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคุณภาพ 4 ระดับ ได้แก่ ดีเยี่ยม ดี พอใช้และปรับปรุง และนำข้อมูลไปวิเคราะห์ โดยใช้วิธีการทางสถิติ

10. นำข้อมูลคะแนนที่ได้จากการทดลองในการวิจัยไปวิเคราะห์และอภิปรายผลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลการหาค่าประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคุณภาพค่าดัชนีประสิทธิผลตามเกณฑ์ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป โดยใช้สูตรการหาค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness index: E.I.)

2. วิเคราะห์ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R จำนวน 30 คะแนน มาเทียบประเมินเกณฑ์การตัดสินคุณภาพความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และนำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ร้อยละ (Percentage) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และใช้การทดสอบค่าที่แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test dependent) เพื่อนำมาหาค่าความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3. วิเคราะห์ความสามารถในการสื่อสาร โดยใช้แบบประเมินความสามารถในการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังจากได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R โดยใช้เกณฑ์การประเมินจำนวน 10 ข้อ รวม 30 คะแนน มาเทียบประเมินเกณฑ์การตัดสินคุณภาพความสามารถในการสื่อสาร และนำมาวิเคราะห์เป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ร้อยละของพัฒนาการหรือคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ (GS) เพื่อนำมาศึกษาหาค่าพัฒนาการความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษา แก้ปัญหา และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และใช้สถิติต่าง ๆ เพื่อคำนวณหาค่าทางสถิติ ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน

ผู้วิจัยใช้สถิติพื้นฐานคำนวณหาค่าทางสถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ ค่าร้อยละพัฒนาการหรือคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ ดังนี้

1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{X}$) โดยคำนวณจากสูตร ดังนี้ (ปกรณ์ ประจันบาน, 2553)

$$\text{สูตร } \bar{X} = \frac{\Sigma X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของคะแนน
	ΣX	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

1.2 ค่าร้อยละ (Percentage) โดยคำนวณจากสูตร ดังนี้ (ปกรณ์ ประจันบาน, 2553)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ	P	แทน	ค่าร้อยละ
	f	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นค่าร้อยละ
	N	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation: S.D.) โดยคำนวณจากสูตร ดังนี้ (ปกรณ์ ประจันบาน, 2553)

$$\text{สูตร S.D.} = \sqrt{\frac{\Sigma(X - \bar{X})^2}{N - 1}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	คะแนนแต่ละตัวในกลุ่มตัวอย่าง
	$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
	$N - 1$	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
	N	แทน	จำนวนตัวแปรอิสระ

1.4 หาค่าร้อยละพัฒนาการ หรือคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ (Gain scores: GS) ความสามารถในสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยคำนวณจากสูตร ดังนี้ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2557 อ้างถึงใน รัชกร เวชรนนท์, 2562)

$$\text{สูตร GS(\%)} = \frac{(Y - X)}{(F - X)} \times 100$$

เมื่อ	$GS(\%)$	แทน	คะแนนร้อยละของพัฒนาการของผู้เรียน (Gain score) (คิดเป็นร้อยละ)
	X	แทน	คะแนนวัดครั้งก่อน
	Y	แทน	คะแนนวัดครั้งหลัง
	F	แทน	คะแนนเต็ม

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ค่าดัชนีประสิทธิผล ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดรายข้อ และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ดังนี้

2.1 การหาประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้สูตร ดังนี้ (เผชญิ กิจระการ, 2546)

$$\text{ดัชนีประสิทธิผล} = \frac{\text{ผลรวมของคะแนนหลังเรียนทุกคน} - \text{ผลรวมของคะแนนก่อนเรียนทุกคน}}{(\text{จำนวนนักเรียน} \times \text{คะแนนเต็ม}) - \text{ผลรวมของคะแนนก่อนเรียนทุกคน}}$$

2.2 การทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และแบบประเมินความสามารถในการสื่อสารสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้สูตร ดังนี้ สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ (2540) และปกรณ์ ประจันบาน (2553)

$$\text{สูตร} \quad \text{IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์และเนื้อหา

$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ถ้าค่า IOC มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ถือว่ามีความสอดคล้องเหมาะสม

2.3 การหาค่าความยากง่ายของแบบวัดรายข้อ (P) ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้สูตร ดังนี้ (ปกรณ์ ประจันบาน, 2553)

$$\text{สูตร} \quad P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ P แทน ความยากง่าย

R แทน จำนวนนักเรียนที่ตอบถูก

N แทน จำนวนนักเรียนที่สอบทั้งหมด

2.4 การหาค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบวัดรายข้อ รูปแบบ Item-total correlation ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้สูตร ดังนี้ (ปกรณ์ ประจันบาน, 2553)

$$\text{สูตร} \quad R = \frac{R_n - R_u}{n}$$

เมื่อ R แทน ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ
 R_n แทน จำนวนผู้ตอบข้อนั้นถูกของกลุ่มสูง
 R_u แทน จำนวนผู้ตอบข้อนั้นถูกของกลุ่มต่ำ
 n แทน จำนวนนักเรียนของกลุ่มสูงหรือกลุ่มต่ำ

2.5 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธี KR-20 ของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder-richardson) ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้สูตร ดังนี้ (ปกรณ์ ประจันบาน, 2553)

$$\text{สูตร} \quad r_{tt} = \frac{N}{N-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{s_r^2} \right]$$

เมื่อ r_{tt} แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัด
 N แทน จำนวนข้อในแบบวัด
 p แทน สัดส่วนของผู้ตอบถูกในแต่ละข้อ
 q แทน สัดส่วนของผู้ตอบผิดในแต่ละข้อ
 s_r^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวมของผู้เข้าสอบแต่ละคน

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

ผู้วิจัยใช้สถิติในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระ

3.1 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ความแตกต่างของความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ก่อนและหลังเรียน เพื่อศึกษาความก้าวหน้าในการเรียนของนักเรียน เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้สูตรการทดสอบ t-test dependent ใช้สูตรดังนี้ (ปกรณ์ ประจันบาน, 2553)

$$\text{สูตร} \quad t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{(n-1)}}}, \text{ df} = n-1$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที

ΣD แทน ผลรวมของความแตกต่างระหว่างคะแนนสอบ
ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนแต่ละคน

n แทน จำนวนนักเรียน

ΣD^2 แทน ผลรวมของกำลังสองของความแตกต่าง
ระหว่างคะแนนสอบก่อนเรียนและ
หลังเรียนของนักเรียนแต่ละคน

df แทน องศาหรือชั้นความเป็นอิสระ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R ที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้ 1) เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 3) เพื่อศึกษาระดับพัฒนาการความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R ผู้วิจัยขอเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาระดับพัฒนาการความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1.1 ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้กระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้จากความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ปรากฏผลดังตาราง 15

ตาราง 17 ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้กระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน

แผนการจัดการเรียนรู้	เรื่อง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
1	การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ	5.00	00.00	มากที่สุด
2	การอ่านจากสื่อสังคมออนไลน์อย่างมีวิจารณญาณ	5.00	00.00	มากที่สุด
3	การอ่านจากข่าวอย่างมีวิจารณญาณ	5.00	00.00	มากที่สุด
4	การอ่านจากบทความอย่างมีวิจารณญาณ	5.00	00.00	มากที่สุด
5	การอ่านจากสารคดีอย่างมีวิจารณญาณ	5.00	00.00	มากที่สุด
ผลรวมการประเมินความเหมาะสม		5.00	00.00	มากที่สุด

จากตาราง 15 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่ได้จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$, S.D. = 0.00) เมื่อพิจารณาเป็นรายแผน พบว่า ทุกแผนการจัดการเรียนรู้ มีผลการประเมินความถูกต้อง ครบถ้วน และความเหมาะสมขององค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$, S.D. = 0.00) ซึ่งหมายความว่าแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นนั้นใช้ได้ มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับคุณภาพมากที่สุด

1.2 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้กระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปรากฏผลดังตาราง 16

ตาราง 18 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้กระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

จำนวน นักเรียน	คะแนน เต็ม	ผลรวมของคะแนน		ค่าดัชนี ประสิทธิผล (E.I.)	ร้อยละ ของค่าดัชนี ประสิทธิผล
		ก่อนเรียน	หลังเรียน		
42	30	704	1072	0.6619	66.19

จากตาราง 16 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้กระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R มีค่าเท่ากับ 0.6619 ซึ่งมีค่าสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ โดยใช้เกณฑ์ที่มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป แสดงว่าภายหลังจากที่นักเรียนเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณนี้ นักเรียนมีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเพิ่มขึ้น 0.6619 หรือคิดเป็นร้อยละ 66.19

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

2.1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียน และหลังเรียนด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปรากฏผลดังตาราง 17

ตาราง 19 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียน SQ6R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตัวแปร	n	คะแนน	คะแนนเฉลี่ย	S.D.	t	Sig.
ก่อนเรียน	42	30	16.76	2.83	34.73	.000*
หลังเรียน	42	30	25.52	2.23		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 17 พบว่า คะแนนการวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ก่อนการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 16.76 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 2.83 และ หลังการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 25.52 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 2.23 เมื่อตรวจสอบความแตกต่างเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย พบว่า ความสามารถในการอ่าน อย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูง เชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

2.2 ผลการเปรียบเทียบรายด้านความสามารถความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปรากฏผลดังตาราง 18

ตาราง 20 แสดงคะแนนเฉลี่ยและร้อยละรายด้านความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ความสามารถในการอ่าน อย่างมีวิจารณญาณ	ก่อนเรียน		หลังเรียน	
	คะแนน เฉลี่ย	ร้อยละ	คะแนน เฉลี่ย	ร้อยละ
ด้านที่ 1 ความสามารถในการเข้าใจและ ตระหนักถึงภูมิหลัง เจตคติของผู้เขียน (5 คะแนน)	3.09	61.80	4.42	88.40
ด้านที่ 2 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ วินิจฉัยและประเมินค่าภาษาและข้อมูล (10 คะแนน)	5.12	51.20	8.24	82.40
ด้านที่ 3 ความสามารถในการสรุปและระบุ ข้อมูลอย่างถูกต้อง (10 คะแนน)	5.62	56.20	8.60	86.00
ด้านที่ 4 ความสามารถในการใช้ความคิด คาดคะเนต่อยอดและคิดสร้างสรรค์ (5 คะแนน)	2.93	58.60	4.26	85.20
รวม (30 คะแนน)	16.76	55.86	25.52	85.06

จากตารางที่ 18 แสดงว่า การทดสอบก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 16.76 คิดเป็นร้อยละ 55.86 และการทดสอบหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 25.52 คิดเป็นร้อยละ 85.06 และเมื่อพิจารณาคะแนนหลังเรียนเป็นรายด้าน พบว่า ความสามารถรายด้านที่มีคะแนนเฉลี่ย คิดเป็นร้อยละมากที่สุด ได้แก่ ด้านที่ 1 ความสามารถในการเข้าใจและตระหนักถึงภูมิหลัง เจตคติของผู้เขียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 คิดเป็นร้อยละ 88.40 รองลงมา คือ ด้านที่ 3 ความสามารถในการสรุปและระบุข้อมูลอย่างถูกต้อง มีค่าเฉลี่ย 8.60 คิดเป็นร้อยละ 86.00 ลำดับต่อมา ด้านที่ 4 ความสามารถในการใช้ความคิดคาดคะเนต่อยอดและคิดสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ย 4.26 คิดเป็นร้อยละ 85.20 และด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านที่ 2 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ วินิจฉัย และประเมินค่าภาษาและข้อมูล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.24 คิดเป็นร้อยละ 82.40

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาระดับพัฒนาการความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R

3.1 ผลการศึกษาระดับพัฒนาการความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R ปรากฏผลดังตาราง 19

ตาราง 21 ผลการวิเคราะห์ระดับพัฒนาการความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R

คนที่	ความสามารถในการสื่อสาร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3		คะแนน ความ แตกต่าง	คะแนน พัฒนาการ สัมพัทธ์ (GS(%))	ระดับ พัฒนาการ
	คะแนนครั้งแรก	คะแนนครั้งหลัง			
1	22	28	6	75.00	พัฒนาระดับสูง
2	23	27	4	57.14	พัฒนาระดับสูง
3	26	30	4	100.00	พัฒนาระดับสูงมาก
4	23	27	4	57.14	พัฒนาระดับสูง
5	20	26	6	60.00	พัฒนาระดับสูง
6	23	27	4	57.14	พัฒนาระดับสูง
7	24	29	5	83.33	พัฒนาระดับสูงมาก
8	21	26	5	55.56	พัฒนาระดับสูง
9	24	27	3	50.00	พัฒนาระดับปานกลาง
10	27	30	3	100.00	พัฒนาระดับสูงมาก
11	22	26	4	50.00	พัฒนาระดับปานกลาง
12	24	27	3	50.00	พัฒนาระดับปานกลาง
13	21	25	4	44.44	พัฒนาระดับปานกลาง
14	20	26	6	60.00	พัฒนาระดับสูง
15	23	26	3	42.86	พัฒนาระดับปานกลาง
16	26	30	4	100.00	พัฒนาระดับสูงมาก
17	23	26	3	42.86	พัฒนาระดับปานกลาง
18	26	30	4	100.00	พัฒนาระดับสูงมาก
19	20	26	6	60.00	พัฒนาระดับสูง
20	23	27	4	57.14	พัฒนาระดับสูง

ตาราง 19 (ต่อ)

คนที่	ความสามารถในการสื่อสาร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3		คะแนน ความ แตกต่าง	คะแนน พัฒนาการ สัมพัทธ์ (GS(%))	ระดับ พัฒนาการ
	คะแนนครั้งแรก	คะแนนครั้งหลัง			
21	25	30	5	100.00	พัฒนาระดับสูงมาก
22	22	26	4	50.00	พัฒนาระดับปานกลาง
23	21	27	6	66.67	พัฒนาระดับสูง
24	25	29	4	80.00	พัฒนาระดับสูงมาก
25	22	26	4	50.00	พัฒนาระดับปานกลาง
26	20	27	7	70.00	พัฒนาระดับสูง
27	21	27	6	66.67	พัฒนาระดับสูง
28	22	26	4	50.00	พัฒนาระดับปานกลาง
29	25	29	4	80.00	พัฒนาระดับสูงมาก
30	26	30	4	100.00	พัฒนาระดับสูงมาก
31	23	26	3	42.86	พัฒนาระดับปานกลาง
32	24	27	3	50.00	พัฒนาระดับปานกลาง
33	20	27	7	70.00	พัฒนาระดับสูง
34	25	28	3	60.00	พัฒนาระดับสูง
35	26	30	4	100.00	พัฒนาระดับสูงมาก
36	25	28	3	60.00	พัฒนาระดับสูง
37	21	26	5	55.56	พัฒนาระดับสูง
38	20	26	6	60.00	พัฒนาระดับสูง
39	23	27	4	57.14	พัฒนาระดับสูง
40	22	27	5	62.50	พัฒนาระดับสูง
41	21	26	5	55.56	พัฒนาระดับสูง
42	24	27	3	50.00	พัฒนาระดับปานกลาง
($\bar{x}$)	22.95	27.33	4.38	65.22	พัฒนาการระดับสูง
S.D.	2.03	1.49	1.16	18.43	

ตาราง 22 ผลการวิเคราะห์ระดับพัฒนาการความสามารถในการสื่อสารของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูง
เชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R ในแต่ละระดับคุณภาพ

เกณฑ์ตัดสินระดับพัฒนาการความสามารถในการสื่อสาร		นักเรียน (คน)	ร้อยละ
ช่วงคะแนนพัฒนาการ สัมพัทธ์	ระดับพัฒนาการ		
76.00-100.00	พัฒนาการระดับสูงมาก	10	23.81
51.00-75.99	พัฒนาการระดับสูง	20	47.62
26.00-50.99	พัฒนาการระดับปานกลาง	12	28.57
1.00-25.99	พัฒนาการระดับต้น	0	0.00
0.00-0.99	ไม่มีพัฒนาการ	0	0.00
คะแนนติดลบ	พัฒนาการลดลง	0	0.00

จากตารางที่ 19 และ 20 ผลการศึกษาวิเคราะห์ระดับพัฒนาการความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 42 คน ด้วยคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์ พบว่า ภายหลังจากที่นักเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R นักเรียนมีระดับพัฒนาการความสามารถในการสื่อสารภาพรวมอยู่ในพัฒนาการระดับสูง ($\bar{X} = 65.22$, S.D. = 18.43) เมื่อพิจารณาตามระดับพัฒนาการตามระดับคุณภาพความสามารถในการสื่อสารรายบุคคล พบว่า นักเรียนมีพัฒนาการระดับสูง เป็นลำดับที่ 1 จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 47.62 พัฒนาการระดับปานกลาง เป็นลำดับที่ 2 จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 และพัฒนาการระดับสูงมาก เป็นลำดับที่ 3 จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 23.81 ซึ่งหมายความว่า นักเรียนทุกคนมีพัฒนาการ มีคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์สูงสุดเป็นร้อยละ 100.00 อยู่ในพัฒนาการระดับสูงมาก และคะแนนสัมพัทธ์ต่ำสุดเป็นร้อยละ 42.86 อยู่ในพัฒนาการระดับปานกลาง

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัย เรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R ที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้ 1) เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ 3) เพื่อศึกษาระดับพัฒนาการความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลองแบบหนึ่งกลุ่มทดสอบก่อนและหลัง กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 4 โรงเรียนอุตรดิตถ์ดรุณี จังหวัดอุตรดิตถ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 (พิษณุโลก-อุตรดิตถ์) ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 42 คน โดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม ด้วยวิธีจับฉลากโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม ดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้กระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 5 แผน จำนวน 10 ชั่วโมง และใช้เวลาทดสอบวัดความสามารถก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (นอกเวลาเรียน) อย่างละ 1 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง 2) แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ฉบับก่อนเรียนและหลังเรียนเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกัน แต่สลับข้อและตัวเลือก และ 3) แบบประเมินความสามารถในการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 10 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้การทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน ผลสรุปการวิจัยได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัย เรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R ที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการประเมินความเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.00 มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด และมีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6619 หรือคิดเป็นร้อยละ 66.19
2. ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R โดยภาพรวมมีระดับพัฒนาการอยู่ในระดับสูง

อภิปรายผล

ผลการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R ที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สามารถอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 5 แผน พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.00 มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด และมีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6619 หรือคิดเป็นร้อยละ 66.19 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งนี้เนื่องจากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและออกแบบอย่างเป็นระบบ มีการวิเคราะห์หลักสูตรและตัวชี้วัด กำหนดองค์ประกอบของแผนและเกณฑ์การวัดประเมินผลการเรียนรู้ที่เหมาะสม รวมถึงได้เตรียมแนวทางการฝึกที่นักเรียนบางรายมีคะแนนไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนด โดยวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์เป็นรายบุคคล ซึ่งในแต่ละแผนมีลักษณะของการฝึกฝน มอบหมายภาระงานชิ้นงานมีเกณฑ์การประเมินที่มีโครงสร้างใกล้เคียงกัน แต่มีการปรับออกแบบกิจกรรมให้มีความที่ยืดหยุ่น นักเรียนมีโอกาสได้ฝึกฝนซ้ำและประเมิน

อย่างต่อเนื่องทำให้เห็นถึงพัฒนาการความสามารถของนักเรียน การจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ขึ้นจำนวน 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรมการเรียนรู้ (Gathering: G) คือ สังเกต รวบรวมข้อมูล ทบทวนความรู้เดิม และอภิปรายข้อมูล

ขั้นที่ 2 ขั้นรับและจัดกระทำข้อมูลใหม่ (Processing: P) คือ รับความรู้ใหม่ คิดวิเคราะห์ จัดกลุ่มข้อมูล และสรุปความรู้

ขั้นที่ 3 ขั้นปฏิบัติดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ (Applying and Intake activity: A) การลงมือปฏิบัติกิจกรรมการอ่านจริง แบ่งเป็น ขั้นที่ 3.1 ขั้นกิจกรรมการอ่าน SQ6R และสรุปความรู้ (Applying SQ6R and constructing the knowledge: A1) ปฏิบัติการอ่าน ดังนี้ (1) SQ6R ขั้นที่ 1 Pre-reading ประกอบด้วย 1: สำรวจ, (2) SQ6R ขั้นที่ 2 While-reading ประกอบด้วย 2: ตั้งคำถาม, 3: ขั้นอ่าน, 4: ขั้นบันทึก, 5: ขั้นจดจำหรืออ่านออกเสียง และขั้นที่ 3.2 ขั้นสื่อสารและนำเสนอหลังจากการอ่าน SQ6R (Applying SQ6R and the communication skill: A2) นำความรู้ที่ได้มาทบทวนและขยายต่อยอด ดังนี้ (3) SQ6R ขั้นที่ 3 Post-reading ประกอบด้วย 6: ขั้นทบทวน, 7: ขั้นสะท้อน และ 8: ขั้นรวบรวมสร้างใหม่

ขั้นที่ 4 ขั้นต่อยอดและประเมินคุณค่า (Self-regulating: S) การแสดงผลงานที่แสดงให้เห็นถึงผลรวบยอดของการพัฒนา มีการเพิ่มคุณค่าความรู้ต่อยอดไปเผยแพร่ และการประเมินความสามารถในการสื่อสารผ่านการสรุปความรู้โดยใช้กลวิธีการสื่อสารด้วยแนวคิดสร้างสรรค์ต่าง ๆ

ขั้นที่ 5 ขั้นประเมินผล (Evaluation: E) การวัดและประเมินผลทั้งตรวจภาระงานชิ้นงานแต่ละแผน และทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (หลังเรียน)

นอกจากนี้ยังได้ผ่านการปรับปรุงและแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปใช้จริง จึงส่งผลให้แผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นมีคุณภาพสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สมเกียรติ รองประโคน, และคณะ (2567) ที่กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีจะทำให้การจัดการเรียนรู้บรรลุผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากแผนที่ถูกวางไว้อย่างรอบคอบทุกองค์ประกอบ ย่อมส่งผลให้การสอนมีประสิทธิภาพตรงตามจุดหมายและทิศทางของหลักสูตร สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธันยาลักษณ์ สังข์ลักษณ์ (2564) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความด้วยแบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการอ่านแบบ SQ6R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของแผนการอ่านจับใจความด้วยแบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการอ่านแบบ SQ6R มีความเหมาะสมอยู่ระดับมากที่สุด และมีประสิทธิภาพ เท่ากับ 89.15/86.44 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด สอดคล้องกับ รัฐพงษ์ ศิริวิริยานันท์ (2563) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษา เรื่อง ทวีปยุโรป สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้กระบวนการ GPAS 5 Steps ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาแผนมีประสิทธิภาพ เท่ากับ 81.17/85.13

ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และมีดัชนีประสิทธิผลมีค่าเท่ากับ 0.7041 หรือคิดเป็นร้อยละ 70.41 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2. ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R นี้เป็นการผสมผสานรูปแบบการจัดการเรียนรู้ร่วมกับเทคนิคการอ่านที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้มีบทบาทในด้านการคิดและทำกิจกรรมตามลำดับขั้นตอน ซึ่งการจัดการเรียนรู้มีลักษณะเป็นไปในทิศทางเดียวกันและวิธีการในแต่ละขั้นตอนมีความสอดคล้องกัน มุ่งเน้นให้นักเรียนฝึกพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ทักษะกระบวนการคิดเพื่อพัฒนาให้ไปสู่การคิดในระดับที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังช่วยสร้างแรงจูงใจในการอ่านและมีสมาธิมากขึ้นจนสามารถนำกระบวนการอ่านที่ได้ไปปรับใช้ในการอ่านบทอ่านอื่น ๆ หรือการอ่านอื่น ๆ ในชีวิตประจำวันได้นอกจากนี้ยังมีขั้นตอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่ได้จากการอ่านร่วมกันในชั้นเรียน ส่งผลให้เกิดการแลกเปลี่ยนและถ่ายทอดความรู้ซึ่งกันและกัน ก่อให้เกิดการเชื่อมโยงความรู้และหล่อหลอมกระบวนการทางความคิดที่ได้จากการอ่านทั้งจากตนเองหรือประสบการณ์ใหม่จากผู้อื่นให้มีความถูกต้องสมบูรณ์ ส่งผลให้นักเรียนสามารถอ่านบทอ่านได้อย่างมีวิจารณญาณและชัดเจนมากยิ่งขึ้นเป็นลำดับ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำจุดเด่นของกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้นมาปรับประยุกต์ใช้ กล่าวคือ กระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้นเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยพิจารณาข้อมูลหรือสารต่าง ๆ โดยใช้การจัดระบบเชื่อมโยงพร้อมกับการประเมินคุณค่านำไปสู่การตัดสินใจอย่างมีเหตุผลและต่อยอดความรู้ที่ได้รับอย่างสร้างสรรค์ได้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับแนวคิดของ เมธาสิทธิ์ ธัญรัตน์ศรีสกุล (2566) ที่กล่าวถึงกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้นว่าเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่มีแนวคิดการพัฒนาบุคคลให้สามารถกำกับดูแลตนเอง ช่วยพัฒนาความสามารถด้านต่าง ๆ สูงขึ้นให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้และมีประสิทธิผลที่สำคัญ คือ การส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของนักเรียนได้เป็นอย่างดี เช่นเดียวกับคำกล่าวของ อธิธิโชค นาคสนอง (2565) ว่า GPAS เป็นวิธีที่ผู้อ่านได้เพิ่มศักยภาพด้านการอ่านไปสู่การอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยการพัฒนาของนักเรียนเองได้ และเมื่อนำมาใช้ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R ซึ่งเป็นกระบวนการอ่านที่เป็นระบบมีขั้นตอนเป็นกรอบส่งเสริมการอ่านอย่างมีเป้าหมาย เพื่อพิจารณาประเมินข้อมูลอย่างลึกตรงประเด็นและสรุปข้อมูลอย่างถูกต้องนำไปสู่การรวบรวมยอดสร้างผลงานใหม่อย่างมีวิจารณญาณได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ กรกมล เทียนไชย และปริญ ทนันทชัยบุตร (2566) ที่กล่าวว่า SQ6R มีหลักการให้ผู้เรียนสามารถตรวจสอบความเข้าใจของตนเอง สร้างและตอบคำถาม

วิเคราะห์โครงสร้างของเนื้อหาและสะท้อนการเรียนรู้ของตนเองให้สามารถเสริมสร้างสมรรถนะการอ่านเพื่อพัฒนาการคิดให้ดียิ่งขึ้น

จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่าในชั้นที่ 3 ชั้นปฏิบัติดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนมีการแสดงพฤติกรรมในการอ่านที่แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณในลักษณะที่ดีขึ้น โดยหลังดำเนินกิจกรรมขั้นนี้ นักเรียนมีทักษะการคิดที่เป็นระบบและการวิเคราะห์บทอ่านเชิงลึกและอธิบายได้อย่างเหมาะสมมากกว่าการทำกิจกรรมขั้นที่ 2 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากมีการใช้เทคนิคการอ่าน SQ6R ในชั้นนี้ที่ช่วยเสริมให้การอ่านของนักเรียนมีระบบและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยนักเรียนฝึกบทอ่าน ได้แก่ 1) นิทานและเรื่องสั้น 2) สื่อสังคมออนไลน์ 3) ข่าว 4) บทความ และ 5) สารคดี พบว่า หลังเรียนนักเรียนสามารถเชื่อมโยงข้อมูลและมุมมองที่ซับซ้อน ประเมินคุณค่า ตัดสินใจโดยมีความสมเหตุสมผลและคาดการณ์ในอนาคตต่อไปได้ ทั้งจากข้อมูลที่เกี่ยวข้องในบทอ่านและนอกเหนือจากบทอ่านที่ปรากฏ อีกทั้งเทคนิคการอ่าน SQ6R ยังช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านในระดับที่สูงขึ้น หากพิจารณาพัฒนาการอ่านจากคะแนนร้อยละ ในรายด้านความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณในภาพรวมของนักเรียนส่วนใหญ่แล้วพบว่า ด้านที่ 1 ความสามารถในการเข้าใจและตระหนักถึงภูมิหลัง เจตคติของผู้เขียน คิดเป็นร้อยละ 88.40 ซึ่งสูงกว่าความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้านอื่น แสดงให้เห็นว่า การใช้การจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเข้าใจและตระหนักถึงภูมิหลัง เจตคติของผู้เขียนได้ดีขึ้น แต่อย่างไรก็ตามในด้านที่ 2 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ วิจัยและประเมินค่าภาษา และข้อมูล แม้ว่ามีคะแนนคิดเป็นร้อยละ 82.40 แต่ยังคงน้อยกว่าความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้านอื่น ๆ ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้านการคิดวิเคราะห์ วิจัยและประเมินค่าภาษาและข้อมูลเป็นทักษะการคิดขั้นสูงที่จำเป็นต้องใช้ระยะเวลาการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการวิจัยครั้งนี้อาจมีข้อจำกัดด้านระยะเวลาที่อาจยังไม่มากพอ แต่ทั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่ากระบวนการจัดการเรียนรู้นี้ส่งผลให้เกิดการคิดอย่างเป็นระบบ ก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดซึ่งกันและกัน จนสามารถสร้างความเข้าใจและบรรลุจุดมุ่งหมายในการอ่านแต่ละครั้งได้ โดยสังเกตจากพฤติกรรมในการอ่านของนักเรียนในภาพรวมดังที่ได้กล่าวไปข้างต้น สอดคล้องกับ ญัฐกฤตา ใจห้าว และมณฑา ชุ่มสุคนธ์ (2567) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ GPAS 5 Steps ร่วมกับการ์ดเกมกลยุทธ์ รายวิชา ส 33101 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้มีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดเป็นร้อยละ 71.08 และนักเรียนผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 71.43 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เทพสุดา แพงจันทร์ศรี (2566) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกด้วยเทคนิค SQ6R ร่วมกับ KWL Plus เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัย

พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R โดยภาพรวมมีระดับพัฒนาการอยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 65.22 อาจเนื่องมาจากกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้น และเทคนิคการอ่าน SQ6R มีความสอดคล้องสัมพันธ์กันในด้านเป้าหมายการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนพัฒนาการคิดและตัดสินใจเลือกใช้กลวิธีในการสื่อสารได้อย่างมีระบบและอย่างต่อเนื่อง เช่น ชั้น G: GPAS 5 steps กับ S: SQ6R ทั้งสองมีส่วนช่วยกระตุ้นความสนใจ ฝึกการสำรวจเตรียมแนวทางการเลือกใช้กลวิธีการสื่อสารอย่างเหมาะสมกับตนเอง และตั้งเป้าหมายเนื้อหาหรือจุดสำคัญที่จะสื่อสารได้ดียิ่งขึ้น, ชั้น P: GPAS 5 steps กับ Q: SQ6R ทั้งสองมีส่วนช่วยในการตั้งคำถาม เพื่อรวบรวมจัดระบบความคิดหรือข้อมูลที่ต้องการถ่ายทอด, ชั้น A: GPAS 5 steps กับ R1-R8: SQ6R นักเรียนฝึกปฏิบัติการอ่านและการสื่อสาร ทั้งสองช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาจนสามารถสรุปความรู้นำไปเขียน พูด หรือถ่ายทอดความรู้ได้ดีขึ้น อีกทั้งช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีความมั่นใจและมีความชัดเจนในการสื่อสาร, ชั้น S: GPAS 5 steps กับ R8: SQ6R ช่วยให้นักเรียนได้รู้จุดแข็งและจุดอ่อนในการสื่อสารของตนเอง เนื่องจากมีการฝึกพัฒนาทั้งการเลือกใช้กลวิธีในการสื่อสารและการนำเสนอสิ่งที่ตนได้เรียนรู้ผ่านการสร้างผลงานด้วยวิธีการสื่อสารที่สร้างสรรค์

นอกจากนี้การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R ยังเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมกระบวนการกลุ่ม ฝึกปฏิบัติการอ่านด้วยตนเองและนำข้อมูลที่ได้รับมาปฏิบัติการอภิปรายร่วมกัน เสริมสร้างการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล กลุ่ม และในชั้นเรียน นักเรียนมีการช่วยเหลือ แลกเปลี่ยนแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ร่วมกัน และสามารถตรวจสอบข้อมูลที่สื่อสารได้ทั้งจากการรับการประเมินหรือการรับข้อเสนอแนะจากเพื่อนร่วมชั้น ทำให้มีโอกาสพัฒนาและปรับปรุงความสามารถในการสื่อสารของตนเองอย่างต่อเนื่องจากการศึกษาผู้วิจัยพบว่าในขั้นที่ 4 ขั้นต่อยอดและประเมินคุณค่า (S) นักเรียนมีการพัฒนาความคิดรวบยอดและสามารถตกผลึกข้อมูลอย่างสร้างสรรค์ พร้อมกับมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในชั้นเรียนได้เป็นอย่างดีสามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งจะช่วยให้มีทักษะในการแก้ปัญหาวิเคราะห์สถานการณ์และการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพได้

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำจุดเด่นของกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้นมาปรับประยุกต์ใช้ กล่าวคือ กระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้นมีขั้นตอนอภิปรายแลกเปลี่ยนวิเคราะห์ตรวจสอบข้อมูลร่วมกันเพื่อปรับปรุงความสามารถในการสื่อสาร จึงทำให้มีพัฒนาการสื่อสารที่ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พงษ์พิรุณ วดีศิริศักดิ์ (2563) ที่กล่าวถึงกระบวนการคิดขั้นสูง

เชิงระบบ 5 ชั้นว่า มีขั้นตอนการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพนำไปสู่ความสำเร็จ นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในกลุ่มลงความเห็น สรุปข้อมูล ฝึกฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ฝึกคิดวิเคราะห์ คิดรวบยอดจากการค้นคว้าเพื่อนำเสนอให้ผู้อื่นเข้าใจและส่งต่อข้อมูลที่ถูกต้องที่สุดให้ผู้อื่น อีกทั้งการนำเทคนิคการอ่าน SQ6R มาปรับประยุกต์ใช้ร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจเนื้อหาที่ต้องการสื่อสารมากยิ่งขึ้น จนสามารถสรุปความรู้ที่ได้นำไปเขียน พูด หรือ ถ่ายทอดผ่านการสร้างสรรค์ด้วยวิธีต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน ดังคำกล่าวของ เทพสุดา แพงจันทร์ศรี (2566) ที่ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกด้วยการใช้เทคนิค SQ6R เป็นขั้นตอนที่พัฒนามาจากแนวคิดของ Robinson (1970) โดยเพิ่มกระบวนการให้ผู้เรียนได้มีการตรวจสอบความเข้าใจของตนเองด้วยการสังเคราะห์องค์ความรู้และสร้างแผนภาพความคิดหรือโปสเตอร์ขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา ฐานะวุฒิกุล และน้ำทิพย์ ่องอาจวานิชย์ (2567) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถการอ่านวิเคราะห์วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กระบวนการ GPAS 5 Steps ร่วมกับอินโฟกราฟิก ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 81.85/80.74 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด และนักเรียนมีความสามารถในการอ่านวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชญา เชี่ยวภาษา และกัธกร คงอรุณ (2565) ที่ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะร่วมกับเทคนิคการอ่านแบบ SQ6R เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 83.90/84.90 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และนักศึกษามีทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

จากอภิปรายผลการวิจัยสามารถสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสังเคราะห์ขึ้นนี้เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดอย่างเหมาะสม และส่งผลให้นักเรียนมีกระบวนการคิดขั้นสูงหรือมีความคิดในระดับสูงที่ส่งผลต่อการคิดเชิงวิจารณญาณในการประเมินและเข้าใจเนื้อหาที่ได้รับจากการอ่านและการสื่อสารในชีวิตประจำวัน การจัดการเรียนรู้มีขั้นตอนชัดเจนสามารถปรับความยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม นักเรียนจะได้ฝึกปฏิบัติอย่างต่อเนื่องจนเกิดทักษะที่มีความชำนาญในระดับที่สูงขึ้นและเหมาะสมกับวัย มีบทบาทในการทำกิจกรรมด้วยตนเองและแบบกลุ่มจนสามารถต่อยอดความรู้และเผยแพร่แก่ผู้อื่นต่อไปได้ ตลอดจนยังสามารถพัฒนาเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การอ่านสรุปความรู้ การเรียนรู้ด้วยตนเอง การคิดสร้างสรรค์ และการสื่อสาร ซึ่งล้วนเป็นทักษะสำคัญสำหรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่เห็นว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้และการศึกษาครั้งต่อไป ซึ่งประกอบด้วย ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ครูควรกำหนดเวลาการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสม หรือควรเพิ่มระยะเวลาในชั้นที่ 3 ชั้นปฏิบัติดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ (A) และควรให้เวลานักเรียนในการฝึกปฏิบัติพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้านที่ 2 คือ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ วินิจฉัยและประเมินค่า ภาษาและข้อมูลให้มากยิ่งขึ้น เนื่องจากการอ่านที่มีการคิดวิเคราะห์ในระดับสูง จำเป็นต้องใช้ระยะเวลาที่มาก เพื่อความต่อเนื่องในการคิด อาจใช้ชั่วโมงเรียนสองชั่วโมงที่ต่อเนื่องกัน

2. ครูควรเป็นผู้อำนวยความสะดวก คอยช่วยเหลือนักเรียนอย่างทั่วถึงตลอดในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ และควรมีความยืดหยุ่นในแต่ละขั้นตอน เนื่องจากนักเรียนอาจมีความแตกต่างระหว่างบุคคลในการเรียนรู้ อาจมีกรณีนักเรียนที่ไม่เข้าใจในบางคำสั่ง หรือบางเนื้อหา อาจต้องใช้เวลาในการแนะนำ อธิบาย หรือยกตัวอย่างประกอบรวม

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการจัดการเรียนรู้กระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R เพื่อนำไปส่งเสริมพัฒนาความสามารถการอ่านและการสื่อสารด้านต่าง ๆ รวมถึงควรประยุกต์ใช้กับทั้งรายวิชาภาษาไทยหรือรายวิชาอื่น และในระดับชั้นอื่น ๆ เช่น การอ่านคิดวิเคราะห์ การอ่านเชิงวิเคราะห์ วิจารณ์ การอ่านเพื่อสรุปความ การอ่านจับใจความ เป็นต้น

2. ควรแนะนำนักเรียนให้ตระหนักถึงวัตถุประสงค์ในการอ่านและความสำคัญของการอ่าน บทอ่านทั้งบทหรือข้อมูลทั้งหมดเพื่อเก็บข้อมูลอย่างละเอียด ให้มีความถูกต้องตรงกับสิ่งที่ผู้ส่งสารต้องการสื่อไม่ควรอ่านเพียงจุดที่เน้นเฉพาะเจาะจงหรือเลือกอ่านข้ามข้อมูล เพราะอาจทำให้ได้รับสารที่ผิดพลาดหรือไม่สมบูรณ์ได้

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ สุภาราญ. (2564). *สื่อสารถ่ายวางไรสร้างเด็กไทยกล้าคิดวิเคราะห์*.
<https://www.educathai.com/knowledge/articles/392>
- กมลพรรณ ประเสริฐศิลป์. (2565). *ผลการใช้เทคนิค SQ6R และเอกสารจริง เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ เพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6* [วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร]. ฐานข้อมูลเครือข่าย ThaiJO.
- กรกมล เทียนไชย, และปริญ ทนันทชัยบุตร. (2566). การพัฒนาสมรรถนะการอ่านเพื่อพัฒนาการคิดและความสามารถในการคิดวิเคราะห์โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ6R ร่วมกับเทคนิคแผนผังความคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. *วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย*, 13(3), 139-146. <https://casjournal.cas.ac.th/admin/filedocuments/203408841.pdf>
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. ชุมชนสมรรถนะการเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กาญจนา ฐานะวุฒิกุล, และน้ำทิพย์ อองอาจวานิชย์. (2567). การพัฒนาความสามารถการอ่านวิเคราะห์วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กระบวนการ GPAS 5 Steps ร่วมกับอินโฟกราฟิก. *วารสารสหวิทยาการเพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์*, 14(1), 1-14. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/GRAURU/article/view/272627>
- คณะวิทยาการการเรียนรู้และศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2566). *การขาดทักษะการรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy) และการคิดวิจารณ์ญาณ (Critical thinking) ของเยาวชน*.
<https://lsed.tu.ac.th/published-message-content-09>
- จันทร์พิมพ์ รังสี. (2565). *การพัฒนาการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ โดยใช้เทคนิค SQ6R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง* [วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร]. ฐานข้อมูลเครือข่าย ThaiJO.

- จิตติกานต์ คำมะสอน, ธนวิทย์ ไชยสุข, และกันตภณ สำแดงเดช. (2559). การพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้เทคนิคการสอนแบบ SQ5R ผ่านสื่อหนังสือพิมพ์. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 35(3), 40-50. <https://hujmsu.msu.ac.th/pdfsplite.php?p=MTU5OTAxMzI5MC5wZGZ8NDktNTk>
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2542). *การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน (Reading and Reading Promotion)*. ศิลปาบรรณาการ.
- ชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน, มาเรียม นิลพันธุ์, วิสูตร โพธิ์เงิน, และเอกชัย ภูมิระรื่น. (2562). รูปแบบการยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนตามแนวคิด GPAS 5 Steps เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในยุคไทยแลนด์ 4.0. [รายงานการวิจัย]. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชนานันท์ กุ่มพรม. (2565). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ 4Ex2 [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร]. ฐานข้อมูลเครือข่าย ThaiJO.
- ชาญชัย หมั่นประสงค์. (2556). การศึกษาผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยวิธีวิทยาศาสตร์ [วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร]. ฐานข้อมูลเครือข่าย ThaiJO.
- ชุตินา ประยงค์. (2565). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยศิลปากร].
- ญาณวัฒน์ เสือพลี. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำไปใช้ประโยชน์ของผู้ติดตามในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “เขียนความรู้สึก” [วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยศรีปทุม].
- ณัฐกฤตา ใจห้าว, และมณฑา ชุ่มสุคนธ์. (2567). การพัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ GPAS 5 Steps ร่วมกับการ์ดเกมกลยุทธ์ (Strategy Card Game) รายวิชา ส 33101 สังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรีสะเกษวิทยาลัย 2 วิทยาลัย (พรหมดิเรกอนุสรณ์). *วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย (สพบท.)*, 6(1), 276–291. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/JAPDEAT/article/view/270147>
- दनยา วงศ์ธนะชัย. (2542). *การอ่านเพื่อชีวิต*. สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม.
- ถิรวัฒน์ ต้นทนิส. (2550). การศึกษาพฤติกรรมการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์ลำปาง. *มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*.

- เทพสุดา แพงจันทร์ศรี. (2566). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกด้วยเทคนิค SQ6R ร่วมกับ KWL Plus เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. โรงเรียนเทศบาล 1 กาฬสินธุ์พิทยาสีห์.
- ธนิดา เผ่าพงศ์ษา. (2565). การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ โดยใช้เทคนิค KWL Plus ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสามร้อยยอดวิทยาคม [การศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเองศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยศิลปากร].
- ธัญลักษณ์ สังข์ลักษณ์. (2564). การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความด้วยแบบฝึกทักษะร่วมกับ เทคนิคการอ่านแบบ SQ6R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 [วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร]. ฐานข้อมูลเครือข่าย ThaiJO.
- นภาพร ภาเจื้อ. (2557). ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา วิทยาศาสตร์ เรื่อง ลม พ่า อากาศ และวัฏจักรของน้ำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ 5 Steps ปีการศึกษา 2557. [รายงาน]. โรงเรียนอนุบาลน้องหญิง อุบลราชธานี.
- นฤวรรณ ม่วงประเสริฐ. (2564). ปัจจัยการสื่อสารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย [วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย].
- นิภาวรรณ ลำเจียกเทศ. (2559). การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้และความพึงพอใจในการอ่าน ภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้วิธีการสอนด้วยเทคนิคการสร้างแผนผังความคิดและ การสอนตามคู่มือครูของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนแปลงยาวพิทยาคม จังหวัด ฉะเชิงเทรา [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง].
- นิติต ผลเดชสถาพร. (2564). การใช้วิธีสอนการวิเคราะห์ QUEST เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน อย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 [วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ]. ฐานข้อมูลเครือข่าย ThaiJO.
- นุสรรา มุหะหมัด, พีรพงศ์ บุญฤกษ์, และกรรณิกา เงินบุตรโคตร. (2566). การพัฒนาสมรรถนะ การสื่อสารของครูวิทยาศาสตร์ด้วยโครงการฝึกอบรมการนำเสนอการเรียนรู้ความจริง เสริมในรายวิชาเคมี เรื่อง หมู่ฟังก์ชันสารอินทรีย์. วารสารวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 18(2), 168-182. <https://ejournals.swu.ac.th/index.php/jre/article/view/15634>
- เนตรนภา สวยสี. (2560). การพัฒนาความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้กระบวนการวิเคราะห์ QUEST สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ [วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยศิลปากร].
- บันลือ พงกษะวัน. (2557). แนวพัฒนาการอ่านเร็ว-คิดเป็น. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 8). สุวีริยาสาส์น.
- บุญญาพร ทองจันทร์. (2560). ปัญหาการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม). *Chophayom Journal*, 28(1), 125-132. <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/ejChophayom/article/view/88897>
- ปกรณ ประจันบาน. (2553). *ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์*. รัตนสุวรรณการพิมพ์.
- ปิยาภรณ์ ศรีจันทร์. (2557). ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยและความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ6R ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 [วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยทักษิณ]. ฐานข้อมูลเครือข่ายThaiJO.
- เพ็ญ กิจระการ. (2546). *ดัชนีประสิทธิผล*. [เอกสารประกอบการสอน]. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พงษ์พิรุณ วดีศิริศักดิ์. (2563). *การพัฒนาความเป็นพลเมืองใส่ใจสังคมและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน* [วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ].
- พรทิพย์ แข็งชัน, และเฉลิมลาภ ทองอาจ. (2553). *ภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย*. [คู่มือฝึกอบรม]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรรณนิการ์ สมัคร. (2557). *การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้การอ่านแบบ SQ3R* [วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยศิลปากร].
- พัชญา สาทา. (2564). *ผลการพัฒนาเมตาคognitionชั้นและความสามารถทางการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยเทคนิคการอ่านแบบเน้นมนทัศน์ ร่วมกับทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง* [วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ].
- พัชรินทร์ บุตรสันเทียะ. (2562). *การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิด Task Based Learning ร่วมกับคำถามของบลูม*. [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยศิลปากร].
- พิชญา เชี่ยวภาษา, และกำธร คงอรุณ. (2565). การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะร่วมกับเทคนิคการอ่านแบบ SQ6R เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี*, 12(3), 63-71. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/ajpbru/article/view/257853>

- เพ็ญลดา ชมชื่น. (2557). ผลการสอบตามแนวคิดการตอบสนองของผู้อ่านที่มีต่อทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนไทย [วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ].
- มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต. (2557). การสื่อสารและมนุษยสัมพันธ์. [เอกสารประกอบการสอน]. มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.
- เมธาสิทธิ์ ธัญรัตนศรีสกุล. (2566). การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการ GPAS 5 STEPS เพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารการศึกษาและนวัตกรรมการเรียนรู้, 3(1), 71–87. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jeil/article/view/262082>
- ระวีวรรณ บวกหาร. (2566). แนวทางการส่งเสริมสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของครูในการจัดการเรียนรู้ตามกรอบภาวะผู้นำด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสภาการศึกษาภาคทอโลกแห่งประเทศไทย [วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ].
- รัชกร เวชวรนนท์. (2562, 15 มีนาคม). การพัฒนาทักษะการสร้างคำอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์ผ่านการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ โดยใช้เกมเป็นฐานของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 [Paper presentation]. การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 20. อาคารพจนานุกรมมหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- รัฐพงษ์ ศิริวิริยานันท์. (2563, 29 พฤษภาคม). การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา เรื่องทวีปยุโรป สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้กระบวนการ GPAS 5 Steps [Paper presentation]. การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ราชธานีวิชาการ: การวิจัยเพื่อการเปลี่ยนแปลง (Research to Make A CHANGE) ครั้งที่ 5, มหาวิทยาลัยราชธานี.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554. <https://dictionary.orst.go.th/>
- ล้วน สายยศ, และอังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 4.). สุวีริยาสาส์น.
- วนิดา พรหมเขต. (2559). การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

- วิระวัลย์ ดีเลิศ, และสุชาสินี วิทยาภรณ์. (2567). ความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ด้วยการจัดการเรียนรู้ โดยวิธีสอนแบบ SQ5R กรณีศึกษานักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี. *วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์*, 11(1), 289-299. <https://s003.tci-thaijo.org/index.php/JMND>
- วิสูตร โพธิ์เงิน, ขนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน, มาเรียม นิลพันธุ์, และเอกชัย ภูมิระรื่น. (2564). ผลการใช้รูปแบบการยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนตามแนวคิด GPAS 5 Steps เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนในยุคนไทยแลนด์ 4.0 ระดับชั้นประถมศึกษา. *Journal of Research and Curriculum Development*, 11(1), 22-35. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jrcd/article/view/243540>
- ศราวุฒิ ปัญญา. (2554). การพัฒนาชุดกิจกรรมส่งเสริมความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์ สาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 [วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยนเรศวร].
- ศศิกานต์ หลวงนุช. (2564). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ด้วยการจัดการเรียนรู้ GPAS 5 Steps ร่วมกับแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 [วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยศิลปากร].
- ศศิมา ฉวยดี. (2567). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 9(12), 534-550. <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JRKSA/article/view/274819>
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2557). การคำนวณคะแนนพัฒนาการ (GainScores). *วารสารสมาคมวิจัยสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย*, 1(1), 1-20.
- ศิริวรรณ วณิชพัฒน์วรชัย. (2559). *วิธีสอนทั่วไป (Method of Teaching)* (พิมพ์ครั้งที่ 2). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ. (2564). *การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมยกระดับคุณภาพการเรียนรู้แบบ Active Learning ตามแนวคิด GPAS 5 Steps เพื่อพัฒนาพหุปัญญาและสมรรถนะในศตวรรษที่ 21 ขับเคลื่อนสู่ไทยแลนด์ 4.0. พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) จำกัด.*

- สมเกียรติ รองประโคน, พัศวิน ไชรัมย์, และชาติ หอมจันทร์. (2567). การพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการเรียนวิชาภาษาไทย โดยใช้การจัดการเรียนรู้กระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ (GPAS 5 Steps) ร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. *คุรุสภาวิทยาทจารย์*, 5(2), 105–119. <https://ph02.tci-thaijo.org/index.php/withayajarnjournal/article/view/253098>
- สันติศักดิ์ ทองสร้อย, และพิณพนธ์ คงวิจิตต์. (2565). การพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้เทคนิคการรู้สักร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิดขั้นสูง. *วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 5(2), 430-443.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). *Competency-based Education* โครงการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช....(หลักสูตรฐานสมรรถนะ). กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2546). *แนวทางการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง*. กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2565). *คู่มือประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. อักษรไทย. (น.ส.พ. ฟ้าเมืองไทย).
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2555). *แนวทางการพัฒนาและประเมินการอ่าน คิวิวิเคราะห์ และเขียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำเร็จ บุญเรืองรัตน์. (2540). *สติปัญญาและความถนัดทางการเรียนของมนุษย์ ทฤษฎีวิวัฒนาการและการพัฒนา*. มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- สิริพร รัตนมุง. (2559). *การพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยวิธีสอนแบบ SQ4R* [วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยศิลปากร].
- สุดคนึง นฤพนจิรกุล, และกรัณชรัตน์ พิงโพธิ์ทอง. (2564, 9 สิงหาคม 2564). *การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการพูดเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย [Paper presentation]*. การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยบัณฑิตศึกษาระดับชาติ ครั้งที่ 5 RMU NGRC 2021, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

- สุภัทรา สดเอี่ยม. (2565). การพัฒนาทักษะการอ่านและแรงจูงใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายด้วยวิธีการสอนแบบแจกลูกสะกดคำร่วมกับเกมมิฟิเคชัน [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต]. ฐานข้อมูลเครือข่าย ThaiJO.
- สุรียรัตน์ ไชยสุริยา. (2543). ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณและความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชนกรุงเทพมหานคร [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย].
- สุรียรัตน์ อักษรกาญจน์. (2561). การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ: เทคนิคการอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ (CORI) ร่วมกับกลวิธีอาร์ อี เอ พี. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 10(1), 91-114. <https://e-journal.sru.ac.th/index.php/jhsc/article/view/851>
- อักษรเจริญทัศน์. (2567). สรุปให้รู้ตามทันโลกอนาคตการศึกษา ep.27 BANI World เรื่องของ “โลก” ที่ท้าทายการศึกษา. <https://www.aksorn.com/ac1-1f1-bani-world>
- อารีย์ ทองเพ็ญ. (2556). ผลการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธี SQ6R ร่วมกับเทคนิค KWL ที่มีต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ความเข้าใจในการอ่าน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยทักษิณ].
- อิทธิโชค นาคสนอง. (2565). การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณอิทธิโชคด้วยการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ GPAS สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 [วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์, มหาวิทยาลัยศิลปากร].
- อุษาวดี ชุกกลิ่นหอม. (2560). การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ5R [วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร]. ฐานข้อมูลเครือข่าย ThaiJO.
- เอมอร เนียมน้อย. (2551). พัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยวิธี SQ3R. สุวีริยาสาส์น.
- Adams, W. R. (2010). *Developing reading versatility (11th ed.): Fort Worth*. Harcourt Brace College.
- Avila, M. (2010). *Instructional Practices : SQ6R*.
<http://web.bcoe.org/minicorps/foreading//index.cfm>
- Cowan. (1995). *Improve your Reading and Study Skill*. McGraw Hill.
- Gunning, T. G. (1992). *Creating reading instruction for all children*. Allyn and Bacon.

- Harris, L. A. (1986). *Reading instruction : diagnostic teaching in the classroom* (4th. ed.). Macmillan.
- Kadir, N. A., Subki, R. N., Jamal, F. H. A., & Ismail, J. (2014). *The importance of teaching critical reading skills in a Malaysian reading classroom* [Paper presented]. the International Academic Conference,
- Muhammad A. Al Roomy. (2022). Investigating the Effects of Critical Reading Skills on Students' Reading Comprehension. *Arab World English Journal (AWEJ)*, 13(1), 366-381.
- PISA Thailand. (2566). *สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี*. <https://pisathailand.ipst.ac.th/>
- Robinson, F. P. (1970). *SQ3R: Effective study* (4th ed.). Harper & Row.
- Rusmiati, & Suidamaiyanti. (2022). The use of SQ6R method in increasing EFL students' reading comprehension. *ACCENTIA Journal of English Language and Education*, 2(1), 31-39.
- Spache, G. D. (1973). *Reading in the elementary school* (3rd ed.). Allyn and Bacon.
- Wallace, C. (1992). *Reading*. Oxford University Press.
- Williams, E. (2010). *Reading in the Language Classroom*. McMillan

ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วสันต์ สรรพสุข อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา
ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน
2. นางสาวณัฐศิกานต์ ถาอัน ครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระฯ คณิตศาสตร์
หัวหน้างานวัดผลและประเมินผล
โรงเรียนบ้านเหล่าป่าสา
ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผล
ทางการศึกษา
3. นางณัฐกานต์ คำชม ครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระฯ ภาษาไทย
หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย
โรงเรียนบ้านเหล่าป่าสา
ผู้เชี่ยวชาญด้านรายวิชาภาษาไทย
4. นางอรุณฉติ คำดี ครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระฯ ภาษาไทย
หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย
โรงเรียนอุตรดิตถ์ตรุณี
ผู้เชี่ยวชาญด้านรายวิชาภาษาไทย
5. นางอัจฉรา สีสีบวงษ์ ครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระฯ ภาษาไทย
โรงเรียนอุตรดิตถ์ตรุณี
ผู้เชี่ยวชาญด้านรายวิชาภาษาไทย

ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ตัวอย่างการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตาราง 23 การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จำนวน
30 ข้อ ฉบับก่อนเรียน

การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่ต้องการวัด					
เนื้อหาการอ่าน	ความสามารถของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 30 ข้อ				รวม
อย่างมีวิจารณญาณ	1) ความสามารถ ในการเข้าใจและ ตระหนักถึงภูมิหลัง เจตคติของผู้เขียน	2) ความสามารถ ใน การ คิ ด วิเคราะห์ วินิจฉัย และประเมินค่า ภาษาและข้อมูล	3) ความสามารถ ในการสรุป และ ระ บ, ขั อ มู ล อย่างถูกต้อง	4) ความสามารถ ในการใช้ความคิด คาดคะเนต่อยอด และคิดสร้างสรรค์	จำนวนข้อ แต่ละ เนื้อหา สาระ การเรียนรู้
นิทานและเรื่องสั้น	1 ข้อ (ข้อที่ 6)	2 ข้อ (ข้อที่ 7, 8)	2 ข้อ (ข้อที่ 1, 5)	1 ข้อ (ข้อที่ 27)	6 ข้อ
สื่อสังคมออนไลน์	1 ข้อ (ข้อที่ 25)	2 ข้อ (ข้อที่ 9,10)	2 ข้อ (ข้อที่ 2, 11)	1 ข้อ (ข้อที่ 26)	6 ข้อ
ข่าว	1 ข้อ (ข้อที่ 12)	2 ข้อ (ข้อที่ 14, 21)	2 ข้อ (ข้อที่ 3, 13)	1 ข้อ (ข้อที่ 15)	6 ข้อ
บทความ	1 ข้อ (ข้อที่ 16)	2 ข้อ (ข้อที่ 17, 23)	2 ข้อ (ข้อที่ 4, 24)	1 ข้อ (ข้อที่ 18)	6 ข้อ
สารคดี	1 ข้อ (ข้อที่ 29)	2 ข้อ (ข้อที่ 20, 30)	2 ข้อ (ข้อที่ 19, 22)	1 ข้อ (ข้อที่ 28)	6 ข้อ
รวม	5 ข้อ	10 ข้อ	10 ข้อ	5 ข้อ	30 ข้อ 30 คะแนน

จากตารางที่ 21 จะพบว่า การออกแบบการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเพื่อใช้สำหรับก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือกที่คัดเลือกแล้ว จำนวน 30 ข้อ รายละเอียดการสร้าง คือ เนื้อหาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 5 เรื่อง ประเด็นการวัดจำแนกตามความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เรื่องละ 6 ข้อ รวมทั้งสิ้น 30 ข้อ โดย 6 ข้อ ประกอบด้วย ด้านที่ 1 จำนวน 1 ข้อ ด้านที่ 2 จำนวน 2 ข้อ ด้านที่ 3 จำนวน 2 ข้อ และด้านที่ 4 จำนวน 1 ข้อ

ตาราง 24 ลำดับที่ (ข้อ) ตามการจำแนกความสามารถ ในแบบวัดความสามารถของการอ่าน
อย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 30 ข้อ ฉบับก่อนเรียน

ความสามารถของการอ่าน อย่างมีวิจารณญาณ	จำนวนข้อ	ลำดับที่ (ข้อ) ในแบบวัดความสามารถ ของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
1) ความสามารถในการเข้าใจและ ตระหนักถึงภูมิหลัง เจตคติของผู้เขียน	5	6, 12, 16, 25, 29
2) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ วินิจฉัยและประเมินค่าภาษาและข้อมูล	10	7, 8, 9, 10, 14, 17, 20, 21, 23, 30
3) ความสามารถในการสรุปและระบุ ข้อมูลอย่างถูกต้อง	10	1, 2, 3, 4, 5, 11, 13, 19, 22, 24
4) ความสามารถในการใช้ความคิด คาดคะเนต่อยอดและคิดสร้างสรรค์	5	15, 18, 26, 27, 28
รวม		30 ข้อ

จากตารางที่ 22 จะพบว่า การออกแบบการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถ
ด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณฉบับก่อนเรียนเพื่อใช้สำหรับก่อนการจัดการเรียนรู้เป็นแบบทดสอบ
ปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือกที่คัดเลือกแล้ว จำนวน 30 ข้อ แบ่งตามความสามารถของการอ่าน
อย่างมีวิจารณญาณ ได้แก่ ด้านที่ 1 ความสามารถในการเข้าใจและตระหนักถึงภูมิหลัง เจตคติ
ของผู้เขียน ลำดับข้อที่ 6, 12, 16, 25 และ 29 ด้านที่ 2 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ วินิจฉัยและ
ประเมินค่าภาษาและข้อมูล ลำดับข้อที่ 7, 8, 9, 10, 14, 17, 20, 21, 23 และ 30 ด้านที่ 3
ความสามารถในการสรุปและระบุข้อมูลอย่างถูกต้อง ลำดับข้อที่ 1, 2, 3, 4, 5, 11, 13, 19, 22 และ
24 และด้านที่ 4 ความสามารถในการใช้ความคิดคาดคะเนต่อยอดและคิดสร้างสรรค์ ลำดับข้อที่ 15,
18, 26, 27 และ 28

ตาราง 25 การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจำนวน 30 ข้อ ฉบับหลังเรียน

การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่ต้องการวัด					
เนื้อหาการอ่าน	ความสามารถของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 30 ข้อ				รวม
อย่างมีวิจารณญาณ	1) ความสามารถในการเข้าใจและตระหนักถึงภูมิหลังเจตคติของผู้เขียน	2) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ วินิจฉัย และประเมินค่าภาษาและข้อมูล	3) ความสามารถในการสรุป และระบุข้อมูลอย่างถูกต้อง	4) ความสามารถในการใช้ความคิดคาดคะเนต่อยอดและคิดสร้างสรรค์	รวมจำนวนข้อแต่ละเนื้อหาสาระการเรียนรู้
นิทานและเรื่องสั้น	1 ข้อ (ข้อที่ 4)	2 ข้อ (ข้อที่ 5,6)	2 ข้อ (ข้อที่ 1, 3)	1 ข้อ (ข้อที่ 2)	6 ข้อ
สื่อสังคมออนไลน์	1 ข้อ (ข้อที่ 11)	2 ข้อ (ข้อที่ 8, 9)	2 ข้อ (ข้อที่ 7, 10)	1 ข้อ (ข้อที่ 12)	6 ข้อ
ข่าว	1 ข้อ (ข้อที่ 15)	2 ข้อ (ข้อที่ 14, 17)	2 ข้อ (ข้อที่ 13, 16)	1 ข้อ (ข้อที่ 18)	6 ข้อ
บทความ	1 ข้อ (ข้อที่ 22)	2 ข้อ (ข้อที่ 20, 23)	2 ข้อ (ข้อที่ 19, 21)	1 ข้อ (ข้อที่ 24)	6 ข้อ
สารคดี	1 ข้อ (ข้อที่ 27)	2 ข้อ (ข้อที่ 28, 30)	2 ข้อ (ข้อที่ 25, 29)	1 ข้อ (ข้อที่ 26)	6 ข้อ
รวม	5 ข้อ	10 ข้อ	10 ข้อ	5 ข้อ	30 ข้อ 30 คะแนน

จากตารางที่ 23 จะพบว่า การออกแบบการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเพื่อใช้สำหรับหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือกที่คัดเลือกแล้ว จำนวน 30 ข้อ รายละเอียดการสร้าง คือ เนื้อหาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 5 เรื่อง ประเด็นการวัดจำแนกตามความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เรื่องละ 6 ข้อ รวมทั้งสิ้น 30 ข้อ โดย 6 ข้อ ประกอบด้วย ด้านที่ 1 จำนวน 1 ข้อ ด้านที่ 2 จำนวน 2 ข้อ ด้านที่ 3 จำนวน 2 ข้อ และด้านที่ 4 จำนวน 1 ข้อ

ตาราง 26 ลำดับที่ (ข้อ) ตามการจำแนกความสามารถ ในแบบวัดความสามารถของการอ่าน
อย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 30 ข้อ ฉบับหลังเรียน

ความสามารถของการอ่าน อย่างมีวิจารณญาณ	จำนวนข้อ	ลำดับที่ (ข้อ) ในแบบวัดความสามารถ ของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
1) ความสามารถในการเข้าใจและ ตระหนักถึงภูมิหลัง เจตคติของผู้เขียน	5	4, 11, 15, 22, 27
2) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ วินิจฉัยและประเมินค่าภาษาและข้อมูล	10	5, 6, 8, 9, 14, 17, 20, 23, 28, 30
3) ความสามารถในการสรุปและระบุ ข้อมูลอย่างถูกต้อง	10	1, 3, 7, 10, 13, 16, 19, 21, 25, 29
4) ความสามารถในการใช้ความคิด คาดคะเนต่อยอดและคิดสร้างสรรค์	5	2, 12, 18, 24, 26
รวม		30 ข้อ

จากตารางที่ 24 จะพบว่า การออกแบบการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถ
ด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณฉบับหลังเรียนเพื่อใช้สำหรับหลังการจัดการเรียนรู้เป็นแบบทดสอบ
ปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือกที่คัดเลือกแล้ว จำนวน 30 ข้อ แบ่งตามความสามารถของการอ่าน
อย่างมีวิจารณญาณ ได้แก่ ด้านที่ 1 ความสามารถในการเข้าใจและตระหนักถึงภูมิหลัง เจตคติ
ของผู้เขียน ลำดับข้อที่ 4, 11, 15, 22 และ 27 ด้านที่ 2 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ วินิจฉัย
และประเมินค่าภาษาและข้อมูล ลำดับข้อที่ 5, 6, 8, 9, 14, 17, 20, 23, 28 และ 30 ด้านที่ 3
ความสามารถในการสรุปและระบุข้อมูลอย่างถูกต้อง ลำดับข้อที่ 1, 3, 7, 10, 13, 16, 19, 21, 25
และ 29 และด้านที่ 4 ความสามารถในการใช้ความคิดคาดคะเนต่อยอดและคิดสร้างสรรค์ ลำดับข้อที่
2, 12, 18, 24 และ 26

**แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ฉบับหลังเรียน)**

คำชี้แจง

1. แบบวัดฉบับนี้เป็นแบบทดสอบวัดการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยผู้วิจัยได้ให้ความหมายของความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แสดงออกในการวิเคราะห์ บทความ ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดของทักษะและความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากการศึกษาเอกสารได้จำนวน 4 ด้าน เพื่อนำมาใช้วัดและประเมินความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน

ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 4 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 ความสามารถในการเข้าใจและตระหนักถึงภูมิหลัง เจตคติของผู้เขียน

ด้านที่ 2 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ วินิจฉัยและประเมินค่าภาษาและข้อมูล

ด้านที่ 3 ความสามารถในการสรุปและระบุข้อมูลอย่างถูกต้อง

ด้านที่ 4 ความสามารถในการใช้ความคิดคาดคะเนต่อยอดและคิดสร้างสรรค์

2. ลักษณะของแบบวัดในส่วนของคำถามจะเป็นข้อความหรือบทความ โดยมีกรอบเนื้อหาที่ใช้วัดและประเมินการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 5 เรื่อง ได้แก่ 1) นิทานและเรื่องสั้น 2) สื่อสังคมออนไลน์ 3) ข่าว 4) บทความ และ 5) สารคดี เป็นแบบปรนัย เลือกตอบ 4 ตัวเลือก คือ ก ข ค และ ง โดยให้เลือกตอบข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณฉบับนี้ มีจำนวนข้อคำถาม 30 ข้อ ใช้เวลาในการทำแบบทดสอบ 60 นาที ข้อละ 1 คะแนน

4. ให้นักเรียนอ่านพิจารณาข้อความที่กำหนดให้แล้วเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียง 1 คำตอบ และทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในกระดาษคำตอบ

5. หากต้องการเปลี่ยนคำตอบให้ลบคำตอบเดิมให้สะอาด แล้วทำเครื่องหมายกากบาทในข้อที่ตรงกับคำตอบใหม่

แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ฉบับหลังเรียน)

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 พัฒนาการอ่านและการสื่อสาร

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

วิชา ภาษาไทย 6 (ท 23102)

เวลา 60 นาที

คะแนนเต็ม 30 คะแนน

1. พฤติกรรมของพ่อไก่จากข้อความนี้ แสดงให้เห็นถึงข้อคิดในข้อใด

“นี่ถ้าช่างทองได้พลอยงามเม็ดนี้ เขาคงจะดีใจมาก แต่สำหรับข้าแล้ว ข้าแค้นเม็ดเดียว ยังมีค่ามากกว่าพลอยเม็ดโตเสียอีก” ในที่สุดพ่อไก่ก็เลิกสนใจพลอยเม็ดนั้น หันไปก้มหน้าก้มตา ค่อยๆ เชียหาอาหารของตนต่อไป

ที่มา: (101 เรื่องเอกนิทานอีสป, 2549, หน้า 33)

ก. คนเจ้าเล่ห์มักพลาดทำด้วยเล่ห์กลของตน	ข. บางสิ่งมีค่าสำหรับบางคน
ค. พุดง่ายแต่ทำยาก	ง. จงพอใจในสิ่งที่ตนมี

2. ผู้อ่านสามารถเกิดความรู้สึกในข้อใดระหว่างการอ่านข้อความต่อไปนี้

บัดนี้ชายเด็วยายมิใช่ชายฉกรรจ์อีกต่อไปแล้ว เส้นผมบนศีรษะ ซึ่งดำขลับในวันเริ่มต้นเดินทางกลับกลายเป็นปุยขาวเช่นเดียวกับขนกระต่าย หลานสาวตัวเล็ก ๆ ในครั้งโน้นก็เติบโตเป็นหญิงสาวสวยงาม เธอมีสามีที่ดี และมีเจ้าหญิงตัวน้อย ๆ ที่ครบรอบวันเกิดในวันนี้ “คุณซีจี้จะลูกคุณตามีของวิเศษอะไรมาให้หนูเอ๋ย” เธอพูดกับเจ้าตัวน้อย ปลายนิ้วอ้อมป้อมแตะที่มือชายชรา นัยน์ตาประกายจ้องมองของวิเศษในมือเหยี่ยวน้อยระบายน้อยจะเปล่งหัวเราะ แม้เป็นวันที่ฟ้าใสให้เมฆ แต่น้ำก็หยาดลงมาได้ เป็นน้ำจากดวงตาพร่าพรายของคนที่เคยตายมาตลอดทางเดิน

ที่มา: (บินหลา สันกาลาศีรี, 2560. หน้า 16-23)

ก. สนุกสนาน รื่นเริง	ข. หดหู่ เกิดความทุกข์
ค. เศร้า เสียใจ	ง. มีความสุข อิ่มเอมใจ

อ่านข้อความจากเรื่องสั้นต่อไปนี้ แล้วนำไปตอบคำถามในข้อ 3-6

ควบคุมอารมณ์ของตนเอง (แรงบันดาลใจ : ความโกรธ)

เด็กชายคนหนึ่งเป็นเด็กน้อยขี้โมโหหงุดหงิดตลอดเวลา พ่อของเขาตัดสินใจหยิบเอาตะปู 1 ถุงมาให้ และบอกให้เขาต้องตอกตะปูเข้าไปที่รั้วทุกครั้งที่ไม่โห วันแรกเด็กชายตอกตะปูเข้าไปที่รั้ว 37 ดอก เด็กคนนั้นจึงเริ่มเรียนรู้ที่จะควบคุมอารมณ์ ผ่านไปวันแล้ววันเล่า จำนวนตะปูที่เพิ่มต่อวันก็เริ่มลดลงทีละน้อย เขาก็พบว่าควบคุมอารมณ์ไม่ให้โกรธนั้นง่ายกว่าตอกตะปูเป็นไหน ๆ จนกระทั่งถึงวันที่เขาควบคุมอารมณ์ได้ตลอดเวลา เขาจึงเดินไปบอกพ่อ เมื่อพ่อได้ยินดังนั้นก็ได้นำคำแนะนำกับเด็กชายว่า ตอนไหนที่ควบคุมอารมณ์ได้ ให้เขาตอกตะปูออกมาครั้งหนึ่ง

วันแล้ววันเล่าผ่านไป เขาก็เดินไปบอกพ่อว่าเขาตอกตะปูออกมาจนหมดแล้ว พ่อจึงจูมมือเด็กชายคนนั้นเดินไปที่รั้วแล้วพูดว่า “ลูกรักทำดีมาก แต่ดูรอยที่รั้วนี้สิ มันไม่มีวันเหมือนเดิมแล้ว เมื่อลูกพูดสิ่งต่าง ๆ ด้วยความโกรธมันก็เหมือนการสร้างรอยแผลเป็นไว้ ลูกเอามือไปแทงคนอื่นแล้วค่อยกล่าวขอโทษยอมทำได้ แต่มันไม่สำคัญว่าจะพูดขอโทษสักกี่ครั้ง เพราะแผลเป็นก็ยังอยู่ตรงนั้นเสมอ”

ที่มา: (Dan weston แปลโดย กตวรรณ คุณกมฺพ, 2563, ออนไลน์)

3. ข้อใดไม่ใช่ข้อคิดที่ได้จากการอ่านเรื่องสั้นนี้

- ก. การเรียนรู้ที่จะควบคุมอารมณ์ของตนเอง
- ข. ผลกระทบของคำพูดและการกระทำที่อาจส่งผลกระทบต่อผู้อื่น
- ค. การให้ตระหนักถึงการรับผิดชอบต่อการกระทำของตน
- ง. ผู้ที่เป็นลูกต้องเชื่อฟังคำสอนของพ่อแม่เท่านั้น

4. ข้อใดคือจุดมุ่งหมายของผู้เขียนเรื่องสั้นนี้

- ก. สื่อถึงความสำคัญของการควบคุมอารมณ์ การรับผิดชอบต่อคำพูดและการกระทำในชีวิตประจำวัน
- ข. สื่อถึงความสำคัญของการสร้างความรัก ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคนในครอบครัวในชีวิตประจำวัน
- ค. สื่อถึงความสำคัญของการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ทำกิจกรรมที่มีความสร้างสรรค์ในชีวิตประจำวัน
- ง. สื่อถึงความสำคัญของการระมัดระวังการใช้สิ่งของมีคมในชีวิตประจำวัน เช่น ตะปู มีด เป็นต้น

5. ข้อใดไม่ใช่ข้อเท็จจริงที่ปรากฏในเรื่องสั้นนี้
- คำพูดเป็นสิ่งสำคัญ ควรถนอมถนอมอย่างมีสติ
  - รอยของตะปูเปรียบเสมือนรอยแผลที่เราสร้างไว้ให้แกผู้อื่น
  - การตอกตะปูสามารถช่วยรักษาและบรรเทาอาการโกรธได้
  - เราควรมีสติยับยั้ง ควบคุมความโกรธและไม่พาลต่อผู้อื่น
6. ข้อใดแสดงถึงลักษณะนิสัยของตัวละคร “พ่อ” ในเรื่องสั้นนี้มากที่สุด
- เด็ดเดี่ยว กล้าออกคำสั่งให้ลูกปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด
  - ใส่ใจ ฝึกรอบรณะแนวทางการใช้ชีวิตให้แกลูก
  - มีความคิดสร้างสรรค์ ออกแบบกิจกรรมให้แกลูก
  - ใจดี มอบของขวัญหรือสิ่งของให้แกลูก
7. จากข้อความนี้ สรุปได้ว่ามีเจตนาสื่อสารเรื่องใด

“เมื่อพายุผ่านพ้นไป คุณก็แทบจะจำไม่ได้เลยว่าคุณผ่านมันมาได้ยังไง คุณเอาตัวรอดด้วยวิธีใด คุณไม่แน่ใจกระทั่งว่าพายุมันผ่านพ้นไปแล้ว แต่สิ่งหนึ่งที่แน่นอน เมื่อคุณก้าวออกมาจากพายุก็คือ คุณไม่ใช่คนเดิมที่ก้าวเข้าไปอีกแล้ว และนั่นแหละคือ สิ่งที่พายุบอกกับเรา”

ที่มา: (Haruki marakami อ้างถึงใน Facebook 1001 nights editions, 2559, ออนไลน์)

- แนะนำให้เห็นถึงความสำคัญของการฝึกตนให้มีความอดทนอดกลั้น
- ชี้ให้เห็นว่าเราควรจดจำทุกช่วงเวลาในการใช้ชีวิตของตนเองที่ผ่านมา
- ชี้ให้เห็นถึงการเติบโต ยอมรับการเปลี่ยนแปลง และการอยู่กับปัจจุบัน
- ตักเตือนทุกคนให้มีการใช้ชีวิตอย่างระมัดระวัง ไม่ประมาท

อ่านข้อความจากสื่อสังคมออนไลน์ต่อไปนี้ แล้วนำไปตอบคำถามในข้อ 8-10

กินเม็ดชาไข่มุก ทำให้เป็นมะเร็ง

มีการแชร์ข้อความบนสื่อออนไลน์ว่า เม็ดไข่มุกบางยี่ห้อจากไต้หวันนั้นมีสารสไตรีน และสารกลุ่มโพลีคลอริเนตเตดไอบีฟีนิล (Polychlorinated Biphenyls ;PCBs) ซึ่งทำให้เกิดมะเร็งได้ ทางสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) ได้ชี้แจงว่าไม่เป็นความจริง จากที่คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคได้หวั่นได้มีการตรวจสอบแล้ว ไม่พบว่ามีสารสไตรีน แต่พบสารอะซิโตนฟีโนน (Acetophenone) และสารประกอบกลุ่มโพลีโบรมินเนตเตดไอบีฟีนิล (Polybrominated Biphenyl;PBBs) ซึ่งมีปริมาณน้อยมาก แต่ไม่ใช่สารประกอบกลุ่มโพลีคลอริเนตเตดไอบีฟีนิล

กินเม็ดชาไข่มุก ทำให้เป็นมะเร็ง (ต่อ)

(Polychlorinated Biphenyls ;PCBs) จึงไม่ได้ทำให้เป็นมะเร็งอย่างที่ได้มีการแชร์

โดยเม็ดชาไข่มุกทำมาจากแป้งมันสำปะหลัง การกินเม็ดชาไข่มุกก็เหมือนการกินแป้ง จึงยังสามารถกินชาไข่มุกได้เหมือนเดิม แต่สิ่งที่น่ากลัว คือ การกินชาไข่มุกในปริมาณที่มากเกินไป อาจทำให้เกิดโรคเบาหวาน โรคหลอดเลือดหัวใจได้ เพราะนอกจากในเม็ดไข่มุกจะประกอบไปด้วยแป้งมันสำปะหลังแล้วนั้น ในน้ำชาไข่มุกยังประกอบไปด้วยน้ำตาล น้ำเชื่อม ครีมเทียม นมข้นหวาน ซึ่งจัดได้ว่าชาไข่มุก เป็นเครื่องดื่มที่มีแคลอรีสูง และมีคุณค่าทางสารอาหารน้อย จึงควรกินชาไข่มุกนาน ๆ ครั้งเท่านั้น หรือหากต้องการกินอาจลดปริมาณน้ำตาล หลีกเลี่ยงการใส่ครีมเทียมในชาไข่มุก ดังนั้นขอให้ประชาชนอย่าหลงเชื่อข้อมูลดังกล่าว และขอความร่วมมือไม่ส่ง หรือแชร์ข้อมูลดังกล่าวต่อในช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ และเพื่อให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) สามารถติดตามได้ที่เว็บไซต์ www.fda.moph.go.th หรือโทร. 02 5907000

ที่มา: (ศูนย์ต่อต้านข่าวปลอม, 2567, ออนไลน์)

8. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้อง

- เม็ดชาไข่มุก ประกอบด้วย น้ำตาล น้ำเชื่อม ครีมเทียม และนมข้นหวาน
- การกินเม็ดชาไข่มุกก็คือการกินแป้ง หรือสารอาหารประเภทคาร์โบไฮเดรต
- ชาไข่มุกเป็นเครื่องดื่มที่มีแคลอรีสูงและมีคุณค่าทางสารอาหารน้อย
- การกินเม็ดชาไข่มุกไม่ได้ก่อให้เกิดโรคมะเร็ง

9. บทอ่านข้างต้น มีความน่าเชื่อถือหรือไม่ เพราะเหตุใด

- น่าเชื่อถือ เพราะมีข้อมูลทางการแพทย์สนับสนุน
- น่าเชื่อถือ เพราะมีข้อมูลสนับสนุนที่ถูกต้องและมาจากองค์กรที่เชื่อถือได้
- ไม่น่าเชื่อถือ เพราะไม่มีการระบุชื่อของเม็ดชาไข่มุก ทำให้ข้อมูลไม่ชัดเจน
- ไม่น่าเชื่อถือ เพราะไม่มีบุคคลหรือผู้เชี่ยวชาญมารองรับการกล่าวอ้างนี้

10. บทอ่านข้างต้น นักเรียนสามารถสรุปได้ว่าอย่างไร

- การกินชาไข่มุก ไม่ส่งผลอันตรายใด ๆ ต่อสุขภาพ สามารถกินรสหวานจัดได้ทุกวัน
- หากพบอันตรายจากเม็ดชาไข่มุกเพิ่มเติม ให้ติดต่อได้ที่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
- เม็ดชาไข่มุกพบสารสไตรีน (Styrene) แต่มีปริมาณน้อย จึงไม่ก่อให้เกิดโรคมะเร็งได้
- การกินชาไข่มุกไม่ก่อให้เกิดโรคมะเร็ง แต่อาจส่งผลต่อสุขภาพหรือให้เกิดโรคอื่น ๆ ได้

อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วนำไปตอบคำถามในข้อ 11-12

“หลังจากประเด็นเรื่องจับปรับถ้ามีคนใช้มือถือในปั้มน้ำมันแล้ว สงสัยเรื่องต่อไปที่ผมคงได้โต้แย้งกับภาครัฐอีก ก็เรื่องที่จะห้ามใช้กล่องโฟมใส่อาหารเนี่ยแหละครับ เพราะเห็นทั้ง สคบ. ทั้งกรมอนามัย ออกมาผลักดันกันใหญ่ สาเหตุหลักก็ด้วยการอ้างว่า ถ้าใช้กล่องโฟมใส่อาหารแล้ว มันจะอันตรายต่อสุขภาพอย่างนั้นอย่างนี้.... คือถ้าบอกว่าใช้แล้วจะเป็นขยะที่ทำลายยาก รีไซเคิลยาก ไม่ดีต่อสิ่งแวดล้อม ผมก็เห็นด้วยนะ แต่ถ้าอ้างเรื่องสุขภาพนี้ มันไม่ใช่แล้ว กล่องโฟมหรือภาชนะโฟมที่เราใช้กันนั้น เรียกว่าเป็น โพลีสไตรีน ซึ่งเป็นโพลีเมอร์ของสารสไตรีนโมโนเมอร์ มาเรียงต่อกัน... สารสไตรีนโมโนเมอร์เดี่ยว ๆ นั้น ถูกต้องว่าถ้าร่างกายได้รับเข้าไปจะเป็นอันตรายได้หลายอย่าง แต่เมื่อมันมาจับกันเป็นโพลีสไตรีนแบบกล่องโฟมแล้ว มันจะเสถียรสูงมากกกก มีคุณสมบัติทนทาน เบาทามาเป่าขึ้นรูปง่าย ทนกรดทนด่างได้ดี ทนความร้อนดี-ไม่ละลายน้ำ ร้อน-แต่อาจจะบิดเสียรูปทรงไป... จึงเป็นที่นิยมใช้กันทั่วโลก และได้รับการรับรองว่าปลอดภัยจากองค์กรทางอาหารทั่วโลก”

ที่มา: (เจษฎา เตนดวงบริพันธ์, 2559, ออนไลน์)

11. ข้อใดคือจุดมุ่งหมายของผู้เขียน
- แสดงความคิดเห็นและบอกให้ทราบข้อเท็จจริง
  - บอกให้ทราบข้อเท็จจริงและสร้างจินตนาการ
  - เล่าเรื่องและแสดงความคิดเห็น
  - เล่าเรื่องและบรรยาย
12. หากในชีวิตประจำวันของเราต้องใช้กล่องโฟมใส่อาหาร จะส่งผลอันตรายต่อสุขภาพหรือไม่
- อันตราย เพราะเป็นโพลีสไตรีน หากเข้าสู่ร่างกายจะเป็นอันตรายหลายอย่าง
  - อันตราย เพราะสังเกตได้จากตอนที่โฟมโดนความร้อนสูง โฟมมักจะบิดจนเสียรูปทรงได้
  - ไม่อันตราย เพราะมีความเสถียรสูงและได้รับการรับรองว่าปลอดภัยจากองค์กรทางอาหาร
  - ไม่สามารถตอบได้ เพราะยังไม่มีการระบุผลที่แน่ชัดว่ากล่องโฟมใส่อาหารอันตรายต่อสุขภาพหรือไม่

13. ข้อใดคือสรุปสาระสำคัญของข่าวนี้

'บอสพอล' ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง! ออเดอร์ 'นาย วิฑูรย์' เพิ่ม ให้แจ้งความ 'แม่ข่าย' 2 พัน ราย ฐานฉ้อโกงประชาชน หลังตีเนียนเป็นผู้เสียหาย ลั่น “พอลจะไม่ปล่อยมือใคร เราโดนพวกคุณ ก็ต้องเป็นผู้ต้องหาเหมือนกันกับเรา” เผยเตรียมยื่นประกันตัว 'บอสพอล' พ่วงอีก 14 บอส สัปดาห์หน้าเจ้าตัวยากออกมาชี้แจง ส่วนกลุ่ม'บอส ดารา' ยังไม่ได้คุย

ที่มา: (Khaosod, 2547, ออนไลน์)

- ก. บอสพอลเป็นบุคคลที่มีน้ำใจอย่างมาก เพราะเขาจะไม่ปล่อยมือใครและไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง
- ข. บอสดาราและแม่ข่ายจำนวนสองพันรายตีเนียนเป็นผู้เสียหาย เพื่อหลบหนีโทษทางกฎหมาย
- ค. นายวิฑูรย์แจ้งความดำเนินการทางกฎหมายกับบอสดาราและกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องในการฉ้อโกงประชาชน
- ง. บอสพอลกำลังดำเนินการทางกฎหมายกับกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องในการฉ้อโกงประชาชนและเตรียมยื่นประกันตัว

14. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของ “หมูแดง”

"น้องหมูแดง" หรือ ฮิปโปแคระ ที่กำลังเป็นดาวเด่นในสวนสัตว์เปิดเขาเขียว จ.ชลบุรี ปัจจุบันจัดเป็นอีกหนึ่งซอฟต์แวร์ของประเทศไทยที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจแห่เข้าชมอย่างต่อเนื่อง รวมไปถึงขณะนี้ยังสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับผู้ประกอบการ SME ได้ในหลายธุรกิจเลยทีเดียว นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ททยอยเดินทางเข้ามาเยี่ยมชมความน่ารักน้องหมูแดงอย่างไม่ขาดสาย แม้จะเป็นวันธรรมดา ส่งผลให้รีสอร์ตที่พักในพื้นที่สวนสัตว์เปิดเขาเขียว ได้รับอานิสงส์มีนักท่องเที่ยวจองห้องพักเต็มในช่วงนี้เพื่อเตรียมเข้าเยี่ยมชมน้องหมูแดงให้ทันในช่วงเช้า

นายณรงวิทย์ ชดช้อย ผู้อำนวยการสวนสัตว์เปิดเขาเขียว กล่าวว่า "ตั้งเป้าหมายเดือนกันยายนไว้ที่ 70,000 คน แต่กลับมีนักท่องเที่ยวมากกว่าเท่าตัว และในเดือนตุลาคมจะเป็นช่วงที่ปิดท่อม คาดว่าจะมีเฉลี่ยต่อวันมากกว่า 7,000 คน" ตัวอย่างกระแสของน้องหมูแดงที่ทำให้มีธุรกิจต่าง ๆ ได้นำมาต่อยอดในเชิงเศรษฐกิจสร้างรายได้ที่ดีให้กับผู้ประกอบการ SME ในหลายธุรกิจ เช่น เสื้อผ้า อุปกรณ์ตกแต่งโทรศัพท์มือถือ สติกเกอร์ไลน์ หมอน ตุ๊กตา และขนมเค้ก อย่างร้านเบเกอรี่ที่นำรูปร่างลักษณะหมูแดงมาผลิตเป็นขนมเค้ก ได้รับการตอบรับที่ดีมียอดสั่งออเดอร์จำนวนมาก กวาดรายได้ไปแล้วหลักแสน

ที่มา: (Thai PBS, 2567, ออนไลน์)

- ก. เป็นฮิปโปแคระดาวเด่นของสวนสัตว์เปิดเขาเขียว จังหวัดชลบุรี
- ข. เป็นเป้าหมายหลักในการสร้างรายได้ให้แก่สวนสัตว์เปิดเขาเขียว
- ค. ช่วยสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับผู้ประกอบการ SME หลายธุรกิจ
- ง. ถือเป็นซอฟต์แวร์ของไทยที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจ

อ่านข้อความจากข่าวต่อไปนี้ แล้วนำไปตอบคำถามในข้อ 15-18

กลลวงมิจฉาชีพ ใช้ลูกหลอกพ่อแม่โอนเงิน "เรียกค่าไถ่" สูญนับล้าน

เมื่อวันที่ 10 ต.ค. 2567 ผู้ปกครองของนักศึกษาคนหนึ่งที่ถูกกลุ่มมิจฉาชีพบังคับให้สวมรอยพิมพ์ข้อความลักษณะข่มขู่เพื่อให้โอนเงินมาเรียกค่าไถ่ตัวลูกชาย 100,000 บาท เพื่อแลกกับปล่อยตัวเป็น 1 ในพฤติกรรมรูปแบบการหลอกลวงที่มิจฉาชีพใช้หลอกนักศึกษาหลังจากหลงเชื่อ และทำตามคำสั่งแก๊งคอลเซนเตอร์ ถูกหยิบยกมาเป็นอุทธาหรณ์ในเวทีให้ความรู้ "รู้ทันกลลวงคอลเซนเตอร์ ภัยร้ายใกล้ตัว" กิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับกลลวงของแก๊งคอลเซนเตอร์ ที่ทางสถานีตำรวจภูธรโพธิ์กลาง ร่วมกับสถาบันการศึกษาใน จ.นครราชสีมา จัดขึ้น

พฤติกรรมของแก๊งคอลเซนเตอร์กลุ่มนี้ เริ่มจากการปลอมเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจโทรศัพท์หาผู้เสียหาย ทำเป็นว่ามีหมายเลขบัตรประชาชนไปเกี่ยวข้องกับคดีต่าง ๆ เช่น ไปติดตั้งอินเทอร์เน็ตที่บ้านแล้วไม่จ่ายเงินที่ต่างหวัด เว็บบันออนไลน์ แล้วให้ไปหาสถานที่เงียบ ๆ คนเดียว เช่น ให้ไปเช่าห้องพักักตัวเองเพื่อพูดคุยคดีความ โดยใช้จิตวิทยาพูดคุย จากนั้นมิจฉาชีพจะเริ่มขอให้โอนเงินให้ อ้างว่าเป็นค่าดำเนินคดี หรืออาจให้ผู้เสียหายไปหลอกลวงผู้ปกครองต่อ เช่น อ้างว่าโดนทำร้ายร่างกายหรือถูกจับตัว หากผู้ปกครองหลงเชื่อก็จะโอนเงินให้ทันที แต่จะให้โอนเข้าบัญชีของผู้เสียหาย และให้ผู้เสียหายโอนให้อีกที เพื่อไม่ให้ติดตามตัวได้ง่าย ๆ

ขณะที่ พ.ต.อ.วิณวัฒน์ ศรีแย้ม ผกก.สภ.โพธิ์กลาง จ.นครราชสีมา เปิดเผยว่ากรณีนี้มีนักศึกษาตกเป็นเหยื่อกว่า 200 ราย มี 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรก จะเป็นกลุ่มที่ถูกหลอกให้ซื้อของออนไลน์ และได้รับสินค้าไม่ตรงปก ขณะที่ กลุ่มที่ 2 ที่สูญเงินจำนวนมาก มีประมาณ 10 ราย คือ กลุ่มที่ถูกกลุ่มมิจฉาชีพหลอกว่าผู้เสียหายกระทำความผิดทางอาญา เช่น การพนันออนไลน์ หรือความผิดอื่น ๆ ที่คาดว่าในกลุ่มวัยรุ่นน่าจะเข้าไปเกี่ยวข้องกับได้ ซึ่งหากนักศึกษาหลงเชื่อก็จะตกเป็นเหยื่อทันที ตำรวจระบุ ถ้าเจอกรณีที่มีคนโทรมาในลักษณะนี้ ให้เดินทางไปหาตำรวจที่สถานีตำรวจได้เลย เพราะตำรวจทุกสถานีฯ สามารถตรวจสอบได้ว่าเรามีหมายจับ หรือมีคดีจริงหรือไม่

ส่วนการตั้งข้อสังเกตว่า ข้อมูลนักศึกษาไปอยู่ในมือมิจฉาชีพได้อย่างไร ผกก.สภ. โพธิ์กลาง ระบุว่า มีความเป็นไปได้หลายรูปแบบ ทั้งการกรอกข้อมูลบนสื่อสังคมออนไลน์ การให้ข้อมูลส่วนบุคคลที่ใดที่หนึ่งทางออนไลน์ที่ต้องส่งสำเนาบัตรประชาชนทั้งด้านหน้าและด้านหลัง เบอร์ติดต่อรวมทั้งให้สแกนใบหน้า อาจต้องระวังเพิ่มขึ้น

ที่มา: (Thai PBS, 2567, ออนไลน์)

15. ข้อใดคือจุดประสงค์ในการเขียนข่าวนี้
- เพื่อให้กำลังใจผู้ปกครองของเหยื่อและชื่นชมเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ได้รับผิดชอบดำเนินการคดีนี้
  - เพื่อประชาสัมพันธ์ให้เข้าร่วมโครงการ "รู้ทันกลลวง คอลเซนเตอร์ ภัยร้ายใกล้ตัว"
  - เพื่อแจ้งข่าวสารให้ทราบและเท่าทันป้องกันกลลวงของมิจฉาชีพ
  - เพื่อส่งเสริมวิธีการและกระบวนการต่าง ๆ ของมิจฉาชีพที่ใช้หลอกหลวงเหยื่อ
16. ข้อใดคือข้อคิดที่ได้จากการอ่านข่าวนี้
- การดำเนินชีวิตอย่างปกติสุข โดยไม่ยุ่งเกี่ยวกับสิ่งผิดกฎหมาย
  - การป้องกันตัวและการเอาตัวรอดจากการถูกจับตัวเรียกค่าไถ่
  - การเลือกซื้อสินค้าออนไลน์จากร้านค้าที่มีหน้าร้านขายชัดเจน
  - การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการป้องกันข้อมูลส่วนบุคคล
17. เหตุใดมิจฉาชีพจึงหลอกเหยื่อนักศึกษามากักขัง
- ต้องการให้นักศึกษาเป็นเหยื่อเรียกเงินจากผู้ปกครอง
  - ต้องการให้นักศึกษามาทำงานเป็นแก๊งคอลเซนเตอร์
  - ต้องการให้นักศึกษาถูกจับดำเนินคดีทางกฎหมายแทนตนเอง
  - ต้องการให้นักศึกษารีดไถเงินจากผู้เสียหายคนอื่น ๆ ด้วยกัน
18. นักเรียนควรปฏิบัติตนตามบุคคลในข้อใดจึงจะเหมาะสมที่สุด
- พีพีได้รับสินค้าไม่ตรงปกตกใจมาก จึงรีบเร่งไปเพื่อพบและต่อว่าผู้ชายทันที
  - บิวก็ได้รับแจ้งว่าติดค้างชำระค่าสินค้าอย่างเร่งด่วน จึงรีบโอนจ่ายเงินผ่านมือถือ
  - ต้าเหมิงได้รับแจ้งว่าตนมีส่วนเกี่ยวข้องกับคดียาเสพติด จึงไปตรวจสอบประวัติที่สถานีตำรวจที่ใกล้ที่สุด
  - เจเจได้รับแจ้งว่าตนมีคดีชนแล้วหนี จึงรีบส่งบัตรประชาชนและใบขับขี่ทั้งด้านหน้า-หลังให้เพื่อยืนยันตัวตน

19. ข้อใดคือประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่านข้อความต่อไปนี้

คำว่า O.K. มาจากคำเต็มว่า Oll Korrekt ซึ่งที่ถูกต้องคือ All Correct (แปลว่า ถูกต้อง) มีประวัติความเป็นมาที่น่าสนใจจากพ่อค้าชาวอเมริกันคนหนึ่ง มีฐานะตำแหน่งหน้าที่การงานสูง แต่การศึกษาน้อย ทุกครั้งที่เขาส่งงานลงในใบสั่ง ถ้างานชิ้นใดถูกต้อง ตกลง และอนุมัติ เขาจะเขียนคำว่า Oll Korrekt ลงในใบสั่งใบนั้นเสมอ ๆ ต่อมากิจการของพ่อค้าคนนี้ มีความเจริญก้าวหน้ามาก งานที่ติดต่อมาก็มีมากขึ้นใบสั่งงานก็มีมากมายล้นโต๊ะ การที่เขาจะต้องเขียนคำ Oll Korrekt ลงในใบสั่งทุกใบทำให้ต้องใช้เวลามาก เขาจึงย่อเหลือเพียงสั้น ๆ คำ O.K. ซึ่งมีผล และความหมายเหมือนกัน คำว่า “อนุมัติ” นั้นเอง และก็เลยมีการใช้กันอย่างแพร่หลาย ทั้งภาษาพูด และภาษาเขียนมาจนปัจจุบันทั่วโลกทีเดียว

ที่มา: (ประวิทย์ สวณิชย์ อ้างถึงใน ฝ่าวารสารและเอกสารสำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2554, ออนไลน์)

- ก. ความรู้เกี่ยวกับการใช้คำสั้น ๆ ในการสื่อสาร
- ข. ความรู้เกี่ยวกับที่มาของคำว่า “O.K.”
- ค. ความรู้เกี่ยวกับการให้ความสำคัญของการศึกษา
- ง. ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจการค้าในต่างประเทศ

อ่านข้อความจากต่อไปนี้ แล้วนำไปตอบคำถามในข้อ 20-21

ความไม่สมบูรณ์แบบที่สมบูรณ์แบบ

”ความไม่สมบูรณ์แบบไม่ใช่อุปสรรค แต่เป็นแรงบันดาลใจที่ทำให้เติบโต และเกิดการสร้างสรรค์” เพราะความไม่สมบูรณ์แบบที่กลับเป็นความสมบูรณ์แบบในชีวิต

ความไม่สมบูรณ์แบบของ “โดนัท” “โดนัท” เป็นขนมยอดฮิตที่เราคุ้นเคยกันเป็นอย่างดี และเป็นที่ยอมรับมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน แต่ก่อนจะเป็น “โดนัท” ที่มีรูตรงกลาง มันเคยเป็นขนมทรงกลมแบบเต็มชิ้นที่มีชื่อเรียกว่า “Oily Cakes” แต่เพราะความไม่สมบูรณ์แบบของมันเอง จนกลายเป็นที่มาของชื่อ “โดนัท” ความไม่สมบูรณ์แบบของ “โดนัท” นั้นเกิดจากเรื่องราวของ อลิซาเบธ เกรเกอร์ ที่เธอลองปรับปรุงสูตร Oily Cakes เพราะลูกชายของเธอไม่ชอบ เนื่องจากเป็นขนมที่ชุ่มไปด้วยน้ำมัน เพราะทอดทั้งชิ้นในน้ำมันพืช จึงมีการลอกก้นเนื้อแป้งตรงกลางออกไป ทำให้เกิดรูตรงกลาง เมื่อนำลงไปทอดกลับไม่อมน้ำมันมากเหมือนเดิม จนกลายเป็นขนมชิ้นหนึ่งในประวัติศาสตร์ นำไปสู่การตั้งชื่อใหม่เรียกว่า “โดนัท”

และ**ความไม่สมบูรณ์แบบของ “โพสต์อิต”** เรื่องราวของแผ่น “กระดาษโพสต์อิต” กลายเป็นเรื่องที่น่าสนใจ เพราะมีที่มาจากความผิดพลาดที่กลับเป็นความสำเร็จ แต่ในตอนแรก สเปนเซอร์ ซิลเวอร์ (Spencer Silver) ต้องการสูตรกาวที่เหนียว ติดแน่น และทนทาน

ความไม่สมบูรณ์แบบที่สมบูรณ์แบบ (ต่อ)

แต่ผลการทดลองกลับได้สูตรที่ไม่สมบูรณ์แบบทำให้เขาหยุดทำการทดลอง และได้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้น เมื่อ อาเธอร์ ฟลาย (Arther Fry) พบปัญหาในการใช้กระดาษคั่นหนังสือโน้ตเพลง เขานึกถึงกาวที่ไม่สมบูรณ์แบบที่สเปนเซอร์ทำการทดลองค้างไว้ และได้ลองนำมาทานกระดาษและเขาพบว่ากาวนั้นติดกระดาษได้และไม่ปลิว เมื่อลอกออกก็ไม่ทิ้งคราบ หลังจากนั้นการพัฒนาที่สมบูรณ์แบบนี้ก็นำไปสู่การสร้างกระดาษโพสตอิทที่เป็นที่รู้จักและใช้งานโดยทั่วไปจนถึงปัจจุบัน เพราะความไม่สมบูรณ์แบบของกาวนั้นกลับกลายเป็นจุดแข็งที่ทำให้เกิดนวัตกรรมที่น่าประทับใจ

เราได้เห็นถึงความพยายาม เกิดการค้นพบ และความมุ่งมั่นที่เกิดขึ้น จนผลงานเหล่านั้นได้รับการยอมรับจากคนทั่วโลก ทั้งโดนัทที่เกิดขึ้นจากความผิดพลาดกระดาษโพสตอิทที่เกิดจากการทดลองที่ไม่สมบูรณ์ เพราะความไม่สมบูรณ์แบบนี้ไม่ใช่อุปสรรคแต่เป็นแรงบันดาลใจที่ช่วยสร้างสรรค์สิ่งที่ไม่สมบูรณ์แบบให้กลายเป็นสมบูรณ์แบบได้

ที่มา: (รศานท์, 2566, ออนไลน์)

20. ข้อความข้างต้นมีกลวิธีการนำเสนอที่น่าสนใจหลายประการ ยกเว้นข้อใด

- ก. การใช้ตัวอย่างที่เป็นรูปธรรมและเป็นสิ่งที่คนทั่วไปคุ้นเคย
- ข. การเล่าเรื่องประวัติการค้นพบและการสร้างสรรค์นวัตกรรม
- ค. การใช้สำนวนที่สร้างแรงบันดาลใจเป็นคำพูดที่มีพลัง
- ง. การยกตัวอย่างกรณีศึกษาจากชาวต่างชาติจะน่าสนใจเสมอ

21. ข้อใดคือใจความสำคัญของบทความนี้

- ก. การพัฒนาสิ่งใหม่ที่น่าสนใจ ดังเช่น สูตรใหม่ของโดนัทและนวัตกรรมใหม่ของโพสตอิท
- ข. การไม่ย่อท้อ แม้จะทำสิ่งใดแล้วยังไม่สำเร็จ เมื่อเวลาผ่านไป สิ่งนั้นอาจจะสำเร็จได้
- ค. ความไม่สมบูรณ์แบบไม่ควรถูกมองว่าเป็นอุปสรรค แต่เป็นโอกาสในการเติบโตและสร้างสรรค์สิ่งใหม่
- ง. ขณะนี้โดนัทและโพสตอิทเป็นสินค้าที่เป็นที่รู้จักและได้รับความนิยมของคนทั่วโลก หากวางขายจะได้กำไรมาก

อ่านข้อความจากบทความต่อไปนี้ แล้วนำไปตอบคำถามในข้อ 22-24

Soft Power (อำนาจละมุน)

จากการที่ “มิลลิ” หรือ นางสาวตัญญา คณาธีรกุล แรปเปอร์สาวชาวไทยที่ได้เข้าร่วมงานเทศกาลดนตรีและศิลปะโคเชลลา (Coachella Valley Music and Arts Festival 2022) ที่เมืองแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา และขึ้นเวทีร้องเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับประเทศไทยและข้าวเหนียวมะม่วง พร้อมทั้งได้นำข้าวเหนียวมะม่วงขึ้นไปรับประทานบนเวทีก่อนจบการแสดงจนทำให้ข้าวเหนียวมะม่วงเป็นที่สนใจ เกิดเป็นกระแสทั้งของชาวไทยและชาวต่างชาติ รวมทั้งยังทำให้คำว่า “Soft Power หรือ อำนาจละมุน” ถูกพูดถึงเป็นอย่างมาก

Soft Power เป็นแนวคิดเกี่ยวกับอำนาจในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่ศาสตราจารย์โจเซฟ ไนย์ (Joseph S. Nye) อาจารย์มหาวิทยาลัยฮาร์เวิร์ด ได้อธิบายไว้ว่า “Soft Power” (อำนาจละมุน) หมายถึง ความสามารถในการชักจูงใจ ทำให้ผู้อื่นมีความพึงพอใจหรือเต็มใจเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ยอมรับ คล้อยตามสิ่งที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้อำนาจ โดยกลไกหลักที่สำคัญในการใช้ Soft Power คือ การสร้างความดึงดูดใจต่อผู้อื่น และผลจากการใช้ Soft Power ต้องเกิดจากการดึงดูดใจที่ชักจูงให้คล้อยตามโดยปราศจากการคุกคามหรือการแลกเปลี่ยนสิ่งใด ซึ่งแตกต่างจากการใช้อำนาจแบบดั้งเดิม คือ อำนาจเชิงบังคับขู่เข็ญ หรือ Hard Power เช่น การใช้อำนาจทางการทหารและการใช้อำนาจทางเศรษฐกิจซึ่งมุ่งคุกคามผู้อื่น ศาสตราจารย์โจเซฟ ไนย์ ได้กล่าวถึงแหล่งที่มาของ Soft Power ว่าประกอบด้วย 1) วัฒนธรรมที่สามารถโน้มน้าวผู้อื่นได้ 2) ค่านิยมทางการเมืองทั้งในและนอกประเทศ 3) นโยบายต่างประเทศที่ชอบธรรมและใช้อำนาจอย่างมีศีลธรรม

โดยหากประเทศหนึ่งมีวัฒนธรรมที่สอดคล้องกับผลประโยชน์และค่านิยมของประเทศอื่น หรือมีค่านิยมทางการเมืองสอดคล้องกันจะทำให้ Soft Power ของประเทศนั้นเพิ่มขึ้น แต่หากประเทศที่ใช้อำนาจดำเนินนโยบายต่างประเทศแบบก้าวร้าว Soft Power ของประเทศนั้นก็จะน้อยลง อย่างไรก็ตามแม้การใช้ Soft Power จะเป็นการใช้อำนาจโดยวิธีซึ่งนุ่มนวลกว่า Hard Power แต่ผลจากการใช้ Soft Power อาจไม่ส่งผลให้เกิดผลที่ดีกว่า Hard Power เสมอไป เนื่องจาก Soft Power อาจถูกนำไปใช้ได้ทั้งในทางที่ดีและไม่ดีได้เช่นกัน นอกจากนั้นการใช้ อำนาจยังอาจมีการใช้ Soft Power ร่วมกับ Hard Power เพื่อให้เกิดผลตามที่ต้องการได้

การใช้ Soft Power เป็นเครื่องมือทางการทูตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีความจำเป็นที่รัฐบาลหรือผู้กำหนดนโยบายด้านการต่างประเทศต้องมีความรู้ความเข้าใจและสามารถระบุแหล่งทรัพยากรที่เป็น Soft Power ของประเทศของตนได้อย่างชัดเจน

Soft Power (อำนาจละมุน) (ต่อ)

เพื่อให้สามารถกำหนดนโยบายด้านการต่างประเทศได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับทรัพยากรที่มีอยู่ ซึ่งต้องทำควบคู่ไปกับการทูตสาธารณะซึ่งหมายถึง การสื่อสารภาพลักษณ์ของประเทศหนึ่งไปสู่ประชาชนของชาติอื่นจนเกิดเป็นความสัมพันธ์ที่แนบแน่นระหว่างประชาชนกับประชาชน

สำหรับประเทศไทยนั้นมีวัฒนธรรมซึ่งเป็นแหล่งที่มาของ Soft Power ที่เป็นที่รู้จักและได้รับความนิยมในต่างประเทศ เช่น นาฏศิลป์ไทย อาหารไทย มวยไทย และภาพยนตร์ไทย ซึ่งรัฐบาลไทยมีนโยบายในการผลักดัน “Soft Power” ความเป็นไทย โดยเฉพาะอุตสาหกรรมวัฒนธรรมสร้างสรรค์ที่มีศักยภาพ 5 F ได้แก่ อาหาร (Food) ภาพยนตร์และวีดิทัศน์ (Film) ผ้าไทยและการออกแบบแฟชั่น (Fashion) มวยไทย (Fighting) และเทศกาลประเพณี (Festival) สู่ระดับโลก เพื่อช่วยสร้างรายได้และภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่ประเทศ

ที่มา: (สุภาพิชญ์ ธีระวัฒน์, 2565, ออนไลน์)

22. ข้อใดคือจุดประสงค์ในการเขียนบทความนี้
  - ก. นำเสนอว่ามีศิลปินไทยได้ขึ้นโชว์ในเทศกาลดนตรีระดับโลก Coachella
  - ข. นำเสนอแนวคิดและความสำคัญของ Soft Power
  - ค. นำเสนอประวัติความเป็นมาของแนวคิด Soft Power
  - ง. นำเสนอ Soft Power ของประเทศไทย
23. คำว่า “Soft Power” หรือ “อำนาจละมุน” มีความหมายสอดคล้องกับข้อใด
  - ก. ความสามารถในการดึงดูดและชักจูงให้ผู้อื่นยอมรับและคล้อยตามโดยไม่ใช้การบังคับหรือข่มขู่
  - ข. การทำให้ผู้อื่นมีความพึงพอใจหรือเต็มใจเปลี่ยนพฤติกรรมยอมรับโดยใช้อำนาจแบบดั้งเดิม
  - ค. การใช้อำนาจดึงดูดและชักจูงโดยใช้วิธีนุ่มนวลกว่า Hard Power แต่ผลที่เกิดขึ้นดีกว่า Hard Power
  - ง. ความสามารถในการดึงดูดและบังคับผู้อื่นเพื่อให้มาท่องเที่ยว โดยใช้แหล่งที่มาจกวัฒนธรรมค่านิยมต่าง ๆ
24. วิธีที่ดีที่สุดในการใช้อำนาจละมุนในการชักจูงคือข้อใด
  - ก. ต้องชักจูงในสิ่งที่กำลังเป็นกระแสนิยมเป็นอย่างมากในขณะนั้น
  - ข. ต้องใช้อำนาจทางการทหารและการใช้อำนาจทางเศรษฐกิจ
  - ค. ต้องกำหนดนโยบายด้านการบริหารประเทศอย่างเหมาะสม
  - ง. ต้องปราศจากการคุกคามหรือการแลกเปลี่ยนสิ่งใด

25. ข้อใดคือใจความสำคัญของข้อความต่อไปนี้

ในปัจจุบันพฤติกรรมการบริโภคอาหารหวาน มัน เค็ม ยังเป็นที่นิยมของคนไทยมาอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่ามันจะถูกนิยามให้เป็นภัยเงียบต่อสุขภาพมากขนาดไหนแต่คนไทยจำนวนไม่น้อยก็พร้อมที่จะแลกกับความเสี่ยงสารพัดโรค และหนึ่งในมหันตภัยเงียบที่นับวันจะมีสถิติมากขึ้นก็คือ ความหวาน

จะว่ากันตามจริงแล้วเมื่อก่อนคนไทยยังบริโภคความหวาน โดยเฉพาะน้ำตาลกันน้อยมาก แต่จากสถิติ ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมากลับพบว่า คนไทยบริโภคน้ำตาลสูงถึงคนละเกือบ 30 กก./ปี หรือสูงกว่ามาตรฐานถึง 3 เท่านี้ยังไม่รวมการบริโภคความหวานจากผลิตภัณฑ์และสารให้ความหวานที่ใช้แทนน้ำตาลอื่น ๆ ซึ่งพฤติกรรมเช่นนี้ย่อมส่งผลกระทบต่อสุขภาพอย่างยากที่จะหลีกเลี่ยง

ที่มา: (สำนักข่าวมติชน, 2558, หน้า 21)

- ก. การตระหนักถึงผลกระทบและความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการบริโภคความหวาน
- ข. รสนิยมการกินอาหารรสชาติต่าง ๆ ที่แสดงผ่านพฤติกรรมการบริโภคอาหารของคนไทย
- ค. พฤติกรรมการบริโภคอาหารของคนไทยมีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องในทุก ๆ ปี
- ง. ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีทางการอาหารโดยมีการใช้สารให้ความหวานแทนน้ำตาล

อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วนำไปตอบคำถามในข้อ 26-28

ในแต่ละวันนกแคสโซวารีโตเต็มวัยตัวหนึ่ง กินผลไม้และผลเบอร์รี่หลายร้อยผล แต่ระบบย่อยอาหารของนกแคสโซวารีนั้น ออกจะอ่อนโยนและไม่ทำอันตรายต่อเมล็ดมันจึงถ่ายเมล็ดออกมาในสภาพไม่บอบสลาย ดังนั้น ขณะที่นกแคสโซวารีตระเวนหากิน ต้ม อาบน้ำ และถ่ายมูลไปทั่วอาณาเขต มันจึงกระจายเมล็ดพืชจากบริเวณหนึ่งไปยังอีกบริเวณหนึ่งในป่าเลยทีเดียวนั่นเอง แม้มันจะถ่ายมูลที่ปนเมล็ดพืชขึ้นเนินเขาหรือข้ามแม่น้ำอีกด้วย พืชพันธุ์ ๆ ก็คือ มันขนส่งเมล็ดในวิธีที่แรงโน้มถ่วงอย่างเดียวทำไม่ได้ การถ่ายมูลกลืนผลไม้ จึงทำให้นกแคสโซวารี เป็นพาหนะอันทรงพลังสำหรับกระจายเมล็ดพันธุ์พืช นกแคสโซวารียังช่วยให้พืชบางชนิดงอกด้วย ตัวอย่างเช่น *Ryparosa kurrangii* เป็นต้นไม้ที่พบเฉพาะบริเวณเล็ก ๆ ในป่าดิบตามแนวชายฝั่งของออสเตรเลียงานวิจัยชิ้นหนึ่งแสดงให้เห็นว่า เมล็ด *Ryparosa* ที่ไม่ผ่านการขับถ่ายของนกแคสโซวารี จะงอกเพียงร้อยละ 4 แต่เมล็ดที่ผ่านการขับถ่ายของนกแคสโซวารีจะงอกถึงร้อยละ 92 (ไม่มีใครทราบว่าเป็นเหตุใดจึงแตกต่างกันถึงเพียงนี้) ดังนั้น หากนกแคสโซวารีหายไป โครงสร้างของป่าจะค่อย ๆ เปลี่ยนแปลง ต้นไม้บางชนิดจะกระจายพันธุ์ได้น้อยลง บางชนิดอาจถึงกับหายสาบสูญไปทั้งหมด ซึ่งเป็นเรื่องน่าเสียดาย

ที่มา: (โอลิเวีย เนชั่นแนลจีโอกราฟฟิก ฉบับภาษาไทย และเผยแพร่โดยไทยรัฐ, 2556, ออนไลน์)

26. ข้อใดคือประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่านข้อความนี้

- ก. ได้ความรู้เกี่ยวกับความแข็งแรงและพลังของนกแคสโซวารี เพราะมีการกล่าวว่าเป็นพาหนะอันทรงพลัง
- ข. ได้ความรู้เกี่ยวกับลักษณะทางภูมิศาสตร์ของป่าดิบตามแนวชายฝั่งของประเทศออสเตรเลีย
- ค. ได้ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของนกแคสโซวารีกับระบบนิเวศและความจำเป็นในการอนุรักษ์
- ง. ได้ความรู้เกี่ยวกับงานวิจัยในต่างประเทศเกี่ยวกับเรื่องการค้ารังชีวิตของสัตว์ป่า

27. ข้อใดคือจุดมุ่งหมายของผู้เขียน

- ก. ให้เห็นถึงความสำคัญและการอนุรักษ์นกแคสโซวารี
- ข. สร้างจินตนาการให้แก่ผู้อ่านที่ยังไม่เห็นนกแคสโซวารี
- ค. เล่าเรื่องราวอันเหนือธรรมชาติของนกแคสโซวารี
- ง. เขียนแสดงความเศร้าเสียใจจากการสูญพันธุ์ของนกแคสโซวารี

28. “มันจึงกระจายเมล็ดพืชจากบริเวณหนึ่งไปยังอีกบริเวณหนึ่งในป่าเลยทีเดียวนะ แถมยังพาเมล็ดพืชขึ้นเนินเขา หรือข้ามแม่น้ำอีกด้วย พุดสั้น ๆ ก็คือ มันขนส่งเมล็ดในวิธีที่แรงโน้มถ่วงอย่างเดียวทำไม่ได้” จากข้อความนี้นกแคสโซวารีมีความสำคัญอย่างไร

- ก. ช่วยย่อยสลายซากพืชและผลไม้ในป่า
- ข. ช่วยกระจายพันธุ์พืชและรักษาระบบนิเวศในป่า
- ค. ช่วยปกป้องแนวเขตป่าดิบตามแนวชายฝั่ง
- ง. ช่วยขยายและกระจายพันธุ์นกป่าไปทั่วอาณาเขตป่า

อ่านข้อความจากสารคดีต่อไปนี้ แล้วนำไปตอบคำถามในข้อ 29-30

พิสดารในการรักษา ใช้ “ปลา” แทน “ยา” ในอินเดีย

(1) แม้จะมีเรื่องเศร้า แต่การรักษาด้วยปลา (เป็น ๆ) ก็ยังเป็นสิ่งที่ “คู่สร้าง คู่สม” เราสนใจครับ การบำบัดแบบนี้มีขั้นตอนอันเป็นกรรมวิธีพิเศษที่ไม่เหมือนใคร และมีอยู่แห่งเดียวในโลกก็คือดินแดนแห่งอารยธรรมที่เก่าแก่ของโลกนี้เองครับ

(2) เริ่มจากต้องเลือกปลาก่อน ซึ่งต้องเป็นปลาที่ยังว่ายน้ำได้และยังมีชีวิตอยู่ (แน่ละซี) เพราะงานนี้ต้องใช้ “ปลาเป็น ๆ” ให้คนไข้ครับ เพราะเคล็ดในการรักษา คือต้องนำปลาเป็นนี้ใส่ลงคอคนไข้ทั้งอย่างนั้น ได้ยินไม่ผิดครับ ปลายังตุ๊กตักอยู่เลยเป็น “โอสถ” ที่มีชีวิต

พิศดารในการรักษา ใช้ “ปลา” แทน “ยา” ในอินเดีย (ต่อ)

(3) แกรมในปากปลาตัวน้อย (ไม่ใหญ่เป็นลูกปลาช่อน ซึ่งฝรั่งเรียก เมอเรลพิซ (Murrel) ตัวประมาณนิ้วก้อย ไม่ใช่ปลาชะโดตัวเท่าแขน) ยังถูกยัดไว้ด้วย “สมุนไพรพิเศษ” ที่ปลุกเสกและปั้นมาอย่างดีด้วยสูตรที่เป็นความลับประจำตระกูลบาธินี โคตร

(4) ผมได้มีโอกาสดูคลิปการหยอดคอกคนไข้ด้วยปลาเป็น ๆ ที่ว่าแล้ว ก็ชวนให้คิดถึง การ “กวาดคอก” ที่คนไทยเรารู้จักดี ดังที่บ้านเราสมัยก่อนจะมีผู้ใหญ่ที่เป็นนักกวาดคอกเด็กคอยเอา นิ้วใหญ่ ๆ (เมื่อเทียบกับคอกเด็ก) อุดคอกเอ๊ย...ล้วงเข้าไปถึงคอกหอย ทักทายลั่นไกด้วยยารสขมขึ้น ที่ติดตรงปลายนิ้ว

(5) มนุษย์กวาดคอกนี่เป็นที่เกรงกลัวของเหล่ากุมารไทยสมัยก่อนยิ่งนัก ทั้งที่รู้ว่าท่าน รักและหวังดี ลองคิดดูง่าย ๆ ว่ามีผู้ใหญ่นิ้วโต ๆ ล้วงคอกเราเอายารสชาติขวนถ่มถุยมาใส่ คงไม่โสภานัก

ที่มา: (กฤษดา ศิรามพุช, 2558, หน้า 62-63)

29. จากการอ่านสารคดีข้างต้น สรุปได้ว่า “ปลา” สามารถรักษาให้หายจากโรคได้หรือไม่

- ก. ไม่สามารถรักษาให้หายได้
- ข. ไม่มีการระบุผลการรักษาที่ชัดเจน
- ค. สามารถรักษาให้หายได้อย่างปลอดภัย
- ง. สามารถรักษาให้หายได้ แต่เพียงระยะสั้น ๆ เท่านั้น

30. ข้อใดคือส่วนที่แสดงถึงข้อคิดเห็น

- ก. ส่วนที่ (2) และ (3)
- ข. ส่วนที่ (2) และ (4)
- ค. ส่วนที่ (1), (2) และ (3)
- ง. ส่วนที่ (1), (4) และ (5)

เฉลยแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ฉบับหลังเรียน)
 แบบปรนัย เลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ			
ข้อ	เฉลยข้อคำตอบ	ข้อ	เฉลยข้อคำตอบ
1	ข	16	ง
2	ง	17	ก
3	ง	18	ค
4	ก	19	ข
5	ค	20	ง
6	ข	21	ค
7	ค	22	ข
8	ก	23	ก
9	ข	24	ง
10	ง	25	ก
11	ก	26	ค
12	ค	27	ก
13	ง	28	ข
14	ข	29	ข
15	ค	30	ง

เกณฑ์ตัดสินคุณภาพในการประเมินความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

- วิเคราะห์ข้อมูลความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนด้วยกระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยผลการประเมินได้จากการการวัดและประเมินผลโดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนและหลังเรียน อย่างละจำนวน 30 ข้อ จำนวน 30 คะแนน เก็บสะสม 30 คะแนน และนำคะแนนมาตัดสินคุณภาพความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นด้วยตนเอง โดยประยุกต์ใช้จาก สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2555) โดยนำคะแนนค่าเฉลี่ยของความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่วัดและประเมินได้มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้ประเมิน โดยมีรายละเอียดในการตัดสินคุณภาพ ดังต่อไปนี้

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสินคุณภาพระดับความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
ดีเยี่ยม	นักเรียนมีผลงานที่แสดงถึงความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้ในระดับดีเยี่ยม หรือผ่านเกณฑ์ขั้นสูง และมีคะแนนรวม 27.00-30.00 คะแนน
ดี	นักเรียนมีผลงานที่แสดงถึงความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้ในระดับดี หรือผ่านเกณฑ์ และมีคะแนนรวม 24.00-26.99 คะแนน
พอใช้	นักเรียนมีผลงานที่แสดงถึงความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้ในระดับพอใช้หรือผ่านเกณฑ์ และมีคะแนนรวม 21.00-23.99 คะแนน
ปรับปรุง	นักเรียนมีผลงานที่แสดงถึงความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้ในระดับปรับปรุงหรือไม่ผ่านเกณฑ์ และมีคะแนนรวม 0.00-20.99 คะแนน
การผ่าน	นักเรียนควรจะต้องผ่านร้อยละ 70.00 ขึ้นไป หรือระดับพอใช้ ได้คะแนน 21.00 คะแนนขึ้นไป

แบบประเมินความสามารถในการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1. แบบประเมินฉบับนี้เป็นแบบประเมินความสามารถในการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งผู้วิจัยได้ให้ความหมายของความสามารถในการสื่อสาร หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้แสดงออกทางพฤติกรรมการเรียนรู้ในระดับความสามารถต่าง ๆ ของระดับสมรรถนะการสื่อสาร ของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564)

ในการวิจัยครั้งนี้มีการวัดและประเมินผลโดยใช้เกณฑ์พฤติกรรมบ่งชี้ของสมรรถนะการสื่อสารด้านองค์ประกอบที่ 3 การเลือกใช้กลวิธีการสื่อสารอย่างเหมาะสมโดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร ในระดับที่ 5-7 ได้แก่ ระดับเริ่มต้น ระดับกำลังพัฒนา และระดับสามารถ ตามลำดับ ซึ่งเป็นการกำหนดระดับความสามารถด้านสมรรถนะการสื่อสารที่เหมาะสมกับช่วงชั้นของผู้เรียน

2. แบบประเมินประเมินความสามารถในการสื่อสาร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ฉบับนี้ใช้สำหรับครูผู้สอนประเมินนักเรียน แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบบันทึกผลการประเมินความสามารถในการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ในแผนการจัดการเรียนรู้)

ส่วนที่ 2 แบบบันทึกผลการประเมินความสามารถในการสื่อสารในภาพรวม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ส่วนที่ 3 เกณฑ์คุณภาพในการประเมินความสามารถในการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามระดับสมรรถนะหลักสำคัญของผู้เรียน ด้านสมรรถนะการสื่อสาร

3. แบบประเมินฉบับนี้สร้างขึ้นมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครูผู้สอนใช้ทำการประเมินความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนในกิจกรรมชั้นที่ 4 ขึ้นต่อยอดและประเมินคุณค่า (Self-regulating: S) ของทุกแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 5 แผน ประกอบด้วย จำนวน 10 ข้อ รวม 30 คะแนน โดยพิจารณาจากเกณฑ์คุณภาพ (Rubric score) ในแต่ละพฤติกรรมบ่งชี้ของระดับความสามารถในการสื่อสารจะมีลักษณะเป็นเกณฑ์แบบแยกส่วน (Analytic criteria) แล้วทำการบันทึกผลการประเมินลงในแบบบันทึกผลการประเมินที่แนบมาพร้อมกันนี้ ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้ประเมิน โดยมีรายละเอียดในการบันทึก ดังนี้

ถ้า นักเรียนมีคุณภาพในระดับดีเยี่ยม ให้กรอกหมายเลข 3 ในช่องพฤติกรรมแต่ละพฤติกรรม

ถ้า นักเรียนมีคุณภาพในระดับดี ให้กรอกหมายเลข 2 ในช่องพฤติกรรมแต่ละพฤติกรรม

ถ้า นักเรียนมีคุณภาพในระดับพอใช้ ให้กรอกหมายเลข 1 ในช่องพฤติกรรมแต่ละพฤติกรรม

ถ้า นักเรียนมีคุณภาพในระดับปรับปรุง ให้กรอกหมายเลข 0 ในช่องพฤติกรรมแต่ละพฤติกรรม

และเกณฑ์การตัดสินคุณภาพระดับความสามารถในการสื่อสารในภาพรวมของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แบ่งคุณภาพออกเป็น 4 ระดับ คือ ระดับดีเยี่ยม ระดับดี ระดับพอใช้ และระดับปรับปรุง โดยมีรายละเอียดในการตัดสินคุณภาพระดับความสามารถในการสื่อสาร ดังนี้

ดีเยี่ยม หมายถึง นักเรียนมีความสามารถในการสื่อสารตามระดับสมรรถนะหลักด้านการสื่อสารในระดับดีเยี่ยม หรือผ่านเกณฑ์ขั้นสูง ได้คะแนนรวม 27.00-30.00 คะแนน

ดี หมายถึง นักเรียนมีความสามารถในการสื่อสารตามระดับสมรรถนะหลักด้านการสื่อสารในระดับระดับดี หรือผ่านเกณฑ์ ได้คะแนนรวม 24.00-26.99 คะแนน

พอใช้ หมายถึง นักเรียนมีความสามารถในการสื่อสารตามระดับสมรรถนะหลักด้านการสื่อสารในระดับระดับพอใช้ หรือผ่านเกณฑ์ ได้คะแนนรวม 21.00-23.99 คะแนน

ปรับปรุง หมายถึง นักเรียนไม่มีความสามารถในการสื่อสารตามระดับสมรรถนะหลักด้านการสื่อสารระดับปรับปรุงหรือไม่ผ่านเกณฑ์ ได้คะแนนรวม 0.00-20.99 คะแนน

โดยนักเรียนต้องผ่านร้อยละ 70.00 ขึ้นไป หรือระดับพอใช้ ได้คะแนน 21.00 คะแนนขึ้นไป จึงจะผ่านเกณฑ์

ตัวอย่างส่วนที่ 3

**เกณฑ์คุณภาพในการประเมินความสามารถในการสื่อสาร (Rubric)
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามระดับสมรรถนะหลักสำคัญของผู้เรียน
ด้านสมรรถนะการสื่อสาร (Communication: CM)**

สมรรถนะหลักสำคัญของผู้เรียน (CBC) ได้แก่ สมรรถนะการสื่อสาร (CM)

เกณฑ์การวัดความสามารถในการสื่อสาร ใช้องค์ประกอบที่ 3 ของสมรรถนะการสื่อสาร คือ ด้านการเลือกใช้กลวิธีการสื่อสารอย่างเหมาะสมโดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร และใช้ระดับสมรรถนะการสื่อสารในระดับที่ 5-7 เป็นกรอบในการประเมินความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งระดับสมรรถนะการสื่อสารในระดับที่ 5-7 มีรายละเอียดเกณฑ์การวัด ดังนี้

1. ระดับที่ 5 หรือระดับเริ่มต้น พฤติกรรมบ่งชี้ที่วัด ได้แก่
  - 1.1 ระบุความแตกต่างระหว่างโลกจริงกับโลกเสมือน
  - 1.2 สามารถเลือกใช้สื่ออย่างระมัดระวังเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อตนเองในเบื้องต้น
  - 1.3 มีมารยาทและจริยธรรมในการสื่อสารระดับเบื้องต้น
  - 1.4 กำหนดจุดมุ่งหมายในการสื่อสารและสามารถเลือกใช้กลวิธีในการผลิตสื่อและสื่อสารที่เหมาะสม และเกิดประโยชน์ต่อตนเองและต่อกลุ่ม
2. ระดับที่ 6 หรือระดับกำลังพัฒนา พฤติกรรมบ่งชี้ที่วัด ได้แก่
  - 2.1 ประเมินคุณค่า และตระหนักถึงผลกระทบของสื่อ
  - 2.2 มีจริยธรรมในการสื่อสารผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ
  - 2.3 กำหนดจุดมุ่งหมายในการสื่อสารการผลิตสื่อ และสามารถออกแบบการสื่อสาร ทั้งภาษา ภาพ เสียง ทำทางเพื่อให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อตนเอง ต่อกลุ่ม และต่อสังคม
3. ระดับที่ 7 หรือระดับสามารถ พฤติกรรมบ่งชี้ที่วัด ได้แก่
  - 3.1 วิเคราะห์ วิพากษ์การทำงานของสื่อกับการสร้างผลกระทบต่อสังคมในเชิงลึกได้
  - 3.2 ปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสาร
  - 3.3 กำหนดจุดมุ่งหมายในการสื่อสารผลิตสื่อ และสามารถออกแบบการสื่อสาร ทั้งภาษา ภาพ เสียง ทำทางที่ซับซ้อนได้อย่างมีศิลปะ และสร้างสรรค์ในการสื่อสารมากขึ้น เพื่อให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อตนเอง กลุ่ม และสังคมของตนเอง

ผลคะแนนมาจากการสังเกตพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของนักเรียนในการทำกิจกรรมชั้นที่ 4 ชั้นต่อยอดและประเมินคุณค่า (S) ในแผนการจัดการเรียนรู้ มีการเก็บคะแนน 30 คะแนน และแบ่งคุณภาพออกเป็น 4 ระดับ คือ ระดับดีเยี่ยม (3 คะแนน) ระดับดี (2 คะแนน) ระดับพอใช้หรือผ่านเกณฑ์ (1 คะแนน) และระดับปรับปรุงหรือไม่ผ่านเกณฑ์ (0 คะแนน) และเกณฑ์คุณภาพในการประเมินความสามารถในการสื่อสารสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามระดับสมรรถนะหลักสำคัญของผู้เรียน ด้านสมรรถนะการสื่อสารที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ดังนี้

เกณฑ์คุณภาพในการประเมินความสามารถในการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตามระดับสมรรถนะหลักสำคัญของผู้เรียน ด้านสมรรถนะการสื่อสาร

ด้านองค์ประกอบที่ 3 การเลือกใช้กลวิธีการสื่อสารอย่างเหมาะสมโดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม

เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร ในระดับที่ 5-7 และรายละเอียดการประเมินระดับที่ 5 เริ่มต้น ดังนี้

พฤติกรรมบ่งชี้ (ข้อที่)	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (3 คะแนน)	ดี (2 คะแนน)	พอใช้หรือ ผ่านเกณฑ์ (1 คะแนน)	ปรับปรุงหรือ ไม่ผ่านเกณฑ์ (0 คะแนน)
1. สามารถระบุความแตกต่างระหว่างโลกจริงกับโลกเสมือนได้	นักเรียนสามารถอธิบาย ยกตัวอย่าง และระบุถึงความแตกต่างระหว่างโลกจริงกับโลกเสมือนได้ ถูกต้องเหมาะสมทุกประเด็น	นักเรียนสามารถอธิบาย ยกตัวอย่างและระบุถึงความแตกต่างระหว่างโลกจริงกับโลกเสมือนได้ แต่มีข้อผิดพลาด 1-2 ประเด็น	นักเรียนสามารถอธิบาย และระบุถึงความแตกต่างระหว่างโลกจริงกับโลกเสมือนได้ แต่ไม่สามารถยกตัวอย่างได้ และมีข้อผิดพลาดมากกว่า 3 ประเด็นขึ้นไป	นักเรียนไม่สามารถอธิบายหรือยกตัวอย่างได้ และไม่สามารถระบุถึงความแตกต่างระหว่างโลกจริงกับโลกเสมือนได้
2. สามารถเลือกใช้สื่ออย่างระมัดระวังเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อตนเองในเบื้องต้นได้	นักเรียนสามารถเลือกใช้สื่อได้อย่างระมัดระวังโดยไม่เกิดผลกระทบต่อตนเองในเบื้องต้นใช้ได้อย่างรอบคอบและเหมาะสม	นักเรียนสามารถเลือกใช้สื่อได้อย่างระมัดระวัง แต่ยังขาดความรอบคอบ และมีข้อผิดพลาด 1-2 ประเด็นที่อาจส่งผลกระทบต่อตนเองได้	นักเรียนสามารถเลือกใช้สื่อได้อย่างระมัดระวัง แต่ยังขาดความรอบคอบ และมีข้อผิดพลาดมากกว่า 3 ประเด็นขึ้นไป ที่อาจส่งผลกระทบต่อตนเองได้	นักเรียนไม่สามารถเลือกใช้สื่อได้อย่างระมัดระวัง ขาดความรอบคอบ และเกิดผลกระทบต่อตนเอง
3. มีมารยาทและจรรยาบรรณในการสื่อสารระดับเบื้องต้น	นักเรียนมีมารยาทและจรรยาบรรณในการสื่อสารระดับเบื้องต้น โดยคำนึงถึงทั้งตนเองและผู้อื่นอย่างดี และมีความเหมาะสม	นักเรียนมีมารยาทและจรรยาบรรณในการสื่อสารระดับเบื้องต้น มีการคำนึงถึงตนเอง และผู้อื่น แต่มีข้อผิดพลาดหรือขาดมารยาท/จรรยาบรรณ 1-2 ประเด็นที่อาจส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่นเล็กน้อย	นักเรียนมีมารยาทและจรรยาบรรณในการสื่อสารระดับเบื้องต้น มีการคำนึงถึงตนเอง และผู้อื่น แต่มีข้อผิดพลาดหรือขาดมารยาท/จรรยาบรรณมากกว่า 3 ประเด็นขึ้นไป ที่อาจส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่นมากขึ้น	นักเรียนไม่มีมารยาทและจรรยาบรรณในการสื่อสารระดับเบื้องต้น และส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น
4. สามารถกำหนดจุดมุ่งหมายในการสื่อสารและเลือกใช้กลวิธีการในการผลิตสื่อและสื่อสารเหมาะสมและเกิดประโยชน์ต่อตนเองและต่อกลุ่ม	นักเรียนสามารถกำหนดจุดมุ่งหมายในการสื่อสารและเลือกใช้กลวิธีการในการผลิตสื่อและสื่อสารเหมาะสม และเกิดประโยชน์ต่อตนเองและกลุ่มได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ	นักเรียนสามารถกำหนดจุดมุ่งหมายในการสื่อสารและเลือกใช้กลวิธีการในการผลิตสื่อและสื่อสารได้ แต่มีข้อผิดพลาด บางประเด็นจำนวน 1-2 จุด ซึ่งทำให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและต่อกลุ่มได้น้อยลง	นักเรียนสามารถกำหนดจุดมุ่งหมายในการสื่อสารและเลือกใช้กลวิธีการในการผลิตสื่อและสื่อสารได้ แต่มีข้อผิดพลาดมากกว่า 3 จุดขึ้นไป ซึ่งทำให้ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและต่อกลุ่มมากนัก แต่ยังมีประโยชน์บ้างเล็กน้อย	นักเรียนไม่สามารถกำหนดจุดมุ่งหมายในการสื่อสารและเลือกใช้กลวิธีการในการผลิตสื่อและสื่อสารได้เลยและไม่เกิดประโยชน์ใด ๆ ต่อทั้งตนเองและกลุ่ม

ระดับที่ 5 เริ่มต้น

เกณฑ์คุณภาพในการประเมินความสามารถในการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตามระดับสมรรถนะหลักสำคัญของผู้เรียน ด้านสมรรถนะการสื่อสาร

ด้านองค์ประกอบที่ 3 การเลือกใช้กลวิธีการสื่อสารอย่างเหมาะสมโดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร ในระดับที่ 5-7 และรายละเอียดการประเมินระดับที่ 6 กำลังพัฒนา ดังนี้

พฤติกรรมบ่งชี้ (ข้อที่)	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (3 คะแนน)	ดี (2 คะแนน)	พอใช้หรือ ผ่านเกณฑ์ (1 คะแนน)	ปรับปรุงหรือ ไม่ผ่านเกณฑ์ (0 คะแนน)
5. ประเมิน คุณค่า และ ตระหนักถึง ผลกระทบของ สื่อได้	นักเรียนสามารถคิด วิเคราะห์ ประเมิน คุณค่า ตระหนักถึง ผลกระทบของสื่อ และสามารถเลือกใช้ สื่อได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสม	นักเรียนสามารถคิด วิเคราะห์ ประเมิน คุณค่า ตระหนักถึง ผลกระทบของสื่อ และสามารถ เลือกใช้สื่อได้แต่มี ข้อผิดพลาด 1-2 ประเด็น	นักเรียนสามารถคิด วิเคราะห์ ประเมิน คุณค่า ตระหนักถึง ผลกระทบของสื่อ และ สามารถเลือกใช้สื่อได้ แต่มีข้อผิดพลาด มากกว่า 3 ประเด็น ขึ้นไป	นักเรียนไม่สามารถคิด วิเคราะห์ ประเมิน คุณค่า ตระหนักถึง ผลกระทบของสื่อได้ หรือนักเรียน ไม่สามารถเลือกใช้สื่อได้ ด้วยตนเอง
6. มีจริยธรรม ในการสื่อสาร ผ่านสื่อประเภท ต่าง ๆ	นักเรียนมีจริยธรรม ในการสื่อสารผ่าน สื่อประเภทต่าง ๆ มีการใช้สื่ออย่าง- ถูกต้องเหมาะสม ไม่สร้างผลเสียหรือ ผลกระทบใด ๆ ต่อผู้อื่น	นักเรียนมีจริยธรรม ในการสื่อสารผ่านสื่อ ประเภทต่าง ๆ แต่มี ข้อผิดพลาด 1-2 ประเด็น ซึ่งส่งผลเสีย หรือผลกระทบต่อ ผู้อื่นบ้างเล็กน้อย แต่ไม่มีความรุนแรง ใด ๆ	นักเรียนมีจริยธรรมใน การสื่อสารผ่านสื่อ ประเภทต่าง ๆ แต่มี ข้อผิดพลาดมากกว่า 3 ประเด็นขึ้นไป ส่งผล เสียหรือส่งผลกระทบต่อ ทางด้านอารมณ์หรือ จิตใจของผู้อื่น	นักเรียนไม่มีหรือ ขาดจริยธรรม ในการสื่อสารผ่านสื่อ และมีการใช้สื่ออย่าง ไม่เหมาะสมส่งผลเสีย/ ผลกระทบต่อด้าน อารมณ์หรือจิตใจของ ผู้อื่นอย่างมาก
7. กำหนด จุดมุ่งหมาย ในการสื่อสาร ผลิตสื่อ และ ออกแบบทั้ง ภาษา ภาพ เสียง ทำทางเพื่อให้ เกิดประโยชน์ ทั้งต่อตนเอง กลุ่ม และสังคม	นักเรียนสามารถ กำหนดจุดมุ่งหมาย ในการสื่อสาร ผลิต สื่อ และออกแบบ ทั้งภาษา ภาพ เสียง ทำทางเพื่อให้เกิด ประโยชน์ ทั้งต่อ ตนเอง กลุ่ม และ สังคมได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสม	นักเรียนสามารถ กำหนดจุดมุ่งหมาย ในการสื่อสาร ผลิต สื่อ และออกแบบ ทั้งภาษา ภาพ เสียง ทำทางได้ แต่มี ข้อผิดพลาด 1-2 ประเด็น จึงเกิด ประโยชน์ ทั้งต่อ ตนเอง กลุ่ม และ สังคมได้น้อยลง	นักเรียนสามารถกำหนด จุดมุ่งหมาย ใน การสื่อสาร ผลิตสื่อ และออกแบบ ทั้งภาษา ภาพ เสียง ทำทางได้ แต่มีข้อผิดพลาด มากกว่า 3 ประเด็น ขึ้นไป จึงไม่ค่อยเกิด ประโยชน์ทั้งต่อตนเอง กลุ่ม และสังคมมากนัก	นักเรียนไม่สามารถ กำหนดจุดมุ่งหมายใน การสื่อสาร ผลิตสื่อ และออกแบบ ทั้งภาษา ภาพ เสียง ทำทางได้ จึงไม่เกิดประโยชน์ ใด ๆ ต่อทั้งตนเอง กลุ่ม และสังคม

เกณฑ์คุณภาพในการประเมินความสามารถในการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ตามระดับสมรรถนะหลักสำคัญของผู้เรียน ด้านสมรรถนะการสื่อสาร

ด้านองค์ประกอบที่ 3 การเลือกใช้กลวิธีการสื่อสารอย่างเหมาะสมโดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร ในระดับที่ 5-7 และรายละเอียดการประเมินระดับที่ 7 สามารถ ดังนี้

พฤติกรรมบ่งชี้ (ข้อที่)	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (3 คะแนน)	ดี (2 คะแนน)	พอใช้หรือ ผ่านเกณฑ์ (1 คะแนน)	ปรับปรุงหรือ ไม่ผ่านเกณฑ์ (0 คะแนน)
8. วิเคราะห์ วิพากษ์ การทำงาน ของสื่อ การสร้าง ผลกระทบต่อ สังคมในเชิงลึก ได้	นักเรียนสามารถ วิเคราะห์ วิพากษ์ การทำงานของ สื่อกับการสร้าง ผลกระทบต่อสังคม ในเชิงลึกได้ถูกต้อง และเหมาะสม	นักเรียนสามารถ วิเคราะห์ วิพากษ์ การทำงานของสื่อกับ การสร้างผลกระทบต่อสังคม ในเชิงลึกได้ แต่มีข้อผิดพลาด 1-2 ประเด็น	นักเรียนสามารถ วิเคราะห์ วิพากษ์ การทำงานของสื่อกับ การสร้างผลกระทบต่อสังคม ในเชิงลึกได้ แต่มี ข้อผิดพลาดมากกว่า 3 ประเด็นขึ้นไป	นักเรียนไม่ สามารถวิเคราะห์ วิพากษ์ การ- ทำงานของสื่อได้ และไม่สามารถ อธิบายถึง ผลกระทบต่อ สังคมในเชิงลึกได้
9. ปฏิบัติตาม กฎหมายที่ เกี่ยวข้องกับ การสื่อสาร	นักเรียนสามารถ ปฏิบัติตามกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับ การสื่อสารได้ ถูกต้อง และ เหมาะสม	นักเรียนสามารถ ปฏิบัติตามกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับ การสื่อสารได้ แต่ มีข้อผิดพลาด 1-2 ประเด็น	นักเรียนสามารถปฏิบัติ ตามกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับ การสื่อสารได้ แต่ มีข้อผิดพลาดมากกว่า 3 ประเด็นขึ้นไป	นักเรียนไม่ปฏิบัติ ตามกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับ การสื่อสารใด ๆ ทั้งสิ้น
10. กำหนด จุดมุ่งหมาย ในการสื่อสาร ผลิตสื่อ และ ออกแบบ ทั้งภาษา ภาพ เสียง ท่าทาง ที่ซับซ้อน อย่างมีศิลปะ และสร้างสรรค์ มากขึ้น เพื่อ เกิดประโยชน์ ทั้งต่อตนเอง กลุ่ม และสังคม ของตนเอง	นักเรียนสามารถ กำหนดจุดมุ่งหมาย ในการสื่อสาร สามารถผลิตสื่อ และออกแบบได้ โดยใช้ทั้งภาษา ภาพ เสียง ท่าทาง ที่ซับซ้อนได้อย่างมี- ศิลปะ และมีความ- สร้างสรรค์มากขึ้น มีความถูกต้อง เหมาะสม และเกิด ประโยชน์ทั้งต่อ ตนเอง กลุ่ม และ สังคมของตนเอง	นักเรียนสามารถ กำหนดจุดมุ่งหมาย ในการสื่อสาร สามารถผลิตสื่อ และ ออกแบบได้โดยใช้ทั้ง ภาษา ภาพ เสียง ท่าทางที่ซับซ้อนได้ อย่างมีศิลปะและ มีความสร้างสรรค์ แต่ มีข้อผิดพลาด 1-2 ประเด็น ส่งผลให้เกิด ประโยชน์ทั้งต่อ ตนเอง กลุ่ม และ สังคมของตนเอง น้อยลงเล็กน้อย	นักเรียนสามารถ กำหนดจุดมุ่งหมาย ในการสื่อสาร สามารถ ผลิตสื่อ และออกแบบ ได้โดยใช้ทั้งภาษา ภาพ เสียง ท่าทางที่ซับซ้อน ได้แต่ยังไม่ค่อยมี ความสร้างสรรค์และ มีข้อผิดพลาดมากกว่า 3 ประเด็นขึ้นไป จึงไม่ค่อยเกิดประโยชน์ ทั้งต่อตนเอง กลุ่ม และ สังคมมากนัก	นักเรียนไม่ สามารถกำหนด จุดมุ่งหมาย ในการสื่อสาร และไม่สามารถ ผลิตสื่อ และ ออกแบบได้ ผลิตสื่อ และ ออกแบบได้ ส่งผลให้ไม่เกิด ประโยชน์ทั้งต่อ ตนเอง กลุ่ม และ สังคมใด ๆ ทั้งสิ้น

การวิเคราะห์ข้อมูลความสามารถในการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
ตามระดับสมรรถนะหลักสำคัญของผู้เรียน ด้านสมรรถนะการสื่อสาร

- วิเคราะห์ข้อมูลความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 5 แผน โดยผลการประเมินที่ได้จากการประเมินพฤติกรรมบ่งชี้ประเด็นต่าง ๆ จะมีคะแนนอยู่ระหว่าง 0-3 คะแนน แล้วนำผลการประเมินแต่ละประเด็นมาคำนวณหาผลรวม เพื่อเป็นค่าคะแนนความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนในแผนการจัดการเรียนรู้ นั้น ๆ โดยมีระดับคุณภาพของสมรรถนะการสื่อสาร ดังต่อไปนี้

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสินคุณภาพระดับความสามารถในการสื่อสาร นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ในแผน)
ดีเยี่ยม	นักเรียนมีพฤติกรรมที่ปฏิบัตินั้นชัดเจนและสม่ำเสมอระดับดีเยี่ยม ได้คะแนนรวม 27.00-30.00 คะแนน
ดี	นักเรียนมีพฤติกรรมที่ปฏิบัตินั้นชัดเจนและบ่อยครั้งระดับดี ได้คะแนนรวม 24.00-26.99 คะแนน
พอใช้	นักเรียนมีพฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้งระดับพอใช้หรือผ่านเกณฑ์ ได้คะแนนรวม 21.00-23.99 คะแนน
ปรับปรุง	นักเรียนไม่เคยปฏิบัติพฤติกรรมนั้นเลยระดับปรับปรุงหรือไม่ผ่านเกณฑ์ ได้คะแนนรวม 0.00-20.99 คะแนน
การผ่าน	นักเรียนควรจะต้องผ่านร้อยละ 70.00 ขึ้นไป หรือระดับพอใช้ ได้คะแนน 21 คะแนนขึ้นไป

- วิเคราะห์ข้อมูลของความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในภาพรวม รวม 150 คะแนน เก็บสะสม 30 คะแนน โดยนำคะแนนที่ได้จากการบันทึกผลความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทุกแผนการจัดการเรียนรู้มาคำนวณหาค่าเฉลี่ยในภาพรวมของความสามารถในการสื่อสาร (ผลรวมของคะแนนความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในทุกแผนหารด้วยจำนวนแผน) และนำไปเทียบกับเกณฑ์ในการตัดสิน ดังต่อไปนี้

ระดับ คุณภาพ	เกณฑ์การตัดสินคุณภาพระดับความสามารถในการสื่อสารภาพรวม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
ดีเยี่ยม	นักเรียนมีพฤติกรรมที่ปฏิบัตินั้นชัดเจนและสม่ำเสมอระดับดีเยี่ยม หรือผ่านเกณฑ์ขั้นสูง ได้คะแนนรวม 27.00-30.00 คะแนน
ดี	นักเรียนมีพฤติกรรมที่ปฏิบัตินั้นชัดเจนและบ่อยครั้งระดับดี หรือผ่านเกณฑ์ได้คะแนนรวม 24.00-26.99 คะแนน
พอใช้	นักเรียนมีพฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้งระดับพอใช้ หรือผ่านเกณฑ์ ได้คะแนนรวม 21.00-23.99 คะแนน
ปรับปรุง	นักเรียนไม่เคยปฏิบัติพฤติกรรมนั้นเลยระดับปรับปรุงหรือไม่ผ่านเกณฑ์ ได้คะแนนรวม 0.00-20.99 คะแนน
การผ่าน	นักเรียนควรจะต้องผ่านร้อยละ 70.00 ขึ้นไป หรือระดับพอใช้ ได้คะแนน 21.00 คะแนนขึ้นไป

ตาราง 28 ผลการหาค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้กระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 5 แผน นักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

คนที่	คะแนนความสามารถ ในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (คะแนนเต็ม 30 คะแนน)		คะแนนเพิ่ม	ค่าดัชนี ประสิทธิผล (E.I.)	ร้อยละ ที่เพิ่มขึ้น
	ก่อนเรียน	หลังเรียน			
	1	18			
2	17	24	7	0.5385	53.85
3	19	27	8	0.7273	72.73
4	14	22	8	0.5000	50.00
5	15	27	12	0.8000	80.00
6	13	24	11	0.6471	64.71
7	15	25	10	0.6667	66.67
8	14	25	11	0.6875	68.75
9	15	24	9	0.6000	60.00
10	18	27	9	0.7500	75.00
11	14	24	10	0.6250	62.50
12	18	28	10	0.8333	83.33
13	16	27	11	0.7857	78.57
14	17	25	8	0.6154	61.54
15	21	29	8	0.8889	88.89
16	16	25	9	0.6429	64.29
17	15	23	8	0.5333	53.33
18	16	27	11	0.7857	78.57
19	14	23	9	0.5625	56.25
20	16	27	11	0.7857	78.57
21	16	23	7	0.5000	50.00
22	14	25	11	0.6875	68.75
23	15	25	10	0.6667	66.67

ตาราง 26 (ต่อ)

คนที่	คะแนนความสามารถ ในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (คะแนนเต็ม 30 คะแนน)		คะแนนเพิ่ม	ค่าดัชนี ประสิทธิผล (E.I.)	ร้อยละ ที่เพิ่มขึ้น
	ก่อนเรียน	หลังเรียน			
24	19	27	8	0.7273	72.73
25	14	24	10	0.6250	62.50
26	16	25	9	0.6429	64.29
27	16	24	8	0.5714	57.14
28	18	27	9	0.7500	75.00
29	17	24	7	0.5385	53.85
30	15	25	10	0.6667	66.67
31	21	30	9	1.0000	100.00
32	15	23	8	0.5333	53.33
33	14	25	11	0.6875	68.75
34	22	30	8	1.0000	100.00
35	14	22	8	0.5000	50.00
36	16	25	9	0.6429	64.29
37	17	26	9	0.6923	69.23
ผลการวิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผล (E.I.) มีค่าเท่ากับ				0.6686	66.86

ตาราง 29 ผลการหาค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้กระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 5 แผน นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

คนที่	คะแนนความสามารถ		คะแนนเพิ่ม	ค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.)	ร้อยละที่เพิ่มขึ้น
	ในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (คะแนนเต็ม 30 คะแนน)				
	ก่อนเรียน	หลังเรียน			
1	16	24	8	0.5714	57.14
2	14	27	13	0.8125	81.25
3	21	29	8	0.8889	88.89
4	16	26	10	0.7143	71.43
5	14	23	9	0.5625	56.25
6	15	24	9	0.6000	60.00
7	16	26	10	0.7143	71.43
8	13	24	11	0.6471	64.73
9	14	24	10	0.6250	62.50
10	23	29	6	0.8571	85.71
11	15	24	9	0.6000	60.00
12	17	25	8	0.6154	61.54
13	18	25	7	0.5833	58.33
14	13	24	11	0.6471	64.71
15	16	26	10	0.7143	71.43
16	18	29	11	0.9167	91.67
17	16	25	9	0.6429	64.29
18	23	30	7	1.0000	100.00
19	14	23	9	0.5625	56.25
20	15	24	9	0.6000	60.00
21	21	30	9	1.0000	100.00
22	17	25	8	0.6154	61.54
23	18	25	7	0.5833	58.33

ตาราง 27 (ต่อ)

คนที่	คะแนนความสามารถ ในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (คะแนนเต็ม 30 คะแนน)		คะแนนเพิ่ม	ค่าดัชนี ประสิทธิผล (E.I.)	ร้อยละ ที่เพิ่มขึ้น
	ก่อนเรียน	หลังเรียน			
	24	16			
25	17	24	7	0.5385	53.85
26	13	22	9	0.5294	52.94
27	22	27	5	0.6250	62.50
28	17	26	9	0.6923	69.23
29	21	28	7	0.7778	77.78
30	19	27	8	0.7273	72.73
31	16	22	6	0.4286	42.86
32	17	24	7	0.5385	53.85
33	13	21	8	0.4706	47.06
34	18	27	9	0.7500	75.00
35	22	30	8	1.0000	100.00
36	18	27	9	0.7500	75.00
37	16	24	8	0.5714	57.14
38	14	25	11	0.6875	68.75
39	16	26	10	0.7143	71.43
40	13	24	11	0.6471	64.71
41	15	24	9	0.6000	60.00
42	18	26	8	0.6667	66.67
ผลการวิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผล (E.I.) มีค่าเท่ากับ				0.6619	66.19

ตาราง 30 ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แบบปรนัย จำนวน 50 ข้อ

ข้อ คำถาม	ค่าความยากง่าย (p)	แปลผล	ค่าอำนาจ จำแนก (r)	แปลผล	แปลผล คุณภาพ ของข้อสอบ
1.	0.65	ใช้ได้	0.45	ใช้ได้	ใช้ได้
2.	0.78	ใช้ได้	0.48	ใช้ได้	ใช้ได้
3.	0.60	ใช้ได้	0.37	ใช้ได้	ใช้ได้
4.	0.75	ใช้ได้	0.33	ใช้ได้	ใช้ได้
5.	0.48	ใช้ได้	0.29	ใช้ได้	ใช้ได้
6.	0.73	ใช้ได้	0.46	ใช้ได้	ใช้ได้
7.	0.80	ใช้ได้	0.52	ใช้ได้	ใช้ได้
8.	0.73	ใช้ได้	0.36	ใช้ได้	ใช้ได้
9.	0.80	ใช้ได้	0.64	ใช้ได้	ใช้ได้
10.	0.95	ใช้ไม่ได้	0.46	ใช้ได้	ปรับปรุง หรือตัดทิ้ง
11.	0.85	ใช้ไม่ได้	0.78	ใช้ได้	ปรับปรุง หรือตัดทิ้ง
12.	0.58	ใช้ได้	0.30	ใช้ได้	ใช้ได้
13.	0.73	ใช้ได้	0.47	ใช้ได้	ใช้ได้
14.	0.73	ใช้ได้	0.68	ใช้ได้	ใช้ได้
15.	0.85	ใช้ไม่ได้	0.78	ใช้ได้	ปรับปรุง หรือตัดทิ้ง
16.	0.78	ใช้ได้	0.56	ใช้ได้	ใช้ได้
17.	0.73	ใช้ได้	0.73	ใช้ได้	ใช้ได้
18.	0.68	ใช้ได้	0.42	ใช้ได้	ใช้ได้
19.	0.53	ใช้ได้	0.31	ใช้ได้	ใช้ได้
20.	0.75	ใช้ได้	0.77	ใช้ได้	ใช้ได้
21.	0.65	ใช้ได้	0.31	ใช้ได้	ใช้ได้

ตาราง 28 (ต่อ)

ข้อ คำถาม	ค่าความยากง่าย (p)	แปลผล	ค่าอำนาจ จำแนก (r)	แปลผล	แปลผล คุณภาพ ของข้อสอบ
22.	0.78	ใช้ได้	0.32	ใช้ได้	ใช้ได้
23.	0.63	ใช้ได้	0.39	ใช้ได้	ใช้ได้
24.	0.43	ใช้ได้	0.25	ใช้ได้	ใช้ได้
25.	0.35	ใช้ได้	0.33	ใช้ได้	ใช้ได้
26.	0.63	ใช้ได้	0.30	ใช้ได้	ใช้ได้
27.	0.73	ใช้ได้	0.50	ใช้ได้	ใช้ได้
28.	0.50	ใช้ได้	0.28	ใช้ได้	ใช้ได้
29.	0.53	ใช้ได้	0.27	ใช้ได้	ใช้ได้
30.	0.68	ใช้ได้	0.30	ใช้ได้	ใช้ได้
31.	0.40	ใช้ได้	0.31	ใช้ได้	ใช้ได้
32.	0.83	ใช้ไม่ได้	0.75	ใช้ได้	ปรับปรุง หรือตัดทิ้ง
33.	0.95	ใช้ไม่ได้	0.06	ใช้ไม่ได้	ปรับปรุง หรือตัดทิ้ง
34.	0.73	ใช้ได้	0.58	ใช้ได้	ใช้ได้
35.	0.50	ใช้ได้	0.23	ใช้ได้	ใช้ได้
36.	0.68	ใช้ได้	0.15	ใช้ไม่ได้	ปรับปรุง หรือตัดทิ้ง
37.	0.53	ใช้ได้	0.36	ใช้ได้	ใช้ได้
38.	0.68	ใช้ได้	0.64	ใช้ได้	ใช้ได้
39.	0.95	ใช้ไม่ได้	-0.01	ใช้ไม่ได้	ปรับปรุง หรือตัดทิ้ง
40.	0.63	ใช้ได้	0.37	ใช้ได้	ใช้ได้
41.	0.70	ใช้ได้	0.69	ใช้ได้	ใช้ได้

ตาราง 28 (ต่อ)

ข้อ คำถาม	ค่าความยากง่าย (p)	แปลผล	ค่าอำนาจ จำแนก (r)	แปลผล	แปลผล คุณภาพ ของข้อสอบ
42.	0.43	ใช้ได้	0.37	ใช้ได้	ใช้ได้
43.	0.83	ใช้ไม่ได้	0.62	ใช้ได้	ปรับปรุง หรือตัดทิ้ง
44.	0.80	ใช้ได้	0.21	ใช้ได้	ใช้ได้
45.	0.73	ใช้ได้	0.63	ใช้ได้	ใช้ได้
46.	0.45	ใช้ได้	0.33	ใช้ได้	ใช้ได้
47.	0.58	ใช้ได้	0.28	ใช้ได้	ใช้ได้
48.	0.70	ใช้ได้	0.54	ใช้ได้	ใช้ได้
49.	0.68	ใช้ได้	0.70	ใช้ได้	ใช้ได้
50.	0.60	ใช้ได้	0.63	ใช้ได้	ใช้ได้

1. การตรวจสอบความยากง่าย ใช้สัญลักษณ์ (p) โดยมีเกณฑ์กำหนดค่าความยากง่าย คือ 0.20–0.80 (ปกรณ์ ประจันบาน, 2553) ซึ่งได้ค่าความยากง่ายของแบบทดสอบที่จะนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง อยู่ในระดับ 0.35–0.80

2. การตรวจสอบค่าอำนาจจำแนก ใช้สัญลักษณ์ (r) โดยใช้เกณฑ์ค่าอำนาจจำแนก 0.20 ขึ้นไป ถือว่า ข้อสอบสามารถจำแนกนักเรียนเก่งและอ่อนได้ดี (ปกรณ์ ประจันบาน, 2553) ซึ่งได้ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบที่จะนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง อยู่ในระดับ 0.23–0.77

3. การตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น ผู้วิจัยเลือกข้อสอบที่ผ่านเกณฑ์การตรวจสอบค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนก จำนวน 30 ข้อ นำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้วิธีการดูเคอร์-ริชาร์ดสัน โดยใช้สูตร KR-20 (ปกรณ์ ประจันบาน, 2553) โดยใช้เกณฑ์ความเชื่อมั่น ตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นอยู่ที่ 0.87

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้คัดเลือกและตัดแบบทดสอบ รายละเอียด ดังนี้

1) คัดเลือกแบบทดสอบเพื่อนำไปใช้จริง จำนวน 30 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 20, 21, 23, 25, 26, 27, 31, 35, 37, 38, 40, 42, 45, 48, 49 และ 50 เนื่องจากมีคุณภาพตามเกณฑ์

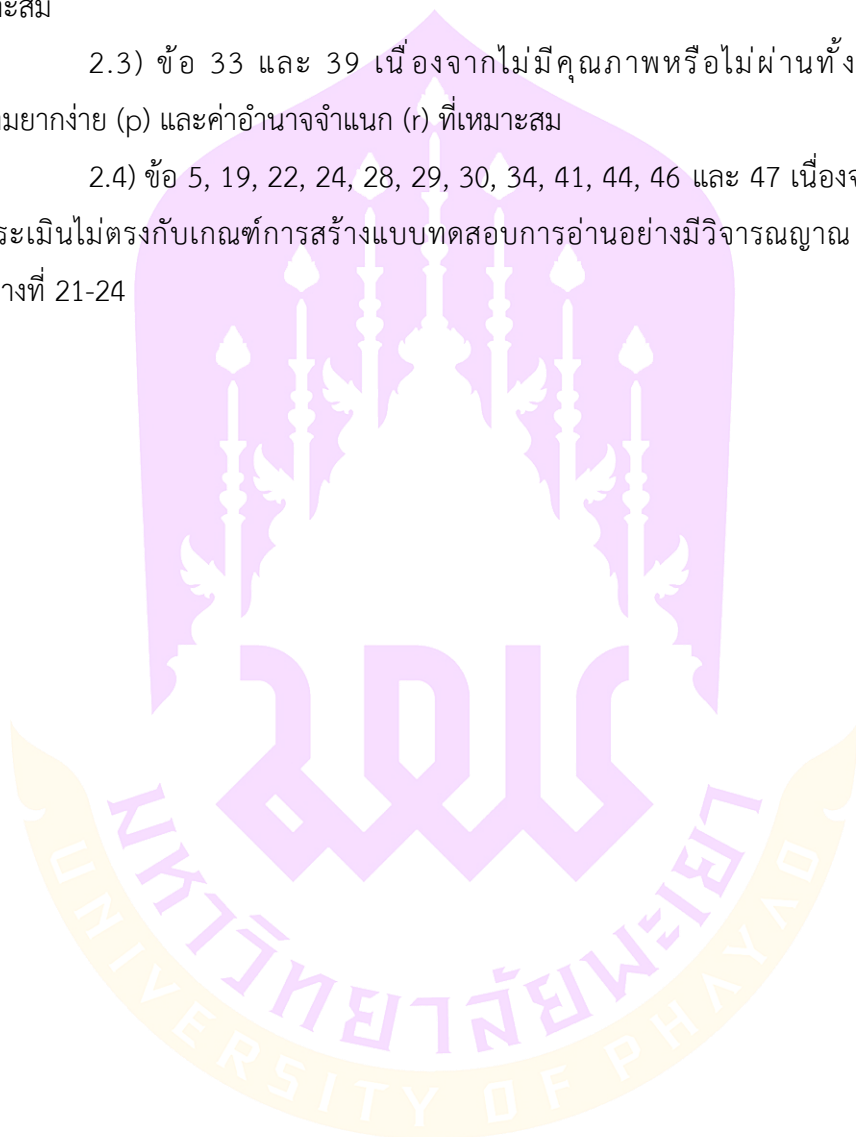
2) ตัดแบบทดสอบ จำนวน 20 ข้อ ได้แก่

2.1) ข้อ 10, 11, 15, 32 และ 43 เนื่องจากไม่มีคุณภาพหรือไม่ผ่านเกณฑ์กำหนดค่าความยากง่าย (p) ที่เหมาะสม

2.2) ข้อ 36 เนื่องจากไม่มีคุณภาพหรือไม่ผ่านเกณฑ์กำหนดค่าอำนาจจำแนก (r) ที่เหมาะสม

2.3) ข้อ 33 และ 39 เนื่องจากไม่มีคุณภาพหรือไม่ผ่านทั้งเกณฑ์กำหนดค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ที่เหมาะสม

2.4) ข้อ 5, 19, 22, 24, 28, 29, 30, 34, 41, 44, 46 และ 47 เนื่องจากเนื้อหากรอบการประเมินไม่ตรงกับเกณฑ์การสร้างแบบทดสอบการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 30 ข้อ ดังตารางที่ 21-24

ตาราง 31 ผลการเปรียบเทียบและตัดสินคุณภาพความสามารถในการอ่าน
 อย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้กระบวนการคิดขั้นสูง
 เชิงระบบ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

คนที่	คะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ				แปลค่าระดับคุณภาพของ ความสามารถในการอ่าน อย่างมีวิจารณญาณ
	ก่อนเรียน (30 คะแนน)	ระดับ คุณภาพ	หลังเรียน (30 คะแนน)	ระดับ คุณภาพ	
1	16	ปรับปรุง	24	ดี	ผ่านในระดับดี
2	14	ปรับปรุง	27	ดีเยี่ยม	ผ่านในระดับดีเยี่ยม
3	21	พอใช้	29	ดีเยี่ยม	ผ่านในระดับดีเยี่ยม
4	16	ปรับปรุง	26	ดี	ผ่านในระดับดี
5	14	ปรับปรุง	23	พอใช้	ผ่านในระดับพอใช้
6	15	ปรับปรุง	24	ดี	ผ่านในระดับดี
7	16	ปรับปรุง	26	ดี	ผ่านในระดับดี
8	13	ปรับปรุง	24	ดี	ผ่านในระดับดี
9	14	ปรับปรุง	24	ดี	ผ่านในระดับดี
10	23	พอใช้	29	ดีเยี่ยม	ผ่านในระดับดีเยี่ยม
11	15	ปรับปรุง	24	ดี	ผ่านในระดับดี
12	17	ปรับปรุง	25	ดี	ผ่านในระดับดี
13	18	ปรับปรุง	25	ดี	ผ่านในระดับดี
14	13	ปรับปรุง	24	ดี	ผ่านในระดับดี
15	16	ปรับปรุง	26	ดี	ผ่านในระดับดี
16	18	ปรับปรุง	29	ดีเยี่ยม	ผ่านในระดับดีเยี่ยม
17	16	ปรับปรุง	25	ดี	ผ่านในระดับดี
18	23	พอใช้	30	ดีเยี่ยม	ผ่านในระดับดีเยี่ยม
19	14	ปรับปรุง	23	พอใช้	ผ่านในระดับพอใช้
20	15	ปรับปรุง	24	ดี	ผ่านในระดับดี
21	21	พอใช้	30	ดีเยี่ยม	ผ่านในระดับดีเยี่ยม
22	17	ปรับปรุง	25	ดี	ผ่านในระดับดี
23	18	ปรับปรุง	25	ดี	ผ่านในระดับดี

ตาราง 29 (ต่อ)

คนที่	คะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ				แปลค่าระดับคุณภาพของ ความสามารถในการอ่าน อย่างมีวิจารณญาณ
	ก่อนเรียน (30 คะแนน)	ระดับ คุณภาพ	หลังเรียน (30 คะแนน)	ระดับ คุณภาพ	
24	16	ปรับปรุง	27	ดีเยี่ยม	ผ่านในระดับดีเยี่ยม
25	17	ปรับปรุง	24	ดี	ผ่านในระดับดี
26	13	ปรับปรุง	22	พอใช้	ผ่านในระดับพอใช้
27	22	พอใช้	27	ดีเยี่ยม	ผ่านในระดับดีเยี่ยม
28	17	ปรับปรุง	26	ดี	ผ่านในระดับดี
29	21	พอใช้	28	ดีเยี่ยม	ผ่านในระดับดีเยี่ยม
30	19	ปรับปรุง	27	ดีเยี่ยม	ผ่านในระดับดีเยี่ยม
31	16	ปรับปรุง	22	พอใช้	ผ่านในระดับพอใช้
32	17	ปรับปรุง	24	ดี	ผ่านในระดับดี
33	13	ปรับปรุง	21	พอใช้	ผ่านในระดับพอใช้
34	18	ปรับปรุง	27	ดีเยี่ยม	ผ่านในระดับดีเยี่ยม
35	22	พอใช้	30	ดีเยี่ยม	ผ่านในระดับดีเยี่ยม
36	18	ปรับปรุง	27	ดีเยี่ยม	ผ่านในระดับดีเยี่ยม
37	16	ปรับปรุง	24	ดี	ผ่านในระดับดี
38	14	ปรับปรุง	25	ดี	ผ่านในระดับดี
39	16	ปรับปรุง	26	ดี	ผ่านในระดับดี
40	13	ปรับปรุง	24	ดี	ผ่านในระดับดี
41	15	ปรับปรุง	24	ดี	ผ่านในระดับดี
42	18	ปรับปรุง	26	ดี	ผ่านในระดับดี
เฉลี่ย	16.76	ระดับ	25.52	ระดับดี	ผ่านในระดับดี
S.D.	2.83	ปรับปรุง	2.23		

ตาราง 32 ผลการวัดความสามารถในการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้
กระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R นักเรียน
กลุ่มตัวอย่าง

คนที่	ความสามารถในการสื่อสาร (30)					รวม (150)	ค่า เฉลี่ย (30)	S.D.	เกณฑ์ คุณภาพ	แปลผลระดับ ความสามารถ ในการสื่อสาร
	แผนที่ 1	แผนที่ 2	แผนที่ 3	แผนที่ 4	แผนที่ 5					
1	22	26	26	27	28	129	25.8	2.28	ดี	ผ่านในระดับดี
2	23	27	27	28	27	132	26.4	1.95	ดี	ผ่านในระดับดี
3	26	28	27	29	30	140	28	1.58	ดีเยี่ยม	ผ่านในระดับดีเยี่ยม
4	23	24	25	26	27	125	25	1.58	ดี	ผ่านในระดับดี
5	20	24	24	26	26	120	24	2.45	ดี	ผ่านในระดับดี
6	23	25	25	26	27	126	25.2	1.48	ดี	ผ่านในระดับดี
7	24	27	28	29	29	137	27.4	2.07	ดีเยี่ยม	ผ่านในระดับดีเยี่ยม
8	21	24	25	25	26	121	24.2	1.92	ดี	ผ่านในระดับดี
9	24	26	26	27	27	130	26	1.22	ดี	ผ่านในระดับดี
10	27	28	28	30	30	143	28.6	1.34	ดีเยี่ยม	ผ่านในระดับดีเยี่ยม
11	22	25	24	25	26	122	24.4	1.52	ดี	ผ่านในระดับดี
12	24	26	26	27	27	130	26	1.22	ดี	ผ่านในระดับดี
13	21	25	24	25	25	120	24	1.73	ดี	ผ่านในระดับดี
14	20	25	24	25	26	120	24	2.35	ดี	ผ่านในระดับดี
15	23	24	24	25	26	122	24.4	1.14	ดี	ผ่านในระดับดี
16	26	29	27	28	30	140	28	1.58	ดีเยี่ยม	ผ่านในระดับดีเยี่ยม
17	23	26	25	26	26	126	25.2	1.30	ดี	ผ่านในระดับดี
18	26	29	29	29	30	143	28.6	1.52	ดีเยี่ยม	ผ่านในระดับดีเยี่ยม
19	20	24	24	26	26	120	24	2.45	ดี	ผ่านในระดับดี
20	23	26	25	26	27	127	25.4	1.52	ดี	ผ่านในระดับดี
21	25	29	28	30	30	142	28.4	2.07	ดีเยี่ยม	ผ่านในระดับดีเยี่ยม
22	22	25	23	25	26	121	24.2	1.64	ดี	ผ่านในระดับดี
23	21	25	25	26	27	124	24.8	2.28	ดี	ผ่านในระดับดี
24	25	28	28	29	29	139	27.8	1.64	ดีเยี่ยม	ผ่านในระดับดีเยี่ยม
25	22	24	23	25	26	120	24	1.58	ดี	ผ่านในระดับดี
26	20	23	25	26	27	121	24.2	2.77	ดี	ผ่านในระดับดี
27	21	26	24	25	27	123	24.6	2.30	ดี	ผ่านในระดับดี
28	22	24	24	25	26	121	24.2	1.48	ดี	ผ่านในระดับดี
29	25	28	26	27	29	135	27	1.58	ดีเยี่ยม	ผ่านในระดับดีเยี่ยม
30	26	28	28	29	30	141	28.2	1.48	ดีเยี่ยม	ผ่านในระดับดีเยี่ยม
31	23	25	25	26	26	125	25	1.22	ดี	ผ่านในระดับดี
32	24	25	26	26	27	128	25.6	1.14	ดี	ผ่านในระดับดี
33	20	25	24	26	27	122	24.4	2.70	ดี	ผ่านในระดับดี

ตาราง 30 (ต่อ)

คนที่	ความสามารถในการสื่อสาร (30)					รวม (150)	ค่าเฉลี่ย (30)	S.D.	เกณฑ์ คุณภาพ	แปลผลระดับ ความสามารถ ในการสื่อสาร
	แผนที่ 1	แผนที่ 2	แผนที่ 3	แผนที่ 4	แผนที่ 5					
34	25	28	27	27	28	135	27	1.22	ดีเยี่ยม	ผ่านในระดับดีเยี่ยม
35	26	27	28	30	30	141	28.2	1.79	ดีเยี่ยม	ผ่านในระดับดีเยี่ยม
36	25	26	26	27	28	132	26.4	1.14	ดี	ผ่านในระดับดี
37	21	25	25	26	26	123	24.6	2.07	ดี	ผ่านในระดับดี
38	20	25	24	26	26	121	24.2	2.49	ดี	ผ่านในระดับดี
39	23	24	23	25	27	122	24.4	1.67	ดี	ผ่านในระดับดี
40	22	24	24	26	27	123	24.6	1.95	ดี	ผ่านในระดับดี
41	21	25	25	26	26	123	24.6	2.07	ดี	ผ่านในระดับดี
42	24	24	25	26	27	126	25.2	1.30	ดี	ผ่านในระดับดี
$\bar{x}$	22.95	25.74	25.45	26.64	27.33	128.12	25.62	1.76	ดี	ผ่านในระดับดี
S.D.	2.03	1.65	1.61	1.56	1.49	7.76	1.55	0.46		

ตาราง 33 ผลการประเมินความสอดคล้องของแบบประเมินความสามารถในการสื่อสาร สำหรับ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดขั้นสูง
เชิงระบบ 5 ชั้น ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R

รายการประเมิน	ผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ					ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่			
	1	2	3	4	5			
1. ด้านคำแนะนำการใช้แบบประเมิน								
1.1 ระบุวัตถุประสงค์ในการพัฒนา/สร้างแบบประเมิน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	0.00	สอดคล้อง
1.2 ระบุและอธิบายถึงรายละเอียดเนื้อหาได้ครอบคลุม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	0.00	สอดคล้อง
1.3 ระบุและอธิบายถึงวิธีการนำแบบประเมินไปใช้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	0.00	สอดคล้อง
1.4 ระบุถึงวิธีการวัดและประเมินผลในเบื้องต้นอย่างคร่าว ๆ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	0.00	สอดคล้อง
1.5 การใช้ภาษาสื่อความหมายชัดเจน เข้าใจง่าย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	0.00	สอดคล้อง
2. ด้านเนื้อหาของแบบประเมิน								
2.1 มีความสอดคล้องกับสมรรถนะหลักสำคัญของผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	0.00	สอดคล้อง
2.2 มีความสอดคล้องกับความสามารถ/พฤติกรรม การเรียนรู้ ใน ระดับความสามารถต่าง ๆ ของระดับสมรรถนะการสื่อสาร	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	0.00	สอดคล้อง

ตาราง 31 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ					ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
2. ด้านเนื้อหาของแบบประเมิน (ต่อ)								
2.3 มีความสอดคล้องกับเกณฑ์ พฤติกรรมบ่งชี้ของสมรรถนะการสื่อสาร ด้านองค์ประกอบที่ 3 การเลือกใช้กลวิธีการสื่อสารอย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร ระดับที่ 5-7 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564)	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	0.00	สอดคล้อง
2.4 มีความสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้กระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น และเทคนิคการอ่าน SQ6R	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	0.00	สอดคล้อง
2.5 ความเหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	0.00	สอดคล้อง
3. ด้านการใช้แบบประเมิน								
3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และสาระการเรียนรู้สามารถวัดความสามารถในการสื่อสารได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	0.00	สอดคล้อง

ตาราง 31 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ					ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่			
	1	2	3	4	5			
3. ด้านการใช้แบบประเมิน (ต่อ)								
3.2 การใช้สอดคล้องกับ ขั้นตอนการจัดกิจกรรม การจัดการเรียนรู้กระบวนการ การคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ชั้น และเทคนิคการอ่าน SQ6R	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	0.00	สอดคล้อง
3.3 มีจำนวนข้อ และ การกำหนดคะแนน การประเมินเหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	0.00	สอดคล้อง
3.4 มีประโยชน์ต่อผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	0.00	สอดคล้อง
3.5 มีความเหมาะสมกับวัย และความสามารถของผู้เรียน								
4. ด้านรูปแบบของแบบประเมิน								
4.1 เกณฑ์การประเมิน การให้คะแนนระดับคุณภาพ ของสมรรถนะการสื่อสาร มีความเหมาะสมและใช้ได้จริง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	0.00	สอดคล้อง
4.2 สามารถวัดและ ประเมินความสามารถ ในการสื่อสารได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	0.00	สอดคล้อง
4.3 สามารถนำไปใช้ได้ง่าย และใช้ได้จริง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	0.00	สอดคล้อง
4.4 การใช้ภาษาสื่อ ความหมายชัดเจนเข้าใจง่าย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	0.00	สอดคล้อง
4.5 มีความเหมาะสมกับวัย และความสามารถของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	0.00	สอดคล้อง
รวม	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	0.00	สอดคล้อง

ภาคผนวก ง ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

รายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน 6 รหัสวิชา ท 23102

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 พัฒนาการอ่านและการสื่อสาร

เวลาเรียนทั้งหมด 10 ชั่วโมง

เรื่อง การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ

เวลาเรียน 2 ชั่วโมง

ผู้สอน นางสาวกรัชกาย ใจวงศ์

ภาคเรียนที่ 2

ปีการศึกษา 2567

โรงเรียนอุตรดิตถ์ตรุณี

1. สาระการเรียนรู้ที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

- ม. 3/3 ระบุใจความสำคัญและรายละเอียดของข้อมูลที่สนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน
- ม. 3/4 อ่านเรื่องต่าง ๆ แล้วเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด บันทึกย่อความ และรายงาน
- ม. 3/5 วิเคราะห์ วิวิจารณ์ และประเมินเรื่องที่อ่าน โดยใช้กลวิธีการเปรียบเทียบ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ดีขึ้น
- ม. 3/6 ประเมินความถูกต้องของข้อมูลที่ใช้สนับสนุนในเรื่องที่อ่าน
- ม. 3/7 วิเคราะห์ความสมเหตุสมผล การลำดับความ และความเป็นไปได้ของเรื่อง
- ม. 3/8 วิเคราะห์เพื่อแสดงความคิดเห็นโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน
- ม. 3/9 ตีความและประเมินคุณค่า และแนวคิดที่ได้จากงานเขียนอย่างหลากหลาย เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต

2. สาระสำคัญ

“การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ” นิทาน คือ เรื่องเล่าที่สืบทอดกันมาด้วยมุขปาฐะ มุ่งให้เห็นความบันเทิง สอดแทรกแนวคิด คติสอนใจ และเรื่องสั้น คือ งานเขียนร้อยแก้วประเภทบันเทิงคดี รูปแบบงานเขียนประเภท “เรื่องสมมติ” ผู้เขียนมีการใช้จินตนาการเป็นองค์ประกอบสำคัญ ผู้อ่านต้องอ่านอย่างมีจินตนาการและมีวิจารณญาณ จึงจะเห็นได้ถึงความคิดสร้างสรรค์และคุณค่า ทั้งนี้การอ่านนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณจะช่วยให้ผู้อ่านได้รับรู้ถึงสิ่งที่ผู้แต่งต้องการจะสื่อสาร และสามารถนำความรู้ ข้อคิด คุณค่าต่าง ๆ ที่ได้จากการอ่านไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 3.1 นักเรียนสามารถสรุปใจความสำคัญและข้อมูลที่สนับสนุนของนิทานและเรื่องสั้นที่อ่านได้
- 3.2 นักเรียนสามารถวิเคราะห์ วิจารณ์ ตีความและประเมินคุณค่าจากนิทานและเรื่องสั้นที่อ่านและนำไปใช้ในชีวิตได้
- 3.3 นักเรียนแสดงความคิดเห็นจากนิทานและเรื่องสั้นที่อ่านได้
- 3.4 นักเรียนสามารถใช้กลวิธีการสื่อสารอย่างเหมาะสมในการเขียนบันทึกและกรอบแนวคิดจากนิทานและเรื่องสั้นที่อ่านได้
- 3.5 นักเรียนมีความกระตือรือร้น ตั้งใจเรียน และมีความเพียรพยายามรับผิดชอบงานที่ได้รับหมายให้สำเร็จได้

4. สาระการเรียนรู้

- 4.1 ด้านความรู้ (K)
  - 4.1.1 งานเขียนประเภทนิทานและเรื่องสั้น
  - 4.1.2 การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ
- 4.2 ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
  - 4.2.1 ทักษะความสามารถในการอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ
  - 4.2.2 ทักษะความสามารถในการสื่อสาร ด้านการเลือกใช้กลวิธีการสื่อสาร
- 4.3 ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)
  - 4.3.1 ใฝ่เรียนรู้
  - 4.3.2 มุ่งมั่นในการทำงาน

5. สมรรถนะหลักสำคัญของผู้เรียน (CBC)

- 5.1 สมรรถนะการสื่อสาร (Communication: CM) องค์ประกอบด้านที่ 3 คือ การเลือกใช้กลวิธีการสื่อสารอย่างเหมาะสมโดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในการสื่อสารในระดับที่ 5-7

6. หลักฐานการเรียนรู้

- 6.1 ชิ้นงาน คือ ใบความรู้ และใบงานแบบฝึกทักษะในเอกสารประกอบการเรียนรู้ ชุดที่ 1 เรื่อง “การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ” สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ประกอบด้วย

- 6.1.1 ใบความรู้ เรื่อง “บันทึกการอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ (Short note 1)”

6.1.2 ใบงานแบบฝึกทักษะ เรื่อง การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ ประกอบด้วย ใบงานจำนวน 2 ชุด ได้แก่ ชุดใบงานที่ 1 เรื่อง “การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ A1” และชุดใบงานที่ 2 เรื่อง “การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ A2”

6.2 ภาระงาน คือ การนำเสนอชิ้นงานของตนเอง (ใบงานที่ 2: A2) โดยใช้ความสามารถในการสื่อสารตามสมรรถนะการสื่อสาร (CM) องค์ประกอบด้านที่ 3 ในระดับที่ 5-7 ซึ่งนำเสนอในกิจกรรมขั้นที่ 4 ขั้นต่อยอดและประเมินคุณค่า (Self-regulating: S)

7. กิจกรรมการเรียนรู้

กระบวนการคิดขั้นสูงเชิงระบบ 5 ขั้น (GPAS 5 Steps) ร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ6R

7.1 ชั่วโมงเรียนที่ 1 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ขั้นที่ 1-3 (3.1) ดำเนินกิจกรรมตามลำดับ ดังนี้

ขั้นที่ 1: ชี้นำเข้าสู่กิจกรรมการเรียนรู้ (Gathering: G) คือ การสังเกต รวบรวมข้อมูล ทบทวนความรู้เดิมและอภิปรายข้อมูล (5 นาที) ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม ดังนี้

1) ครูเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอน แจกมอบเอกสารประกอบการเรียนรู้ ชุดที่ 1 เรื่อง “การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ” สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้แก่นักเรียนเป็นรายบุคคล จำนวนคนละ 1 ชุด และอธิบายวิธีการใช้ชุดเอกสารและการเขียนคำตอบในใบความรู้และใบงานแก่นักเรียน

2) ให้นักเรียนสังเกตว่า พบข้อมูลใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะเรียนรู้ในวันนี้ และเขียนบันทึกสิ่งที่พบเห็น มีข้อสงสัย หรือคาดว่าจะได้เรียนรู้ลงในตอนที่ 1 ขั้นตอน Gathering: G ในใบความรู้ เรื่อง การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ ของตนเอง

ขั้นที่ 2: ขั้นรับและจัดกระทำข้อมูลใหม่ (Processing: P) คือ การรับความรู้ใหม่ คิดวิเคราะห์ จัดกลุ่มข้อมูลและสรุปความรู้ภาพรวม (25 นาที) ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม ดังนี้

3) ครูนำเข้าสู่เนื้อหา ใช้ชี้นำเสนอ Power point ชุดที่ 1 เรื่อง “การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ” ครูทำการสอนอธิบายพร้อมับกระตุ้นซักถามให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ ช่วยกันคิดคำตอบเพื่อสร้างความรู้ใหม่ และให้นักเรียนบันทึกความรู้ที่ได้ลงใน ตอนที่ 2 ขั้นตอน Processing: P ใบความรู้และกิจกรรม “บันทึกการอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ (Short note 1)” ในขณะเรียน (10 นาที)

- ชี้นำเสนอ Power point ชุดที่ 1 เรื่อง “การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ” เป็นสื่อด้านความรู้ เนื้อหาประกอบด้วย เรื่อง (1) การอ่านและการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (2) ความรู้เกี่ยวกับนิทาน (3) ความรู้เกี่ยวกับเรื่องสั้น และ (4) เทคนิคการอ่านนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ ตามลำดับ

4) ครูสุ่มนักเรียนหรือนักเรียนที่อาสาสมัครด้วยความเต็มใจ จำนวน 6 คน ให้อ่านออกเสียงบทอ่านนิทานอีสปที่ปรากฏในสื่อนำเสนอ PPT ในหัวข้อเรื่องที่ (5) ตัวอย่างการวิเคราะห์การอ่านนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณเรื่องละ 2 คน ให้แก่เพื่อนในชั้นเรียนร่วมฟังอย่างสนุกสนาน และร่วมกันอภิปรายข้อมูล (5 นาที)

เรื่องของนิทาน ได้แก่

(1) เรื่อง ลากับหนังราชสีห์

โดย นักเรียนคนที่ 1 รับผิดชอบอ่านเป็น ผู้บรรยายเรื่อง
และนักเรียนคนที่ 2 รับผิดชอบอ่านเป็น หม่าจิ้งจอก

(2) เรื่อง แมวกับไก่

โดย นักเรียนคนที่ 3 รับผิดชอบอ่านเป็น ผู้บรรยายเรื่อง และ ไก่
และนักเรียนคนที่ 4 รับผิดชอบอ่านเป็น แมว

(3) เรื่อง ลากับต๊กแตน

โดย นักเรียนคนที่ 5 รับผิดชอบอ่านเป็น ผู้บรรยายเรื่อง และ ลา
และนักเรียนคนที่ 6 รับผิดชอบอ่านเป็น ต๊กแตน

5) นักเรียนอ่านเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ เรื่อง “เก้าอี้ดนตรี” เป็นรายบุคคล และบันทึกผลการศึกษาลงในตอนที่ 3 ชั้นตอน Processing: P ใบความรู้และกิจกรรม “บันทึกการอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ (Short note 1)” ให้เวลาศึกษา 5 นาที ประเด็นการศึกษาแบ่งดังนี้

ตอนที่ 3 การอ่านเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ เรื่อง “เก้าอี้ดนตรี” ในใบความรู้ “บันทึกการอ่านฯ (Short note 1)”	
นักเรียน	ศึกษาประเด็น
เลขที่ 1-10	ด้านที่ 1 ความสามารถในการเข้าใจและประเมินภูมิหลัง เจตคติของผู้เขียน ประเด็นที่วิเคราะห์ คือ ผู้แต่ง ประเภทของชิ้นงาน และจุดมุ่งหมายของการเขียน
เลขที่ 11-20	ด้านที่ 2 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ วิจัยและประเมินค่าภาษาและข้อมูล ประเด็นที่วิเคราะห์ คือ การเข้าใจเนื้อเรื่อง การประเมินลีลาในการเขียน และการตีความจากเรื่องที่อ่าน
เลขที่ 21-30	ด้านที่ 3 ความสามารถในการสรุปและระบุข้อมูลอย่างถูกต้อง ประเด็นที่วิเคราะห์ คือ คติ แนวคิด ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง
เลขที่ 31 เป็นต้นไป	ด้านที่ 4 ความสามารถในการใช้ความคิด คาคณะเน ต่อยอดและคิดสร้างสรรค์ ประเด็นที่วิเคราะห์ คือ อารมณ์ ความรู้สึก หรือความประทับใจ และการนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

6) หลังจากนั้นนักเรียนเฉลยและแบ่งปันสิ่งที่ได้จากการอ่านร่วมกัน ครูให้คำแนะนำและร่วมเฉลย เพื่อนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชั้นปฏิบัติดำเนินกิจกรรมต่อไป (ใช้เวลา 5 นาที)

ขั้นที่ 3: ชั้นปฏิบัติดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ (Applying and Intake activity: A) ประกอบด้วย

3.1 ชั้นกิจกรรมการอ่าน SQ6R และสรุปความรู้ (Applying SQ6R and constructing the knowledge: A1) คือ ชั้นปฏิบัติการอ่านจริง เพื่อฝึกฝนและพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ตามขั้นตอนของเทคนิคการอ่าน SQ6R ตามลำดับ (30 นาที) ขั้นตอนดังนี้

7) ครูมอบหมายและชี้แจงคำสั่งให้นักเรียนทำใบงานแบบฝึกทักษะที่ 1: A1 เรื่อง “การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ A1” ให้ความจำนวน 25 นาที

8) ครูส่งลิงก์หรือคิวอาร์โค้ดกระดานออนไลน์ของการเรียนรู้ เรื่อง “การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ” ให้แก่นักเรียน เพื่อศึกษาทบทวนเนื้อหาเพิ่มเติมด้วยตนเองระหว่างทำชิ้นงาน

กิจกรรมการอ่านนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ ทำแบบฝึกทักษะชั้น GPAS 5 Steps: A1 ร่วมกับขั้นตอนของวิธีสอนอ่าน SQ6R (S-R3) ตามลำดับ รายละเอียดอธิบาย ดังนี้

(1) บทอ่านเรื่องสั้น เรื่อง “ชายเด็ยวตายแห่งภูเขาภาคเหนือ” จำนวน 3 แผ่น (4 หน้า ไม่รวมปก) และ (2) ใบงานแบบฝึกทักษะที่ 1: A1 เรื่อง “การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ A1” จำนวน 2 แผ่น (3 หน้า)

ใบงานแบบฝึกทักษะที่ 1: A1 เรื่อง “การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ A1”

(GPAS 5 Steps: A1 + SQ6R: S-R3)

แนวทางการอธิบายของครูแก่นักเรียน	สิ่งที่นักเรียนต้องปฏิบัติในขั้นนี้
(1) SQ6R ขั้นที่ 1 Pre-reading ประกอบด้วย	
SQ6R ขั้นที่ 1: สำรวจ (Survey: S) คือ สำรวจบทอ่านและต้องอ่านอย่างคร่าว ๆ รวดเร็ว ทำได้โดยวิธี เช่น ดูจากหัวข้อเรื่อง หัวข้อย่อย รูปภาพที่ประกอบ โดยไม่จำเป็นต้องเข้าใจความหมายของคำศัพท์ทุกคำในประโยค (อยู่ในใบงานที่ 1: A1 หน้าที่ 1)	สำรวจและบันทึกคำตอบที่ได้ลงในใบงาน “การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ A1” ชั้น (SQ6R - Survey: S)
SQ6R ขั้นที่ 2: ตั้งคำถาม (Question: Q) คือ ตั้งคำถามให้สัมพันธ์กับเรื่องราวที่กำลังจะอ่าน เพื่อเป็นการตั้งจุดประสงค์ในการอ่าน (อยู่ในใบงานที่ 1: A1 หน้าที่ 2)	ตั้งคำถามและบันทึกการตอบของตนลงในใบงานทักษะชั้น (SQ6R - Question: Q)
SQ6R ขั้นที่ 3: ชั้นอ่าน (Read: R1) อ่านเนื้อหาอย่างละเอียด พร้อมกับค้นหาคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้ในขั้น Q (อยู่ในใบงานที่ 1: A1 หน้าที่ 2)	อ่านเนื้อหาอย่างละเอียดและบันทึกการตอบของตนลงในใบงานชั้น (SQ6R - Read: R1)

ใบงานแบบฝึกทักษะที่ 1: A1 เรื่อง “การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ A1”

(GPAS 5 Steps: A1 + SQ6R: S-R3)

แนวทางการอธิบายของครูแก่นักเรียน	สิ่งที่นักเรียนต้องปฏิบัติในขั้นนี้
(2) SQ6R ขั้นที่ 2 While-reading ประกอบด้วย	
SQ6R ขั้นที่ 4: ขึ้นบันทึก (Record: R2) จดบันทึกข้อมูลสำคัญและจำเป็นที่ได้จากการอ่าน โดยจดตามความเข้าใจของนักเรียนและใช้ข้อความอย่างรัดกุมหรือย่อ ๆ (อยู่ในใบงานที่ 1: A1 หน้า 3)	จดบันทึกข้อมูลที่ได้จากการอ่าน และบันทึกการตอบของตนลงในใบงานชั้น (SQ6R - Record: R2) ตามประเด็นการศึกษาที่ได้กำหนดไว้
SQ6R ขั้นที่ 5: ขึ้นจดจำหรืออ่านออกเสียง (Recite: R3) หลังจากที่นักเรียนอ่านจบในแต่ละตอนหรือแต่ละบทของเรื่องสั้นแล้วให้อ่านทวนคำถามซ้ำอีกครั้งและสรุปคำตอบโดยใช้ถ้อยคำของตนเอง (อยู่ในใบงานที่ 1: A1 หน้า 3)	อ่านทวนหรืออ่านออกเสียงบทอ่าน สรุปใจความสำคัญโดยใช้ถ้อยคำของตนเอง และทำการบันทึกการตอบของตนลงในใบงานชั้น (SQ6R - Recite: R3)

9) เมื่อครบเวลาครูมอบหมายชิ้นงานใบงานแบบฝึกทักษะที่ 2 เรื่อง “การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ A2” เป็นการบ้าน และแจ้งให้นักเรียนทราบว่าชั่วโมงเรียนต่อไปให้นำชุดเอกสารประกอบการเรียนรู้ชุดที่ 1 นี้มาใช้ในการเรียน และจะมีการนำเสนอผลงาน (ภาระงาน) ในส่วนของ SQ6R ขั้นที่ 8 ขึ้นรวบรวมสร้างใหม่ (Reshape: R6) ของนักเรียนแต่ละคน เพื่อแบ่งปันความคิดที่ได้จากการอ่านแก่เพื่อนร่วมชั้นร่วมกัน

7.2 ชั่วโมงเรียนที่ 2 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ขั้นที่ 3 (3.2)-5 ดำเนินกิจกรรมตามลำดับ ดังนี้

3.2 ขั้นสื่อสารและนำเสนอหลังจากการอ่าน SQ6R (Applying SQ6R and the communication skill: A2) คือ ขั้นที่นักเรียนปฏิบัติกรอ่านจริง เพื่อฝึกฝนและพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และขยายต่อยอดโดยการคิดสร้างสรรค์พัฒนาต่อเป็นผลงานที่มีคุณภาพ (5 นาที) ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม ดังนี้

1) เข้าสู่ชั่วโมงเรียน ครูและนักเรียนพูดคุยทบทวนความรู้เดิมเมื่อชั่วโมงที่แล้วเล็กน้อย และนักเรียนนำใบงานแบบฝึกทักษะที่ 2 เรื่อง “การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ A2” ที่เป็นการบ้านมาทบทวนและเตรียมความพร้อมเพื่อแบ่งปันผลงานและแนวคิดแก่เพื่อน ๆ ในชั้นเรียน (5 นาที) และใบงานมีการดำเนินกิจกรรม ดังนี้

(1) ใบงานแบบฝึกทักษะที่ 2: A2 เรื่อง “การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ A2” จำนวน 2 แผ่น (4 หน้า)

ใบงานแบบฝึกทักษะที่ 2: A2 เรื่อง “การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ A2”	
แนวทางการอธิบายของครูแก่นักเรียน	สิ่งที่นักเรียนต้องปฏิบัติในขั้นนี้
(3) SQ6R ขั้นที่ 3 Post-reading ประกอบด้วย	
SQ6R ขั้นที่ 6: ขั้นทบทวน (Review: R4) นักเรียนทบทวน หัวข้อหรือประเด็นที่จดบันทึกไว้ ทบทวนคำถามและคำตอบ ที่เคยได้ตั้งไว้หรือเน้นสำคัญ ถ้าหากไม่แน่ใจในตอนใด ให้กลับไปอ่านซ้ำใหม่	ทบทวนประเด็นต่าง ๆ หรือเพิ่มเติมส่วน ที่ยังไม่สมบูรณ์ และบันทึกการตอบของตน ลงในใบงานชั้น (SQ6R - Review: R4)
SQ6R ขั้นที่ 7: ขั้นสะท้อน (Reflect: R5) นักเรียนแสดง ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทอ่าน	วิเคราะห์ วิวิจารณ์แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ บทอ่าน และบันทึกการตอบของตนลง ในใบงานชั้น (SQ6R - Reflect: R5)
(3) SQ6R ขั้นที่ 3 Post-reading ประกอบด้วย	
SQ6R ขั้นที่ 8: ขั้นรวบรวมสร้างใหม่ (Reshape: R6) นักเรียนทำการเปลี่ยนรูปแบบข้อมูลที่ได้จากบทอ่าน และ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลจากบทอ่านในชั้นเรียน	เปลี่ยนรูปแบบข้อมูลที่ได้จากบทอ่าน โดยใช้ ความคิดสร้างสรรค์ และนำผลงานของตนเองมา บันทึกแนบภาพลงในกระดาษคำตอบ ออนไลน์ที่ครูเตรียมให้ในชั้น (SQ6R - Reshape: R6)

ขั้นที่ 4: ขั้นต่อยอดและประเมินคุณค่า (Self-regulating: S) คือ การนำผลงาน/ชิ้นงาน ของนักเรียนมาเพิ่มคุณค่าความรู้และต่อยอดไปเผยแพร่สู่สังคม (35 นาที) เพื่อแสดงถึงผลรวบยอด ของการพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และเป็นขั้นการประเมินความสามารถ ในการสื่อสารของนักเรียนที่แสดงออกผ่านพฤติกรรมบ่งชี้ตามระดับสมรรถนะการสื่อสาร ขั้นตอนการดำเนิน กิจกรรม ดังนี้

2) นักเรียนนำผลงานใบงานแบบฝึกทักษะที่ 2 เรื่อง “การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้น อย่างมีวิจารณญาณ A2” ใน SQ6R ขั้นที่ 8 ขั้นรวบรวมสร้างใหม่ (Reshape: R6) ของตนเองแลกเปลี่ยน ผลงานกับเพื่อนในชั้นตามความสมัครใจ จำนวน 2 คน เพื่อทำการให้คะแนนผลงานของเพื่อนตามเกณฑ์ ที่ระบุไว้พร้อมทั้งให้คำติชม (Feedback) ต่าง ๆ แก่เพื่อน (10 นาที)

3) ให้นักเรียนผลัดเวียนชมผลงาน แสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนกับเพื่อนคนอื่น ๆ ในชั้นเรียนตามความสนใจ (5 นาที)

4) ครูสุ่มจับสลากเรียงคิวนักเรียน หรือเรียงคิวตามความสมัครใจของนักเรียน เพื่อนำเสนอ ผลงาน พร้อมทั้งอธิบายถึงแนวคิดการสร้างสรรค์ชิ้นงานของตนเองอย่างกระชับ คนละ ไม่เกิน 1 นาที โดยเสนอว่า (1) เหตุใดมีแนวคิดการออกแบบสร้างสรรค์ผลงานของตนในลักษณะนี้ และ (2) มีการพยายาม ที่จะสื่อสารถึงหัวข้อหรือประเด็นใด เป็นต้น (20 นาที)

5) ระหว่างนั้นครูทำการบันทึกการวัดและประเมินความสามารถในการสื่อสารของนักเรียน โดยใช้เครื่องมือ แบบประเมินความสามารถในการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ

ขั้นที่ 5: ขั้นประเมินผล (Evaluation: E) คือ การรวบรวมคะแนนจากการวัดและประเมินผล การพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการสื่อสารของนักเรียน หลังจากที่ได้ดำเนิน กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ฯ (20 นาที) ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม ดังนี้

6) ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงภาพรวมผลงานของเพื่อนในชั้นเรียน เฉลยคำตอบ ในใบงานแบบฝึกทักษะทั้งหมด สรุปความรู้เกี่ยวกับการอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ

7) ครูเก็บรวบรวมใบงาน/ผลงานของนักเรียนทุกคนมาตรวจบันทึกคะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้เพื่อนำผลคะแนนไปวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ให้เสร็จสมบูรณ์ และเมื่อตรวจให้คำแนะนำเสร็จสิ้นแล้วมอบภาระงาน/ชิ้นงานคืนแก่นักเรียนเพื่อให้ทราบผลคะแนนและทราบถึงคำติชมของครู ที่แนะนำให้

8. สื่อการเรียนรู้และอุปกรณ์

8.1 สื่อการเรียนรู้

8.1.1 สื่อนำเสนอ Power point ชุดที่ 1 เรื่อง “การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ”

8.1.2 เอกสารประกอบการเรียนรู้ ชุดที่ 1 ได้แก่

- บทอ่านเรื่องสั้น เรื่อง “เก้าอึดนตรี”

- บทอ่านเรื่องสั้น เรื่อง “ชายเดี่ยวตายแห่งภูเขาภาคเหนือ”

- ใบความรู้และกิจกรรม G และ P เรื่อง “บันทึกการอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ (Short note 1)”

- ใบงานแบบฝึกทักษะที่ 1 “การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ A1”

- ใบงานแบบฝึกทักษะที่ 2 “การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ A2”

8.2 อุปกรณ์การเรียนรู้

8.2.1 คอมพิวเตอร์ที่ใช้สอนสำหรับครู

8.2.2 โทรศัพท์มือถือหรือแท็บเล็ตสำหรับนักเรียน

8.2.3 สี ปากกาสีหรืออุปกรณ์ สำหรับเขียนบันทึกตกแต่งชิ้นงานตามสะดวกของนักเรียน

9. การวัดผลประเมินผล

9.1 วิธีวัดและเครื่องมือวัด

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือวัด	เกณฑ์การผ่าน
นักเรียนสามารถสรุปใจความสำคัญและข้อมูลที่สนับสนุนของนิทานและเรื่องสั้นที่อ่านได้ (ม. 3/3)	1) ตรวจสอบงานแบบฝึกทักษะที่ 1 “การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ A1”	1) แบบประเมินแบบฝึกทักษะ เรื่อง “การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ A1 และ A2”	1) เกณฑ์การประเมินแบบฝึกทักษะฯ นักเรียนควรจะต้องมีคะแนนร้อยละ 70 ขึ้นไป หรือได้คะแนน > 7 คะแนนขึ้นไป จึงจะผ่านเกณฑ์
นักเรียนสามารถวิเคราะห์วิจารณ์ตีความและประเมินคุณค่าจากนิทานและเรื่องสั้นที่อ่านและนำไปใช้ในชีวิตได้ (ม. 3/5, 3/6, 3/7, 3/9)	1) ตรวจสอบและเฉลยกิจกรรม “บันทึกการอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ (Short note 1) ในชั้นเรียนขั้นตอน (Processing: P) 2) ตรวจสอบงานแบบฝึกทักษะที่ 1 “การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ A1” 3) ตรวจสอบงานแบบฝึกทักษะที่ 2 “การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ A2”	1) แบบประเมินสาระการเรียนรู้ เรื่อง “การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมี-วิจารณ์-ญาณ ” ใน ข ้น ต อ น (Processing: P) 2) แบบประเมินแบบฝึกทักษะ เรื่อง “การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมี-วิจารณ์-ญาณ A1 และ A2”	1) เกณฑ์การประเมินสาระการเรียนรู้ นักเรียนควรจะต้องมีคะแนนร้อยละ 70 ขึ้นไป หรือได้คะแนน > 7 คะแนนขึ้นไป จึงจะผ่านเกณฑ์ 2) เกณฑ์การประเมินแบบฝึกทักษะฯ นักเรียนควรจะต้องมีคะแนนร้อยละ 70 ขึ้นไป หรือได้คะแนน > 7 คะแนนขึ้นไป จึงจะผ่านเกณฑ์
นักเรียนแสดงความคิดเห็นจากนิทานและเรื่องสั้นที่อ่านได้ (ม. 3/8)	1) ตรวจสอบงานแบบฝึกทักษะที่ 2 “การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ A2”	1) แบบประเมินแบบฝึกทักษะ เรื่อง “การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมี-วิจารณ์-ญาณ A1 และ A2”	1) เกณฑ์การประเมินแบบฝึกทักษะฯ นักเรียนควรจะต้องมีคะแนนร้อยละ 70 ขึ้นไป หรือได้คะแนน > 7 คะแนนขึ้นไป จึงจะผ่านเกณฑ์
นักเรียนสามารถใช้กลวิธีการสื่อสารอย่างเหมาะสมในการเขียนบันทึกและกรอบแนวคิดจากนิทานและเรื่องสั้นที่อ่านได้ (ม. 3/4)	1) ตรวจสอบงานแบบฝึกทักษะที่ 1 “การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ A1” 2) ตรวจสอบงานแบบฝึกทักษะที่ 2 “การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ A2”	1) แบบประเมินแบบฝึกทักษะ เรื่อง “การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมี-วิจารณ์-ญาณ A1 และ A2”	> 7 คะแนนขึ้นไป จึงจะผ่านเกณฑ์

10. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ..... เรื่อง .....

1. ผลการจัดการเรียนรู้

1.1 ผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

1.2 ผลการสังเกตพฤติกรรม

.....

.....

.....

1.3 ผลการปฏิบัติงาน / ผลงาน / ชิ้นงาน ที่มอบหมาย

.....

.....

.....

2. ปัญหา / อุปสรรค

.....

.....

.....

3. ข้อเสนอแนะ (วิธีแก้ปัญหา / เครื่องมือที่ใช้แก้ปัญหา)

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้สอน

(นางสาวกรัชกาย ใจวงศ์)

นิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

วิทยาลัยการศึกษา สาขาหลักสูตรและการสอน

มหาวิทยาลัยพะเยา

ตัวอย่างภาคผนวก แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

รายวิชา ภาษาไทยพื้นฐาน 6 รหัสวิชา ท 23102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 พัฒนาการอ่านและการสื่อสาร

เรื่อง การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ

ตัวอย่างเอกสารประกอบการเรียนการสอน เอกสารประกอบการวัดและประเมินผล ประจำแผนที่ 1 ตามลำดับ ดังนี้

1. ชุดเอกสารประกอบการเรียนรู้ ชุดที่ 1 เรื่อง การอ่านนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ ประกอบด้วย บทอ่าน ใบความรู้ และใบงานแบบฝึกทักษะต่าง ๆ
2. ใบความรู้และกิจกรรม G และ P เรื่อง “บันทึกการอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ (Short note 1)” (ฉบับนักเรียน)
3. แบบประเมินสาระการเรียนรู้ เรื่อง “การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ” ในขั้นตอน (Processing: P)
4. ใบงานแบบฝึกทักษะที่ 1 เรื่อง “การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ A1”
5. ใบงานแบบฝึกทักษะที่ 2 เรื่อง “การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ A2”
6. แบบประเมินแบบฝึกทักษะ เรื่อง “การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ A1 และ A2”
7. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ใฝ่เรียนรู้และด้านมุ่งมั่นในการทำงาน

1. ชุดเอกสารประกอบการเรียนรู้ ชุดที่ 1 เรื่อง การอ่านนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ ประกอบด้วย บทอ่าน ใบความรู้ และใบงานแบบฝึกทักษะต่าง ๆ

ภาพ 3 ตัวอย่างหน้าปกเอกสารประกอบการเรียนรู้ ชุดที่ 1 (แผนที่ 1)

ภาพ 4 ตัวอย่างใบความรู้และกิจกรรม G และ P

แบบบันทึกผลการประเมินสาระการเรียนรู้ ด้านความรู้ (K)
เรื่อง “การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ” ในขั้นตอน (Processing: P)
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/....

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ตรวจสอบความรู้และกิจกรรม G และ P เรื่อง “บันทึกการอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ (Short note 1)” แล้วบันทึกคะแนนลงในช่องที่ตรงกับสาระการเรียนรู้ที่ต้องการประเมิน

เลขที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	เกณฑ์การประเมินสาระการเรียนรู้กิจกรรม ในชั้นเรียน (สาระการเรียนรู้ ด้านความรู้ ในขั้นตอน Processing: P)		รวม รวม 50 คะแนน	เก็บสะสม 10 คะแนน
		ตอนที่ 1 งานเขียน ประเภทนิทาน และเรื่องสั้น (14 คะแนน)	ตอนที่ 2 การอ่าน จากนิทานและเรื่องสั้น อย่างมีวิจารณญาณ (36 คะแนน)		
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					

แบบบันทึกผลการประเมินสาระการเรียนรู้ ด้านความรู้ (K)
เรื่อง “การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ” ในขั้นตอน (Processing: P)
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/.... (ต่อ)

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ตรวจสอบความรู้และกิจกรรม G และ P เรื่อง “บันทึกการอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ (Short note 1)” แล้วบันทึกคะแนนลงในช่องที่ตรงกับสาระการเรียนรู้ที่ต้องการประเมิน

เลขที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับการประเมิน	เกณฑ์การประเมินสาระการเรียนรู้กิจกรรม ในชั้นเรียน (สาระการเรียนรู้ ด้านความรู้ ในขั้นตอน Processing: P)		รวม รวม 50 คะแนน	เก็บสะสม 10 คะแนน
		ตอนที่ 1 งานเขียน ประเภทนิทาน และเรื่องสั้น (14 คะแนน)	ตอนที่ 2 การอ่าน จากนิทานและเรื่องสั้น อย่างมีวิจารณญาณ (36 คะแนน)		
18					
19					
22					
21					
23					
23					
24					
25					

สรุปผลการประเมินสาระการเรียนรู้ ด้านความรู้ กิจกรรมในชั้นเรียนขั้นตอน Processing: P
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

ผ่าน จำนวน ..... คน ไม่ผ่าน จำนวน .....

อยู่ในระดับคุณภาพ

ดีเยี่ยม / ผ่านขั้นสูง จำนวน ..... คน

ดี / ผ่าน จำนวน .....

พอใช้ / ผ่าน จำนวน .....

ปรับปรุง / ไม่ผ่าน จำนวน .....

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน

(.....)

..... /..... /.....

เกณฑ์การประเมินสาระการเรียนรู้ ด้านความรู้ (K)

เรื่อง “การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ” ในขั้นตอน (Processing: P)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1. เกณฑ์การให้คะแนนรายข้อคำตอบ ตอนที่ 1 “งานเขียนประเภทนิทานและเรื่องสั้น”
 ในขั้นที่ 2: P ชั้นรับและจัดกระทำข้อมูลใหม่ ในใบความรู้และกิจกรรม “บันทึกการอ่านจากนิทาน
 และเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ (Short note 1)” (GPAS 5 steps ชั้น 1 G และชั้น 2 P)
 โดยในใบความรู้มีการประเมินจำนวน 6 ประเด็นหลัก และมี 14 ข้อย่อย ทั้งนี้ประเด็นหลัก ได้แก่
 1) ความหมายของนิทาน 2) ประเภทของนิทาน 3) องค์ประกอบของนิทาน 4) ความหมายของเรื่อง
 สั้น 5) ประเภทของเรื่องสั้น และ 6) องค์ประกอบของเรื่องสั้น ข้อละ 1 คะแนน รวมทั้งสิ้น
 14 คะแนน นักเรียนจะต้องเขียนตอบคำตอบที่ถูกต้องในช่องว่างในทุกข้อ เกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนนใบความรู้และกิจกรรม

ตอนที่ 1 ชั้น P ชั้นรับและจัดกระทำข้อมูลใหม่

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ / ระดับคะแนนในข้อคำตอบย่อย	
	1	0
1. เขียนคำตอบที่เป็นคำตอบที่ถูกต้อง ของประเด็นคำถามนั้น ๆ (แนวทาง การตอบ คือ เฉลยใบความรู้และ กิจกรรม G และ P เรื่อง “บันทึก การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้น อย่างมีวิจารณญาณ (Short note 1)” (ฉบับครูผู้สอน))	เขียนคำตอบที่เป็นคำตอบ ที่ถูกต้องของประเด็น คำถามนั้น ๆ และ มีความถูกต้อง ครบถ้วน ตรงประเด็นในทุกประเด็น	เขียนคำตอบเพื่อตอบ ไม่ถูกต้องตรงตามกับ ประเด็นคำถามนั้น ๆ หรือคำตอบนั้นไม่มี ความเกี่ยวข้องกับข้อ คำถาม

2. เกณฑ์การให้คะแนนรายข้อคำตอบ ตอนที่ 2 ชั้นที่ 2: P ชั้นรับและจัดกระทำข้อมูล
 ใหม่ ในใบความรู้และกิจกรรม “บันทึกการอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ
 (Short note 1)” (GPAS 5 steps ชั้น 1 G และชั้น 2 P) โดยในใบความรู้มีการประเมิน จำนวน
 2 ประเด็นหลัก 12 ประเด็นย่อย ได้แก่

2.1 เทคนิคการอ่านนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ 4 ด้าน ประกอบด้วย

- 1) การพิจารณาด้านที่ 1 ความสามารถในการเข้าใจและประเมินภูมิหลัง เจตคติของผู้เขียน
- 2) การพิจารณาด้านที่ 2 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ วิวินิจฉัยและประเมินค่าภาษาและข้อมูล

3) การพิจารณาด้านที่ 3 ความสามารถในการสรุปและระบุข้อมูลอย่างถูกต้อง และ 4) การพิจารณา ด้านที่ 4 ความสามารถในการใช้ความคิด คาดคะเน ต่อยอดและคิดสร้างสรรค์

และ 2.2 การพิจารณาข้อมูลของด้านที่ 2 ของการอ่านนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ ประกอบด้วย 1) หลักการอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานและเรื่องสั้น 2) ข้อมูลที่ใช้สนับสนุนนิทาน และเรื่องสั้นที่อ่าน 3) หลักการวิเคราะห์ วิจาร์ณนิทานและเรื่องสั้น 4) หลักการตีความและประเมิน คุณค่า และแนวคิดจากนิทานและเรื่องสั้น 5) หลักการแสดงความคิดเห็นโต้แย้งเกี่ยวกับนิทาน และเรื่องสั้นที่อ่าน 6) หลักการเขียนบันทึกและกรอบแนวคิดจากการอ่านนิทานและเรื่องสั้น

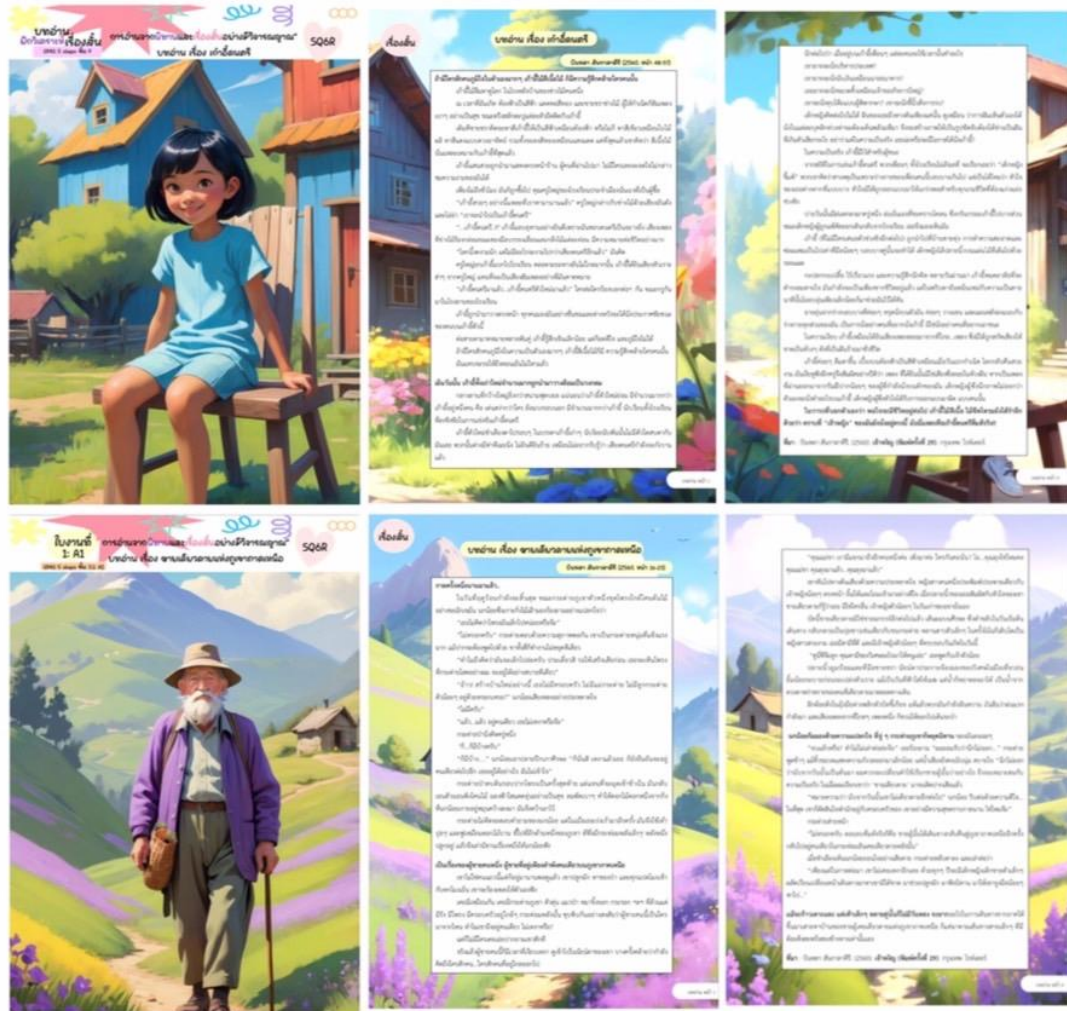
ในประเด็นหนึ่งจะมีคำตอบที่ถูกต้องทั้งหมด จำนวน 3 ข้อ/ประเด็น ข้อละ 1 คะแนน รวมทั้งสิ้น 36 คะแนน และเก็บสะสม 10 คะแนน นักเรียนจะต้องเขียนตอบคำตอบที่ถูกต้อง ในช่องว่างในทุกข้อ เกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนนใ้ความรู้และกิจกรรม		
ตอนที่ 2 ชั้น P ชั้นรับและจัดกระทำข้อมูลใหม่		
ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ / ระดับคะแนนในข้อคำตอบย่อย	
	1	0
1. เขียนคำตอบที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องของประเด็นคำถามนั้น ๆ (แนวทางการตอบ คือ เฉลยใ้ความรู้และกิจกรรม G และ P เรื่อง “บันทึกการอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ (Short note 1)” (ฉบับครูผู้สอน))	เขียนคำตอบที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องของประเด็นคำถามนั้น ๆ และมีความถูกต้องครบถ้วนตรงประเด็นในทุกประเด็น	เขียนคำตอบเพื่อตอบไม่ถูกต้องตรงตามกับประเด็นคำถามนั้น ๆ หรือคำตอบนั้นไม่มีความเกี่ยวข้องกับข้อคำถาม

3. การให้คะแนนใ้ความรู้และกิจกรรม ชั้น P ในภาพรวม ใ้ความรู้และกิจกรรมมีคำตอบที่ถูกต้องทั้งหมด 50 ข้อ เก็บคะแนนสะสมรวมทั้งสิ้น 10 คะแนน โดยนักเรียนต้องมีคะแนนที่ได้จากการทำตอบข้อคำถามที่ตรวจและเฉลยจาก *เฉลยใ้ความรู้และกิจกรรม G และ P เรื่อง “บันทึกการอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ (Short note 1)”* (ฉบับครูผู้สอน) โดยนำจำนวนคำตอบที่ถูกต้องนำมาคำนวณ วิธีคิด คือ จำนวนคำตอบที่นักเรียนตอบถูกหาร 50 และคูณ 10 จะได้คะแนนเฉลี่ยของนักเรียน เกณฑ์การผ่านนักเรียนจะต้องมีคะแนนร้อยละ 70 หรือคะแนน >7 ขึ้นไป จึงจะผ่านเกณฑ์

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพรวม		
ช่วงคะแนน	คิดเป็นร้อยละ (%)	ระดับคุณภาพ
10.00	100.00	ดีเยี่ยม / ผ่านขั้นสูง
8.00-9.99	80.00-99.99	ดี / ผ่าน
7.00-7.99	70.00-79.99	พอใช้ / ผ่าน
ต่ำกว่า 6 หรือ 6.00-6.99	≤60.00-6.99	ปรับปรุง / ไม่ผ่าน

ต้องมีคะแนนทั้งหมด ร้อยละ 70.00 หรือ คะแนน >7.00 ขึ้นไป จึงจะผ่านเกณฑ์

ภาพ 5 ตัวอย่างบทอ่านเรื่องสั้นจำนวน 2 เรื่อง

แบบประเมินใบงานแบบฝึกทักษะ

เรื่อง การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ A1 และ A2
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 พัฒนาการอ่านและการสื่อสาร
 เรื่อง การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/.... (ต่อ)

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน ตรวจสอบใบงานแบบฝึกทักษะ เรื่อง การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ A1 และ A2 แล้วบันทึกคะแนนลงในช่องที่ตรงกับใบงานที่ประเมิน

เลข ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับ การประเมิน	บันทึกคะแนนแบบฝึกทักษะ ประจำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ													
		คะแนนใบงาน (ใบละ 10)					คะแนน ที่ได้ รวม (50)	เก็บ สะสม (10)	ระดับคุณภาพ				ผล การ- วิเคราะห์		
		A1		A2					ดี เยี่ยม	ดี	พอ ใช้	ปรับปรุง		ไม่ ผ่าน	
		ชั้น S	ชั้น Q	ชั้น R2 และ R1	ชั้น R4 และ R5	ชั้น R6			ดี เยี่ยม	ดี	พอ ใช้	ปรับปรุง	ไม่ ผ่าน		
21															
22															
23															
24															
25															

สรุปผลการประเมินใบงานแบบฝึกทักษะ ประจำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

ผ่าน จำนวน ..... คน ไม่ผ่าน จำนวน ..... คน

อยู่ในระดับคุณภาพ

ดีเยี่ยม / ผ่านขั้นสูง จำนวน ..... คน ดี / ผ่าน จำนวน ..... คน

พอใช้ / ผ่าน จำนวน ..... คน ปรับปรุง / ไม่ผ่าน จำนวน ..... คน

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน

(.....)

..... /..... /.....

เกณฑ์การประเมินแบบฝึกทักษะ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1
เรื่อง “การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ A1 และ A2”

แบบฝึกทักษะแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ ประกอบด้วยใบงาน 2 ชุดใบงาน ได้แก่ ใบงานแบบฝึกทักษะที่ 1 เรื่อง “การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ A1” และใบงานแบบฝึกทักษะที่ 2 เรื่อง “การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ A2” รวมทั้งหมด 50 คะแนน (เก็บสะสม 10 คะแนน/แผนการจัดการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้) มีการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละใบงานแบบฝึกทักษะ และการวิเคราะห์ข้อมูลใบงานแบบฝึกทักษะในภาพรวมแต่ละชุด และแต่ละใบงานมีเกณฑ์การให้คะแนนที่หลากหลายและแตกต่างกัน ดังนี้

- **การตรวจและเฉลยรายข้อ ในแต่ละชั้นกิจกรรมใบงานแบบฝึกทักษะ** ผลการประเมินที่ได้จากการประเมินประเด็นต่าง ๆ ในใบงานแบบฝึกทักษะใบที่ 1: A1 จำนวน 3 ใบงาน และแบบฝึกทักษะใบที่ 2: A2 จำนวน 2 ใบงาน ใบละ 10 คะแนน (รวมทั้งสิ้น 50 คะแนน) คะแนนในการประเมินใบงานแบบฝึกทักษะแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ของผู้เรียน มีรายละเอียดการตรวจและให้คะแนนดังต่อไปนี้

1. ใบงานแบบฝึกทักษะที่ 1 เรื่อง “การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ A1”

ประกอบด้วย จำนวน 3 ใบงาน ได้แก่

- 1) ใบงานชั้น S (หน้า 1) จำนวน 10 คะแนน
  - 2) ใบงานชั้น Q และ R1 (หน้า 2) จำนวน 10 คะแนน
  - 3) ใบงานชั้น R2 และ R3 (หน้า 3) จำนวน 10 คะแนน
- รวม 30 คะแนน

1) ใบงานชั้น S (หน้า 1) จำนวน 10 คะแนน มีรายละเอียดการให้คะแนน ดังนี้

1.1) เกณฑ์การให้คะแนนรายข้อคำตอบชั้น S สํารวจ ในใบงานที่ 1: A1 (GPAS 5 steps ชั้น 3.1 A1 และ SQ6R ชั้น S) โดยในใบงานจะมีคำตอบที่ถูกต้องทั้งหมดจำนวน 10 ข้อ รวม 10 คะแนน นักเรียนจะต้องเขียนตอบคำตอบที่ถูกต้องในช่องว่างในทุกข้อ เกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนนใบงานที่ 1: A1 ชั้น S สํารวจ

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ / ระดับคะแนนในข้อคำตอบย่อย		
	1	0.5	0
1. เขียนคำตอบที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องของประเด็นคำถามนั้น ๆ ซึ่งการถาม-ตอบต้องเกี่ยวข้องกับบทอ่านเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ เรื่อง ชายเด็วยตายแห่งภูเขาภาคเหนือ	เขียนคำตอบที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องของประเด็นคำถามนั้น ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับบทอ่านเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ เรื่อง ชายเด็วยตายแห่งภูเขาภาคเหนือเท่านั้น และมีความถูกต้อง ครบถ้วน ตรงประเด็นในทุกประเด็น	เขียนคำตอบที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องของประเด็นคำถามนั้น ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับบทอ่านเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ เรื่อง ชายเด็วยตายแห่งภูเขาภาคเหนือเท่านั้น แต่มีข้อผิดพลาดในคำตอบ 1-2 ประเด็น	เขียนคำตอบเพื่อตอบไม่ถูกต้อง ตรงตามกับประเด็นคำถามนั้น ๆ หรือคำตอบนั้นไม่มีความเกี่ยวข้องกับบทอ่านเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ เรื่อง ชายเด็วยตายแห่งภูเขาภาคเหนือใด ๆ

2) ใบงานชั้น Q และ R1 (หน้า 2) เก็บสะสม รวม 10 คะแนน มีรายละเอียดการให้คะแนน ดังนี้

2.1) เกณฑ์การให้คะแนนรายข้อคำตอบ ตอนที่ 1 ชั้น Q การตั้งคำถามในใบงานที่ 1: A1 (GPAS 5 steps ชั้น 3.1 A1 และ SQ6R ชั้น Q, R1) โดยในใบงานจะมีคำสั่ง “ให้นักเรียนตั้งคำถามและตอบคำถามจากการอ่านบทอ่าน” โดยทำแบบฝึกทักษะ 5 ข้อหลัก ในหนึ่งข้อหลักแบ่งเป็น (1) ข้อคำถาม (Q) และ (2) ข้อคำตอบ (R) โดยนักเรียนต้องตั้งคำถามจากบทอ่าน หลังจากที่ผ่านมาชั้นการสำรวจ (อ่านอย่างคร่าว ๆ: ชั้น S) มาแล้ว และต้องหาคำตอบด้วยตนเองจากการอ่านต่าง ๆ (R) โดยคำถามและคำตอบนั้น มีจำนวน 5 ข้อหลัก จำนวน 10 ข้อย่อย ข้อละ 1 คะแนน รวม 10 คะแนน นักเรียนจะต้องเขียนตอบคำตอบที่ถูกต้องในช่องว่างในทุกข้อเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

2.1.1) ประเด็นการตั้งคำถาม (Q) ในชั้น Q การตั้งคำถาม จำนวน 5 ข้อ
ข้อละ 1 คะแนน รวม 5 คะแนน ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนนใบงานที่ 1: A1 ชั้น Q การตั้งคำถาม-ตั้งคำถาม (Q)			
ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ / ระดับคะแนนในข้อคำตอบย่อย		
	1	0.5	0
1. การตั้งคำถามในข้อ นั้น ๆ ต้องเกี่ยวข้องกับ มีสัมพันธ์สอดคล้องกับ บทอ่านเรื่องสั้น อย่างมีวิจารณญาณ เรื่อง ชายเดี่ยวตาย แห่งภูเขาภาคเหนือ และใช้วิธีการตั้งคำถาม ในลักษณะคำถามที่ดี	ตั้งคำถามที่สัมพันธ์สอดคล้องกับ บทอ่าน และเป็นการตั้งคำถาม ระดับสูง คือ การถามให้คิดค้นให้ใช้ ความคิดซับซ้อน โดยอาจใช้ความรู้ หรือประสบการณ์เดิมมาเป็นพื้นฐาน ในการคิดตั้งคำถาม คำถาม มีความชัดเจน ตรงประเด็น ไม่กำกวม ใช้ภาษาที่สุภาพ มีเหตุผล เหมาะสม ถูกกาลเทศะ และ มีความคิดสร้างสรรค์ รู้จักคิด หลายแง่มุม เพื่อจะได้คำถาม-คำตอบ ที่หลากหลาย	ตั้งคำถามที่สัมพันธ์สอดคล้องกับ บทอ่าน และเป็นการตั้งคำถาม ระดับพื้นฐาน คือ การถาม ความรู้ความจำเป็นคำถามที่ใช้ ความคิดทั่วไป ใช้พื้นฐานความรู้ เดิม หรือสิ่งที่ ประจักษ์ ในการตอบ คำถามมีชัดเจนตรง ประเด็นไม่กำกวม ใช้ภาษา ที่สุภาพ มีเหตุผล เหมาะสม ถูกกาลเทศะ	การตั้งคำถามไม่มี ความเกี่ยวข้องกับบทอ่าน ใด ๆ ทั้งสิ้น หรือการตั้ง คำถามนั้น ไม่มีลักษณะ ตาม การตั้งคำถาม ที่ดี กล่าวคือ กำกวม ขาดความชัดเจน ภาษา ไม่สุภาพ ขาดกาลเทศะ ขาดหลักเหตุและผล

2.1.2) ประเด็นการตอบคำถาม (R) ในชั้น Q การตั้งคำถาม จำนวน 5 ข้อ ข้อละ
1 คะแนน รวม 5 คะแนน ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนนใบงานที่ 1: A1 ชั้น Q การตั้งคำถาม-ตอบคำถาม (R)			
ประเด็นการ ประเมิน	ระดับคุณภาพ / ระดับคะแนนในข้อคำตอบย่อย		
	1	0.5	0
1. การตอบคำถามในข้อ นั้น ๆ ต้องเกี่ยวข้องกับ มีสัมพันธ์สอดคล้องกับ บทอ่านเรื่องสั้นอย่างมี- วิจารณญาณ เรื่อง ชายเดี่ยวตายแห่งภูเขา ภาคเหนือ และใช้วิธีการ ตอบคำถามในลักษณะ คำตอบที่ดี	คำตอบสัมพันธ์สอดคล้องกับ บทอ่าน และ คำตอบ มีความถูกต้องสัมพันธ์กับข้อ คำถามที่ได้ตั้งไว้ทั้งหมด คำตอบ เกี่ยวข้องกับเนื้อหาหรือ รายละเอียดของบทอ่านเท่านั้น มีความครบถ้วน ตรงประเด็น ในทุกประเด็น และการตอบนั้น ใช้ภาษาชัดเจนตรงประเด็น ไม่กำกวม ใช้ภาษาที่สุภาพ มีเหตุผล เหมาะสมถูกกาลเทศะ	คำตอบสัมพันธ์สอดคล้องกับ บทอ่าน และคำตอบมีความถูกต้อง สัมพันธ์กับข้อคำถามที่ได้ตั้งไว้ทั้งหมด คำตอบเกี่ยวข้องกับเนื้อหาหรือ รายละเอียดของบทอ่านเท่านั้น แต่ขาดความครบถ้วนสมบูรณ์ ในลักษณะการตอบที่ดี เช่น ตอบคำถามไม่ค่อยตรงประเด็น ใช้ภาษาไม่กำกวมส่งผลให้จับใจความ คำตอบไม่ได้ ใช้ภาษาที่ไม่สุภาพ ขาดเหตุ และ ผล ในการตอบ ขาดความเหมาะสม ไม่ถูกกาลเทศะ เป็นต้น	การตอบคำถามไม่มี ความเกี่ยวข้องกับบทอ่าน ใด ๆ ทั้งสิ้น ผิดทุก ประเด็น หรือการตอบ คำถามนั้นไม่มีลักษณะ ตามการตอบคำถามที่ดี กล่าวคือ กำกวม ขาดความชัดเจน ภาษา ไม่สุภาพ ขาดกาลเทศะ ขาดหลักเหตุ และ ผล เป็นต้น

2.2) เกณฑ์การให้คะแนนรายข้อคำตอบ ตอนที่ 2 ชั้น R1 การอ่านอย่างละเอียด
 ในใบงานที่ 1: A1 (GPAS 5 steps ชั้น 3.1 A1 และ SQ6R ชั้น Q, R1) ในใบงานจะมีคำสั่ง
 “ให้นักเรียนตอบคำถามในช่องว่างต่อไปนี้ให้ถูกต้อง” มีคำตอบที่ถูกต้องทั้งหมด จำนวน 20 ข้อ
 ข้อละ 1 คะแนน รวม 20 คะแนน และเก็บสะสม จำนวน 10 คะแนน นักเรียนจะต้องเลือกคำตอบ
 และเขียนตอบคำตอบที่ถูกต้องในช่องว่างในทุกข้อ เกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนนใบงานที่ 1: A1 ชั้น R1 การอ่านอย่างละเอียด		
ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ / ระดับคะแนนในข้อคำตอบย่อย	
	1	0
1. คำตอบถูกต้องสัมพันธ์สอดคล้องตามเนื้อหาบทอ่านเรื่องสั้นอย่างมี- วิจารณ์ญาณ เรื่อง ชายเดี่ยวตาย แห่งภูเขาภาคเหนือ เมื่อนักเรียนเลือก คำตอบและเขียนเรียบเรียงแล้วจะได้ เนื้อเรื่องย่อที่เป็นเหตุการณ์หลักและ เป็นใจความสำคัญของบทอ่าน	นักเรียนเลือกคำตอบ ถูกต้อง	คำตอบที่นักเรียนเลือก มาตอบไม่ถูกต้อง

3) ใบงานชั้น R2 และ R3 (หน้า 3) เก็บสะสม รวม 10 คะแนน มีรายละเอียด
 การให้คะแนน ดังนี้

3.1) เกณฑ์การให้คะแนนรายข้อคำตอบ ตอนที่ 1 ชั้น R2 บันทึกในใบงานที่ 1:
 A1 (GPAS 5 steps ชั้น 3.1 A1 และ SQ6R ชั้น R2, R3) โดยในใบงานจะมีคำสั่ง “หลังจากการอ่าน
 อย่างละเอียดให้จดบันทึกข้อมูลที่จำเป็นต่าง ๆ ในประเด็นต่อไปนี้ตามความเข้าใจ” มีจำนวน 6 ข้อ
 ข้อละ 1 คะแนน รวม 6 คะแนน นักเรียนจะต้องเขียนตอบคำตอบที่ถูกต้องในช่องว่างในทุกข้อ
 เกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนนใบงานที่ 1: A1 ชั้น R2 บันทึก			
ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ / ระดับคะแนนในข้อคำตอบย่อย		
	1	0.5	0
1. การเขียนคำตอบสามารถใช้ภาษา ลีลา การเขียนได้อย่างอิสระ แต่คำตอบในข้อนั้น ๆ ต้องสัมพันธ์สอดคล้องกับบทอ่านเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ เรื่อง ชายเตี้ยวาดายอย่าง-ถูกต้อง เหมาะสมตามแนวทางการเฉลยคำตอบใบงาน A1 ชั้น R2 และใช้วิธีการตอบคำถามในลักษณะคำตอบที่ดี	คำตอบต้องสัมพันธ์ สอดคล้องกับบทอ่าน และต้องมี ความ- ถูกต้องสัมพันธ์กับ ข้อคำตอบที่ได้เฉลย แนวทางการตอบไว้ คำตอบมีความ- ครบถ้วน ตรงประเด็น ในทุกประเด็นคำถาม และการตอบนั้น ใช้ ภาษาชัดเจน ตรงประเด็น ไม่กำกวม ใช้ ภาษาที่ สุกภาพ มีเหตุผล เหมาะสม ถูกกาลเทศะ	คำตอบต้องสัมพันธ์ สอดคล้องกับบทอ่าน และต้องมี ความ ถูกต้อง สัมพันธ์กับข้อคำตอบ ที่ได้ เฉลย แนวทาง การตอบไว้ แต่ขาด ความครบถ้วนสมบูรณ์ ในลักษณะการตอบที่ดี เช่น ตอบไม่ค่อยตรง ประเด็น ใช้ ภาษา ไม่กำกวม ส่งผลให้ จับใจความคำตอบไม่ได้ ใช้ ภาษาที่ไม่ สุกภาพ ขาด เหตุ และ ผล ในการตอบ ขาดความ- เหมาะสม ไม่ ถูก กาลเทศะ เป็นต้น	การตอบคำถาม ไม่มีความเกี่ยวข้อง กับคำถาม หรือ ไม่เกี่ยวข้อง กับ บทอ่านใด ๆ ทั้งสิ้น ผิดทุกประเด็น หรือ การตอบคำถามนั้น ไม่มีลักษณะตาม การตอบคำถามที่ดี กล่าวคือ กำกวม ขาดความชัดเจน ภาษาไม่ สุกภาพ ขาด กาลเทศะ ขาดหลักเหตุและ ผล เป็นต้น

3.2) เกณฑ์การให้คะแนนรายข้อคำตอบ ตอนที่ 2 ชั้น R3 จดจำหรืออ่านออกเสียง ในใบงานที่ 1: A1 (GPAS 5 steps ชั้น 3.1 A1 และ SQ6R ชั้น R2, R3) โดยในใบงานจะมีคำสั่ง “ให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญของเรื่องโดยใช้ข้อมูลจำเป็นที่บันทึกไว้ในชั้น R2 และเรียบเรียงเป็นสำนวนการเขียนของตนเอง” มีจำนวน 1 ข้อ จำนวน 4 คะแนน นักเรียนจะต้องเขียนตอบคำตอบที่ถูกต้องในช่องว่าง เกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนนใบงานที่ 1: A1 ชั้น R3 จดจำหรืออ่านออกเสียง					
ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ / ระดับคะแนนในข้อคำตอบย่อย				
	4	3	2	1	0
1. การเขียนสรุป ใจความสำคัญ โดยใช้ข้อมูลจำเป็น ที่บันทึกไว้ในชั้น R2 นักเรียนสามารถใช้ ภาษา สื่การเขียน ได้อย่างอิสระ แต่คำตอบในข้อ นั้น ๆ ต้องสัมพันธ์ สอดคล้องกับบท อ่านเรื่องสั้นอย่างมี- วิจารณ์ญาณ เรื่อง ชายเดี่ยวด้ายฯ และ มีความถูกต้อง เหมาะสมตามแนว ทางการเฉลยคำตอบ ใบงาน A1 ชั้น R3 และใช้วิธีการตอบ คำถามในลักษณะ คำตอบที่ดี	คำตอบถูกต้อง ทุกประเด็น และสามารถ เรียบเรียง ใจความสำคัญ	คำตอบถูกต้อง ทุกประเด็น และสามารถ เรียบเรียง ใจความสำคัญ	คำตอบไม่ถูก ทุกประเด็น มีข้อผิดพลาด 1-2 ประเด็น คำตอบ แต่สามารถ เรียบเรียง ใจความสำคัญ	คำตอบไม่ถูก ทุกประเด็น มีข้อผิดพลาด 1-2 ประเด็น คำตอบ สามารถ เรียบเรียง ใจความสำคัญ	การตอบ คำถาม ไม่มีความ- เกี่ยวข้องกับ บทอ่านใดๆ ผิดประเด็น และ ไม่ สามารถ เรียบเรียง ใจความสำคัญ สามารถ เรียบเรียง ใจความสำคัญ เพื่อกล่าวสรุป ถึงรายละเอียด ของเนื้อหา สาระจาก บทอ่านที่เป็น ประเด็น / เรื่องราวสำคัญ ได้อย่างถูกต้อง ครบครัน ได้แก่ ใคร ทำอะไร ที่ไหน ทำไม เมื่อไร อย่างไร และการใช้ ภาษาเขียนตอบ ต้องอาศัย การตีความเข้า ใจความ ต่อเนื่อง

2. ใบงานแบบฝึกทักษะที่ 2 เรื่อง “การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณ์ญาณ

A2”

ประกอบด้วย จำนวน 2 ใบงาน ได้แก่

- 1) ใบงานชั้น R4 และ R5 (หน้า 1-2) จำนวน 10 คะแนน
  - 2) ใบงานชั้น R6 (SQ6R) และ S (GPAS 5 steps) (หน้า 3) จำนวน 10 คะแนน
- รวม 20 คะแนน

1) ใบงานชั้น R4 และ R5 (หน้า 1-2) เก็บสะสม รวม 10 คะแนน มีรายละเอียดการให้คะแนน ดังนี้

1.1) เกณฑ์การให้คะแนนรายข้อคำตอบชั้น R4 ทบทวน และ R5 สะท้อนในใบงานที่ 2: A2 (GPAS 5 steps ชั้น 3.2 A2 และ SQ6R ชั้น R4, R5) โดยในใบงานจะมีคำตอบที่ถูกต้องทั้งหมด จำนวน 25 ข้อย่อย ข้อละ 1 คะแนน รวม 25 คะแนน เก็บสะสมรวม 10 คะแนน มีการตอบใน 2 ลักษณะ ได้แก่ (1) คำถามลักษณะให้เขียนแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วิจัย และ (2) คำถามลักษณะให้เขียนตอบรูปแบบสั้น นักเรียนจะต้องเขียนตอบคำตอบที่ถูกต้องในช่องว่างในทุกข้อ ดังนี้

(1) กรณี คำถามลักษณะให้เขียนแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วิจัย โดยให้นักเรียนเขียนตอบคำถามให้ตรงกับประเด็นข้อคำถามในข้อนั้น ๆ นักเรียนสามารถตอบได้อย่างอิสระ แต่ต้องมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อเรื่องในบทอ่าน เกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนนใบงานที่ 2: A2 ชั้น R4 ทบทวน-R5 สะท้อน

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ / ระดับคะแนนในข้อคำตอบย่อย		
	1	0.5	0
1. เขียนคำตอบที่เป็นลักษณะบรรยายความคิด ความรู้ สึกหรือบรรยายในสิ่งที่ต้องการตอบ และมีความถูกต้องของประเด็น คำถามนั้น ๆ ซึ่งการถาม-ตอบต้องเกี่ยวข้องกับบทอ่านเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ เรื่องชายเตียวตายแห่งภูเขาภาคเหนือ	เขียนคำตอบที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องของประเด็น คำถามนั้น ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับบทอ่านเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ เรื่องชายเตียวตายแห่งภูเขาภาคเหนือ เท่านั้น คำตอบมีความครบถ้วน ตรงประเด็น ในทุกประเด็นคำถาม และการตอบนั้นใช้ภาษาชัดเจน ตรงประเด็น ไม่กำกวม ใช้ภาษาที่สุภาพ มีเหตุผลเหมาะสม ถูกกาลเทศะ	เขียนคำตอบที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องของประเด็น คำถามนั้น ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับบทอ่านเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ เรื่องชายเตียวตายแห่งภูเขาภาคเหนือ เท่านั้น แต่มีข้อผิดพลาดในคำตอบ 1-2 ประเด็น ขาดความครบถ้วนสมบูรณ์ ในลักษณะการตอบที่ดี เช่น ตอบไม่ค่อยตรงประเด็น ใช้ภาษาไม่กำกวมส่งผลให้จับใจความคำตอบไม่ได้ ใช้ภาษาที่ไม่สุภาพ ขาดเหตุและผลในการตอบ ขาดความเหมาะสม ไม่ถูกกาลเทศะ เป็นต้น	เขียนคำตอบที่ไม่ถูกต้องตรงตามประเด็น คำถามนั้น ๆ หรือคำตอบนั้นไม่มีความเกี่ยวข้องกับบทอ่านเรื่องสั้นอย่างมี- วิจารณญาณ เรื่องชายเตียวตายแห่งภูเขาภาคเหนือใด ๆ

(2) กรณี คำถามลักษณะให้เขียนตอบรูปแบบสั้น โดยให้นักเรียนเขียนตอบ คำถามให้ถูกต้อง ตรงกับประเด็นข้อคำถามในช่องว่างที่กำหนดให้

เกณฑ์การให้คะแนนใบงานที่ 2: A2 ชั้น R4 ทบทวน-R5 สะท้อน		
ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน	
	ในข้อคำตอบย่อย	
	1	0
1. คำตอบถูกต้องสัมพันธ์สอดคล้องตามเนื้อหา บทอ่านเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ เรื่อง ชายเดี่ยวตายแห่งภูเขาภาคเหนือ เมื่อนักเรียนเลือก คำตอบและเขียนเรียงเรียงแล้วจะได้คำตอบที่สมบูรณ์	นักเรียนเลือก คำตอบถูกต้อง	คำตอบที่นักเรียนเลือกมาตอบ ไม่ถูกต้อง

2) R6 (SQ6R) และ S (GPAS 5 steps) (หน้า 3) รวม 10 คะแนน มีรายละเอียด การให้คะแนน ดังนี้

2.1) เกณฑ์การให้คะแนนรายข้อคำตอบชั้น R6 ทบทวน ในใบงานที่ 2: A2 (GPAS 5 steps ชั้น 4 S และ SQ6R ชั้น R6 โดยในใบงานจะมีคำสั่ง “ให้นักเรียนสร้างผลงานกรอบแนวคิด แผนผังความคิด หรืออินโฟกราฟิกต่าง ๆ โดยรวบยอดความรู้ที่ได้จากการอ่านเรื่องสั้น อย่างมีวิจารณญาณ เรื่อง ชายเดี่ยวตายๆ ให้ถูกต้อง ชัดเจนและสวยงาม” จำนวน 1 ข้อ และมีกติกา เกณฑ์การประเมินผลงาน สำหรับเพื่อนในชั้นเรียน จำนวน 2 คน ให้มีส่วนร่วมในการประเมิน ให้คะแนน ดีชม ข้อเสนอแนะต่าง ๆ และกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนผลงาน SQ6R ชั้นที่ 8 ชั้นรวบรวมสร้างใหม่ (R6) จำนวน 6 ประเด็น ประเด็นละ 4 คะแนน รวม 24 คะแนน เก็บสะสม 10 คะแนน เกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ประเด็น การประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนนผลงาน/ใบงานที่ 2: A2 ชั้น R6 ชั้นรวบรวมสร้างใหม่			
	ดีเยี่ยม (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. สรุปความคิด รวบยอดหลักได้ ถูกต้อง ครบถ้วน ตรงประเด็น	สามารถสรุป ความคิดรวบยอด หลักได้ ถูกต้อง ครบถ้วน ตรง	สามารถสรุป ความคิดรวบยอด หลักได้ ถูกต้อง ครบถ้วน ตรง	สามารถสรุป ความคิดรวบยอด หลักได้ ถูกต้อง ครบถ้วน ตรง	ไม่สามารถสรุป ความคิดรวบยอด หลักได้ ถูกต้อง หรือ <50%
	ประเด็นถูกต้องทุก ประเด็น	ประเด็นถูกต้อง 80%	ประเด็นถูกต้อง 50%	

ประเด็น การประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนนผลงาน/ใบงานที่ 2: A2 ชั้น R6 ชั้นรวบรวมสร้างใหม่			
	ดีเยี่ยม (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
2. เนื้อหา	ความถูกต้องของเนื้อหา เกี่ยวข้องกับบทอ่านเรื่องสั้น เรื่อง ชายเดี่ยวตายๆ ครอบคลุมถูกต้องตรงทุกประเด็น	ความถูกต้องของเนื้อหา เกี่ยวข้องกับบทอ่านเรื่องสั้น เรื่อง ชายเดี่ยวตายๆ ครอบคลุมถูกต้อง ตรง ประเด็น ได้ถูกต้อง 80%	ความถูกต้องของเนื้อหา เกี่ยวข้องกับบทอ่านเรื่องสั้น เรื่อง ชายเดี่ยวตายๆ ครอบคลุม ตรง ประเด็น ได้ถูกต้อง 50%	ไม่สามารถสรุปเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับบทอ่านเรื่องสั้น เรื่อง ชายเดี่ยวตายๆ ได้ถูกต้อง หรือถูกต้อง <50%
3. เชื่อมโยงความคิดรวบยอดหลัก และความคิดรวบยอดย่อยต่าง ๆ ได้ถูกต้องตามลำดับชั้นความสัมพันธ์	สามารถเชื่อมโยงความคิดรวบยอดหลัก และย่อยได้ถูกต้องตามลำดับชั้นความสัมพันธ์ได้ถูกต้องทุกประเด็น	สามารถเชื่อมโยงความคิดรวบยอดหลักและย่อยได้ถูกต้องตามลำดับชั้นความสัมพันธ์ได้ถูกต้อง 80%	สามารถเชื่อมโยงความคิดรวบยอดหลักและย่อยได้ถูกต้องตามลำดับชั้นความสัมพันธ์ได้ถูกต้อง 50%	ไม่สามารถเชื่อมโยงความคิดรวบยอดหลักและย่อยตามลำดับชั้นความสัมพันธ์ได้ถูกต้อง หรือ <50%
4. มีความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนกรอบความคิด ผังความคิด อินโฟกราฟิกต่าง ๆ	มีความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบสร้างผลงานได้ถูกต้องตามหลักการสร้าง	มีความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบสร้างผลงานได้ถูกต้อง 80%	มีความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบสร้างผลงานได้ถูกต้อง 50%	การออกแบบสร้างผลงานไม่ถูกต้อง หรือ < 50%
5. ใช้เครื่องหมายรูปภาพ เส้น หรือสัญลักษณ์ได้ถูกต้องและครบถ้วน	สามารถใช้เครื่องหมาย รูปภาพ เส้น หรือสัญลักษณ์ได้ถูกต้องและครบถ้วนทุกประเด็น	สามารถใช้เครื่องหมาย รูปภาพ เส้น หรือสัญลักษณ์ได้ถูกต้องและครบถ้วน 80%	สามารถใช้เครื่องหมาย รูปภาพ เส้น หรือสัญลักษณ์ได้ถูกต้อง 50%	ใช้เครื่องหมายรูปภาพ เส้น หรือสัญลักษณ์ไม่ถูกต้องหรือ <50%
6. สวยงาม สะอาด ประณีต	สามารถเขียน/สร้างได้สวยงาม สะอาด ประณีต ถูกต้องตามรูปแบบ	สามารถเขียน/สร้างได้สวยงาม สะอาด ประณีต ถูกต้องตามรูปแบบเป็นส่วนใหญ่	สามารถเขียน/สร้างได้สวยงาม สะอาด ประณีต ถูกต้องตามรูปแบบเป็นบางส่วน	ไม่สามารถเขียน/สร้างได้สวยงาม สะอาด ประณีต

คะแนนรวม (คะแนนเต็ม 24 คะแนน เกณฑ์สะสม 10 คะแนน)

- วิเคราะห์ข้อมูลของใบงานแบบฝึกทักษะแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณในภาพรวม รวม 50 คะแนน เก็บสะสมคะแนน 10 คะแนน โดยนำคะแนนผลการประเมินที่ได้จากการประเมินประเด็นต่าง ๆ ทั้งใบงานแบบฝึกทักษะใบที่ 1: A1 จำนวน 3 ใบงาน (ใบละ 10 คะแนน รวม 30 คะแนน) และแบบฝึกทักษะใบที่ 2: A2 จำนวน 2 ใบงาน (ใบละ 10 คะแนน รวม 20 คะแนน) รวมทั้งสิ้น 50 คะแนน เก็บสะสมคะแนน 10 คะแนน โดยนำจำนวนคะแนนที่ได้ทั้งหมดนำมาคำนวณ วิธีคิด คือ จำนวนคำตอบที่นักเรียนตอบถูกหาร 50 และคูณ 10 จะได้คะแนนเฉลี่ยของนักเรียน เพื่อเป็นค่าคะแนนในการประเมินใบงานแบบฝึกทักษะแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ของผู้เรียนในภาพรวม เกณฑ์การผ่านนักเรียนจะต้องมีคะแนนร้อยละ 70 หรือคะแนน >7 ขึ้นไป จึงจะผ่านเกณฑ์ และเกณฑ์ในการตัดสิน ดังต่อไปนี้

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพรวมของการอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ		
ช่วงคะแนน	คิดเป็นร้อยละ (%)	ระดับคุณภาพ
10.00	100.00	ดีเยี่ยม / ผ่านขั้นสูง
8.00-9.99	80.00-99.99	ดี / ผ่าน
7.00-7.99	70.00-79.99	พอใช้ / ผ่าน
ต่ำกว่า 6 หรือ 6.00-6.99	≤60.00-6.99	ปรับปรุง / ไม่ผ่าน
ต้องมีคะแนนทั้งหมด ร้อยละ 70 หรือ คะแนน >7 ขึ้นไป จึงจะผ่านเกณฑ์		

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/... (ต่อ)

คำชี้แจง : ให้ ผู้สอน สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียนแล้วบันทึกคะแนนลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมบ่งชี้ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

เลข ที่	ชื่อ-สกุล ของผู้รับ การประเมิน	คุณลักษณะอันพึงประสงค์						รวม ทั้งสิ้น	คุณ ภาพ	หมาย เหตุ
		ประจำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1								
		1. ใฝ่เรียนรู้ (3)			2. มุ่งมั่นในการทำงาน (3)					
		พฤติกรรมบ่งชี้			พฤติกรรมบ่งชี้					
รวม (15)			รวม (6)							
ภาพ			ภาพ							
1 2 3 4 5			1 2							
25										
26										

สรุปผลการคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

- **ระดับคุณภาพคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้**
 ดีเยี่ยม / ผ่านขั้นสูง จำนวน ..... คน   ดี / ผ่าน จำนวน ..... คน
 พอใช้ / ผ่าน จำนวน ..... คน   ปรับปรุง / ไม่ผ่าน จำนวน ..... คน
- **ระดับคุณภาพคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน**
 ดีเยี่ยม / ผ่านขั้นสูง จำนวน ..... คน   ดี / ผ่าน จำนวน ..... คน
 พอใช้ / ผ่าน จำนวน ..... คน   ปรับปรุง / ไม่ผ่าน จำนวน ..... คน
- **ระดับคุณภาพคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในภาพรวม**
 ดีเยี่ยม / ผ่านขั้นสูง จำนวน ..... คน   ดี / ผ่าน จำนวน ..... คน
 พอใช้ / ผ่าน จำนวน ..... คน   ปรับปรุง / ไม่ผ่าน จำนวน ..... คน

เกณฑ์การให้คะแนน

- พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและสม่ำเสมอ ให้ 3 คะแนน
 พฤติกรรมที่ปฏิบัติชัดเจนและบ่อยครั้ง ให้ 2 คะแนน
 พฤติกรรมที่ปฏิบัติบางครั้ง ให้ 1 คะแนน

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน
 (.....)
 ..... / ..... / .....

การวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง การอ่านจากนิทานและเรื่องสั้นอย่างมีวิจารณญาณ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

- พฤติกรรมบ่งชี้ ด้านใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นในการทำงาน รายละเอียด ดังนี้

คุณลักษณะอันพึงประสงค์	
ด้านที่	พฤติกรรมบ่งชี้
1. ใฝ่เรียนรู้	1.1 นักเรียนมีความความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน 1.2 นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในชั้นเรียน 1.3 นักเรียนแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน รับผิดชอบจนสำเร็จสมบูรณ์ 1.4 นักเรียนสามารถบันทึกความรู้ วิเคราะห์ ตรวจสอบบางสิ่งที่เรียนรู้ สรุป เป็นองค์ความรู้ 1.5 นักเรียนสามารถแลกเปลี่ยนความรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ และนำไปใช้ ในชีวิตประจำวัน
2. มุ่งมั่นใน การทำงาน	2.1 นักเรียนมีความตั้งใจในการทำชิ้นงาน และร่วมในกิจกรรม 2.2 นักเรียนทำชิ้นงานด้วยความเพียรพยายามและรับผิดชอบต่อชิ้นงาน ที่ได้รับหมายได้สำเร็จสมบูรณ์ตามที่นัดหมาย

- วิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผลการประเมินที่ได้จากการประเมิน
 ประเด็นต่าง ๆ ทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ และด้านมุ่งมั่นในการทำงาน จะมีคะแนน
 อยู่ระหว่าง 0-3 แล้วนำผลการประเมินแต่ละประเด็นมาคำนวณหาค่าร้อยละเพื่อเป็นค่าคะแนน
 ในคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน โดยมีระดับคุณภาพของคุณลักษณะอันพึงประสงค์
 ดังต่อไปนี้

1) ด้านใฝ่เรียนรู้ รวม 15 คะแนน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ
ดีเยี่ยม	ผ่านเกณฑ์ขั้นสูง มีคะแนนตั้งแต่ร้อยละ 90-100 หรือ 13.50-15.00 คะแนน
ดี	ผ่านเกณฑ์ มีคะแนนตั้งแต่ร้อยละ 80-89 ขึ้นไป หรือ 12.00-13.49 คะแนน

1) ด้านไฟเเรียนรู้ รวม 15 คะแนน (ต่อ)

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ
พอใช้	ผ่านเกณฑ์ มีคะแนนตั้งแต่ร้อยละ 70-79 ขึ้นไป หรือ 10.50-11.89 คะแนน
ปรับปรุง	ไม่ผ่านเกณฑ์ มีคะแนนต่ำกว่าร้อยละ 69 หรือน้อยกว่า 10.49 คะแนน

2) ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน รวม 6 คะแนน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ
ดีเยี่ยม	ผ่านเกณฑ์ขั้นสูง มีคะแนนตั้งแต่ร้อยละ 90-100 หรือ 5.40-6.00 คะแนน
ดี	ผ่านเกณฑ์ มีคะแนนตั้งแต่ร้อยละ 80-89 ขึ้นไป หรือ 4.80-5.39 คะแนน
พอใช้	ผ่านเกณฑ์ มีคะแนนตั้งแต่ร้อยละ 70-79 ขึ้นไป หรือ 4.20-4.79 คะแนน
ปรับปรุง	ไม่ผ่านเกณฑ์ มีคะแนนต่ำกว่าร้อยละ 69 หรือน้อยกว่า 4.19 คะแนน

- วิเคราะห์ข้อมูลของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในภาพรวม รวม 21 คะแนน เก็บสะสมจำนวน 10 คะแนน โดยนำคะแนนที่ได้ในทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านไฟเเรียนรู้ และ ด้านมุ่งมั่นในการทำงานมาคำนวณหาค่าร้อยละในภาพรวมของทุกคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และนำไปเทียบกับเกณฑ์ในการตัดสิน ดังต่อไปนี้

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในภาพรวม			
คะแนนรวม	ช่วงคะแนน		ระดับคุณภาพ
	เก็บสะสม	คิดเป็นร้อยละ	
21 คะแนน	10 คะแนน		
18.90-21.00	9.00-10.00	90.00-100.00	ดีเยี่ยม / ผ่านขั้นสูง
16.80-18.89	8.00-8.99	80.00-89.99	ดี / ผ่าน
14.70-16.79	7.00-7.99	70.00-79.99	พอใช้ / ผ่าน

- วิเคราะห์ข้อมูลของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในภาพรวม รวม 21 คะแนน
เก็บสะสมจำนวน 10 คะแนน (ต่อ)

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในภาพรวม			
ช่วงคะแนน		คิดเป็นร้อยละ	ระดับคุณภาพ
คะแนนรวม	เก็บสะสม		
21 คะแนน	10 คะแนน		
00.00-14.69	00.00-6.99	≤69.00	ปรับปรุง / ไม่ผ่าน

นักเรียนต้องมีผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในระดับพอใช้ขึ้นไป/ผ่าน ทั้งสองคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จึงจะ *ผ่านเกณฑ์* หากมีผลการประเมินในระดับพอใช้/ผ่าน เพียงคุณลักษณะอันพึงประสงค์เดียว หมายถึง *ไม่ผ่านเกณฑ์*

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ นามสกุล	กรัชกาย ใจวงศ์
วัน เดือน ปี เกิด	25 ธันวาคม 2540
สถานที่เกิด	จังหวัดเชียงราย
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2563 ศศ.บ. (ภาษาไทย), มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, จังหวัดเชียงใหม่
ที่อยู่ปัจจุบัน	79/7 หมู่ 1 บ้านป่าเผือก ตำบลทุ่งยั้ง อำเภอลี้ จังหวัดอุตรดิตถ์
ผลงานตีพิมพ์	Jaiwong, K., & Witchayawat, W. (2025). Effect of the Advanced Systematic Thinking Process GPAS 5 Steps Combined with SQ6R Reading Techniques on the Critical Reading Ability and Communication Ability of Mathayom 3 Students. <i>Journal of Lanna Societies</i> , 3(1), 41–64. https://so13.tci-thaijo.org/index.php/jls/article/view/1554 ISSN: 3027-6721 (Online)
รางวัลที่ได้รับ	-

